

Regels ter uitvoering van Richtlijn (EU) 2024/1640 en Verordening (EU) 2024/1624 tot voorkoming van het gebruik van het financiële stelsel voor witwassen of terrorismefinanciering (Implementatiewet ter voorkoming van witwassen en terrorismefinanciering)

MEMORIE VAN TOELICHTING

ALGEMEEN.....	1
§ 1. <i>Inleiding</i>	1
1.1 Implementatiedata	2
1.2 Implementatiemiddelen.....	3
1.3 Lidstaatopties	4
§ 2. <i>Aanleiding en totstandkoming AML-pakket</i>	8
2.1. Risicogebaseerde benadering	10
2.2 Lastenluwe implementatie	11
2.3 Verbeterde mogelijkheden tot gegevensdeling en uitbesteding	13
2.4 Harmonisatie door AML-pakket	14
§ 3. <i>Inhoud antiwitwasverordening</i>	15
3.1. Reikwijdte van het kader	15
3.2. De eisen ten aanzien van de interne bedrijfsvoering van meldingsplichtige entiteiten	18
3.3. Het cliëntenonderzoek	19
3.4. Transparantie van uiteindelijk belanghebbenden	22
3.5. Het melden van transacties aan de FIE	27
3.6. Informatie-uitwisseling en gebruik van persoonsgegevens	28
3.7. Het gebruik van contant geld en aandelen aan toonder	29
§ 4. <i>Inhoud oprichtingsverordening AMLA</i>	29
§ 5. <i>Inhoud zesde antiwitwasrichtlijn</i>	31
§ 6. <i>Gegevensbescherming</i>	32
6.1. Verwerkingsgrondslagen antiwitwasverordening.....	32
6.2. Verwerkingsgrondslagen zesde antiwitwasrichtlijn	35
§ 7. <i>Hoofdpijnen van het wetsvoorstel</i>	39
7.1 Wijze van implementatie.....	39
7.2. Algemene beschrijving van het wetsvoorstel.....	40
7.3 Wijziging Handelsregisterwet 2007 en Implementatiewet registratie uiteindelijk belanghebbenden van trusts en soortgelijke juridische constructies.....	45
7.4 Wijziging Wet toezicht trustkantoren 2018	50
7.5 Juridische beroepen	52
§ 8. <i>Gevolgen</i>	53
8.1. Regeldrukeffecten.....	53
8.2. Financiële gevolgen.....	59
§ 9. <i>Uitvoering en handhaafbaarheid</i>	60
§ 10. <i>Advies en consultatie</i>	60
ARTIKELSGEWIJS	60
Bijlage. Transponeringstabel	129

ALGEMEEN

§ 1. *Inleiding*

Dit wetsvoorstel, de Implementatiewet ter voorkoming van witwassen en terrorismefinanciering (hierna: Iwt), implementeert Richtlijn (EU) 2024/1640¹

¹ Richtlijn (EU) 2024/1640 van het Europees Parlement en de Raad van 31 mei 2024 betreffende de mechanismen die de lidstaten moeten invoeren om het gebruik van het

(hierna: de zesde antiwitwasrichtlijn) en Verordening (EU) 2024/1624² (hierna: de antiwitwasverordening) die onderdeel uitmaken van het Europese pakket tot voorkoming van het gebruik van het financiële stelsel voor witwassen of terrorismefinanciering (hierna: het AML-pakket) en voorziet in de intrekking van de Wet ter voorkoming van witwassen en het financieren van terrorisme (hierna: Wwft). Het AML-pakket bestaat uit de antiwitwasverordening, de zesde antiwitwasrichtlijn en Verordening (EU) 2024/1620³ waarmee de nieuwe EU-autoriteit voor de bestrijding van witwassen en terrorismefinanciering, de AMLA wordt opgericht (hierna: oprichtingsverordening AMLA) en herziening van de verordening betreffende bij geldovermakingen te voegen informatie (Verordening (EU) 2015/847) (hierna: TFR).

Deze memorie van toelichting wordt gegeven mede namens de Minister van Justitie en Veiligheid en, in verband met de taken waarmee de Kamer van Koophandel (hierna: KVK) in het kader van de *Ultimate Beneficiary Owner* registers (hierna: UBO-register) bij dit wetsvoorstel is belast, de Minister van Economische Zaken.

Bij deze toelichting is een transponeringstabel met betrekking tot de implementatie van de zesde antiwitwasrichtlijn opgenomen.

1.1 Implementatiedata

De zesde antiwitwasrichtlijn moet 10 juli 2027 geïmplementeerd zijn in nationale wet- en regelgeving, behoudens enkele specifieke bepalingen. De implementatiedata zijn als volgt:

10 juli 2025 moest artikel 74 van de zesde antiwitwasrichtlijn zijn geïmplementeerd. Deze bepaling wijzigt de vierde antiwitwasrichtlijn en ziet op het beperken van de openbare toegang tot het UBO-register naar aanleiding van de uitspraak van 22 november 2022 van het Hof van Justitie van de Europese Unie.⁴ In deze uitspraak wordt een specifiek onderdeel van de Europese antiwitwasrichtlijn over de openbare toegankelijkheid van het UBO-register ongeldig verklaard. Deze bepaling wordt geïmplementeerd middels het Wijzigingswetsvoorstel beperking toegang UBO-registers.⁵

10 juli 2026 moeten artikelen 11, 12, 13 en 15 van de zesde antiwitwasrichtlijn zijn geïmplementeerd. Deze bepalingen zien op de toegang tot het UBO-register en geven een uitwerking van de toegang tot het UBO-register op basis van legitiem belang. Deze artikelen worden deels geïmplementeerd door het Wijzigingswetsvoorstel beperking toegang UBO-registers⁶ en door een algemene maatregel van bestuur waarin de toegang in het kader van legitiem belang nader uitgewerkt zal worden.⁷

financiële stelsel voor witwassen of terrorismefinanciering te voorkomen, tot wijziging van Richtlijn (EU) 2019/1937, en tot wijziging en intrekking van Richtlijn (EU) 2015/849 (PbEU L 2024/1640).

² Verordening (EU) 2024/1624 van het Europees Parlement en de Raad van 31 mei 2024 tot voorkoming van het gebruik van het financiële stelsel voor witwassen of terrorismefinanciering (PbEU L 2024/1624).

³ Verordening (EU) 2024/1620 van het Europees parlement en de Raad van 31 mei 2024 tot oprichting van de Autoriteit voor de bestrijding van witwassen en terrorismefinanciering en tot wijziging van de Verordeningen (EU) 1093/2010, (EU) 1094/2010 en (EU) 1095/2010 (PbEU L 2024/1620).

⁴ HvJ EU 22 november 2022, ECLI:EU:C:2022:912.

⁵ Dit wetsvoorstel is op dit moment aanhangig bij de Eerste Kamer, zie *Kamerstukken I* 2024/25, 36584, A.

⁶ *Kamerstukken I* 2024/25, 36584, A.

⁷ De verwachting is dat dit besluit inzake legitiem belang in het najaar van 2025 openbaar geconsulteerd zal worden.

10 juli 2027 moet de volledige zesde antiwitwasrichtlijn zijn geïmplementeerd, behoudens de in deze paragraaf genoemde uitzonderingen en worden de antiwitwasverordening en de oprichtingsverordening AMLA van toepassing.

10 juli 2029 moet artikel 18 van de zesde antiwitwasrichtlijn zijn geïmplementeerd. Artikel 18 van de zesde antiwitwasrichtlijn ziet op de toegankelijkheid van de gegevens van vastgoedregisters (in Nederland: het Kadaster). Tevens bepaalt de inwerkingtredingsbepaling van de antiwitwasverordening, artikel 90, dat de antiwitwasverordening op 10 juli 2029 zal gelden voor professionele voetbalclubs en voetbalmakelaars, in paragraaf 3.1 wordt dit nader toegelicht. Beide onderwerpen worden vanwege de implementatiedatum niet met dit wetsvoorstel geïmplementeerd.

1.2 Implementatiemiddelen

Het AML-pakket bestaat, zoals eerder aangegeven, uit de antiwitwasverordening, de zesde antiwitwasrichtlijn en de oprichtingsverordening van de AMLA. Algemeen gesteld bevat de antiwitwasverordening de verplichtingen en bevoegdheden voor meldingsplichtige entiteiten en bevat de zesde antiwitwasrichtlijn de verplichtingen en bevoegdheden voor publieke entiteiten, zoals toezichthouders, de Financiële-inlichtingeneenheid en het inrichten van een UBO-registers en de handhavingsbevoegdheden. Met de introductie van de antiwitwasverordening en de zesde antiwitwasrichtlijn is een deel van de regels uit de bestaande antiwitwasrichtlijn⁸ naar de antiwitwasverordening verplaatst en daarmee in hoge mate geharmoniseerd. Daarnaast zijn de regels op een aantal terreinen verder uitgewerkt en aangescherpt. De antiwitwasverordening werkt rechtstreeks door in de Nederlandse rechtsorde en behoeft geen verdere implementatie, er dient wel uitvoering aan te worden gegeven. Ter implementatie van het AML-pakket zijn de volgende implementatiemiddelen gekozen.

Ten eerste wordt middels dit wetsvoorstel de Wwft ingetrokken. De antiwitwasverordening voorziet straks direct in de reikwijdte en vrijwel alle voor meldingsplichtige entiteiten geldende verplichtingen waardoor de verplichtingen in nationale wetgeving dienen te vervallen. Daarmee vervalt de Wwft grotendeels en ligt intrekking van de Wwft voor de hand. Aangezien de inhoud van de antiwitwasverordening gevolgen heeft voor burgers en bedrijven in Nederland wordt deze in de toelichting uitgebreid uiteengezet onder 7.1. De herziening van de TFR behoeft eveneens geen nadere implementatie.

De oprichtingsverordening AMLA geldt eveneens direct en voorziet in de oprichting, inrichting, taken en bevoegdheden van de EU-autoriteit voor de bestrijding van witwassen en terrorismefinanciering door de AMLA. Deze wordt kort uiteengezet onder paragraaf 4.

De zesde antiwitwasrichtlijn vereist implementatie. Onderhavig wetsvoorstel en de voorgenomen algemene maatregel van bestuur zullen voorzien in de implementatie van de zesde antiwitwasrichtlijn. Dezelfde algemene maatregel

⁸ Richtlijn (EU) 2015/849 van het Europees Parlement en de Raad van 20 mei 2015 inzake de voorkoming van het gebruik van het financiële stelsel voor het witwassen van geld of terrorismefinanciering, tot wijziging van Verordening (EU) nr. 648/2012 van het Europees Parlement en de Raad en tot intrekking van Richtlijn 2005/60/EG van het Europees Parlement en de Raad en Richtlijn 2006/70/EG van de Commissie (Pb L 141/73).

van bestuur zal ook de uitvoering van de verordening bevatten. Dat zal in lijn zijn met de systematiek van de Wft en het Besluit EU-verordeningen Wft.⁹ De algemene inhoud van het wetsvoorstel wordt uiteengezet in paragraaf 7. Tevens wordt daar ook aandacht besteed aan elementen uit de antiwitwasverordening als die uitvoering bij wet vereisen.

1.3 Lidstaatopties

De zesde antiwitwasrichtlijn

De antiwitwasverordening en de zesde antiwitwasrichtlijn bieden lidstaten verschillende lidstaatopties. Op grond van artikel 3, eerste lid, van de zesde antiwitwasrichtlijn kunnen lidstaten met onderbouwing andere entiteiten aanwijzen waarop de antiwitwasverordening van toepassing is. Lidstaten kunnen daarvoor de gehele antiwitwasverordening of delen daarvan van toepassing verklaren op deze entiteiten. In aansluiting op de keuze om op het niveau van algemene maatregel van bestuur het toezicht op de meldingsplichtige entiteiten uit de antiwitwasverordening aan te wijzen, wordt voor deze lidstaatoptie een grondslag opgenomen om andere entiteiten bij algemene maatregel van bestuur aan te wijzen.¹⁰ Het kabinet is momenteel niet voornemens om gebruik te maken van deze mogelijkheid.

Artikel 11, vierde lid, van de zesde antiwitwasrichtlijn bevat de lidstaatoptie om een vergoeding te vragen aan meldingsplichtige entiteiten voor het beschikbaar stellen van informatie uit het UBO-register. Artikel 13, twaalfde lid van de zesde antiwitwasrichtlijn bevat een gelijkkluidende lidstaatoptie voor natuurlijke- en rechtspersonen met een legitiem belang. De voorwaarde hierbij is dat de vergoeding beperkt blijft tot wat strikt noodzakelijk is om de kosten te dekken voor het beheer van het UBO-register. Voor legitiem belang geldt ook dat de vergoeding geen drempel mag vormen voor de effectieve toegang tot het UBO-register. Het kabinet heeft besloten om van deze lidstaatopties gebruik te maken en een kostendekkende vergoeding te vragen.

Artikel 15 van de zesde antiwitwasrichtlijn bevat de lidstaatoptie om in het nationale recht omstandigheden vast te leggen waarin geen toegang wordt verleend tot de gegevens van een uiteindelijk begunstigde. Het gaat om omstandigheden waarbij inzage de uiteindelijk begunstigde zou blootstellen aan bepaalde risico's. Van deze lidstaatoptie is reeds gebruik gemaakt bij de implementatie van de vierde antiwitwasrichtlijn. Het kabinet zal de invulling van deze lidstaatoptie bij algemene maatregel van bestuur verder aanscherpen.

Artikel 16, eerste lid, van de zesde antiwitwasrichtlijn verplicht lidstaten ertoe te voorzien in een centraal elektronisch systeem ter identificatie van cliënten van banken en andere betaaldienstverleners. Ter implementatie van de vierde antiwitwasrichtlijn is hierin voorzien via een verplichte aansluiting voor banken en andere betaaldienstverleners op het verwijzingsportaal bankgegevens. Artikel 16, vijfde lid, van de zesde antiwitwasrichtlijn biedt lidstaten de optie om andere informatie dan die op grond van artikel 16, derde lid, van de zesde antiwitwasrichtlijn verplicht via het verwijzingsportaal beschikbaar moet zijn, toegankelijk en doorzoekbaar te maken voor zover dat essentieel wordt geacht voor de taakuitoefening door de FIE of de AMLA. Van deze lidstaatoptie is reeds beperkt gebruikgemaakt bij de implementatie van de vierde antiwitwasrichtlijn. Dit betreft administratieve kenmerken van producten en cliënten en de

⁹ *Stb.* 2024, 68.

¹⁰ Artikel 1.3 van de Iwt.

informatie over cliënten die andere producten afnemen dan betaalrekeningen en kluizen.

Artikel 21, eerste lid, van de zesde antiwitwasrichtlijn biedt de lidstaatoptie om de toegang voor de FIE tot rechtshandavingsinformatie waarover de bevoegde autoriteiten reeds beschikken in het kader van het voorkomen, opsporen, onderzoeken of vervolgen van strafbare feiten per geval te beperken indien het verstrekken van die informatie een lopend onderzoek in gevaar kan brengen. Van deze lidstaatoptie wordt gebruikgemaakt. De toegang tot rechtshandavingsinformatie wordt bij algemene maatregel van bestuur nader uitgewerkt, met inachtneming van het bij of krachtens de Wet politiegegevens en Wet justitiële en strafvorderlijke gegevens bepaalde over het verstrekken van gegevens.

De FIE krijgt ter implementatie van artikel 24 van de zesde antiwitwasrichtlijn de bevoegdheid om een transactie, bank-, cryptoactiva- of effectenrekening of zakelijke relatie tijdelijk op te schorten. Artikel 24 van de zesde antiwitwasrichtlijn bepaalt dat de periode van opschorting van een transactie niet langer mag duren dan tien werkdagen. Voor de opschorting van een bank-, cryptoactiva- of effectenrekening of zakelijke relatie geldt een maximale termijn van 5 werkdagen. De lidstaten kunnen een langere opschortingstermijn vaststellen wanneer de FIE op grond van het nationale recht criminele activa opspoort, in beslag neemt, bevriest of confisqueert. Omdat de FIE op grond van het nationale recht deze bevoegdheden niet toekomt wordt van deze lidstaatoptie geen gebruikgemaakt. Overigens acht het kabinet het vanwege het voorlopige karakter van de opschorting enerzijds en het ingrijpende rechtsgevolg van de opschorting anderzijds, aangewezen dat de opschorting van zeer korte duur is.

Lidstaten kunnen bepaalde dienstverleners die op grond van het vrij verkeer van diensten actief zijn in Nederland (en dus geen fysieke aanwezigheid hebben) verplichten een centraal contactpunt in Nederland aan te stellen. In lijn met de Wwft wordt deze lidstaatoptie geïmplementeerd als bevoegdheid voor de toezichthouders, om te voorkomen dat elke instelling vooraf een dergelijk contactpunt moet aanstellen. Een toezichthouder kan dit dan eisen per entiteit, als er sprake is van risico's waardoor een dergelijke eis wenselijk is. Het is daarmee niet bij voorbaat vereist.

Artikel 49 en 50 van de zesde antiwitwasrichtlijn geven de mogelijkheid tot het oprichten van AML/CFT-toezichtcolleges. Dit zijn colleges waarbinnen toezichthouders gezamenlijk toezicht houden op een meldingsplichtige entiteit in de financiële sector (artikel 49) als in de niet-financiële sector (artikel 50) die grensoverschrijdend actief is. Deze bepaling wordt geïmplementeerd middels artikel 5.3 van de Iwt. Artikel 49, achtste lid en artikel 50, zevende lid, van de zesde antiwitwasrichtlijn bevatten een lidstaatoptie die het mogelijk maakt om een AML/CFT-toezichtcollege op te richten in geval een meldingsplichtige entiteit in twee derde landen vestigingen heeft. Van deze lidstaatoptie wordt gebruik gemaakt, zie hiervoor de artikelsgewijze toelichting bij artikel 5.3 van de Iwt.

Artikel 55, vierde lid, van de zesde antiwitwasrichtlijn bevat een lidstaatoptie dat in geval van overtreding van de antiwitwasverordening gestelde regels, de toezichthouder gemachtigd kan worden voor het opleggen van hogere geldboetes dan de bedragen die in artikel 55, tweede en derde lid van de zesde antiwitwasrichtlijn genoemd worden. Van deze lidstaatoptie wordt geen gebruik

gemaakt, omwille van het kunnen aansluiten bij de boetesystematiek uit artikel 1:81 van de Wet op het financieel toezicht (hierna: Wft).

Artikel 56 van de zesde antiwitwasrichtlijn bevat de administratieve maatregelen die toezichthouders moeten kunnen opleggen bij overtreding van voorschriften uit de antiwitwasverordening. Naast de opsomming van administratieve maatregelen in artikel 56, tweede lid, van de zesde antiwitwasrichtlijn hebben lidstaten de mogelijkheid om aanvullende soorten administratieve maatregelen toe te passen. In Nederland vallen veel administratieve maatregelen onder de noemer aanwijzing van de toezichthouder. In die zin is er gebruik gemaakt van de lidstaatoptie in de artikelen 4.2 en 4.3 van de Iwt, om aan te sluiten bij de Nederlandse praktijk.

Artikel 65 van de zesde antiwitwasrichtlijn houdt in dat lidstaten de toezichthouders die belast zijn met auditors en overheidsinstanties die toezicht houden op zelfregulerende organen kunnen verbieden samen te werken onder bepaalde omstandigheden. Artikel 66 van de zesde antiwitwasrichtlijn houdt in dat lidstaten, toezichthouders, FIE's en autoriteiten die bevoegd zijn voor de uitvoering van gerichte financiële sancties, kunnen verbieden samen te werken onder bepaalde omstandigheden. Van deze opties wordt geen gebruik gemaakt.

In artikel 68, tweede lid, van de zesde antiwitwasrichtlijn staat dat lidstaten kunnen toestaan dat bepaalde informatie openbaar wordt gemaakt aan andere nationale autoriteiten die bij wet verantwoordelijk zijn voor het toezicht op de financiële markten, of die belast zijn met bepaalde verantwoordelijkheden op het gebied van de bestrijding of het onderzoek van witwassen. In artikel 68, derde lid van de zesde antiwitwasrichtlijn staat dat lidstaten kunnen toestaan dat bepaalde informatie met betrekking tot het toezicht op meldingsplichtige entiteiten met het oog op de naleving van de AMLR onder bepaalde voorwaarden openbaar wordt gemaakt aan parlementaire onderzoekscommissies, rekenkamers en anderen voor onderzoek. In artikel 5.3, tweede lid sub c, van de Iwt zijn de autoriteiten genoemd waar deze informatie openbaar aan kan worden gemaakt.

De antiwitwasverordening

Artikel 2, derde lid van de antiwitwasverordening biedt de mogelijkheid om lagere drempels voor de aanwijzing van publiek prominente personen vast te stellen. Er wordt geen gebruik gemaakt van deze mogelijkheid. Artikel 2, vierde lid, van de antiwitwasverordening biedt de mogelijkheid aan lidstaten, indien hun administratieve organisatie en risico's dit rechtvaardigen, voor de identificatie van ondernemingen die onder zeggenschap staan van regionale of lokale overheden lagere drempels vaststellen. Van deze mogelijkheid wordt geen gebruik gemaakt. Artikel 2, vijfde lid, van de antiwitwasverordening biedt, indien sociale en culturele structuren en risico's dit rechtvaardigen, lidstaten de mogelijkheid voor de aanwijzing van broers en zussen als familieleden van politiek prominente personen (hierna: PEPs) een ruimer toepassingsgebied hanteren, zoals bedoeld in artikel 2, eerste lid, punt 35 van de antiwitwasverordening. Van deze lidstaatoptie wordt geen gebruik gemaakt.

Op grond van artikelen 4, 5 en 6 van de antiwitwasverordening kunnen lidstaten bepaalde aanbieders van kansspeldiensten, professionele voetbalclubs en bepaalde financiële activiteiten vrijstellen van de vereisten van de antiwitwasverordening. Hiertoe wordt een algemene grondslag opgenomen in de Iwt om bij algemene maatregel van bestuur deze vrijstelling nader in te

vullen.¹¹

Artikel 34 van de antiwitwasverordening biedt lidstaten de mogelijkheid om meldingsplichtige entiteiten aan te wijzen die in voorgeschreven gevallen verscherpte cliëntenonderzoeksmaatregelen moeten toepassen indien er sprake is van verhoogde risico's. Voor aanbieders van trust en vennootschappelijke diensten wordt hiervan gebruikt gemaakt. Dit betekent dat zij verscherpte cliëntenonderzoeksmaatregelen moeten toepassen op hun cliënten. Op grond van de Wtt 2018 geldt voor trustkantoren reeds dat zij altijd verscherpte cliëntenonderzoeksmaatregelen moet toepassen vanwege de hoge risico's die gepaard gaan met trustdienstverlening. Door middel van het gebruik van deze lidstaattoptie wordt beoogd om het bestaande kader voor trustkantoren in stand te laten, gezien de inherente risico's waar de trustsector aan blootgesteld is. In paragraaf 7.4 wordt dit nader toegelicht.¹²

Op grond van artikel 52, tweede lid, van de antiwitwasverordening kunnen lidstaten de Europese Commissie in kennis stellen als sprake is van categorieën vennootschappen die zijn blootgesteld aan een hoger risico op witwassen en terrorismefinanciering. De Europese Commissie beoordeelt op basis van deze kennisgeving of aan deze categorieën vennootschappen risico's verbonden zijn die relevant zijn voor de interne markt. Als zo'n risico zich voordoet kan de Europese Commissie een lagere drempel voor het identificeren van uiteindelijk begunstigen verlagen van 25% tot minimaal 15%. Het kabinet beschikt niet over signalen dat er in Nederland categorieën vennootschappen bestaan waarbij sprake is van een dermate hoog risico dat van deze optie gebruik gemaakt dient te worden.

In artikel 67, achtste lid, van de antiwitwasverordening is de lidstaattoptie opgenomen dat lidstaten zakelijke relaties die meldingsplichtige entiteiten zijn aangegaan met juridische entiteiten en constructies uit derde landen vóór 10 juli 2027 ook onder de registratieplicht kunnen laten vallen. Om de administratieve lasten als gevolg van het wetsvoorstel te beperken is ervoor gekozen van deze lidstaattoptie geen gebruik te maken.

Artikel 70 van de antiwitwasverordening bevat een lidstaattoptie met betrekking tot de mogelijkheid voor auditors, externe accountants en belastingadviseurs, notarissen, advocaten en andere onafhankelijke beoefenaren van juridische beroepen om informatie van verdachte transacties aan een zelfregulerend orgaan te zenden. Nu er in Nederland geen sprake is van zelfregulerend organen, zie ook paragraaf 7.5, wordt geen gebruik gemaakt van de lidstaattoptie.

Artikel 77 van de antiwitwasverordening geeft de bewaartermijn aan voor het opslaan van gegevens bij het verrichten van cliëntonderzoek, het melden van verdachte transacties, de bewijsstukken en registratiegegevens van transacties en de kopieën van documenten die in het kader van partnerschappen zijn uitgewisseld. Deze bewaartermijn bedraagt vijf jaar, maar kan op grond van het vierde lid, tweede alinea, worden verlengd met vijf jaar indien kan worden aangetoond dat langere bewaring noodzakelijk en evenredig is met het oog op het voorkomen, opsporen, onderzoeken of vervolgen van vermoedelijke witwaspraktijken of terrorismefinanciering. Nederland ziet geen noodzaak om gebruik te maken van deze mogelijkheid tot verlenging.

¹¹ Artikel 2.1 van de Iwt.

¹² Artikel 6.2 van de Iwt.

Artikel 80, tweede lid, van de antiwitwasverordening bepaalt dat lidstaten een lagere limiet mogen hanteren voor contante betalingen van goederen en diensten. Van deze lidstaattoptie wordt gebruikt gemaakt. Zie hiervoor de onderbouwing in paragraaf 3.7.

Tenslotte wordt in artikel 2.6 Iwt bepaald dat een meldingsplichtige entiteit op verzoek van de toezichthouder een centraal contactpunt aanwijst.

§ 2. Aanleiding en totstandkoming AML-pakket

Het AML-pakket bevat regels gericht op het voorkomen van het gebruik van het financiële stelsel voor witwassen en financieren van terrorisme (*anti-money laundering/countering the financing of terrorism*, hierna: AML/CFT dat zal worden gebruikt voor de algemene aanduiding van dit beleidsterrein), en de voorstellen maken onderdeel uit van het AML-pakket dat de Europese Commissie op 20 juli 2021 uitbracht.¹³ De Europese Commissie (hierna: de Commissie) heeft de publicatie van deze voorstellen op 7 mei 2020 aangekondigd in haar mededeling over het actieplan voor een alomvattend EU-beleid ter voorkoming van het witwassen van geld en terrorismefinanciering.¹⁴ De conclusies en aanbevelingen van de Commissie vormen de belangrijkste aanleiding en onderbouwing voor het AML-pakket.

Witwassen van geld is het proces waarbij de opbrengst van criminaliteit een schijnbaar legale herkomst krijgt bijvoorbeeld door verandering van oorsprong en eigendom. Samen met de financiering van terrorisme en sanctieomzeiling vormt het witwassen van crimineel geld een voortdurende bedreiging voor de integriteit van het financiële systeem van de EU, de lidstaten en de veiligheid van haar burgers. De bestrijding van witwassen van geld en de financiering van terrorisme is al sinds 1991 een onderdeel van Europese regelgeving en vormt de basis voor de nationale regelgeving. De Europese regelgeving is op haar beurt gebaseerd op de internationale aanbevelingen van de *Financial Action Task Force* (hierna: de FATF), een intergouvernementele *task force* die op initiatief van de G7 werd opgericht om beleid te ontwikkelen ter bestrijding van witwassen en de financiering van terrorisme.¹⁵ De eerste aanbevelingen van de FATF stammen uit 1989. In deze periode van meer dan dertig jaar heeft de EU een regelgevend kader ontwikkeld, dat op bepaalde punten verder gaat dan de aanbevelingen van de FATF, om de risico's van witwassen en terrorismefinanciering binnen de EU te voorkomen en te beheersen. Dit kader is continu aangepast en verscherpt om gelijke tred te houden met de groeiende verfijning van financiële criminaliteit, technologische ontwikkelingen die nieuwe manieren van witwassen van geld mogelijk maken en de toenemende openheid van de interne markt van de Europese Unie.

Tussen 2017 en 2019 hebben er een aantal grote incidenten voorgedaan in Nederland en Europa, waarbij miljarden euro's werden witgewassen. Dit gebeurde via Europese banken of met de betrokkenheid van professionals en bedrijven die buiten de financiële sector opereren, zoals accountants, belastingadviseurs en trust- en bedrijfsdienstverleners. Op dat moment werd de vierde antiwitwasrichtlijn nationaal geïmplementeerd en werd tegelijkertijd

¹³ Procedure Europese Commissie, *Prevention of the use of the financial system for the purposes of money laundering or terrorist financing*, COM/2021/0239.

¹⁴ Mededeling van de Commissie inzake een actieplan voor een alomvattend EU-beleid voor de preventie van witwassen en financieren van terrorisme, C(2020) 2800.

¹⁵ *International Standards on Combating Money Laundering and the Financing of Terrorism & Proliferation* (The FATF Recommendations), februari 2012.

Europees voorstellen gedaan om de vierde antiwitwasrichtlijn weer te herzien. De incidenten¹⁶ legden structurele zwaktes van het huidige systeem bloot en vormden aanleiding voor de Commissie om onderzoek te verrichten. De uitkomsten zijn samengevat in het rapport van de Commissie van juli 2019 met betrekking tot de bestrijding van witwassen van geld en het tegengaan van de financiering van terrorisme,¹⁷ inclusief een zogenaamd '*post-mortem*' rapport over incidenten die Europese banken betroffen.¹⁸ De conclusie van dit rapport is dat er sprake is van een gefragmenteerde, inconsistente en niet-gecoördineerde implementatie en toepassing van de Europese regels tegen witwassen van geld. Het rapport van 2019 concludeert dat de geïdentificeerde problemen van structurele aard waren en niet kunnen worden verholpen door de op dit moment geldende vierde antiwitwasrichtlijn.

De Commissie heeft in haar rapport een aantal zaken vastgesteld die noopten tot verdere harmonisering van de Europese AML-regelgeving en tot oprichting van een Europese antiwitwasautoriteit. De Commissie constateerde dat de kwaliteit en effectiviteit van het huidige toezicht op het voorkomen van AML/CFT binnen de Europese Unie ongelijk was vanwege significante verschillen in middelen en aanpak. De samenwerking tussen de relevante bevoegde autoriteiten was niet altijd effectief, de methodes om risico's te identificeren en de toepassing van de risicogebaseerde benadering liepen uiteen en nationale toezichthouders waren niet altijd bereid om de benodigde bevoegdheden in te zetten. Dit leidde niet alleen tot inadequaat toezicht op nationaal niveau, maar ook tot onvoldoende toezicht op partijen die grensoverschrijdende activiteiten ontplooiën, wat leidt tot risico's voor de gehele interne markt van de Europese Unie.

In de beoordeling nieuwe commissievoorstellen (BNC-fiches) behorend bij de voorstellen van de Commissie voor het AML-pakket staat dat meer harmonisatie van de regelgeving en de oprichting van een Europese autoriteit noodzakelijk en wenselijk is vanwege het veelal grensoverschrijdende karakter van witwassen en terrorismefinanciering.¹⁹ Voor de publicatie van dit pakket bepleitte Nederland de noodzaak van meer harmonisatie en de oprichting van een Europese antiwitwastoezichthouder.²⁰ Nederland was niet over alle onderdelen van het uiteindelijke pakket uitgesproken positief. Zo is de risicogebaseerde benadering onder druk van het Europees Parlement afgezwakt. Uiteindelijk, echter, beantwoordt het pakket in grote lijnen aan de Nederlandse inzet.²¹ Met de vaststelling van het AML-pakket zet de Europese Unie een dan ook stevige stap vooruit op het terrein van het voorkomen van witwassen en terrorismefinanciering. Regelgeving wordt meer geharmoniseerd en aangescherpt voor alle lidstaten. Hierdoor wordt de effectiviteit van het anti-witwasraamwerk van de Europese Unie verbeterd. Ook wordt er een Europese antiwitwasautoriteit opgericht (hierna: de AMLA). De Europese Unie en daarmee Nederland worden hierdoor weerbaarder tegen witwassen en terrorismefinanciering. Voordat ingegaan wordt op de inhoud van het AML-pakket en deze wet worden hieronder drie belangrijke overkoepelende

¹⁶ Bijvoorbeeld incidenten bij Danske Bank (2017), ING Bank (2018), ABVL Bank (2018), Swedbank (2019), Deutsche Bank (2020).

¹⁷ Mededeling van de Commissie aan het Europees Parlement en de Raad naar een betere toepassing van het kader voor de bestrijding van het witwassen van geld en het financieren van terrorisme, COM/2019/360.

¹⁸ Verslag van de Commissie aan het Europees Parlement en de Raad over de beoordeling van recente vermeende gevallen van het witwassen van geld waarbij EU-kredietinstellingen betrokken zijn COM/2019/373.

¹⁹ *Kamerstukken II* 2021/22, 22112, nr. 3202.

²⁰ *Kamerstukken II* 2020/21, 31477, nr. 55.

²¹ *Kamerstukken II* 2023/24, 31477, nr. 95.

uitgangspunten van het AML-pakket en deze wet toegelicht. Deze zijn van bijzonder belang volgens het kabinet: de risicogebaseerde benadering, lastenluwe implementatie en gegevensdeling en uitbesteding.

2.1. Risicogebaseerde benadering

Het AML-pakket gaat uit van een risicogebaseerde benadering. In de derde en vierde antiwitwasrichtlijn stond de risicogebaseerde benadering reeds centraal. De risicogebaseerde benadering is ook het uitgangspunt van de standaarden van de FATF. De risicogebaseerde benadering bestaat op drie niveaus: het niveau van wetgeving, het niveau van toezicht en het niveau van toepassing door de meldingsplichtige entiteiten (ook bekend als: poortwachters).

Op het niveau van toepassing door meldingsplichtige entiteiten betekent het, kort gezegd, dat een meldingsplichtige entiteit maatregelen moet nemen die in lijn zijn met het witwasrisico waaraan de meldingsplichtige entiteit wordt blootgesteld. Een natuurlijk of rechtspersoon is meldingsplichtige entiteit, wanneer de antiwitwasverordening deze aanwijst, zie hiervoor de opsomming in artikel 3 van de antiwitwasverordening. De risicogebaseerde benadering bekent meer maatregelen bij een hoger risico en minder maatregelen bij een lager risico. Meldingsplichtige entiteiten moeten aan alle maatregelen van cliëntenonderzoek zoals voorgeschreven in de antiwitwasverordening voldoen, maar de intensiteit waarmee de maatregelen moeten worden toegepast wordt afgestemd op het risico dat een bepaald type klant, relatie en product of transactie oplevert.

De risicogebaseerde benadering is niet alleen van belang om witwasrisico's op een juiste manier te beperken en daarmee het financieel stelsel schoon te houden, maar is ook bedoeld om de meldingsplichtige entiteit en klant te ontlasten. Het betekent namelijk dat de entiteit zich kan focussen op de hogere witwasrisico's en bij lagere witwasrisico's minder of minder vergaande maatregelen hoeft te treffen. Dit leidt tot efficiëntere inzet voor de meldingsplichtige entiteit en minder lasten voor klanten met een lager risico, met als gevolg lagere regeldruk. Er is daarnaast de laatste jaren veel aandacht voor het fenomeen *de-risking*. *De-risking* wordt door de Europese Banken Autoriteit (EBA) omschreven als "*het weigeren om een zakelijke relatie aan te gaan, dan wel een zakelijke relatie beëindigen met een individuele klant, dan wel een groep klanten, die geassocieerd worden met een hoger witwas- of terrorismefinancieringsrisico*". Het is belangrijk dat meldingsplichtige entiteiten de antiwitwasverordening correct en risicogebaseerd toepassen en dus niet de antiwitwasverordening gebruiken als argument om geen relatie aan te gaan met klanten met een hoger risicoprofiel. Indien de meldingsplichtige entiteit een witwasrisico signaleert dient deze in eerste instantie mitigerende maatregelen te nemen. Weigering of beëindiging van een klantrelatie komt pas aan de orde als de meldingsplichtige entiteit het witwasrisico niet kan mitigeren. In geen geval mogen AML/CFT-redenen worden aangevoerd om commerciële beslissingen met betrekking tot potentiële of bestaande cliënten te rechtvaardigen.

De FATF heeft de laatste jaren ook veel aandacht voor *de-risking* en heeft naar aanleiding hiervan aanbevelingen (*recommendations*) en onderliggende documentatie aangepast. Specifieke aandacht van de FATF, en van de antiwitwasverordening, gaat uit naar maatschappelijke organisaties die liefdadigheids- of humanitaire activiteiten verrichten in derde landen. Banken en andere financiële ondernemingen spelen een belangrijke rol om ervoor te zorgen dat dergelijke organisaties hun werk kunnen voortzetten. Financiële

ondernemingen verlenen toegang tot het financiële stelsel waardoor het mogelijk wordt ontwikkelings- en humanitaire financiering in ontwikkelings- of conflictgebieden te krijgen. Dergelijke organisaties worden soms door financiële ondernemingen onnodig geweerd of beperkt in hun dienstverlening. Meldingsplichtige entiteiten dienen zich bewust te zijn van hun centrale rol in de werking van het internationale financiële stelsel en bij het mogelijk maken van het verkeer van geldmiddelen.

De risicogebaseerde benadering komt ook in de wetgeving (de antiwitwasverordening) veelvuldig tot uiting. Zo moeten meldingsplichtige entiteiten gebruik maken van de flexibiliteit die de risicogebaseerde benadering biedt. De AMLA heeft mandaat om enkele bepalingen in de antiwitwasverordening nader uit te werken. Deze technische reguleringsnormen en richtsnoeren dienen als invulling van de antiwitwasverordening en dient de meldingsplichtige toe te passen.

Voor het toezicht komt de risicogebaseerde benadering het meest tot uiting in artikel 40 van de zesde antiwitwasrichtlijn. De toezichthouders moeten voor hun werk een risicogebaseerde benadering hanteren en hun middelen concentreren daar waar de risico's het grootst zijn. Risicogebaseerd toezicht houdt in dat er intensiever toezicht is daar waar de witwasrisico's hoger zijn en eenvoudiger toezicht daar waar de risico's lager zijn. Ook in de handhaving door de toezichthouder is risicogebaseerde handhaving het uitgangspunt. De frequentie en intensiteit van het toezicht ter plaatse, toezicht buiten locatie en thematisch toezicht wordt gebaseerd op het risicoprofiel van de meldingsplichtige entiteiten en op de risico's van witwassen en terrorismefinanciering.

Naast deze algemene uitgangspunten, zijn kleine entiteiten in bepaalde gevallen vrijgesteld van bepaalde verplichtingen. Het reguliere cliëntenonderzoek is in grote lijnen gelijk gebleven aan de huidige verplichtingen. Soms zijn nadere regels voor specifieke gevallen of omstandigheden voorgeschreven, bijvoorbeeld in welke gevallen en met welke regelmaat cliëntgegevens geactualiseerd moeten worden of wordt nader uitgewerkt hoe de herkomst en doel van de middelen dienst vastgesteld te worden of welke uiteindelijk belanghebbende (in het Engels ook wel: *Ultimate Beneficiary Owner*, hierna: UBO) vastgesteld moet worden. Bij het verscherpte cliëntenonderzoeksmaatregelen is verduidelijkt welke maatregelen een meldingsplichtige entiteit kan nemen bij een verhoogd risico. Daarnaast zijn er voor specifieke gevallen, zoals PEPs, shellbanken²² en cryptodienstverleners, nadere regels gesteld. Lidstaten kunnen nationaal risicogebaseerd verscherpt cliëntenonderzoek verplicht stellen in het geval van een hoger risico en dit dus niet aan de meldingsplichtige entiteit zelf overlaten.

2.2 Lastenluwe implementatie

De toepassing van de verplichtingen uit regelgeving ter voorkoming van witwassen en financiering van terrorisme heeft de afgelopen jaren geleid tot hogere lasten bij burgers en bedrijven, bij financiële ondernemingen en bij andere sectoren die aangewezen zijn als meldingsplichtige entiteit. Een van de belangrijkste uitgangspunten van het kabinet bij de implementatie van het AML-pakket is daarom dat de implementatie lastenluw plaatsvindt en dat er geen nationale koppen worden toegevoegd. Aangezien het AML-pakket het karakter van maximum harmonisatie heeft, is de ruimte voor nationale keuzes

²² Banken zonder fysieke aanwezigheid, vaak gevestigd in landen met minimale regulering en die diensten aanbieden op basis van anonimiteit.

zeer beperkt. De meeste ruimte voor lastenluwe implementatie ligt bij de implementatie van de zesde antiwitwasrichtlijn, omdat een richtlijn omzetting vereist en dus altijd gekeken moet worden naar de nationale situatie en hoe de richtlijn diens doel kan bereiken. Beperkt is er ook mogelijkheid voor lastenluwe keuzes in de antiwitwasverordening. De richtlijn en de antiwitwasverordening bevatten een aantal lidstaatopties die lastenluw zijn. Voor de lidstaatopties die gebruikt worden, wordt verwezen naar paragraaf 1.3.

Er zijn ook lastenluwe opties die niet in lidstaatopties gelegen zijn, maar die wel in de toepassing gebruikt kunnen worden. Voor een volledig overzicht van lastenluwe implementatiekeuzes wordt verwezen naar de bijlage bij de uitwerking van het regeerprogramma ten aanzien van anti-witwasbeleid.²³ De lastenluwe keuzes die gemaakt zijn in dit wetsvoorstel en niet reeds in paragraaf 1.3 aan de orde zijn gekomen, zijn de onderstaande. Andere keuzes worden bij algemene maatregel van bestuur geïmplementeerd.

Registratieplicht overige instellingen

De zesde antiwitwasrichtlijn verplicht dat toezichthouders inzage moeten krijgen in hun toezichtpopulatie. Veel ondernemingen hebben reeds een vergunningplicht. Voor overige entiteiten is dit een aanzienlijke lastenverzwaring. Daarom wordt gekozen voor een kennisgeving door deze meldingsplichtige entiteit door middel van bijvoorbeeld berichtgeving.

Controles hoger leidinggevend personeel

De zesde antiwitwasrichtlijn schrijft een vorm van betrouwbaarheids- en geschiktheidstoetsing van hoger leidinggevend personeel van meldingsplichtige entiteiten voor. Dit is voor veel niet-financiële instellingen nieuw en dus een lastenverzwaring. Voor hen wordt ingezet op toetsing achteraf, waarbij toezichthouders voornamelijk signaal gestuurd gaan werken en niet elke leidinggevende van elke poortwachter vooraf getoetst hoeft te worden.

In artikel 57 van de antiwitwasverordening wordt een categorie juridische entiteiten die vergelijkbaar zijn aan trusts geïntroduceerd. Deze rechtsvormen vallen daarom onder vergelijkbare verplichtingen als trusts als het gaat om de vereisten voor het identificeren en registreren van de UBO. Dit betekent een lastenverzwaring. In dit kader wordt in de antiwitwasverordening specifiek de rechtsvorm stichting genoemd. Het kabinet is van mening dat artikel 57 voor de Nederlandse rechtsvorm stichting niet van toepassing is, vanwege de wezenlijke verschillen tussen de Nederlandse stichting en de trust. Voor een nadere toelichting wordt verwezen naar paragraaf 3.4.

Als gevolg van de Implementatiewet registratie uiteindelijk belanghebbenden van trusts en soortgelijke juridische constructies vallen sommige instellingen voor collectieve beleggingen (hierna: icbe's) en alternatieve beleggingsinstellingen (hierna: abi's) in Nederland onder de verplichtingen die ook gelden voor trusts. Dit betekent dat zij een zwaardere administratieve last hebben dan beleggingsinstellingen die eisen kennen die vergelijkbaar zijn aan juridische entiteiten. In artikel 61 van de antiwitwasverordening wordt een werkwijze voor de identificatie van UBO's van icbe's geïntroduceerd. Als gevolg hiervan komen alle abi's en icbe's onder deze werkwijze te vallen.

Een lastenluwe implementatie is geen garantie dat het totale aantal lasten wordt verminderd, maar veelal dat bewust de keuze wordt gemaakt om

²³ *Kamerstukken II 2024/25, 31477, nr. 113.*

bepaalde lasten niet neer te leggen bij burgers en bedrijven. Bij de afweging hoe een bepaling of verplichting zo lastenluw mogelijk geïmplementeerd kan worden is hoofdzakelijk gekeken naar het perspectief van burgers en bedrijven. Dit kan betekenen dat een bepaalde keuze ertoe leidt dat toezichthouders hun toezicht minder effectief kunnen inrichten dan wel dat aan de kant van de toezichthouder meer lasten ontstaan. Of dat in plaats van een ex ante verplichting er een ex post verplichting ingericht wordt. Dit voorkomt onnodig papierwerk in korte tijd bij (veelal kleinere) ondernemers. Een andere manier voor een lastenluwe implementatie is door een beperkte interpretatie/reikwijdte toe te kennen aan meldingsplichtige entiteiten, omdat de antiwitwasverordening mogelijk een onnodig brede definitie bevat die geen rekening houdt met de nationale situatie. In dergelijke gevallen kan de reflex bij de wetgever of toezichthouder zijn om het zekere voor het onzekere te nemen en de definitie zo breed mogelijk te interpreteren, met als gevolg dat ondernemers onnodig als meldingsplichtige entiteit worden aangewezen en regeldruk ervaren. In dit voorstel wordt gekozen voor een zo beperkt mogelijke reikwijdte. Op deze manier worden de schaarse middelen van de toezichthouders en de samenleving gericht ingezet bij de hoogste risico's.

Verder wordt zo veel mogelijk gebruik gemaakt van de mogelijkheid om vrijstellingen te verlenen bij lage risico's, dit zal bij algemene maatregel van bestuur plaatsvinden. Niet alle lasten kunnen beperkt worden door middel van implementatieregelgeving. Een deel hangt ook af van de toepassing, zowel door meldingsplichtige entiteiten als door toezichthouders. In voorkomende gevallen is het belangrijk dat meldingsplichtige entiteiten ruimte krijgen en voelen om minder maatregelen te nemen in het geval van lagere risico's. Hiervoor is goede communicatie vanuit toezichthouders en nadere afstemming tussen toezichthouder en meldingsplichtige entiteit vereist. Daarnaast moeten de meldingsplichtige entiteiten ook in staat gesteld worden om hun verplichtingen effectief ten uitvoer te brengen. Voorts wordt in de paragraaf hieronder over gegevensdeling verder ingegaan op de mogelijkheden die het AML-pakket biedt aan meldingsplichtige entiteiten om hun rol effectiever, efficiënter en met minder lasten voor burgers en bedrijven uit te voeren.

2.3 Verbeterde mogelijkheden tot gegevensdeling en uitbesteding

Het AML-pakket voorziet in een uitbreiding en verdieping van de mogelijkheden voor gegevensdeling voor alle betrokken partijen. Zowel privaat-privaat en publiek-publiek als publiek-privaat. Het delen van informatie kan meldingsplichtige entiteiten, toezichthouders en andere publieke autoriteiten in staat stellen beter gebruik te maken van de beschikbare middelen, en nieuwe technologieën, en bedrijfsmodellen te benutten om innovatieve technieken te ontwikkelen voor de aanpak van witwaspraktijken en terrorismefinanciering. Meldingsplichtige entiteiten zijn bijvoorbeeld verplicht om cliëntenonderzoek te doen en transacties te monitoren. Zij moeten hierbij soms risico's inschatten op basis van onvolledige informatie, terwijl andere meldingsplichtige entiteiten die gegevens wel hebben, maar niet kunnen delen. Het AML-pakket voorziet hiervoor in een oplossing door meer mogelijkheden en duidelijkere wettelijke grondslagen te bieden aan meldingsplichtige entiteiten om gegevens met elkaar te delen. Met deze mogelijkheden kunnen meldingsplichtige entiteiten gegevens met elkaar delen en daarmee gericht en secuurder cliëntonderzoek mogelijk maken. Daarnaast voelen meldingsplichtige entiteiten vaak de noodzaak om veel informatie bij hun klanten op te vragen, waarbij geïdentificeerde mogelijke risico's kunnen leiden tot aanvullende uitvragen. Dat levert niet alleen veel werk op voor de meldingsplichtige entiteiten zelf, maar leidt ook voor burgers en bedrijven tot meer papierwerk. Gegevensdeling kan

deze lasten voor alle partijen verminderen. Zo kunnen meldingsplichtige entiteiten hun werk efficiënter en effectiever uitvoeren en worden burgers en bedrijven ontzien als zij (financiële) diensten afnemen. Het pakket voorziet in verschillende grondslagen voor gegevensdeling. Zie in dat kader ook paragraaf 6 met betrekking tot de bescherming van persoonsgegevens.

De meest vernieuwende bepaling in het kader van gegevensdeling is artikel 75 van de antiwitwasverordening waarin een kader wordt gegeven voor partnerschappen inzake informatie-uitwisseling. Op basis van deze grondslag kunnen meldingsplichtige entiteiten binnen het door het artikel voorgeschreven kader een partnerschap oprichten waarin informatie over cliënten en transacties kunnen worden gedeeld.

Naast artikel 75 biedt de antiwitwasverordening meer ruimte aan meldingsplichtige entiteiten om op grond van artikel 48 van de antiwitwasverordening gebruik te maken van cliëntenonderzoek uitgevoerd door andere meldingsplichtige entiteiten. Dit kan ook bijdragen aan effectievere en efficiëntere naleving van de verplichtingen door meldingsplichtige entiteiten, omdat hiermee dubbel werk wordt voorkomen. Tot slot biedt de antiwitwasverordening een uitgewerkt kader voor uitbesteding van de verplichtingen uit de antiwitwasverordening. Door middel van uitbesteding krijgen de meldingsplichtige entiteiten, in het bijzonder de kleinere, de mogelijkheid om gebruik te maken van de expertise en doeltreffendheid van gespecialiseerde entiteiten, waardoor ze hun naleving doeltreffender kunnen uitvoeren en tegelijkertijd hun efficiëntie kunnen verbeteren. Hierbij kan bijvoorbeeld gedacht worden aan om transacties te laten monitoren of de risico's van een cliënt te laten analyseren door een gespecialiseerde partij. Uiteraard geldt daarbij altijd het principe dat meldingsplichtige entiteiten uiteindelijk individueel verantwoordelijk zijn voor de naleving van het AML/CFT-kader en dat ze voldoende controle en inzicht moeten hebben in hun verplichtingen. Dit geldt ongeacht of bepaalde taken worden uitbesteed.

2.4 Harmonisatie door AML-pakket

Op dit moment vormt de Wwft de implementatie van de nu nog geldende vierde antiwitwasrichtlijn. Het AML-pakket leidt tot een grote verandering van de huidige situatie. Op dit moment heeft Nederland als lidstaat ruimte om, in aanvulling op de tot 10 juli 2027 geldende vierde antiwitwasrichtlijn, op nationaal niveau nadere regels te stellen. Deze ruimte wordt met het nieuwe kader aanzienlijk beperkt, nu de materiële verplichtingen (bijvoorbeeld om cliëntenonderzoek te doen en verdachte transacties te melden) worden vastgelegd in de in alle lidstaten rechtstreeks werkende antiwitwasverordening. Dit verkleint de kans op verschillen tussen lidstaten, bijvoorbeeld in de uitvoering van de verplichtingen door meldingsplichtige entiteiten. Daarnaast is voorzien dat de AMLA als Europese autoriteit een hoofdrol krijgt bij de nadere uitleg van de regelgeving die geldt voor meldingsplichtige entiteiten en de toepassing van deze regelgeving. Dit zorgt voor meer consistentie in de interpretatie en toepassing van de regelgeving door (nationale) toezichthouders, en maakt – waar nodig – grensoverschrijdend toezicht eenvoudiger ten opzichte van de vierde antiwitwasrichtlijn, waarbij nationale interpretatie grensoverschrijdend toezicht kon bemoeilijken. Wel kent de antiwitwasverordening enkele lidstaatopties bijvoorbeeld om, op grond van een goede onderbouwing, extra meldingsplichtige entiteiten aan te wijzen of om bij lidstaat specifieke sectorrisico's verscherpt cliëntenonderzoek te verplichten.

Het grote verschil is dat tot nu toe de verplichtingen voor poortwachters en de publieke bevoegdheden in één wettelijk kader zijn opgenomen, namelijk de vierde antiwitwasrichtlijn. Met de komst van het AML-pakket wordt dit gesplitst: de verplichtingen voor meldingsplichtige entiteiten zijn geland in de antiwitwasverordening en de zesde antiwitwasrichtlijn bevat voornamelijk de publieke bevoegdheden.

In de volgende paragrafen worden eerst de verplichtingen uit de antiwitwasverordening thematisch toegelicht. Daarna wordt kort ingegaan op de oprichtingsverordening van de AMLA. Tot slot zal in worden gegaan op de zesde antiwitwasrichtlijn en de implementatie daarvan middels dit wetsvoorstel. Op de lidstaattopties is in paragraaf 1.3 al ingegaan.

§ 3. Inhoud antiwitwasverordening

Het belangrijkste doel van de antiwitwasverordening is om de verplichtingen die gelden voor meldingsplichtige entiteiten op Europees niveau te harmoniseren. De antiwitwasverordening regelt daarvoor een aantal zaken:

- De reikwijdte van het kader (hoofdstuk 1);
- De eisen ten aanzien van de interne bedrijfsvoering van meldingsplichtige entiteiten (hoofdstuk 2);
- Het cliëntenonderzoek (hoofdstuk 3);
- Transparantie van uiteindelijk belanghebbenden (hoofdstuk 4);
- Het melden van transacties aan de FIE (hoofdstuk 5);
- Informatie-uitwisseling en gebruik persoonsgegevens (hoofdstuk 6); en
- Het gebruik van contant geld en aandelen aan toonder (hoofdstuk 7).

3.1. Reikwijdte van het kader

De antiwitwasverordening is hoofdzakelijk gericht aan de meldingsplichtige entiteiten, de financiële en niet-financiële ondernemingen die gelden als poortwachter van het financiële stelsel. De meldingsplichtige entiteiten dienen te voldoen aan de twee hoofdverplichtingen van de antiwitwasverordening: het verrichten van cliëntenonderzoek en het melden van verdachte transacties. Deze entiteiten worden beschouwd als poortwachter van het financieel stelsel: wie een financiële transactie wil verrichten of anderszins waarde wil verplaatsen is aangewezen op de dienstverlening van deze entiteiten. Middels het uitvoeren van de verplichtingen die op hen rusten moeten de meldingsplichtige entiteiten voorkomen dat hun dienstverlening wordt misbruikt voor het witwassen van geld of voor het financieren van terrorisme, en moeten zij transacties herkennen die in dat opzicht als verdacht moeten worden aangemerkt.

In artikel 3 van de antiwitwasverordening worden de meldingsplichtige entiteiten aangewezen. De reikwijdte van meldingsplichtige entiteiten valt grof gezegd uiteen in financiële en niet-financiële ondernemingen. Financiële ondernemingen omvatten vrijwel alle financiële ondernemingen die in Nederland vergund zijn op grond van de Wft. De groep niet-financiële ondernemingen is breed en gevarieerd, deze omvat bijvoorbeeld notarissen, makelaars, aanbieders van kansspeldiensten, administratiekantoren en personen die handelen in of als tussenpersoon optreden bij de handel in cultuurgoederen. Ten opzichte van de vierde antiwitwasrichtlijn hebben er kleine wijzigingen in meldingsplichtige entiteiten voorgedaan. De meeste wijzigingen hebben zich voorgedaan onder de lijst niet-financiële ondernemingen. Hierna volgen de belangrijkste wijzigingen.

De reikwijdte van de antiwitwasverordening houdt een tweetal wijzigingen in ten opzichte van de vierde antiwitwasrichtlijn. Ten eerste is de lijst meldingsplichtige entiteiten gewijzigd. Verderop wordt nader uiteengezet welke wijzigingen zijn aangebracht. Ten tweede is de nationale ruimte voor lidstaten om zelf de reikwijdte van het raamwerk te verbreden of in te vullen beperkt ten opzichte van de vierde antiwitwasrichtlijn. Zoals hierboven al is toegelicht heeft de antiwitwasverordening, maar ook de zesde antiwitwasrichtlijn, het karakter van maximum harmonisatie. Onder de vierde antiwitwasrichtlijn hadden lidstaten nog de nationale ruimte om de reikwijdte te verbreden door de lijst meldingsplichtige entiteiten naar eigen inzicht uit te breiden met specifieke sectoren. Deze mogelijkheid is in stand gebleven onder het AML-pakket, zij het dat deze is ingeperkt en verbonden aan de voorgeschreven voorwaarden.

Naast deze inperking van het nationale beoordelingskader worden er andere beperkingen opgelegd aan de lidstaten om de reikwijdte nader vast te stellen. Dat geldt ook voor de zogenoemde 'overige financiële instellingen', waarmee de instellingen bedoeld worden waarnaar zowel de vierde antiwitwasrichtlijn als de antiwitwasverordening naar verwijzen door middel van de verwijzing naar de bijlage II van de Richtlijn kapitaalvereisten.²⁴ In die bijlage worden een aantal zeer specifieke vormen van financiële dienstverlening genoemd zoals kluisverhuur of leaseconstructies. In veel gevallen betreffen dit diensten die op zichzelf geen vergunning vereisen dan wel diensten die vaak in combinatie met vergunde activiteiten worden aangeboden. Gelet op de grote verscheidenheid van deze groep en onduidelijke afbakening is omwille van de proportionaliteit in de Wwft gekozen om deze nationaal vast te stellen volgens het zogenoemde 'hoofdzaak criterium'. Artikel 6 van de antiwitwasverordening perkt deze nationale beoordelingsvrijheid in en stelt daarvoor een vastomlijnd beoordelingskader vast om wat 'in de hoofdzaak' inhoudt. Criteria om 'in hoofdzaak' te bepalen zijn bijvoorbeeld afhankelijk van de omzet. Op basis van dit beoordelingskader kunnen lidstaten nadere regels stellen om de reikwijdte van deze diensten in te perken, indien zij gebruik willen maken van de vrijstelling. Deze invulling dient plaats te vinden voor elke specifieke dienst omschreven in bijlage II van de richtlijn kapitaalvereisten. Omdat deze technische inkadering zich niet leent voor vastlegging op het niveau van wet, wordt dit bij algemene maatregel van bestuur vastgesteld in afstemming met de financiële toezichthouders De Nederlandsche Bank (hierna: DNB) en de Autoriteit Financiële Markten (hierna: de AFM). Tot slot zullen ook op grond van bij algemene maatregel van bestuur specifieke vrijstellingen aan bepaalde meldingsplichtige entiteiten worden verleend, dat zal hieronder nader worden toegelicht.

Vervallen van handelaren

Handelaren in goederen vallen momenteel onder de reikwijdte van de vierde antiwitwasrichtlijn. Dit houdt in dat zij voor elke contante transactie die zij verrichtten vanaf 10.000 euro cliëntenonderzoek moeten verrichten en melding van ongebruikelijke transacties moeten doen. Met de EU-brede introductie van de limiet op contante betalingen vanaf 10.000 euro, die reeds in 1.3 is toegelicht, is dat niet langer nodig. Dergelijke transacties zijn immers niet toegestaan. In plaats daarvan vallen nog wel specifieke groepen handelaren met een aantoonbaar verhoogd risico onder de reikwijdte van de antiwitwasverordening, te weten personen die (al dan niet optredend als

²⁴ Richtlijn 2013/36/EU van het Europees Parlement en de Raad van 26 juni 2013 betreffende toegang tot het bedrijf van kredietinstellingen en het prudentieel toezicht op kredietinstellingen en beleggingsondernemingen (*PbEU* L 2013/176).

tussenpersoon) handelen in cultuurgooderen die een transactie van 10.000 euro of meer verrichten, en personen die handelen in edelmetalen of edelstenen (ongeacht de waarde). Daarnaast worden handelaren in goederen met hoge waarde specifiek aangewezen, zoals voer- en vaartuigen. Voor deze groep geldt dat zij alleen een meldplicht hebben indien zij transacties met zeer hoge waarde, zoals gesteld in bijlage IV van de antiwitwasverordening, verrichten.

Aanbieders van trustdiensten of vennootschappelijke diensten

In de vierde antiwitwasrichtlijn zijn verleners van trust- of vennootschappelijke diensten aangewezen als meldingsplichtige entiteit. De definitie van deze dienstverleners en de vereisten waar zij aan dienen te voldoen zijn in Nederland grotendeels in de Wet toezicht trustkantoren 2018 (Wtt 2018) opgenomen, maar de definitie die in die wet wordt gehanteerd verschilt van de definitie in de vierde antiwitwasrichtlijn. Verschil in definities was geoorloofd vanwege het karakter van minimumharmonisatie van de vierde antiwitwasrichtlijn. Nu harmoniseert de antiwitwasverordening de definitie van aanbieders van trustdiensten en vennootschappelijke diensten. De definities van de antiwitwasverordening overlappen deels met de definities uit de Wtt 2018, maar niet volledig. Dit betekent dat de definitie van trustdiensten of vennootschappelijke diensten breder wordt dan de huidige definitie die eraan gegeven wordt in de Wtt 2018. De wijzigingen hiervoor worden nader toegelicht in paragraaf 7.4.

Crowdfundingproviders

Een nieuw type meldingsplichtige entiteit zijn crowdfundingproviders. De definitie ziet zowel op crowdfundingdienstverleners als op crowdfundingbemiddelaars. Crowdfundingdienstverleners hebben een vergunning van de AFM en worden gereguleerd middels de daarvoor geldende verordening.²⁵ Crowdfundingbemiddelaars, die een digitaal platform exploiteren om financiers te matchen met projecteigenaren, zoals verenigingen of personen die financiering zoeken, vallen niet onder deze verordening. Deze partijen zijn toegevoegd omdat ook met crowdfunding, als relatief nieuwe vorm van het bij elkaar brengen van geld via een online platform illegaal geld kan worden verplaatst. Crowdfundingproviders en crowdfundingdienstverleners bevinden zich in een goede positie om risico's op witwassen te herkennen, te melden en daarmee te beperken.

Voetbalclubs en voetbalmakelaars

Tot slot worden professionele voetbalclubs, bij het doen van specifieke transacties met investeerders, sponsors en met betrekking tot transfers, en voetbalmakelaars per 10 juli 2029 onder de reikwijdte van de antiwitwasverordening gebracht, waarbij is voorzien in een lidstaattoptie om bepaalde voetbalclubs²⁶ vrij te stellen. De keuze of deze lidstaattoptie wordt benut zal in een separaat regelgevend traject worden gemaakt en komt in dit wetsvoorstel niet aan de orde.

²⁵ Verordening (EU) 2020/1503 van het Europees Parlement en de Raad van 7 oktober 2020 betreffende Europese crowdfundingdienstverleners voor bedrijven en tot wijziging van Verordening (EU) 2017/1129 en Richtlijn (EU) 2019/1937 (PbEU L 2020/347).

²⁶ De vrijstelling is begrensd tot voetbalclubs die niet uitkomen in de hoogste divisie – in Nederland de Eredivisie – of tot voetbalclubs met een omzet van minder dan vijf miljoen euro in de hoogste divisie. Indien gebruik wordt gemaakt van de vrijstellingsbevoegdheid moet dat onderbouwd worden aan de hand van een risicobeoordeling van de sector.

3.2. De eisen ten aanzien van de interne bedrijfsvoering van meldingsplichtige entiteiten

Om risico's van witwassen en terrorismefinanciering binnen een groep effectief en doeltreffend te beheren, is het van belang dat de AML/CFT-gedraglijnen en -procedures in een hele groep consistent worden toegepast en uitgevoerd. De verordening verplicht de moederonderneming om op groepsniveau geldende gedraglijnen, procedures en controles vast te stellen en uit te voeren. Entiteiten binnen een groep worden verplicht informatie uit te wisselen wanneer die uitwisseling relevant is om witwassen en terrorismefinanciering te voorkomen. Voor de informatie-uitwisseling moeten voldoende waarborgen op het gebied van vertrouwelijkheid, gegevensbescherming en gebruik van informatie gelden. De AMLA wordt belast met het opstellen van ontwerpen van reguleringsnormen waarin de minimumvereisten van op groepsniveau geldende procedures en gedraglijnen worden gespecificeerd.

De antiwitwasverordening schrijft in hoofdstuk II een uitgebreid kader voor ten aanzien van het risicomanagement van meldingsplichtige entiteiten. Het doel hiervan is dat meldingsplichtige entiteiten een passende risicogebaseerde benadering integreren in hun bedrijfsvoering, dus bijvoorbeeld bij klantacceptatie. Hiervoor schrijft de antiwitwasverordening voor dat meldingsplichtige entiteiten een bedrijfsbrede risicobeoordeling moeten maken. Dat houdt in dat zij de inherente risico's van witwassen en terrorismefinanciering waarmee zij in het kader van hun bedrijfsactiviteiten te maken krijgen identificeren, teneinde die risico's doeltreffend te beperken en hun gedraglijnen, procedures en interne controles af te stemmen op het aanpakken ervan. Daarbij moeten meldingsplichtige entiteiten rekening houden met de kenmerken van hun cliënten, de aangeboden producten, diensten of transacties. Een dergelijke risicobeoordeling moet periodiek risicogebaseerd worden herzien in het licht van de veranderlijke aard van de risico's. Deze verplichting was reeds vastgelegd in de vierde antiwitwasrichtlijn, waarbij eveneens gesteld werd dat de bedrijfsvoering van de meldingsplichtige entiteit hierop moest worden aangepast. De antiwitwasverordening heeft deze bestaande algemene verplichtingen ten aanzien van de bedrijfsvoering verder uitgewerkt. Zo wordt voorgeschreven dat de meldingsplichtige entiteit een 'nalevingsmanager' (hierna: *compliance officer*) aanstelt. Dat is een lid van het leidinggevend orgaan dat in zijn leidinggevende functie belast is met de naleving van de antiwitwasverordening. De antiwitwasverordening bevat verschillende waarborgen om de onafhankelijkheid van de *compliance officer* te verzekeren binnen de meldingsplichtige entiteit. Indien de aard en omvang van de meldingsplichtige entiteit dit rechtvaardigt mag de functie gecombineerd worden met een andere functie. Verder schrijft de antiwitwasverordening voor dat meldingsplichtige entiteiten zorg moeten dragen voor de kennis en integriteit van werknemers. Tot slot dienen meldingsplichtige entiteiten een zogenoemd intern meldkanaal in te richten voor het melden van inbreuken op de antiwitwasverordening door de meldingsplichtige entiteit. Deze verplichting bestaat al op grond van de Wet Huis voor klokkenluiders.

Voor ondernemingsgroepen stelt de antiwitwasverordening in aanvulling op bovenstaande verplichtingen aparte regels. De moederonderneming van een groep is verantwoordelijk voor de naleving van de eisen omtrent het risicomanagement door alle onderdelen van de groep en zij moet er zorg voor dragen dat alle entiteiten binnen de groep zich houden aan de op groepsniveau vastgestelde gedraglijnen, procedures en controles. De *compliance officer* moet dan worden aangesteld op groepsniveau en draagt zorg voor de naleving binnen de groep. Ook ten aanzien van bijkantoren en dochterondernemingen

gevestigd in derde landen draagt de moederonderneming de verantwoordelijkheid dat deze entiteiten voldoen aan de vereisten van antiwitwasverordening, in het bijzonder op het vlak van gegevensbescherming. Indien het recht van het derde land dit belemmert dient de moederonderneming aanvullende maatregelen te treffen om te verzekeren dat risico's op witwassen en terrorismefinanciering doeltreffend worden aangepakt.

Tot slot stelt hoofdstuk II van de antiwitwasverordening regels omtrent uitbesteding van de taken die voortvloeien uit de antiwitwasverordening. Het uitgangspunt hierbij is dat de meldingsplichtige entiteit de uitvoering van de taak kan uitbesteden, maar niet de verantwoordelijkheid en zelf volledig aansprakelijk blijft. Hiervoor worden verschillende waarborgen gesteld. Zo moet de meldingsplichtige entiteit de toezichthouder in kennis stellen van de uitbesteding, de reden van uitbesteding onderbouwen, zorgen dat de uitbesteding geen afbreuk doet aan het toezicht en toezien dat de dienstverlener het risicomanagement van de meldingsplichtige entiteit naleeft. Uitbesteding naar dienstverleners in derde landen is niet toegestaan, met uitzondering van uitbesteding binnen een groep bepaalde overeenkomstig de daarvoor gestelde voorwaarden.

3.3. Het cliëntenonderzoek

Het verrichten van cliëntenonderzoek is één van de twee pijlers van de maatregelen om witwassen en financieren van terrorisme te voorkomen. Uit hoofde van die taak dienen de entiteiten onderzoek te verrichten naar hun cliënten en de achtergrond en het doel van een beoogde zakelijke relatie of transactie. Daarmee moeten de entiteiten voorkomen dat hun dienstverlening wordt misbruikt voor het witwassen van geld of voor het financieren van terrorisme en transacties herkennen die in dat opzicht als ongebruikelijk moeten worden aangemerkt. Hoofdstuk III van de antiwitwasverordening legt strikte eisen op aan cliëntenonderzoek om de integriteit van het financiële systeem te waarborgen. De maatregelen die meldingsplichtige entiteiten moeten nemen zijn risicogebaseerd.

Cliëntenonderzoeksmaatregelen

Artikel 20 van de antiwitwasverordening beschrijft de specifieke maatregelen die genomen moeten worden bij het uitvoeren van cliëntenonderzoek. Dit omvat de identificatie en verificatie van de identiteit van de cliënt en de uiteindelijk begunstigde, het beoordelen van het doel en de aard van de zakelijke relatie of de occasionele transacties, en het doorlopend monitoren van transacties om ervoor te zorgen dat ze stroken met de kennis die de meldingsplichtige entiteit over de cliënt heeft. Bovendien moeten meldingsplichtige entiteiten nagaan of de cliënt of de uiteindelijk begunstigde onderworpen zijn aan financiële sancties en, indien van toepassing, de identiteit van personen met zeggenschap over de juridische entiteit verifiëren.

Onvermogen om te voldoen aan de verplichting om cliëntenonderzoeksmaatregelen toe te passen

Artikel 21 van de antiwitwasverordening behandelt situaties waarin een meldingsplichtige entiteit niet in staat is om aan de verplichting om cliëntenonderzoeksmaatregelen toe te passen te voldoen. In dergelijke gevallen moet de entiteit zich onthouden van het uitvoeren van de transactie of het aangaan van de zakelijke relatie, en moet de entiteit overwegen om een verdachte transactie te melden bij de FIE. Dit artikel benadrukt het belang van naleving van de cliëntenonderzoeksverplichtingen en biedt richtlijnen voor situaties waarin naleving niet mogelijk is.

Beleid ten aanzien van derde landen en externe bedreigingen op het gebied van witwassen en terrorismefinanciering

Afdeling 2 van de antiwitwasverordening richt zich op de identificatie en beheersing van risico's die voortvloeien uit derde landen met aanzienlijke strategische tekortkomingen in hun AML/CFT regelgeving. De Europese Commissie is bevoegd om dergelijke landen te aan te wijzen en aanvullende maatregelen te vereisen van meldingsplichtige entiteiten bij het omgaan met cliënten uit deze landen. Dit omvat het toepassen van verscherpte cliëntenonderzoeksmaatregelen en het beperken van zakelijke relaties of transacties met natuurlijke of rechtspersonen uit deze landen. Deze maatregelen zijn ontworpen om de integriteit van het financiële systeem van de EU te beschermen tegen externe bedreigingen.

Gerichte financiële sancties

De antiwitwasverordening bevat bepalingen over gerichte financiële sancties. Onder gerichte financiële sancties wordt verstaan: het bevroren van tegoeden van aangewezen (rechts)personen of entiteiten en het verbod om rechtstreeks dan wel niet rechtstreeks middelen ter beschikking te stellen aan deze (rechts)personen of entiteiten. In het kort houdt dit in dat meldingsplichtige entiteiten hun bedrijfsvoering dusdanig moeten inrichten dat zij maatregelen treffen ter naleving van deze gerichte financiële sancties. Deze maatregelen zijn er om het risico van niet-uitvoering of ontduiking van gerichte financiële sancties op het niveau van de meldingsplichtige entiteit te identificeren, inzichtelijk te maken, te beheren en te beperken. Hiermee wordt voorkomen dat de meldingsplichtige entiteiten zelf schendingen van sanctiemaatregelen begaan of dat zij faciliterend optreden bij schendingen door derden. De maatregelen bestaan uit: cliëntenonderzoek waarbij het cliëntenbestand wordt afgezet tegen lijsten van personen en entiteiten die zijn aangewezen in het kader van gerichte financiële sancties, een register van de geldmiddelen of andere activa die zij aanhouden voor cliënten die gesanctioneerd zijn en de transacties of poging tot transactie van deze cliënten, en het aanwijzen van een compliance officer. Meldingsplichtige entiteiten dienen daarnaast een bedrijfsbrede risicobeoordeling op te stellen over gerichte financiële sancties, zodat de genoemde maatregelen evenredig zullen zijn met de omvang en de aard van hun bedrijfsactiviteiten.

Sinds 2002 voorziet de Sanctiewet 1977 reeds in bestuursrechtelijk toezicht op de controle van de administratieve organisatie en interne controle (bedrijfsvoering) voor bepaalde financiële ondernemingen. De bepalingen uit de antiwitwasverordening die zien op gerichte financiële sancties overlappen deels de nationale regels. Dit heeft tot gevolg dat de bepalingen uit de antiwitwasverordening gelden waar voorheen de bepalingen uit de Sanctiewet 1977 golden.

Naast de financiële gerichte sancties zijn er ook nog andere typen sancties, waaronder sectorale sancties. Het blijft daarom nodig om voor bepaalde groepen nadere regels te stellen om te waarborgen dat deze groepen in hun bedrijfsvoering rekening houden met deze sancties. Om dit goed te waarborgen wordt er via een aparte tranche bij de modernisering van de Sanctiewet 1977²⁷ nader uitgewerkt hoe het nationale systeem van

²⁷ De Sanctiewet 1977 wordt op dit moment gemoderniseerd en zal uiteindelijk vervangen worden door de Wet internationale sanctiemaatregelen (WIS). De regels die zien op het inrichten van de bedrijfsvoering zijn – vanwege de komst van het AML-

bedrijfsvoeringsregels zich moet verhouden tot de Europese regels. Het voornemen is dat deze tweede tranche tegelijk in werking treedt met het AML-pakket.

Hierdoor zal er uiteindelijk een hybride sanctiekader ontstaan tussen enerzijds Nederlandse sanctiewetgeving en anderzijds de bepalingen uit de antiwitwasverordening die zich beperken tot financiële sancties. Het voornemen is om zoveel mogelijk aan te sluiten bij de huidige inrichting en het toezicht op antiwitwassen en de naleving van sancties bij dezelfde toezichthouders te beleggen. Zo zullen toezichthouders toezicht blijven houden op dezelfde partijen als voorheen, behoudens de niet-financiële ondernemingen waarvoor met de antiwitwasverordening het formeel toezicht wordt ingeregeld. Nog los van de bepalingen over gerichte financiële sancties uit de antiwitwasverordening waren zij natuurlijk in algemene zin al gehouden aan de sancties door de sanctieverordeningen die al rechtstreeks gelden. De toezichthouders zullen enkel toezicht houden op de regels die zien op het inrichten van de bedrijfsvoering en niet op materiele sanctieschendingen.

Politiek prominente personen (PEPs) en specifieke situaties

Artikel 42 van de antiwitwasverordening vereist dat meldingsplichtige entiteiten verscherpte zorgvuldigheidsonderzoeksmaatregelen toepassen op PEP's, hun familieleden, en personen die bekend staan als naaste geassocieerden van PEP's. PEP's zijn personen die een prominente publieke functie bekleden of bekleed hebben. Zij kunnen, vooral indien die personen afkomstig zijn uit landen waar corruptie wijdverbreid is, een groot reputatierisico en juridisch risico opleveren. PEP's. De maatregelen omvatten het verkrijgen van toestemming van het hogere management voor het aangaan van zakelijke relaties met PEP's, het verkrijgen van aanvullende informatie over de bron van de vermogens van PEP's, en het verscherpt monitoren van de zakelijke relaties. Deze maatregelen zijn bedoeld om de risico's van witwassen en terrorismefinanciering te beperken die verbonden zijn aan de politieke functie van PEP's.

Vereenvoudigd en verscherpt zorgvuldigheidsonderzoek

In situaties met een lager risico, zoals bepaald door de risicofactoren in de bijlagen van de antiwitwasverordening, kunnen vereenvoudigde zorgvuldigheidsonderzoeksmaatregelen worden toegepast. Dit omvat het uitstellen van de verificatie van de identiteit van de cliënt tot maximaal 60 dagen na het aangaan van de zakelijke relatie, het minder frequent actualiseren van de cliëntidentificatie, en het beperken van de hoeveelheid informatie die moet worden verzameld. Daarentegen moeten verscherpte maatregelen worden toegepast in situaties met een hoger risico, zoals transacties met complexe structuren of ongebruikelijke patronen, zoals ook uiteengezet is in de bijlagen. Dit omvat het verkrijgen van aanvullende informatie over de cliënt en de transactie, het uitvoeren van extra controles, en het verkrijgen van goedkeuring van het hogere management voor het aangaan van de zakelijke relatie. Anders dan in de vierde antiwitwasrichtlijn worden de verscherpte onderzoekmaatregelen door de antiwitwasverordening opgesomd. Niet alle maatregelen hoeven toegepast te worden, dat hangt af van het witwasrisico.

Samenwerking en steun op andere meldingsplichtige entiteiten

Op grond van artikel 48 van de antiwitwasverordening kunnen

pakket- hierbij buiten beschouwing gelaten. Zie *Kamerstukken II 2023/24, 36410-V, nr. 89*.

meldingsplichtige entiteiten steunen op het cliëntonderzoek van andere meldingsplichtige entiteiten, zowel binnen als buiten de EU. Dit vereist echter dat de andere entiteiten voldoen aan strikte voorwaarden, zoals het toepassen van equivalente AML/CFT-maatregelen en het ondergaan van adequate toezicht. Deze maatregelen zijn bedoeld om de administratieve last voor meldingsplichtige entiteiten te verminderen, terwijl tegelijkertijd de integriteit van het financiële systeem wordt gewaarborgd. De meldingsplichtige entiteit die steunt op het cliëntenonderzoek van een andere meldingsplichtige entiteit is wel zelf verantwoordelijk voor keuze om al dan niet een zakelijke relatie aan te gaan.

3.4. Transparantie van uiteindelijk belanghebbenden

Met de term uiteindelijk begunstigde (UBO) wordt elke natuurlijke persoon bedoeld die uiteindelijk eigenaar is van, of zeggenschap heeft over, een juridische entiteit, een express trust of soortgelijke juridische constructie. Het achterhalen van uiteindelijk begunstigten en het registreren van uiteindelijk begunstigten in een centraal register draagt bij aan meer transparantie over juridische structuren. Dit voorkomt dat criminelen hun identiteit achter een juridische structuur kunnen verbergen. Poortwachters, publieke autoriteiten en de strafrechtketen kunnen deze registers gebruiken om effectiever en efficiënter onderzoek uit te voeren met gebruik van de informatie uit deze registers. Informatie over uiteindelijk begunstigten is van belang bij het opsporen en bestrijden van witwassen of terrorismefinanciering en kan een afschrikwekkend effect hebben. Het centrale register met informatie over uiteindelijk begunstigten (het UBO-register)²⁸ vormt een belangrijk middel om deze transparantie tot stand te brengen.

Op basis van de vierde antiwitwasrichtlijn waren er al Europese regels voor het bepalen van de uiteindelijk begunstigten. Lidstaten hadden echter uiteenlopende interpretaties van de regels waardoor verschillende methoden gehanteerd werden voor het identificeren van uiteindelijk begunstigten. Dit bemoeilijkt een goede uitvoering van de regels door entiteiten en constructies die de verplichting hebben informatie over hun uiteindelijk begunstigten bij te houden en te registreren evenals de uitvoering van het cliëntenonderzoek door meldingsplichtige entiteiten. Uiteindelijk leidde dit tot onvoldoende transparantie. Daarom introduceert de antiwitwasverordening geharmoniseerde definities. Als gevolg van dit wetsvoorstel komen de bepalingen over de identificatie van uiteindelijk begunstigten in de Wwft en het Uitvoeringsbesluit Wwft 2018 te vervallen en zullen de regels hierover uit de antiwitwasverordening rechtstreeks gaan gelden. Hierdoor wijzigen de regels voor het vaststellen van de uiteindelijk begunstigten op een aantal punten. De belangrijkste wijzigingen worden hieronder toegelicht. Om te voorkomen dat als gevolg van de geharmoniseerde regels interpretatieverschillen tussen lidstaten blijven bestaan krijgt de Europese Commissie de bevoegdheid om richtsnoeren vast te stellen waarin uiteengezet wordt hoe de regels toegepast moeten worden.

Hoofdstuk 2 van onderhavig wetsvoorstel bevat de mogelijkheid om bij algemene maatregel van bestuur vast te stellen welke vennootschappen en andere juridische entiteiten worden aangemerkt als juridische entiteiten in de zin van hoofdstuk IV van de antiwitwasverordening. Daarnaast kan bij algemene maatregel van bestuur worden aangemerkt welke juridische

²⁸ Er zijn in Nederland twee UBO-registers: een voor vennootschappen en andere juridische entiteiten en een voor trusts en soortgelijke juridische constructies. Waar 'het UBO-register' gezegd wordt, worden beide registers bedoeld.

entiteiten worden aangemerkt als met de express trust vergelijkbare juridische entiteiten en welke constructies kunnen worden aangemerkt als aan de express trust gelijkgestelde constructies als bedoeld in hoofdstuk IV van de antiwitwasverordening. Beide grondslagen zijn nodig voor een goede werking voor de antiwitwasverordening.²⁹ Hiermee kan worden vastgesteld welke juridische entiteiten of soortgelijke constructies in Nederland gehouden zijn aan de verplichtingen uit hoofdstuk IV van de antiwitwasverordening.

Uiteindelijk begunstigten van vennootschappen en andere juridische entiteiten
De artikelen 51 tot en met artikel 61 van de antiwitwasverordening bevatten regels voor het identificeren van uiteindelijk begunstigten van vennootschappen en andere juridische entiteiten en trusts en soortgelijke juridische constructies. Artikel 51 van de antiwitwasverordening definieert de uiteindelijk begunstigten van juridische entiteiten als de natuurlijke personen met een – direct of indirect – eigendomsbelang in de vennootschap, of die – directe of indirecte – zeggenschap hebben over de vennootschap of andere juridische entiteit, via eigendomsbelang of via andere middelen. De antiwitwasverordening wijzigt de werkwijze voor het identificeren van de uiteindelijk begunstigten op een aantal punten. Opvallend is dat de antiwitwasverordening vereist dat zeggenschap onafhankelijk en parallel aan eigendomsbelang moet worden vastgesteld. Dit betekent een wijziging ten opzichte van de werkwijze onder de Wwft, waarbij eerst eigendomsrechten worden vastgesteld en vervolgens zeggenschap. Daarnaast bepaalt de antiwitwasverordening dat als er na uitputting van alle identificatiemogelijkheden geen uiteindelijk begunstigde kan worden vastgesteld er geen uiteindelijk begunstigde is. Om wel cliëntenonderzoek mogelijk te maken en transparantie te bevorderen, worden de gegevens van de hoger leidinggevendend geregistreerd. De definitie van 'hoger leidinggevendend personeel' is uitgebreider dan de definitie van 'hoger leidinggevend personeel' zoals deze geldt onder de Wwft. Naast functionarissen en werknemers die besluiten kunnen en mogen nemen over de dagelijkse leiding, vallen hier nu ook de leden van het leidinggevend orgaan in zijn leidinggevende functie onder.³⁰ Hiermee komt ook het begrip 'pseudo-UBO' te vervallen.

Artikel 52 van de antiwitwasverordening bepaalt de wijze waarop een uiteindelijk begunstigde van een vennootschap wordt vastgesteld op basis van eigendomsbelang. Bij algemene maatregel van bestuur zal een lijst worden vastgesteld met in Nederland opgerichte vennootschappen of juridische entiteiten die worden aangemerkt als een juridische entiteit in de zin van hoofdstuk IV van de antiwitwasverordening. Van een uiteindelijk begunstigde op basis van eigendomsbelang is sprake wanneer een natuurlijk persoon beschikt over een direct of indirect eigendom van 25% of meer van de aandelen of stemrechten, of een ander eigendomsbelang in de vennootschap. Een uitwerking van het begrip eigendomsbelang was eerder gegeven in artikel 3, eerste lid, onderdeel a, van het Uitvoeringsbesluit Wwft 2018. Door de antiwitwasverordening wordt de grens voor eigendomsbelang verlaagd ten opzichte van dit besluit. Waar eerder sprake was van een uiteindelijk begunstigde op basis van eigendomsbelang bij bezit van meer dan 25% van de aandelen wordt dit door de antiwitwasverordening gewijzigd naar 25% of meer. Wanneer sprake is van een uiteindelijk begunstigde op basis van zeggenschap wordt bepaald in artikel 53 van de antiwitwasverordening. Met zeggenschap wordt het effectieve vermogen van een natuurlijke persoon om over inhoudelijke kwesties in de juridische entiteit te beslissen bedoeld.

²⁹ Artikel 2.4, van de Iwt.

³⁰ Zie artikel 63, vierde lid, van de antiwitwasverordening.

Lidstaten kunnen op grond van het tweede lid van artikel 52 van de antiwitwasverordening categorieën vennootschappen identificeren die zijn blootgesteld aan een hoger risico op witwassen en terrorismefinanciering en waarvoor daarom verscherpte transparantiemaatregelen noodzakelijk zijn. Het kabinet beschikt op dit moment niet over signalen dat er in Nederland categorieën vennootschappen zijn waarvoor een specifiek risico geldt dat aanleiding geeft om verscherpte transparantiemaatregelen in te stellen. Als andere lidstaten wel over deze signalen beschikken moeten zij de Europese Commissie daarover in kennis stellen. Uiterlijk op 10 juli 2029 kan de Europese Commissie via gedelegeerde handelingen besluiten om voor deze categorieën vennootschappen een eigendomsbelang van minder dan 25% vast te leggen als drempelwaarde voor het bepalen van de uiteindelijk begunstigden.

Uiteindelijk begunstigden van express trust en soortgelijke juridische constructies

Op grond van artikel 58 van de antiwitwasverordening zijn uiteindelijk begunstigden van een express trust de natuurlijke personen die één van de volgende functies bekleden: oprichter van de trust, trustee, protector, begunstigde en alle overige natuurlijke personen die direct of indirect zeggenschap uitoefenen over de trust. Bij algemene maatregel van bestuur kan een lijst worden vastgesteld met de onder het Nederlandse recht vallende juridische constructies die vergelijkbaar zijn met express trusts. De Commissie kan een soortgelijke lijst opstellen. Voor sommige express trusts en soortgelijke juridische constructies geldt dat de uiteindelijk begunstigden bij oprichting nog niet zijn vastgesteld. In die gevallen kan een groep uiteindelijk begunstigden geïdentificeerd worden. Dit geldt ook voor juridische entiteiten die vergelijkbaar zijn met trusts.

Uiteindelijk begunstigden van juridische entiteiten die vergelijkbaar zijn met express trusts

Er kunnen juridische entiteiten bestaan die vergelijkbare kenmerken hebben als express trust. Artikel 57 van de antiwitwasverordening bepaalt dat de uiteindelijk begunstigden van deze entiteiten op een vergelijkbare manier geïdentificeerd moeten worden als bij express trust. Lidstaten moeten de Commissie op grond van het derde lid van artikel 57 van de antiwitwasverordening in kennis stellen van een lijst met soorten juridische entiteiten die onder dit regime vallen. De Europese Commissie kan door middel van uitvoeringshandelingen een lijst vaststellen van soorten juridische entiteiten die onder dit regime vallen.

Hoewel de antiwitwasverordening in dit kader expliciet stichtingen noemt, is er in Nederland geen sprake van stichtingen die vergelijkbaar zijn aan express trusts. Die vergelijking is begrijpelijk voor de Angelsaksische rechtsvorm "foundation" – die letterlijk vertaalt naar het Nederlandse "stichting" – maar de Nederlandse rechtsvorm "stichting" verschilt aanzienlijk ten opzichte van een trust. Een belangrijk verschil is hoe er omgegaan wordt met opbrengsten of winsten. Voor de oprichting van een Nederlandse stichting is een notariële akte vereist. Hoewel het voor een stichting toegestaan is om winst te maken mogen de opbrengsten alleen gebruikt worden conform het doel waarmee de stichting is opgericht. Opbrengsten kunnen niet uitgekeerd worden aan de oprichters van de stichting, noch aan het hoger leidinggevend personeel of aan andere personen. Opbrengsten en activa van de stichting kunnen alleen ingezet worden volgens de bepalingen die hierover zijn opgenomen in de statuten van de stichting. Het overtreden van de regels omtrent de besteding van

opbrengsten of activa door het hoger leidinggevend personeel van de stichting kan tot gevolg hebben dat de stichting door de rechter wordt ontbonden en onrechtmatige betalingen worden teruggevorderd. Ook hier is sprake van een significant verschil met de trust omdat het voor trustees wel mogelijk is om opbrengsten uit te keren aan de oprichters, het hoger leidinggevend personeel of andere personen. Ook is het trustees in sommige gevallen zelfs toegestaan de opbrengsten van de trust naar eigen inzicht te verdelen. Bestuurders en andere vertegenwoordigers van een stichting hebben geen eigendom over de activa van de stichting. Voor de trustee van een trust is dit wel het geval. Oprichters van trusts hebben de mogelijkheid om zeggenschap uit te oefenen over de trust. Daarom voorziet de antiwitwasverordening in een registratieplicht voor de oprichters van trusts. Oprichters van een stichting hebben daarentegen geen positie binnen het orgaan van een stichting en oefenen daarom geen zeggenschap uit over de stichting. Een registratieplicht voor de oprichters van stichtingen zou dus zinloos zijn. Het bestuur van de stichting is op geen enkele wijze verantwoording verschuldigd aan de begunstigden van de stichting of aan een groep van begunstigden van de stichting. Ook hier is sprake van een cruciaal verschil ten opzichte van trusts. Tot slot is de zogenaamde "*letter of wishes*" een belangrijk instrument bij voor een trust waarmee het handelen van een trustee gestuurd kan worden. Bij stichtingen is van zo'n document of een vergelijkbaar document geen sprake. De regering is om bovengenoemde redenen dan ook niet voornemens om de Nederlandse rechtsvorm van de stichting bij de Commissie te melden als een met een trust vergelijkbare rechtsvorm.

Uiteindelijk begunstigden van instellingen voor collectieve beleggingen

Voor het vaststellen van de uiteindelijk begunstigden van instellingen voor collectieve belegging (icbe) gelden op grond van artikel 61 van de antiwitwasverordening specifieke regels. In de huidige situatie zijn beleggingsinstellingen (abi's) en icbe's in Nederland in sommige gevallen getypeerd als soortgelijke juridische constructies als trusts. Als gevolg van de nieuwe bepalingen uit de antiwitwasverordening wordt voor abi's en icbe's de uiteindelijk begunstigde vastgesteld conform de werkwijze van artikel 61 van de antiwitwasverordening.

Verplichtingen van juridische entiteiten

Op grond van de vierde antiwitwasrichtlijn waren lidstaten er al toe gehouden om aan juridische entiteiten de verplichting op te leggen om accurate en actuele informatie in te winnen en bij te houden over hun uiteindelijk begunstigden. Verplichtingen van juridische entiteiten over het bijhouden van informatie over uiteindelijk begunstigden zijn nu opgenomen in de artikelen 62, 63 en 67 van de antiwitwasverordening en werken daarom rechtstreeks. Voor de duidelijkheid zal een lijst met entiteiten die onder deze verplichtingen vallen opgenomen worden in een onderliggend besluit. Juridische entiteiten zijn verplicht om adequate, nauwkeurige en actuele informatie over hun uiteindelijk begunstigden te verkrijgen en in bezit te hebben. Zij zijn daarnaast verplicht deze informatie op verzoek te verstrekken aan bevoegde autoriteiten en aan meldingsplichtige entiteiten in het kader van het cliëntenonderzoek. Ook moet deze informatie doorgegeven worden aan KVK ten behoeve het UBO-register.

Op een aantal punten zijn de verplichtingen ten opzichte van de vierde antiwitwasrichtlijn uitgebreid. Zo zijn juridische entiteiten verplicht om meer informatie bij te houden over hun uiteindelijk begunstigden. De uitbreidingen zien erop dat nu alle namen en achternamen, informatie over dubbele nationaliteiten, het nummer van het identiteitsdocument en een beschrijving

van de bron van het persoonlijk identificatienummer geregistreerd moeten worden. Ook moet specifieke informatie bijgehouden worden over de juridische entiteit zelf, zoals informatie over de wettelijke vertegenwoordigers, het land van oprichting en eventuele volmacht regelingen. In de gevallen dat er geen uiteindelijk begunstigde geïdentificeerd kan worden moet daarover een verklaring worden bijgehouden en informatie over de hogere leidinggevers worden geregistreerd. Als er sprake is van een eigendoms- en zeggenschapsstructuur waar meer dan een juridische entiteit of constructie onderdeel van is moet ook een beschrijving van die structuur bijgehouden worden. Als een entiteit wordt opgeheven of ontbonden moet informatie over de uiteindelijk begunstigten gedurende vijf jaar door de entiteit bewaard worden en moeten de gegevens van de persoon die de informatie bijhoudt geregistreerd worden. Daarnaast worden verplichtingen uitgebreid naar gevolmachtigde aandeelhouders en gevolmachtigde bestuurders.

Wanneer wijzigingen van de informatie plaatsvinden moeten deze in ieder geval binnen 28 kalenderdagen worden doorgegeven aan KVK ten behoeve van het UBO-register. Juridische entiteiten moeten verifiëren of deze informatie nog actueel is. In dit kader dient in ieder geval jaarlijks geverifieerd te worden of de registratie van uiteindelijk begunstigten in het UBO-register nog actueel is. Voor alle uiteindelijk begunstigten en alle juridische entiteiten en constructies die onderdeel zijn van de eigendoms- en zeggenschapsstructuur van de juridische entiteit geldt een meewerkplicht.

Verplichtingen van de trustee

Artikel 64 van de antiwitwasverordening omvat de verplichtingen die gelden voor trustees van express trust of personen die een gelijkwaardige functie bekleden in een soortgelijke juridische constructie (hierna: trustees). In grote lijnen zijn de verplichtingen voor trustees hetzelfde als de verplichtingen voor juridische entiteiten. In aanvulling daarop zijn trustees ook verplicht om basisinformatie bij te houden over de juridische constructie en andere constructies die partij zijn bij de trust.

Uitzonderingen op de verplichtingen van juridische entiteiten en juridische constructies

In sommige gevallen heeft het geen toegevoegde waarde om juridische entiteiten en constructies te onderwerpen aan transparantievereisten over hun uiteindelijk begunstigten. Daarom voorziet artikel 66 van de antiwitwasverordening in enkele uitzonderingen op de verplichtingen uit artikel 63 en artikel 64 van de antiwitwasverordening. Beursgenoteerde vennootschappen, waarvan de effecten verhandeld worden op een gereguleerde markt, moeten al voldoen aan uitvoerige transparantievereisten en zijn daarom uitgezonderd. Onder vierde antiwitwasrichtlijn bestond ook een vrijstelling voor ondernemingen die in het geheel een dochteronderneming zijn van een beursgenoteerde vennootschap. Voor hen komt de vrijstelling te vervallen en zij vallen daarmee onder de verplichtingen uit de antiwitwasverordening. Daarnaast bestaat ook voor publiekrechtelijke rechtspersonen – zoals overheidsinstellingen – een uitzondering.

Verplichtingen voor juridische entiteiten en constructies uit derde landen

Met artikel 67 van de antiwitwasverordening wordt een verplichting geïntroduceerd voor juridische entiteiten die buiten de Europese Unie (zogenoeten 'derde landen') zijn opgericht maar zakendoen binnen de Unie. Voor juridische constructies uit derde landen is deze verplichting niet nieuw maar wordt deze wel uitgebreid. Entiteiten en constructies moeten de

informatie over hun uiteindelijk begunstigten aan het UBO-register verstrekken wanneer ze bepaalde activiteiten ontplooiën binnen de Unie. Informatie over de uiteindelijk begunstigten moet verstrekt worden wanneer de entiteit of constructie: een zakelijke relatie aangaat met een meldingsplichtige entiteit, onroerend goed in de Unie verwerft, bepaalde goederen van hoge waarde aankoopt – zoals motor- en luchtvaartuigen – of een overheidsopdracht of een concessie gegund wordt. In gevallen van transacties met een laag risico geldt dus een vrijstelling. Meldingsplichtige entiteiten die betrokken zijn bij een dergelijke transactie laten de entiteit of constructie weten wanneer er sprake is van een (middel)hoog risico en vragen in deze gevallen een bewijs van registratie op bij het UBO-register. Zonder aanlevering van dit bewijs wordt de zakelijke relatie of transactie niet voortgezet. Zolang de activiteiten voortduren moet elke wijziging in de informatie over de uiteindelijk begunstigde binnen 28 kalenderdagen doorgegeven worden bij het register. Als een buitenlandse entiteit of constructie bewijs heeft van een registratie van de informatie over uiteindelijk begunstigten in een lidstaat, wordt dit binnen de Unie als een geldig bewijs van registratie erkend. Vervalt de registratie in een andere lidstaat echter, dan is registratie in Nederland alsnog verplicht. In het achtste lid staat een lidstaatoptie, die inhoudt dat de verplichting tot het registreren van informatie over uiteindelijk begunstigten bij zakelijke relaties kan worden uitgebreid naar de zakelijke relaties die al lopen op 10 juli 2027. Om geen extra administratieve lasten op te leggen heeft het kabinet besloten om van deze lidstaatoptie geen gebruik te maken. Entiteiten en constructies die na 1 januari 2014 onroerend goed verworven hebben en dit nog bezitten moeten ongeacht of van deze lidstaatoptie gebruik gemaakt wordt opgave doen.

3.5. Het melden van transacties aan de FIE

De antiwitwasverordening regelt het melden van vermoedens van witwassen, onderliggende basisdelicten en terrorismefinanciering door de meldingsplichtige entiteiten aan de Financiële inlichtingen eenheid (FIE). De oprichting en het functioneren van de FIE worden geregeld in de zesde antiwitwasrichtlijn (hoofdstuk III), in paragraaf 7.2 wordt hierop nader ingegaan.

De meldingsplichtige entiteiten zijn gehouden melding te doen aan de FIE indien de entiteit weet, vermoedt of redelijkerwijs kan vermoeden dat geldmiddelen of activiteiten opbrengsten van criminele activiteiten zijn of verband houden met terrorismefinanciering of criminele activiteiten. Dit moet gebaseerd zijn op bepaalde feiten en omstandigheden, zoals de kenmerken van de cliënt, de omvang en aard van de transactie of activiteit, of de methoden en patronen daarvan. Hiervoor beoordelen de meldingsplichtige entiteiten transacties of activiteiten die hun cliënten uitvoeren, op basis van alle relevante feiten en informatie waarvan zij kennis hebben of waarover zij beschikken. De meldplicht omvat alle verdachte transacties, waaronder pogingen daartoe en vermoedens die voortvloeien uit het onvermogen om cliëntenonderzoek te verrichten.³¹ De term verdachte transacties wordt in de antiwitwasverordening gehanteerd als verzamelbegrip voor de vermoedens die op grond van de antiwitwasverordening moeten worden gemeld en staat volledig los van het verdenkingsbegrip in het kader van de opsporing en vervolging van strafbare feiten en de strafvordering.

De AMLA verstrekt, uiterlijk op 10 juli 2027 richtsnoeren inzake indicatoren voor verdachte activiteiten of gedragingen. De richtsnoeren worden regelmatig bijgewerkt. Daarnaast is de Commissie bevoegd technische uitvoeringsnormen vast te stellen, overeenkomstig de oprichtingsverordening AMLA.³²

³¹ Artikel 69, eerste en tweede lid, van de antiwitwasverordening.

³² Artikel 69, vierde en vijfde lid, van de antiwitwasverordening.

Voor enkele beroepsgroepen gelden specifieke regels voor het melden van transacties aan de FIE. Personen die handelen in goederen met een hoge waarde delen aan de FIE alle transacties mee rond de verkoop van die goederen wanneer die voor niet-commerciële doeleinden worden verworven. Dit betreft waardevolle motorvoertuigen (prijs tenminste 250.000 euro), vaartuigen (prijs tenminste 7,5 miljoen euro) en vliegtuigen (prijs tenminste 7,5 miljoen euro). Deze meldplicht geldt eveneens voor kredietinstellingen (banken) en financiële instellingen die diensten verlenen in verband met de aankoop of eigendomsoverdracht van die goederen.³³

Personen die handelen in goederen of diensten verlenen, moeten melding doen van betalingen of deposito's bij kredietinstellingen of uitgevers van elektronisch geld³⁴, als deze betalingen of deposito's uitkomen boven de nationaal vastgestelde limiet voor het verrichten van contante betalingen.³⁵ Voor onafhankelijke beoefenaars van juridische beroepen geldt dat zij zijn vrijgesteld van de meldplicht voor informatie die zij van of over hun cliënt hebben ontvangen en die betrekking heeft op de rechtspositie van de cliënt of de verdediging of vertegenwoordiging van de cliënt in een rechtsgeding.³⁶ De meldingsplichtige entiteiten onthouden zich van het uitvoeren van transacties die verband kunnen houden met de opbrengsten van criminele activiteiten of terrorismefinanciering totdat zij een melding hebben gedaan en de instructies van de FIE (of een andere bevoegde autoriteit) hebben opgevolgd. Een melding te goeder trouw vrijwaart de meldingsplichtige entiteit en haar bestuurders of werknemers van aansprakelijkheid.³⁷ De meldingsplichtige entiteiten mogen de betrokken cliënt of derden niet mededelen dat transacties of activiteiten zijn beoordeeld, zijn gemeld aan de FIE of dat een onderzoek naar witwassen of terrorismefinanciering wordt of kan worden uitgevoerd. Hierbij gelden uitzonderingen, onder meer voor mededelingen ten behoeve van toezichthoudende taken, met het oog op opsporing en vervolging van witwassen en terrorismefinanciering en tussen meldingsplichtige entiteiten.³⁸ De regels van de antiwitwasverordening voor het melden van transacties komen in de plaats van de regeling op grond van de Wwft. Deze regeling voorziet in de vaststelling bij algemene maatregel van bestuur van indicatoren aan de hand waarvan werd beoordeeld of een transactie werd aangemerkt als een ongebruikelijke transactie. De indicatoren waren opgenomen in een bijlage bij voormelde algemene maatregel van bestuur (Uitvoeringsbesluit Wwft 2018). Met het vervallen van de Wwft zal ook deze algemene maatregel van bestuur komen te vervallen. Na het van toepassing worden van de antiwitwasverordening zal de AMLA richtsnoeren uitvaardigen voor indicatoren voor verdachte transacties.

3.6. Informatie-uitwisseling en gebruik van persoonsgegevens

De antiwitwasverordening kent een tweetal hoofdstukken, hoofdstuk VI en VII, die betrekking hebben op gegevensverwerkingen. Zie hiervoor verder paragraaf 6 ten aanzien van gegevensbescherming. Hoofdstuk VI creëert de geheel nieuwe grondslag in artikel 75 van de antiwitwasverordening voor informatie-uitwisseling door partnerschappen. Dit zijn mechanismen

³³ Artikel 74 van de antiwitwasverordening.

³⁴ Dit betreft elektronisch geld zoals gedefinieerd in artikel 2, punt 3, van Richtlijn 2009/110/EG en betalingsdienstaanbieders zoals gedefinieerd in artikel 4, punt 11, van Richtlijn (EU) 2015/2366.

³⁵ Artikel 80 van de antiwitwasverordening.

³⁶ Artikel 70 van de antiwitwasverordening.

³⁷ Artikelen 71 jo. 72 van de antiwitwasverordening.

³⁸ Artikel 73 van de antiwitwasverordening.

waarbinnen meldingsplichtige entiteiten, eventueel aangevuld met publieke autoriteiten, informatie over cliënten mogen uitwisselen. Belangrijk om te melden in het kader van de implementatie is het feit dat dit artikel is vastgesteld op het niveau van antiwitwasverordening. Er bestaat derhalve geen nationale ruimte voor nadere regels voor de uitwerking van deze bevoegdheid. De bepaling zelf kent verschillende voorwaarden en waarborgen waaraan een dergelijk partnerschap dient te voldoen voordat meldingsplichtige entiteiten informatie binnen het partnerschap kunnen uitwisselen. De belangrijkste daarvan zijn de voorafgaande verificatie door de verantwoordelijke toezichthouder en de toezichthouder op de AVG (in Nederland: de Autoriteit Persoonsgegevens, hierna: AP) of het partnerschap beschikt over voldoende waarborgen zoals voorgeschreven in het artikel. Daarnaast is de reikwijdte van de informatie die gedeeld kan worden beperkt tot informatie die verband houdt met een hoger risico op witwassen of terrorismefinanciering of over cliënten waarvoor meldingsplichtige entiteiten aanvullende informatie moeten verzamelen om te bepalen of er sprake is van een hoger risico.

3.7. Het gebruik van contant geld en aandelen aan toonder

De antiwitwasverordening introduceert in artikel 80 een limiet op contante betalingen van 10.000 euro voor goederen en diensten. De antiwitwasverordening bevat een lidstaattoptie om deze limiet lager vast te stellen. Hiervan wordt gebruik gemaakt door de limiet in de Iwt op 3.000 euro vast te stellen. Artikel 80 van de antiwitwasverordening schrijft voor dat de limiet ook geldt voor transacties waartussen een verband lijkt te bestaan. De limiet geldt niet voor natuurlijke personen die niet beroepshalve handelen (particulieren) en voor betalingen of deposito's in de gebouwen van kredietinstellingen, uitgevers van elektronisch geld. De antiwitwasverordening schrijft lidstaten voor om toezicht en handhaving op deze limiet in te richten. De antiwitwasverordening verbiedt ook het gebruik van aandelen aan toonder, anonieme bank- of betaalrekeningen en andere anonieme betaalinstrumenten of waarde dragers.³⁹

§ 4. Inhoud oprichtingsverordening AMLA

De belangrijkste verandering die uit het AML-pakket voortvloeit is de oprichting van de Europese antiwitwasautoriteit, de AMLA. Nederland is van het begin af aan voorstander geweest van de oprichting van een Europese autoriteit. Zoals de Europese Commissie in het *post-mortem* rapport, opgesteld naar aanleiding van een aantal witwaszaken in verschillende lidstaten, reeds opmerkte is het tegengaan van witwassen en terrorismefinanciering sterk afhankelijk is van de nationale uitvoering van AML/CFT-maatregelen. Deze afhankelijkheid heeft tot tekortkomingen geleid. Niet alleen met betrekking tot de effectiviteit van het toezicht op het niveau van de Unie, maar ook met betrekking tot de geharmoniseerde uitleg van de Europese en internationale regels ter voorkoming van witwassen en het financieren van terrorisme. De AMLA is opgericht om die twee tekortkomingen, het ineffectieve toezicht en versnippering van de regels, te adresseren door middel van harmonisatie van de regels en coördinatie van het toezicht. De AMLA zal een centrale rol spelen bij de uitleg, uitvoering, toepassing en toezicht van het AML-pakket in de Unie.

Toezichttaken AMLA

De AMLA zal zowel direct als indirect toezicht houden. Ten aanzien van de financiële sector zijn de bevoegdheden van de AMLA breder dan ten opzichte

³⁹ Artikel 79 van de antiwitwasverordening.

van de niet-financiële sector. De meest concrete taak van de AMLA zal het directe toezicht zijn op zogenoemde hoog-risico entiteiten. Dit zijn financiële ondernemingen die vanwege hun omvang, grensoverschrijdende dienstverlening en aangeboden producten en diensten geclassificeerd worden als hoog risico. Op grond van een door de AMLA ontwikkelde en door de Commissie vastgestelde technische reguleringsnorm zullen uiteindelijk 40 entiteiten worden geselecteerd, minimaal één uit elke lidstaat. Op deze entiteiten zal de AMLA direct toezicht houden. Hiervoor zal de AMLA zogenaamde gezamenlijke toezichtteams oprichten waarin, naast medewerkers van de AMLA, ook medewerkers van de relevante nationale toezichthouders participeren. Daarnaast kunnen toezichthouders uit de lidstaten de AMLA verzoeken om het toezicht tijdelijk over te nemen of kan de AMLA in het geval van serieuze, herhaalde of systematische niet-nakoming van regelgeving het toezicht over een instelling overnemen. Daarnaast zal de AMLA indirect toezicht houden door toezicht te houden op de toezichthouders in de lidstaten. Het belangrijkste middel daarvoor zullen periodieke beoordelingen van nationale toezichthouders worden en de coördinatie van AML/CFT-toezichtcolleges op niet-geselecteerde entiteiten. Daarnaast kan de AMLA ook bemiddelen tussen nationale toezichthouders in het geval van geschillen.

Ten aanzien van de niet-financiële sector heeft de AMLA minder bevoegdheden. De AMLA zal bijvoorbeeld geen direct toezicht houden op niet-financiële ondernemingen en de AMLA kan niet direct ingrijpen in het nationale toezicht bij ernstige tekortkomingen. Wel voert de AMLA periodiek collegiale toetsingen uit van de activiteiten van niet-financiële toezichthouders, die een lichter karakter hebben dan de periodieke beoordeling bij financiële toezichthouders. Hetzelfde geldt voor AML/CFT-toezichtcolleges, die de AMLA bij de niet-financiële sector slechts kan bijstaan en bevorderen, maar niet zelf kan oprichten. De AMLA kan niet, zoals bij financiële ondernemingen, het toezicht overnemen. De AMLA kan wel onderzoek doen naar gebrekkig toezicht en daarop mogelijk aanbevelingen doen. Tot slot kan de AMLA ook bemiddelen, maar niet beslechten, bij geschillen tussen toezichthouders bij grensoverschrijdende dienstverlening.

Regulerende taken AMLA

Naast de toezichttaken krijgt de AMLA de verantwoordelijkheid om nadere regelgeving op te stellen, dan wel door middel van de voorbereiding van technische reguleringsnormen voor Europese Commissie of door het opstellen van richtsnoeren. Het gehele pakket kent meer dan 40 grondslagen voor de AMLA om nadere regelgeving uit te werken, plus een algemene grondslag voor de AMLA om richtsnoeren op te stellen over niet voorgeschreven onderwerpen. Middels deze grondslagen krijgt de AMLA een bepalende rol bij de uitleg en toepassing van de voorschriften uit het AML-pakket. Deze variëren van de manier waarop meldingsplichtige entiteiten hun cliëntenonderzoek moeten uitvoeren door bijvoorbeeld de informatie die in dat kader verzameld moet worden of welke risicofactoren in acht moeten worden genomen tot de manier waarop de toezichthouders hun toezicht moeten uitoefenen, bijvoorbeeld de kenmerken van risicogebaseerd toezicht tot de wijze van het vaststellen van de boetehoogte voor te schrijven.

Organisatie AMLA

De oprichtingsverordening AMLA regelt tevens de organisatie van de AMLA. De twee belangrijkste organen binnen de AMLA zijn de algemene raad (*General Board*) en de raad van bestuur (*Executive Board*). De raad van bestuur bestaat uit de voorzitter en vijf bestuursleden. De raad van bestuur is verantwoordelijk

voor de algemene planning en uitvoering van de aan de AMLA opgedragen taken en draagt zorg voor het dagelijks bestuur van de AMLA. De algemene raad bestaat – naast de voorzitter van de raad van bestuur – uit vertegenwoordigers van de lidstaten. De algemene raad heeft twee samenstellingen, met vertegenwoordigers van de toezichthouders⁴⁰ en met de vertegenwoordigers van de FIE's van alle lidstaten. De algemene raad fungeert als het centrale orgaan waarin de twee hoofdtaken van de AMLA, het harmoniseren van regelgeving en het coördineren van het toezicht, behandeld worden. Dit houdt in dat de algemene raad moet instemmen met toezichthandelingen van de AMLA ten aanzien van de geselecteerde entiteiten en de AML/CFT-toezichtcolleges en met alle gedelegeerde regelgeving die de AMLA opstelt. Op deze manier is bij de AMLA, een zelfstandige organisatie met een eigen mandaat, ook vertegenwoordiging vanuit de lidstaten institutioneel geborgd. Relevant is in dat kader de in de oprichtingsverordening AMLA vastgelegde onafhankelijkheid van de algemene raad. Artikel 59 van de oprichtingsverordening schrijft voor dat lidstaten, ondernemingen, organen en instanties van de Unie en andere publieke of private organen geen pogingen doen om invloed uit te oefenen op de leden van de algemene raad bij het vervullen van hun taken.

§ 5. Inhoud zesde antiwitwasrichtlijn

De zesde antiwitwasrichtlijn regelt met name de bevoegdheden voor publieke instanties, zoals voor de toezichthouder en financiële-inlichtingeneenheid. Op de individuele bepalingen en waar deze geïmplementeerd worden wordt in paragraaf 7.2 stilgestaan.

De zesde antiwitwasrichtlijn bouwt tezamen met de antiwitwasverordening voort op de huidige vierde antiwitwasrichtlijn. De zesde antiwitwasrichtlijn bevat in dit kader een verdere uitwerking van de taken en bevoegdheden van FIE's waaronder de mogelijkheid om spoedbevroezingen te verrichten. Daarnaast bevat het voorstel bepalingen omtrent de samenwerking tussen FIE's en de wijze waarop FIE's feedback geven aan meldingsplichtige entiteiten over de meldingen van verdachte transacties die zij bij de FIE hebben gedaan. Verder bevat de zesde antiwitwasrichtlijn bepalingen omtrent de bevoegdheden en de invulling van het risicogebaseerd toezicht door toezichthouders, en bepalingen omtrent de samenwerking met andere toezichthouders. Naast de reeds bestaande algemene plicht tot samenwerking, verplicht de zesde antiwitwasrichtlijn toezichthouders om bij gedeeld toezicht op meldingsplichtige entiteiten die actief zijn in meerdere lidstaten colleges op te richten waarbinnen het toezicht wordt gecoördineerd. Voorts bevat het voorstel ook bepalingen omtrent de registers van UBO's van juridische entiteiten, en van trusts en soortgelijke juridische constructies (UBO-registers). Hierbij wordt onder meer de rol van de beheerder van het register, in Nederland de KVK, versterkt met meer bevoegdheden om te borgen dat de geregistreerde gegevens adequaat, accuraat en actueel zijn. Ten slotte bevat het voorstel bepalingen omtrent de koppeling van de nationale verwijzingsportalen bankgegevens op Europees niveau, en bepalingen omtrent databescherming. Aangezien de zesde antiwitwasrichtlijn geïmplementeerd wordt middels dit wetsvoorstel zullen de afzonderlijke onderdelen van de zesde antiwitwasrichtlijn en de wijze van implementatie hieronder nader toegelicht worden bij de hoofdpunten van het wetsvoorstel.

⁴⁰ Voor Nederland zal dat De Nederlandsche Bank zijn.

Een onderdeel wordt wel hier nog uitgelicht. In artikel 5, zesde lid, van de antiwitwasrichtlijn zijn de vereisten opgenomen met betrekking tot het toekennen van verblijfsrechten in ruil voor investeringen. Dit artikel hoeft niet te worden geïmplementeerd in Nederland. De verplichtingen uit dit artikel gelden alleen voor lidstaten die verblijfsrechten kunnen toekennen in ruil voor investering van enigerlei aard, zoals kapitaaloverdracht, aankoop of huur van onroerend goed, beleggingen in staatsobligaties, beleggingen in vennootschappen, een schenking of donatie voor een activiteit die bijdraagt aan het algemeen belang, of een bijdrage aan de staatsbegroting. Omdat dit in Nederland niet kan, hoeft Nederland niet te voldoen aan de in artikel 5 van de zesde antiwitwasrichtlijn opgenomen verplichtingen.

§ 6. Gegevensbescherming

Hoofdstuk VII van de antiwitwasverordening en hoofdstuk VI van de zesde antiwitwasrichtlijn bevatten bepalingen met betrekking tot gegevensbescherming die worden verwerkt op grond van het AML-pakket. Ter uitvoering van de verplichtingen uit het AML-pakket worden veel persoonsgegevens verwerkt door zowel private entiteiten als publieke entiteiten. Daarnaast bevordert het AML-pakket de uitwisseling van persoonsgegevens tussen FIE's en tussen FIE's en andere autoriteiten, zowel binnen de Europese Unie als met derde landen. Bepalingen uit het AML-pakket, waarbij ter uitvoering ervan persoonsgegevens worden verwerkt, zijn onder meer de identificatie en verificatie van cliënten, het registreren van UBO-informatie, het analyseren van transacties, het aanmaken en bijhouden van risicoprofielen en het melden van verdachte transacties bij de Financiële inlichtingen eenheid (FIE). Het voorkomen van witwassen wordt aanvaard als een belangrijk publiek belang dat de verwerking van persoonsgegevens rechtvaardigt. Zoals blijkt uit overweging 150 van de antiwitwasverordening en 56 en 122 van de zesde antiwitwasrichtlijn geldt de Algemene Verordening Gegevensverwerking (hierna: AVG)⁴¹ onverkort, wat betekent dat er adequate bescherming moet zijn voor persoonsgegevens die worden verwerkt. De Europese toezichthouder voor gegevensbescherming (hierna: EDPS) heeft tevens een advies uitgebracht op het AML-pakket.⁴² Hieruit bleek dat zij het doel van het AML-pakket, het harmoniseren van verplichtingen op EU-niveau en het versterken van het toezicht op EU-niveau verwelkomt. Ook steunt de EDPS de risicogebaseerde aanpak van de verordening, maar benadrukt daarbij dat risico-evaluaties transparant en gedocumenteerd moeten zijn. Ten aanzien van de toegang tot en de uitwisseling en de opslag van persoonsgegevens op grond van dit pakket geeft de EDPS aan dat deze slechts mag plaatsvinden indien het strikt noodzakelijk is en evenredig is voor de specifieke doelen van AML/CFT.

6.1. Verwerkingsgrondslagen antiwitwasverordening

Bij de implementatie van de vierde antiwitwasrichtlijn zijn gegevensbeschermingsartikelen opgenomen in de Wwft. Nu zijn de artikelen

⁴¹ Verordening (EU) 2016/679 van het Europees Parlement en de Raad van 27 april 2016 betreffende de bescherming van natuurlijke personen in verband met de verwerking van persoonsgegevens en betreffende het vrije verkeer van die gegevens en tot intrekking van Richtlijn 95/46/EG (Algemene Verordening Gegevensbescherming) (*PbEU* L 2016/119).

⁴² EDPS, *Opinion 12/2021 on the anti-money laundering and countering the financing of terrorism (AML/CFT) package of legislative proposals*, 22 september 2021, zie [https://www.edps.europa.eu/system/files/2021-09-22_edps-opinion-aml_en.pdf](https://www.edps.europa.eu/system/files/2021-09/21-09-22_edps-opinion-aml_en.pdf).

met betrekking tot gegevensbescherming opgenomen in de antiwitwasverordening. Vanwege de harmonisatie van de verplichtingen in de antiwitwasverordening is er geen nationale ruimte om aanvullende regels hierover te stellen. Bovendien zijn veel mandaten voor de AMLA opgenomen in de antiwitwasverordening. Deze mandaten houden in dat de AMLA technische reguleringsnormen op zal gaan stellen ten aanzien van verwerkingsgrondslagen. Dit betreft bijvoorbeeld de informatie die meldingsplichtige entiteiten mogen verzamelen bij de identificatie en verificatie van cliënten.⁴³ In het kader van het verrichten van cliëntonderzoeksmatregelen biedt de antiwitwasverordening aanvullend de mogelijkheid voor het verwerken van bijzondere persoonsgegevens zoals nationaliteiten en biometrische gegevens.⁴⁴ Voorts kunnen meldingsplichtige entiteiten het burgerservicenummer van cliënten verwerken.⁴⁵ Daarnaast is er sprake van een uitbreiding ten opzichte van de vierde antiwitwasrichtlijn van het aantal meldingsplichtige entiteiten dat persoonsgegevens dient te verzamelen in het kader van cliëntonderzoeken. De uitbreiding omvat de aanbieders van crowdfundingdienstverleners en vanaf 2029 voetbalclubs en voetbalmakelaars.⁴⁶ Tot slot worden de definities van UBO en PEP uitgebreid, waardoor ook meer persoonsgegevens zullen worden verwerkt bij het verrichten van cliëntonderzoeken.⁴⁷

Hoofdstuk VII van de antiwitwasverordening voorziet in grondslagen voor meldingsplichtige entiteiten voor de verwerking van persoonsgegevens en het bewaren van informatie. Artikel 76 bevat de grondslag voor verwerking van persoonsgegevens, inclusief categorieën van bijzondere persoonsgegevens en gegevens van strafrechtelijke aard. Dit betreft een uitbreiding ten opzichte van de vierde antiwitwasrichtlijn, waarin alleen was voorzien in een grondslag voor de verwerking van persoonsgegevens. Zoals de overwegingen van de antiwitwasverordening aangeven, volgt uit de aard van de verplichtingen uit de antiwitwasregelgeving dat verwerking van alle bijzondere categorieën van persoonsgegevens aan de orde kan zijn; op voorhand is immers niet uit te sluiten dat deze gegevens onderdeel uitmaken van de informatie in een transactie of bij vastlegging van andere onderdelen van het cliëntenonderzoek. Een dergelijke grondslag is derhalve vereist. Hetzelfde geldt voor de verwerking van persoonsgegevens van strafrechtelijke aard, ook hiervoor geldt dat meldingsplichtige entiteiten in voorkomende gevallen genoodzaakt zijn deze te verwerken, bijvoorbeeld relevante strafrechtelijke antecedenen bij het doen van een risicobeoordeling van een zakelijke relatie.

Het verzamelen en vervolgens verwerken van persoonsgegevens door de meldingsplichtige entiteiten moet beperkt blijven tot wat noodzakelijk is om te voldoen aan de eisen uit antiwitwasverordening en persoonsgegevens mogen niet verder worden verwerkt op een wijze die onverenigbaar is met dat doel. Daarnaast dienen de gegevens afkomstig te zijn uit betrouwbare bronnen en dienen zij accuraat en actueel te zijn.⁴⁸ Met name de verdere verwerking van persoonsgegevens voor commerciële doeleinden is niet toegestaan. Om dit onderdeel van de verwerkingsgrondslag te borgen zijn waarborgen opgenomen, zoals de verplichting om te voorkomen dat de verwerking tot discriminerende resultaten kan leiden en om onderscheid te maken tussen

⁴³ Artikel 22 en 28 van de antiwitwasverordening.

⁴⁴ Artikel 76 en overweging 152 van de antiwitwasverordening.

⁴⁵ Artikel 22, eerste lid, onder a, onder iii, van de antiwitwasverordening.

⁴⁶ Artikel 3 van de antiwitwasverordening.

⁴⁷ Artikel 2, eerste lid, onder 34 (PEP) en art. 52, eerste lid (UBO), van de antiwitwasverordening.

⁴⁸ Artikel 76, tweede lid, van de antiwitwasverordening.

verschillende gegevens van strafrechtelijke aard. Tevens zijn meldingsplichtige entiteiten bevoegd om onder voorwaarden en in beperkte gevallen gebruik te maken van automatische individuele besluitvorming, met inbegrip van profilering, of AI-systemen.⁴⁹ Hiervoor mogen meldingsplichtige entiteiten alleen informatie die zij verkrijgen op grond van hun cliëntenonderzoeksmaatregelen gebruiken. Daarnaast mogen essentiële besluiten, zoals het al dan niet weigeren van een zakelijke relatie of het melden van een verdachte transactie, alleen met menselijke tussenkomst worden genomen. Voorts moeten meldingsplichtige entiteiten besluiten genomen op grond van deze processen desgevraagd aan cliënten uitleggen en moeten cliënten de mogelijkheid hebben om deze aan te vechten.⁵⁰

Tot slot bevat het hoofdstuk een bepaling, artikel 77, over het bewaren van informatie. Het artikel gaat in op welke informatie bewaard moet worden, namelijk de bescheiden welke gebruikt zijn bij het cliëntenonderzoek, een register van de gemelde verdachte transacties en verrichte transacties, alsmede bescheiden verkregen in kader van partnerschappen voor informatie-uitwisseling. De antiwitwasverordening schrijft voorts voor dat deze bescheiden voor een periode van vijf jaar bewaard moeten worden, waarna deze verwijderd moeten worden. Toezichthouders en opsporingsinstanties kunnen in specifieke gevallen verlangen om bepaalde informatie langer te bewaren. De bepaling bevat een lidstaattoptie om de bewaartermijn nationaal langer vast te stellen. Hiervan wordt geen gebruik gemaakt.

Verwerkingsgrondslagen ten aanzien van uiteindelijk begunstigten

In de antiwitwasverordening staan verwerkingsgrondslagen voor de persoonsgegevens van uiteindelijk begunstigten en voor de persoonsgegevens van een aantal andere personen die relevant zijn bij het bepalen van de uiteindelijk begunstigten, zoals het hoger leidinggevend personeel en volmachtgevers. De grondslagen in artikel 62 van de antiwitwasverordening betekenen een uitbreiding van de verwerking van persoonsgegevens ten opzichte van de situatie onder de vierde antiwitwasrichtlijn. Juridische entiteiten en constructies moeten meer informatie bijhouden over hun uiteindelijk begunstigten, zoals informatie over dubbele nationaliteiten en het nummer van het identiteitsdocument. Ook wordt de definitie van het hoger leidinggevend personeel uitgebreid. In de gevallen dat het hoger leidinggevend personeel geregistreerd moet worden zal dit dus meer personen omvatten dan in de situatie onder de vierde antiwitwasrichtlijn. Juridische entiteiten en constructies moeten informatie over hun UBO's doorgeven aan het UBO-register. Ook moeten zij deze gegevens verstrekken aan meldingsplichtige entiteiten. De grondslag voor het verwerken van deze persoonsgegevens door meldingsplichtige entiteiten staat omschreven in artikel 22 van de antiwitwasverordening.

Verwerkingsgrondslagen FIE

Daarnaast regelt de antiwitwasverordening het melden van vermoedens van witwassen, onderliggende basisdelicten en terrorismefinanciering door de meldingsplichtige entiteiten aan de FIE.⁵¹ Deze verplichting vloeit rechtstreeks voort uit de verordening en is daarmee bindend voor alle lidstaten. De ter uitvoering van de meldplicht te verwerken gegevens zullen naar verwachting niet verschillen van de gegevens die ook nu al worden verwerkt in het kader

⁴⁹ Overweging 150 van de antiwitwasverordening.

⁵⁰ Met uitzondering van het melden van verdachte transacties.

⁵¹ Artikel 69 van de antiwitwasverordening.

van de meldplicht. Hierdoor is de inschatting dat hieruit geen nieuwe gevolgen ten aanzien van de gegevensverwerking- en/of bescherming voortvloeien.

Verwerkingsgrondslag oprichten partnerschappen

Tot slot biedt de antiwitwasverordening de mogelijkheid om partnerschappen voor informatie-uitwisseling op te richten.⁵² Allereerst geldt de voorwaarde dat de oprichting van het partnerschap alleen kan als dit strikt noodzakelijk is om te voldoen aan de verplichtingen om cliëntenonderzoek te verrichten en verdachte transacties te verrichten. Voorts moeten de meldingsplichtige entiteiten die voornemens zijn om een partnerschap op te richten de relevante antiwitwastoezichthouder en de betrokken toezichthouder op de AVG, in Nederland de AP, in kennis stellen van hun voornemen om een partnerschap op te richten en een gegevensbeschermingseffectenbeoordeling uit te voeren. Daarnaast mag de informatie die gedeeld wordt binnen het partnerschap alleen in verband staan met cliënten met een hoger risico of waarvoor meer informatie nodig is om te bepalen of er sprake is van een hoger risico. Tot slot is het mogelijk om met toestemming van de FIE informatie over transacties die als verdacht zijn gemeld te delen binnen het partnerschap. Het is verder aan de toezichthouders en aan de AP om afspraken te maken rondom het proces van beoordeling van voorstellen voor het oprichten van partnerschappen en de implicaties die het heeft op de bescherming van persoonsgegevens.

6.2. Verwerkingsgrondslagen zesde antiwitwasrichtlijn

De zesde antiwitwasrichtlijn bevat meerdere grondslagen voor gegevensverwerkingen. De verwerkingen door de betrokken entiteiten en toezichthouders zijn verwerkingen op grond van een wettelijke verplichting, in de zin van artikel 6, eerste lid, onderdeel c, van de AVG.

Het AML-pakket bevat een aantal verplichtingen aan de lidstaten waarbij er ruimte is gelaten om invulling te geven om de verplichtingen uit de richtlijn te implementeren. Gekozen is om dit zo lastenluw mogelijk te doen. Hieronder wordt per afzonderlijke maatregel uiteengezet welke invloed de gemaakte keuzes hebben voor de verwerking en bescherming van persoonsgegevens.

Registratieplicht

In de zesde antiwitwasrichtlijn worden toezichthouders geacht hun toezichtpopulatie inzichtelijk te maken.⁵³ Behoudens de reeds bestaande wettelijke voorschriften waarin toezichthouders meldingsplichtige entiteiten hebben geregistreerd of middels een vergunningstelsel de populatie inzichtelijk hebben gemaakt, biedt artikel 2.2 van de Iwt geen nieuwe verwerkingsgrondslag voor het verwerken van persoonsgegevens van meldingsplichtige entiteiten bij de implementatie van de registratieplicht. Hiermee zullen geen gevolgen zijn de gegevensbescherming.

Risicogebaseerd toezicht

Uit artikel 40 van de zesde antiwitwasrichtlijn, geïmplementeerd in artikel 1.4 van de Iwt, volgt ook dat toezichthouders risicogebaseerd toezicht moeten houden op de meldingsplichtige entiteiten. Daarbij dienen zij ook rekening te houden met de risicobeoordeling en -inschatting van de meldingsplichtige entiteiten zelf. Dergelijke risicobeoordelingen door de meldingsplichtige entiteiten en het toezicht erop kunnen gevolgen hebben voor de bescherming van persoonsgegevens. In artikel 1.4, vierde lid, van de Iwt wordt een

⁵² Overweging 148 en artikel 75 van de antiwitwasverordening.

⁵³ Artikel 4 van de zesde antiwitwasrichtlijn.

grondslag gegeven om bij ministeriële regeling de wijze waarop de toezichthouders deze taak uitoefenen worden gesteld. Hier kan ook aandacht worden geschonken aan de gevolgen voor de bescherming van persoonsgegevens.

Toetsing hoger leidinggevend personeel

In de zesde antiwitwasrichtlijn worden toezichthouders ook verplicht na te gaan en periodiek te controleren of de leden van het hoger leidinggevend personeel van een meldingsplichtige entiteit, alsmede de financiële gemengde holding en de uiteindelijk begunstigten van die entiteiten geschikt en betrouwbaar zijn.⁵⁴ Hiermee zullen persoonsgegevens verwerkt worden. De grondslag voor gegevensverwerking wordt op basis van artikel 2.3, vijfde lid, van de Iwt nader uitgewerkt per algemene maatregel van bestuur.

Gegevens van uiteindelijk begunstigten

De KVK verwerkt persoonsgegevens voor het beheer van het UBO-register als bedoeld in artikel 10, eerste lid van de zesde antiwitwasrichtlijn. De gegevens over de UBO's worden door juridische entiteiten en constructies verstrekt aan de KVK en opgeslagen in het UBO-register. Het gaat om de gegevens als bedoeld in artikel 62 van de antiwitwasverordening en in artikel 63, lid 4 en de in artikel 66 van de antiwitwasverordening bedoelde volmachtregelingen. Dit betekent een uitbreiding ten opzichte van de situatie onder de vierde antiwitwasrichtlijn.

Gegevens worden vanuit het UBO-register op aanvraag verstrekt aan bevoegde autoriteiten, meldingsplichtige entiteiten en personen en organisaties met een legitiem belang. Bevoegde autoriteiten krijgen onder de vierde antiwitwasrichtlijn al toegang tot alle informatie die in het register wordt bijgehouden en dit blijft zo.

Meldingsplichtige entiteiten krijgen toegang tot het UBO-register in het kader van de uitvoering van het cliëntenonderzoek. Vanwege de gevoelige aard van de persoonsgegevens die worden bijgehouden in het UBO-register is bij de implementatie van de vierde antiwitwasrichtlijn besloten meldingsplichtige entiteiten toegang te geven tot een beperkte set aan gegevens. Het uitgangspunt van de zesde antiwitwasrichtlijn is dat meldingsplichtige entiteiten toegang hebben tot de informatie in het UBO-register die zij nodig hebben in het kader van het cliëntenonderzoek. Omdat de grondslag voor gegevensverwerking in het kader van het cliëntenonderzoek door de antiwitwasverordening is uitgebreid, wordt in de Iwt een grondslag opgenomen om bepaalde categorieën meldingsplichtige entiteiten bij amvb toegang te verlenen tot een uitgebreidere set gegevens. Het kabinet is van mening dat dit alleen kan op voorwaarde dat de groep meldingsplichtige entiteiten die toegang krijgt tot die gegevens niet te omvangrijk en divers wordt en er sprake is van een voldoende mate van gegevensbescherming. Daarom wordt ervoor gekozen deze gegevens alleen te verstrekken aan meldingsplichtige entiteiten die een vergunning hebben op grond van de Wet op het financieel toezicht (Wft) en het notariaat. Deze categorieën meldingsplichtige entiteiten staan onder streng toezicht. Ook zijn zij op grond van hun vergunning onder de Wft of benoeming tot het notarisambt altijd met zekerheid herkenbaar voor KVK, waardoor geen sprake is van een risico dat een organisatie ongeoorloofde toegang krijgt tot de gegevens. Gegevens worden daarnaast beschermd doordat raadplegers bij een aanvraag voor toegang geïdentificeerd door het gebruik van elektronische

⁵⁴ Artikel 6 van de zesde antiwitwasrichtlijn.

identificatiemiddelen en de nodige gekwalificeerde vertrouwensmiddelen als bedoeld in Verordening (EU) nr. 910/2014.

Uit de zesde antiwitwasrichtlijn volgen gedetailleerde regels voor het verlenen van toegang aan personen en organisaties met een legitiem belang. De grondslag voor het implementeren van deze bepaling is opgenomen in de Wijzigingswet beperking toegang UBO-registers en wordt nader uitgewerkt bij algemene maatregel van bestuur.

Ook bevat de zesde antiwitwasrichtlijn de verplichting voor de KVK om de informatie die door juridische entiteiten en constructies wordt ingediend te verifiëren. Voor de doeleinden van die verificaties krijgt de KVK de bevoegdheid om alle informatie op te vragen voor zover dat nodig is om de informatie over UBO's vast te stellen en te verifiëren. Hierbij worden persoonsgegevens verwerkt en opgeslagen.

Daarnaast is een bepaling opgenomen dat de KVK een aanduiding moet maken in het UBO-register als een juridische entiteit wordt gelinkt aan natuurlijke of rechtspersonen die onderworpen zijn aan gerichte financiële sancties. Wanneer KVK bij haar werkzaamheden voor het beheer van het UBO-register feiten ontdekt die verband kunnen houden met witwassen of terrorismefinanciering is KVK verplicht daar melding van te maken bij de FIE.

Financiële inlichtingen eenheid

De FIE verwerkt ten behoeve van de uitvoering van de wettelijke taken persoonsgegevens. Deze verwerking omvat onder andere het gebruik van persoonsgegevens bij de analyse van ontvangen meldingen van verdachte transacties, het verspreiden van de resultaten van de analyse aan de bevoegde autoriteiten en het verstrekken van informatie aan andere FIE's, bevoegde autoriteiten en toezichthouders over door meldingsplichtige entiteiten bij de FIE gemelde verdachte transacties. Dit zal plaatsvinden via de beveiligde kanalen voor informatie-uitwisseling zoals beschreven in artikel 19, achtste lid, van de zesde antiwitwasrichtlijn. Op deze verwerkingen is – evenals in de Wwft – een aantal artikelen van de Wet politiegegevens van overeenkomstige toepassing. Met de van overeenkomstige toepassing verklaring van de desbetreffende bepalingen van de Wet politiegegevens wordt de bescherming van persoonsgegevens door de FIE gewaarborgd. De Wet politiegegevens vormt de nationale implementatie van Richtlijn (EU) 2016/680⁵⁵, die ziet op de bescherming van natuurlijke personen in verband met verwerking van persoonsgegevens in het kader van het opsporen, voorkomen, onderzoeken en vervolgen van strafbare feiten. De bepalingen hebben betrekking op gegevensbescherming en -beveiliging, het verstrekken van gegevens, rechten van betrokkenen en het toezicht op de gegevensverwerking. Daarnaast worden aanvullend bij of krachtens algemene maatregel van bestuur nadere regels gesteld ten aanzien van de verwerking van persoonsgegeven door de FIE, de terugkoppeling door de FIE aan de meldingsplichtige entiteiten, en de inhoud van een verzoek om informatie aan een andere FIE. Bij deze nadere uitwerking bij of krachtens algemene maatregel van bestuur zullen ook de gevolgen voor de gegevensverwerking en -bescherming nader worden omschreven.

⁵⁵ Richtlijn (EU) 2016/680 van het Europees Parlement en de Raad van 27 april 2016 betreffende de bescherming van natuurlijke personen in verband met de verwerking van persoonsgegevens door bevoegde autoriteiten met het oog op de voorkoming, het onderzoek, de opsporing en de vervolging van strafbare feiten of de tenuitvoerlegging van straffen, en betreffende het vrije verkeer van die gegevens en tot intrekking van Kaderbesluit 2008/977/JBZ van de Raad (*PbEU* L 2016 119/89)

Vanwege de grote hoeveelheden gevoelige persoonlijke en financiële informatie waarover de FIE ten behoeve van haar taakuitvoering kan beschikken, kan de verwerking van deze gegevens gevolgen hebben voor de grondrechten van personen, zoals het recht op bescherming van persoonsgegevens, het recht op een privéleven en het recht op eigendom. De zesde antiwitwasrichtlijn bevat daarnaast een nieuwe bepaling waardoor de FIE een grondrechtenfunctionaris moet aanwijzen, die is belast met - onder meer - het bevorderen van de naleving van de grondrechten.⁵⁶

Daarnaast stelt de zesde antiwitwasrichtlijn nieuwe regels met betrekking tot de onmiddellijke en rechtstreekse toegang van de FIE tot financiële en administratieve informatie, en de directe of indirecte toegang van de FIE tot bepaalde rechtshandavingsinformatie. Deze regels zijn dermate gedetailleerd, dat nadere uitwerking in lagere regelgeving is vereist. Bij deze nadere uitwerking bij of krachtens algemene maatregel van bestuur zullen ook de eventuele gevolgen voor de gegevensverwerking en -bescherming nader worden omschreven.

Ook kan de FIE de opdracht geven aan een meldingsplichtige entiteit tot het opschorten van een transactie, of het gebruik van een rekening of de zakelijke relatie, of om transacties te controleren met een significant risico op witwassen. Ook kan de FIE meldingsplichtige entiteiten attenderen op informatie die van belang is voor de uitvoering van het cliëntenonderzoek. Dergelijke bevoegdheden hebben gevolgen voor de bescherming van persoonsgegevens. Door middel van de op gegevensverwerking en -bescherming van toepassing zijnde bepalingen van de Wet politiegegevens wordt de bescherming van persoonsgegevens gewaarborgd.

Tot slot bevat het onderhavige wetsvoorstel regels die zien op onderwerpen als de samenwerking en uitwisseling van informatie tussen FIE's en het gebruik van de verstrekte informatie en de verwerking van persoonsgegevens door de FIE. Deze regels bepalen voor welke doelen de door de FIE verwerkte informatie mag worden gebruikt en welke voorwaarden daaraan worden gesteld (doelbinding). Omdat deze doelbindingsregels ongewijzigd blijven, of op ondergeschikte punten worden gewijzigd, is de inschatting dat hieruit geen (nieuwe) gevolgen ten aanzien van de gegevensverwerking- en/of bescherming voortvloeien.

Publicatiebevoegdheden c.q. - verplichtingen toezichthouders

Met hoofdstuk 4, paragraaf 2, van de Iwt worden publicatiebevoegdheden en -verplichtingen toegekend aan de toezichthouders. Deze publicatiebevoegdheden strekken tot de mogelijkheid om een waarschuwing of verklaring openbaar te maken, in het geval van een (ernstige) overtreding van de antiwitwasverordening, alsmede tot een verplichting om een besluit tot het opleggen van een bestuurlijke sanctie in beginsel openbaar te maken. Onder omstandigheden kan de inzet van deze bevoegdheid, dan wel de naleving van deze verplichting, leiden tot het openbaar maken van persoonsgegevens. In artikel 4.14 van de Iwt worden uitzonderingen op de publicatie opgesomd, waaronder het publiceren van persoonsgegevens. De systematiek van de publicatiebevoegdheid is overigens niet veranderd ten opzichte van de publicatiebevoegdheid onder de vierde antiwitwasrichtlijn en de Wwft.

⁵⁶ Artikel 20 van de zesde antiwitwasrichtlijn.

Samenwerking in AML/CFT-toezichtscolleges

Met artikel 5.3 van de Iwt wordt tevens de bevoegdheid gegeven aan toezichthouders voor het oprichten van AML/CFT-toezichtscolleges. In deze toezichtscolleges kan informatie worden uitgewisseld, bijstand worden verleend, toezichtbenadering van de groep of entiteit worden gecoördineerd en het nemen van passende en evenredige maatregelen om ernstige inbreuken op de antiwitwasverordening aan te pakken.⁵⁷ Ook met toezichthouders uit landen buiten de Europese Unie kan een toezichtcollege worden opgericht, wat ook gevolgen heeft voor doorgifte van persoonsgegevens aan derde landen. Door middel van onderlinge afspraken zullen de leden van het toezichtscolleges bepalen hoe om te gaan met het verwerken van persoonsgegevens, conform de AVG.

Samenwerking toezichthouders

Tot slot bevat de zesde antiwitwasrichtlijn bevoegdheden voor toezichthouders, de AMLA en FIE's om vertrouwelijke informatie uit te wisselen over meldingsplichtige entiteiten en samen te werken voor de vervulling van de taken op grond van deze wet nodig is.⁵⁸ Dit betreft ook toezichthouders uit andere lidstaten en derde landen. De waarborgen voor de samenwerking worden omschreven in dit wetsvoorstel (zie paragraaf 7.2), zoals welke partijen kunnen samenwerken maar ook wanneer gegevens of inlichtingen niet mogen worden verstrekt. In artikel 5.6 van de Iwt is een delegatiegrondslag opgenomen om per algemene maatregel van bestuur de waarborgen uit het wetsvoorstel nader uitgewerkt.

§ 7. Hoofdlijnen van het wetsvoorstel

7.1 Wijze van implementatie

Dit wetsvoorstel voorziet in de implementatie van de zesde antiwitwasrichtlijn en enkele elementen uit de antiwitwasverordening, namelijk de lidstaattopties. Daarnaast zijn er nog enkele andere additionele verplichtingen voor meldingsplichtige entiteiten die nadere implementatie behoeven omdat deze niet uitputtend zijn geregeld in antiwitwasverordening of de zesde antiwitwasrichtlijn. Deze zijn opgenomen in het hoofdstuk 2 van het wetsvoorstel. Voorts ziet de zesde antiwitwasrichtlijn op de verplichtingen aan de lidstaten om het toezicht en handhaving, alsmede de instellingen en taken van de FIE te implementeren. Middels hoofdstuk 3 van deze wet wordt de FIE ingesteld en worden de taken en bevoegdheden van de FIE geregeld. De wijze van handhaving door de toezichthouders en de samenwerking tussen toezichthouders en andere bevoegde autoriteiten wordt middels hoofdstukken 4 en 5 geregeld. Middels hoofdstuk 6 wordt voorzien in de wijzigingen van overige wetten, zoals de Advocatenwet, de Handelsregisterwet en de Wet toezicht trustkantoren 2018. Hoofdstuk 7 geeft de slotartikelen.

Bij de formulering van de bevoegdheden voor de toezichthouders in hoofdstukken 4 en 5 is aansluiting gezocht bij de Wft, vanwege de ervaring die in die wet al is opgedaan met de uitvoering van verordeningen op het terrein van de financiële markten. Net als bij de wetgeving op het gebied van financiële markten kiest de Europese wetgever er nu, in het kader van de aanpak van witwassen en terrorismefinanciering, ook voor om het instrument van een verordening te kiezen. Gelet op de vaak korte toepassingstermijnen van verordeningen, is het noodzakelijk om in de nationale wetgeving snel en

⁵⁷ Artikel 49, negende lid, van de zesde antiwitwasrichtlijn.

⁵⁸ Hoofdstuk V van de zesde antiwitwasrichtlijn.

efficiënt uitvoering te kunnen geven aan de verordeningen. Hierom wordt in de Iwt dezelfde grondslagen opgenomen als de grondslagen in de Wft (zie onder meer artikelen 1:24, derde lid, 1:25, derde lid en 1:25c Wft) om bij algemene maatregel van bestuur de uitvoering van verordeningen op het terrein van voorkoming van witwassen en terrorismefinanciering te voorzien. Ook zal de algemene maatregel van bestuur onder de Iwt dezelfde toegankelijkheid en overzichtelijkheid bieden als het Besluit EU-verordeningen Wft, die inmiddels uitvoering geeft aan veertig verordeningen. Middels de systematiek uit de Wft in dit wetsvoorstel over te nemen, wordt bewerkstelligd dat bij toekomstige verordeningen, die veelal gepaard gaan met korte tijdspaden voor het opstellen van de uitvoeringswetgeving, de nationale wetgever sneller aan haar implementatieverplichting kan voldoen.

7.2. Algemene beschrijving van het wetsvoorstel

Algemene bepalingen

In het eerste hoofdstuk van dit wetsvoorstel zijn enkele algemene bepalingen van het wetsvoorstel opgenomen. In paragraaf 1 gaat dit om bepalingen ten behoeve de goede doorwerking van de antiwitwasverordening in de Nederlandse rechtsorde. Dit betreffen ten eerste de begripsbepalingen die door het wetsvoorstel heen gebruikt worden en de wijze waarop de antiwitwasverordening en andere Europese regelgeving doorwerkt in de nationale rechtsorde. De begripsbepaling omvat definities van begrippen die niet op het niveau van de antiwitwasverordening geregeld worden en ten behoeve de juiste implementatie uitleg behoeven. Er is grotendeels aangesloten bij de termen uit de antiwitwasverordening, maar in enkele gevallen zijn die aangepast om te voldoen aan de termen die in de Nederlandse rechtsorde gebruikt worden. Teneinde de antiwitwasverordening te laten doorwerken in de nationale rechtsorde zijn er tevens enkele bepalingen opgenomen waaruit volgt dat de regels uit de antiwitwasverordening en besluiten op basis van de antiwitwasverordening rechtstreeks doorwerken in Nederlandse rechtsorde. Daarnaast kunnen bij algemene maatregel van bestuur regels worden gesteld voor de uitvoering van andere Europese verordening op het gebied AML/CFT.

In de tweede paragraaf zijn algemene bepalingen omtrent het toezicht in dit hoofdstuk opgenomen. Dit betreft het aanwijzen van toezichthouders op de antiwitwasverordening, alsmede de grondslag bij algemene maatregel bestuur op basis waarvan de taakverdeling van de toezichthouders wordt vastgesteld. Daarnaast wordt de wijze waarop er toezicht uitgeoefend dient te worden voorgeschreven. Ook is hierin opgenomen de verplichting tot het uitvoeren van Nationale Risico Analyses (hierna: NRA's), alsmede de coördinatie van de respons op de NRA. Voorts zijn lidstaten verplicht om statistieken bij te houden en met de Commissie te delen. Daartoe is een bepaling, inclusief de wijze waarop de statistieken worden verzameld, opgenomen.

Tot slot bevat dit hoofdstuk het gebruik van de lidstaattoptie om de limiet voor contante transacties op lager bedrag dan 10.000 euro vast te stellen, te weten 3.000 euro. Artikel 80 van de antiwitwasverordening schrijft een limiet op contante betalingen van 10.000 euro voor bij transacties voor goederen én diensten. Daarnaast biedt het artikel lidstaten de mogelijkheid om deze limiet lager vast te stellen. In de Wet plan van aanpak witwassen is reeds voorzien in een verbod op contante betalingen voor *goederen* vanaf 3.000 euro. Bureau Toezicht Wwft (hierna: BTWwft) zal toezichthouden op dit verbod. Met de antiwitwasverordening wordt een aanvulling op de voorgenomen nationale

limiet op transacties voor goederen uitgebreid met een limiet voor transacties voor diensten. Hierbij is in het kader van consistentie gekozen om eenzelfde limiet, 3.000 euro, in te stellen als bij het verbod op transacties voor goederen, en wordt BTWwft ook hier aangewezen als toezichthouder. De reden voor het kabinet om voor een limiet van 3.000 euro te kiezen zijn de volgende. Ten eerste is het voor de kenbaarheid en duidelijkheid van de limiet wenselijk dat er één uniforme limiet geldt. Het bestaan van meerdere limieten naast elkaar voor verschillende producten kan leiden tot onnodige verwarring bij burgers en ondernemers. De tweede reden vloeit hieruit voort en raakt aan de uitvoerbaarheid van de maatregel. Bij sommige producten is het onduidelijk of deze als goed of als dienst kwalificeren. Hierbij kan bijvoorbeeld gedacht worden aan de 'dienst' bemiddeling in bepaalde goederen of bijvoorbeeld aan de uitvoering van bepaalde werkzaamheden waarbij ook goederen worden afgenomen, zoals een verbouwing. In voornoemde gevallen is de grens tussen goederen en diensten onduidelijk. Bij het hanteren van verschillende limieten voor goederen en diensten zouden burgers en bedrijven geconfronteerd worden met onnodige onduidelijkheid over de toepasselijke limiet bij de afname en verkoop van voornoemde producten. Tot slot kunnen verschillende limieten ook leiden tot bewuste omzeiling van de lagere limiet en door transacties moedwillig te presenteren als bestemd voor het product waarvoor de hogere limiet geldt. Dit zou effectieve naleving van de limiet ondermijnen.

Bovendien zou dit ook het toezicht belemmeren omdat BTWwft dan extra intensieve controles zou moeten uitvoeren teneinde vast te stellen of relevante contante transacties als transactie voor een goed of een dienst kwalificeren. Als toezichthouder op deze limiet is de regering voornemens om BTWwft aan te wijzen als toezichthouder. Het toezicht op de limiet bij meldingsplichtige entiteiten is hiervan uitgezonderd. Om dubbel toezicht te voorkomen zullen de reeds aangewezen toezichthouders bij of krachtens deze wet ook toezicht houden op de limiet bij meldingsplichtige entiteiten onder hun toezicht.

Meldingsplichtige entiteiten

Het tweede hoofdstuk van deze wet bevat verschillende bepalingen die nodig zijn om uitvoering te geven aan onderdelen van de antiwitwasverordening en de zesde antiwitwasrichtlijn. Dit betreft de uitwerking van enkele lidstaatopties en de vereiste nadere uitwerking in nationale rechtsorde van begrippen uit de antiwitwasverordening.

Financiële-inlichtingeneenheid (FIE)

In hoofdstuk 3 van dit wetsvoorstel is een regeling opgenomen van de FIE. De FIE is de centrale nationale eenheid die verantwoordelijk is voor het ontvangen en analyseren van meldingen die door meldingsplichtige entiteiten zijn gedaan overeenkomstig de antiwitwasverordening. Met dit hoofdstuk wordt hoofdstuk III van de zesde antiwitwasrichtlijn geïmplementeerd.

Hoofdstuk 3 van dit wetsvoorstel bevat bepalingen over de oprichting van de FIE, de taken, bevoegdheden en verplichtingen van de FIE, de bescherming van persoonsgegevens, de toegang tot informatie, de verstrekking van informatie aan derden, en de samenwerking en uitwisseling van informatie met andere FIE's. In Nederland is er al een FIE die is belast met het ontvangen en analyseren van meldingen met betrekking tot witwassen. Deze eenheid is bekend als de Financial Intelligence Unit – Nederland (hierna ook: FIU-Nederland).

De implementatie van de zesde antiwitwasrichtlijn heeft, in combinatie met de

uitvoering van de antiwitwasverordening, tot gevolg dat er bepaalde nieuwe regels gaan gelden voor de FIU-Nederland. Op hoofdlijnen betreft dit het volgende:

De nieuwe regels hebben betrekking op:

- het door de FIE aanwijzen van een grondrechtenfunctionaris, die is belast met - onder meer - het bevorderen van de naleving binnen de FIE van de grondrechten van burgers;
- de onmiddellijke en rechtstreekse toegang van de FIE tot financiële en administratieve informatie, en de directe of indirecte toegang van de FIE tot bepaalde rechtshandavingsinformatie die zij nodig heeft om witwassen, de onderliggende basisdelicten en terrorismefinanciering te bestrijden;
- de bevoegdheid van de FIE om een opdracht aan een meldingsplichtige entiteit te geven tot het opschorten van een transactie, het gebruik van een rekening of de zakelijke relatie;
- de bevoegdheid van de FIE om een opdracht aan een meldingsplichtige entiteit te geven om gedurende een door de FIE te bepalen periode transacties te controleren met een significant risico op witwassen;
- het attenderen van meldingsplichtige entiteiten op informatie die de FIE verwerkt en die van belang is voor de uitvoering van het cliëntenonderzoek.

Er zijn bestaande regels die ongewijzigd blijven, of die op bepaalde kleine punten worden gewijzigd, en die reeds gelden op basis van de eerdere antiwitwasrichtlijnen. Dit betreft onderwerpen als de samenwerking en uitwisseling van informatie tussen de FIE's en het gebruik van de deze informatie, en het uitbrengen van een jaarverslag.

Er zijn ook bestaande nationale bepalingen die niet uit eerdere antiwitwasrichtlijnen en de zesde antiwitwasrichtlijn voortvloeien, maar die niettemin worden gehandhaafd omdat deze van essentieel belang zijn voor de bestrijding van het witwassen en het functioneren van de FIU-Nederland. Dit betreft onderwerpen als de positie van het hoofd van de FIE, het verrichten van onderzoek naar ontwikkelingen op het gebied van witwassen en financieren van terrorisme, het geven van voorlichting en aanbevelingen en de verwerking van persoonsgegevens door de FIE.

Daarnaast zijn er ook bepaalde bepalingen die met dit wetsvoorstel komen te vervallen. Dit betreft in de eerste plaats de regeling van de meldplicht en van de indicatoren aan de hand waarvan door de FIE wordt beoordeeld of een transactie werd aangemerkt als een ongebruikelijke transactie. Deze eisen zijn nu opgenomen in de antiwitwasverordening, en hoeven daarmee niet meer op nationaal niveau geïmplementeerd te worden. Met de Wwft zal ook het Uitvoeringsbesluit Wwft 2018, waarin de indicatoren zijn vastgesteld, komen te vervallen. Dit heeft ook gevolgen voor de Commissie inzake de meldingsplicht van ongebruikelijke transacties, die fungeert als gesprekspartner voor de verantwoordelijke ministeries met betrekking tot het functioneren van de meldingsplicht in de praktijk en de vaststelling van de indicatoren. Deze commissie zal worden opgeheven. Dit laat onverlet dat deze commissie, ook zonder wettelijke grondslag, voortgezet zal kunnen worden om met alle stakeholders (publiek en privaat) te spreken over bijvoorbeeld knelpunten waar men in het werken met de wetgeving tegenaan loopt.

Bepaalde regels van hoofdstuk III van de zesde antiwitwasrichtlijn zijn dermate gedetailleerd dat deze nadere uitwerking in lagere regelgeving vereisen. Dit betreft onderwerpen zoals de operationele onafhankelijkheid en zelfstandigheid van de FIE, de bescherming en beveiliging van de gegevens die door de FIE

worden verwerkt, de onmiddellijke en rechtstreekse toegang van de FIE tot financiële en administratieve informatie, de directe of indirecte toegang van de FIE tot rechtshandavingsinformatie, de terugkoppeling door de FIE aan de meldingsplichtige entiteiten over strategische informatie over typologieën, risico-indicatoren en trends op het gebied van witwassen en terrorismefinanciering, en de inhoud van een verzoek om informatie aan een andere FIE. Deze bepalingen worden bij besluit nader uitgewerkt in een algemene maatregel van bestuur. De regels met betrekking tot de verwerking van persoonsgegevens zijn uitgewerkt in het Besluit politiegegevens. Dit besluit zal worden aangepast met het oog op de implementatie van de zesde antiwitwasrichtlijn en de antiwitwasverordening en het goed aansluiten van de bestaande bepalingen met betrekking tot de gegevensverwerking door de FIU-Nederland bij die nieuwe regels.

Toezicht en handhaving

Met hoofdstuk 4 van dit wetsvoorstel wordt het bestuursrechtelijke sanctieregime beschreven, om het toezicht en de handhaving van de naleving van voorschriften uit deze wet, de antiwitwasverordening, en verordeningen die op basis van artikel 1.2 van de Iwt gelijk worden gesteld, te verzekeren. Zo wordt in hoofdstuk 4 Iwt bepaald dat toezichthouders personen aanwijzen die belast worden met het toezicht op de naleving van de voorschriften uit het wetsvoorstel, de antiwitwasverordening of de verordeningen die gelijk worden gesteld in artikel 1.2 van de Iwt. Net als bij de Wwft, worden de toezichthouders uitgerust met een breed handavingsinstrumentarium, zoals de bevoegdheid voor het vorderen van inlichtingen, aanwijzingen geven en het opleggen van last onder dwangsom of bestuurlijke boetes. Hiermee wordt artikel 53, 55 en 56 van de zesde antiwitwasrichtlijn geïmplementeerd. Nieuw, ten opzichte van het handavingsinstrumentarium onder de Wwft, is dat toezichthouders de mogelijkheid krijgen om hoger leidinggevend personeel heen te zenden en een persoon te gelasten zich van diens UBO-belang te ontdoen. Dit volgt uit artikel 6 en 56 van de zesde antiwitwasrichtlijn.

Sancties

Om handhaving van de antiwitwasverordening effectief te maken vereist de zesde antiwitwasrichtlijn vaststelling van sancties (ook wel: boetes en andere sanctionerende maatregelen) bij het overtreden van voorschriften uit dit wetsvoorstel, de antiwitwasverordening, of verordeningen die eraan gelijk worden gesteld. In artikel 4.5 (bestuurlijke boete), 4.3 (aanwijzingsbevoegdheid) en 4.4 (last onder dwangsom) van de Iwt wordt een rechtsgrondslag gecreëerd voor het opleggen van bestuurlijke sancties. Ten aanzien van het bepalen van de hoogte van de op te leggen geldboeten, is aangesloten bij de boetesystematiek uit de Wwft en de Wft. Als uitzondering op de boetehoogte wordt, net als in de Wwft, de mogelijkheid gegeven om een omzet gerelateerde boete op te leggen. In artikel 4.8 van de Iwt wordt een andere uitzondering geïntroduceerd, conform de boetesystematiek uit artikel 1:81 van de Wft, die het mogelijk maakt om de maximale boete te verhogen naar twee keer het bedrag van het voordeel dat de overtreder heeft verkregen (de zogenoemde voordeelsontneming).

Tot slot is artikel 57 van de zesde antiwitwasrichtlijn nieuw ten opzichte van voorgaande antiwitwasrichtlijnen. Dit artikel biedt de mogelijkheid voor toezichthouders om een boete op te leggen bij het niet-naleven van opgelegde administratieve maatregelen. Een dergelijke geldboete voor het niet-naleven van de last wordt in de Nederlandse rechtspraktijk beschouwd als het verbeuren van een dwangsom. Dit wordt geïmplementeerd in artikel 4.5, onder

d (bestuurlijke boete) en 4.4, tweede lid (last onder dwangsom) van de Iwt.

Publicatiebevoegdheden

Op grond van artikel 4.13 van de Iwt krijgen toezichthouders de mogelijkheid tot het publiceren van een besluit tot het opleggen van een bestuurlijke sanctie of maatregel. Artikel 58 van de zesde antiwitwasrichtlijn, waaraan artikelen 4.13 tot en met 4.17 van de Iwt uitvoering geven, geeft aan dat deze publicatie op de website van de toezichthouders, op toegankelijke wijze, moet geschieden. Verder zijn de publicatiebevoegdheid op grond van deze wet identiek aan de bepalingen met betrekking tot de publicatiebevoegdheden uit paragraaf 4.3 Wwft. Bestuurlijke sancties ten aanzien van ernstige overtredingen van voorschriften in deze wet, de antiwitwasverordening of verordeningen die in artikel 1.2 van de Iwt zijn aangewezen, dienen door de toezichthouder openbaar gepubliceerd te worden. Uitzonderingen op deze publicatie blijft mogelijk, bijvoorbeeld in het geval van het publiceren van persoonsgegevens. Daarnaast blijft er een wachttermijn bestaan alvorens over te gaan tot publicatie en blijft er een mogelijkheid tot het indienen van een voorlopige voorziening.

Samenwerking en geheimhouding

Hoofdstuk V van de zesde antiwitwasrichtlijn regelt de samenwerking en informatie-uitwisseling tussen zogenaamde bevoegde autoriteiten. Op het gebied van het voorkomen en bestrijden van witwassen en terrorismefinanciering zijn verschillende publieke autoriteiten actief. Naast de toezichthouders op antiwitwasverordening, de FIE en de AMLA, zijn dat bijvoorbeeld ook opsporingsinstanties zoals de politie en het openbaar ministerie, fiscale toezicht- en opsporingsautoriteiten en autoriteiten die zien op de naleving van sancties. Om een effectieve handhaving en opsporing van witwassen, gronddelicten van witwassen en financiering van terrorisme te realiseren, is het van belang dat deze autoriteiten kunnen samenwerken en in dat kader gegevens met elkaar kunnen uitwisselen. Dit geldt zowel voor samenwerking en uitwisseling tussen nationale autoriteiten, als tussen nationale autoriteiten en autoriteiten uit andere lidstaten of derde landen. De zesde antiwitwasrichtlijn voorziet daarom in verschillende bepalingen waarmee de lidstaten worden opgedragen om deze samenwerking en informatie-uitwisseling mogelijk te maken. De uitgangspunten daarbij zijn dat op personen die werkzaam zijn voor de autoriteiten in principe een beroepsgeheim rust, maar dat lidstaten tegelijkertijd informatie-uitwisseling ter uitvoering van de taken van die personen niet verbieden of aan onredelijke of uitermate restrictieve voorwaarden onderwerpen. Allereerst schrijft de zesde antiwitwasrichtlijn in artikelen 61 en 67 van de zesde antiwitwasrichtlijn voor dat de bevoegde autoriteiten, zoals toezichthouders, FIE en opsporingsdiensten, met elkaar samenwerken en informatie moeten kunnen uitwisselen en dat aan die uitwisseling het beroepsgeheim niet in de weg staat. Daarnaast schrijft de zesde antiwitwasrichtlijn een aantal specifieke vormen van samenwerking en informatie-uitwisseling voor met de AMLA (artikel 63), toezichthouders op de financiële sector (artikel 64), toezichthouders op auditors (artikel 65) en autoriteiten belast met de uitvoering van gerichte financiële sancties (artikel 66). Tot slot bevat artikel 68 van de zesde antiwitwasrichtlijn een lidstaattoptie om ook uitwisseling met parlementaire onderzoekscommissies, rekenkamers en andere voor onderzoek verantwoordelijke entiteiten in hun lidstaat mogelijk te maken, hiervan wordt gebruik gemaakt. Elk van deze bepalingen kent zijn eigen kader met voorwaarden waarop de uitwisseling dient te geschieden. Ter implementatie van deze verschillende arrangementen is gekozen om de beginselplicht tot samenwerking algemeen op te nemen. Daarnaast is gekozen om een brede

grondslag op te nemen om bij algemene maatregel van bestuur de verschillende arrangementen voor de uitwisseling van vertrouwelijke informatie voortvloeiend uit de zesde antiwitwasrichtlijn nader uit te werken.

Daarnaast is gekozen om tevens bepalingen uit de zesde antiwitwasrichtlijn die zien op de samenwerking tussen toezichthouders in het kader van grensoverschrijdende dienstverlening van meldingsplichtige entiteiten in dit hoofdstuk onder te brengen. Artikelen 49 en 50 van de zesde antiwitwasrichtlijn geven de mogelijkheid tot de samenwerking tussen toezichthouders van lidstaten van herkomst en van ontvangst om samen te werken in zogenaamde AML/CFT-toezichtcolleges. Ook met toezichthouders uit derde landen kan worden samengewerkt, hiervoor geeft artikel 51 van de zesde antiwitwasrichtlijn de mogelijkheid voor het opstellen van samenwerkingsovereenkomsten. Ook biedt artikel 38 van de zesde antiwitwasrichtlijn de mogelijkheid voor informatie-uitwisseling met de toezichthouders uit andere lidstaten. De AMLA wordt belast met de ontwikkeling van ontwerpen van technische reguleringsnormen waarin de algemene voorwaarden worden vastgelegd die de goede werking van de AML/CFT-toezichtcolleges mogelijk maken.

7.3 Wijziging Handelsregisterwet 2007 en Implementatiewet registratie uiteindelijk belanghebbenden van trusts en soortgelijke juridische constructies

Waar de antiwitwasverordening met name verplichtingen bevat voor juridische entiteiten, trusts en soortgelijke constructies ten aanzien van het vaststellen van de uiteindelijk begunstigden bevat de zesde antiwitwasrichtlijn met name regels over de wijze waarop het UBO-register door de lidstaten beheerd moeten worden en wie er toegang krijgt tot het UBO-register. Deze onderwerpen worden voor het UBO-register voor vennootschappen en andere juridische entiteiten geregeld in de Handelsregisterwet 2007. Voor het UBO-register voor trusts en soortgelijke juridische constructies wordt dit geregeld in de Implementatiewet registratie uiteindelijk belanghebbenden van trusts en soortgelijke juridische constructies.

Juridische entiteiten en trustees of personen met een vergelijkbare functie bij soortgelijke constructies (hierna: trustees) hebben op basis van antiwitwasverordening de verplichting om te zorgen dat de informatie die aan het UBO-register wordt doorgegeven adequaat, nauwkeurig en actueel is. Artikel 10 van de zesde antiwitwasrichtlijn bevat aanvullende waarborgen die eraan bijdragen dat de informatie die door juridische entiteiten en constructies is opgegeven ter registratie juist is en actueel blijft, zoals de aangescherpte terugmeldplicht en de aangescherpte verificatie van registraties door KVK. In dit kader worden ook de bevoegdheden van de Minister van Financiën voor de handhaving op de verplichtingen voor juridische entiteiten en constructies uitgebreid. Tot slot hebben de bepalingen in artikel 10 van de zesde antiwitwasrichtlijn ook als doel om beter gebruik te maken van de informatiepositie van KVK, als beheerder van het UBO-register, bij het voorkomen en bestrijden van witwassen en het financieren van terrorisme. Zo moet KVK-aantekeningen maken in het register als sprake is van personen of entiteiten waar financiële sancties aan zijn opgelegd. Ook moet KVK-melding maken aan FIU als zij feiten ontdekt die verband kunnen houden met witwassen of terrorismefinanciering.

Het negentiende lid van artikel 10 van de zesde antiwitwasrichtlijn bepaalt dat het UBO-register van de Europese lidstaten aan elkaar gekoppeld moeten

worden via het Europees centraal platform als bedoeld in artikel 22, eerste lid, van Richtlijn (EU) 2017/1132. Om de uitvoering van deze verplichting te bevorderen worden regels omtrent de opgave en verstrekking van de informatie vergaand geharmoniseerd tussen lidstaten.

Op grond van de zesde antiwitwasrichtlijn zijn lidstaten verplicht om toegang tot het UBO-register te verstrekken aan bevoegde autoriteiten, meldingsplichtige entiteiten en personen en organisaties die een legitiem belang hebben bij het raadplegen van de informatie in de registers. Artikel 11 van de zesde antiwitwasrichtlijn schrijft de wijze voor waarmee toegang verleend moet worden aan bevoegde autoriteiten en meldingsplichtige entiteiten.

Om bovenstaande wijzigingen van het Europese kader te implementeren worden de Handelsregisterwet 2007 en de Implementatiewet registratie uiteindelijk belanghebbenden van trusts en soortgelijke juridische constructies middels het voorliggende wetsvoorstel gewijzigd.

Voor personen en organisaties met een legitiem belang bestond nog geen eenduidige definitie op Europees niveau. Daarom bevatten de artikelen 12, 13 en 14 van de zesde antiwitwasrichtlijn gedetailleerde regels voor het verstrekken van toegang aan personen en organisaties met een legitiem belang bij het raadplegen van het UBO-register. Deze artikelen worden deels geïmplementeerd door het Wijzigingswetsvoorstel beperking toegang UBO-registers⁵⁹ en door een algemene maatregel van bestuur waarin de toegang in het kader van legitiem belang nader uitgewerkt zal worden.⁶⁰

Registratie

Dit wetsvoorstel wijzigt de artikelen die zien op de registratieverplichting. De artikelen 51 tot en met 61 van de antiwitwasverordening schrijven voor hoe de uiteindelijk begunstigde geïdentificeerd moet worden. Vervolgens zijn juridische entiteiten en trustees overeenkomstig artikel 63 en de 64 van de antiwitwasverordening verplicht om de informatie over uiteindelijk begunstigten aan te leveren bij de meldingsplichtige entiteiten in het kader van het cliëntenonderzoek en het register. De informatie die door entiteiten en trustees bijgehouden moet worden is gespecificeerd in artikel 62 van de antiwitwasverordening. Hoe deze informatie door de KVK moet worden verzameld, wordt gespecificeerd in een door de Europese Commissie vastgestelde uitvoeringshandeling.⁶¹ In dit wetsvoorstel wordt wat betreft de registratie verwezen naar de informatie uit artikel 62 van de antiwitwasverordening.

Uitbreiding bevoegdheden en taken KVK

Het is van belang dat de informatie in het UBO-register juist is. Juridische entiteiten en trustees zijn daarom verplicht adequate, nauwkeurige en actuele informatie aan de registers door te geven. Als extra waarborgen worden in het zevende lid van artikel 10 van de zesde antiwitwasrichtlijn voorschriften gesteld waardoor de KVK een grotere rol krijgt in het verifiëren van de juistheid van de informatie die door entiteiten en trustees wordt aangeleverd dan voorheen het geval was. Hiertoe zijn nieuwe bevoegdheden voor de KVK toegevoegd aan de Handelsregisterwet 2007 en de Implementatiewet

⁵⁹ *Kamerstukken I 2024/25, 36584, A.*

⁶⁰ De verwachting is dat dit besluit inzake legitiem belang in het najaar van 2025 openbaar geconsulteerd zal worden.

⁶¹ Artikel 10, zesde lid, van de zesde antiwitwasrichtlijn.

registratie uiteindelijk belanghebbenden van trusts en soortgelijke juridische constructies. Zo moet de KVK-mechanismes inrichten om de aangeleverde informatie te verifiëren. Om de KVK in staat te stellen deze verificaties effectief uit te voeren krijgt KVK de bevoegdheid om bij entiteiten en constructies alle informatie op te vragen die KVK nodig heeft om de verificatie uit te voeren. Ook wordt door de zesde antiwitwasrichtlijn vereist dat de KVK deze verificatie periodiek herhaalt. Om te voorkomen dat verificaties vaker of nauwkeuriger dan nodig uitgevoerd worden hangt de intensiteit van de verificatieprocedure en de frequentie waarmee de verificatie herhaald wordt af van het risico op witwassen of terrorismefinanciering dat aan de entiteit of constructie verbonden is.

Op grond van het voorliggende wetsvoorstel kan de KVK de afgifte van een uittreksel⁶² opschorten of weigeren als uit de verificatie bij de opgave blijkt dat de informatie inconsistenties of fouten bevat. Dit betreft implementatie van artikel 10, dertiende lid, van de zesde antiwitwasrichtlijn. Als bij een periodieke herhaling van de verificatie blijkt dat informatie niet langer adequaat, nauwkeurig of actueel is kan de KVK-afgifte van het uittreksel ook opschorten. Hiermee wordt voorkomen dat raadplegers van het UBO-register afgaan op informatie die niet langer correct is. Meldingsplichtige entiteiten zijn op grond van het vierde lid van artikel 23 van de antiwitwasverordening verplicht om te beschikken over een geldig uittreksel uit het UBO-register bij het aangaan van een zakelijke relatie en als onderdeel van doorlopende monitoring zoals bedoeld in artikel 26 van de antiwitwasverordening. Het opschorten of weigeren van afgifte van een geldig uittreksel door de KVK heeft daarom tot gevolg dat een entiteit of constructie geen nieuwe zakelijke relatie aan kan gaan met een meldingsplichtige entiteit of dat een zakelijke relatie kan worden beëindigd.

Toegang tot informatie over uiteindelijk begunstigten

Artikel 11 van de zesde antiwitwasrichtlijn bepaalt dat lidstaten toegang tot het UBO-register moeten verlenen aan bevoegde autoriteiten en meldingsplichtige entiteiten. Op grond van artikel 12 van de zesde antiwitwasrichtlijn moeten lidstaten ook toegang verlenen aan natuurlijke personen en rechtspersonen met een legitiem belang, waaronder journalisten en maatschappelijke organisaties. Hiermee wordt een wijziging doorgevoerd ten opzichte van de vijfde antiwitwasrichtlijn waarin een openbaar register was voorzien. In Nederland is daarom in eerste instantie ook een openbaar register geïmplementeerd. Sinds de uitspraak van het Hof van Justitie van de EU uit 2022 over de toegankelijkheid van het UBO-register is het Nederlandse register echter niet langer doorlopend openbaar. Toegang is sindsdien voorbehouden aan bevoegde autoriteiten en meldingsplichtige entiteiten. Als gevolg van de Wijzigingswet beperking toegang UBO-registers krijgen partijen die verplichtingen hebben onder de Sanctiewet 1977 toegang tot het UBO-register. Ook is in de Wijzigingswet een grondslag opgenomen om bij algemene maatregel van bestuur bestuursorganen en rechtspersonen met een overheidstaak aan te wijzen die toegang krijgen tot het UBO-register. Daarnaast is een grondslag opgenomen waarmee bij algemene maatregel van bestuur bepaald kan worden welke natuurlijke personen en rechtspersonen

⁶² De zesde antiwitwasrichtlijn spreekt van een "geldig bewijs van registratie" in plaats van een uittreksel. Informatie uit het UBO-register wordt in de praktijk in verschillende vormen verstrekt. Bijvoorbeeld door gegevens te verstrekken via een machine-to-machine koppeling. Het meest gangbaar is echter dat gegevens verstrekt worden in de vorm van een uittreksel. Daarom wordt in de toelichting op dit wetsvoorstel gesproken van het verstrekken van een uittreksel. Hiermee worden echter alle vormen waarin informatie uit het UBO-register verstrekt wordt bedoeld.

geacht worden een legitiem belang te hebben bij toegang tot het UBO-register. De bepalingen omtrent partijen met een legitiem belang zijn in lijn de uitspraak van het Hof van Justitie en ook conform de bepalingen uit de zesde antiwitwasrichtlijn.

Om de privacy van de betrokkenen bij het UBO-register te beschermen wordt onderscheid gemaakt in de informatie die aan gebruikers wordt verstrekt. De bepalingen in het voorliggende wetsvoorstel hebben als doel te waarborgen dat natuurlijke personen en rechtspersonen alleen toegang krijgen tot de informatie die nodig is voor het uitvoeren van hun wettelijke verplichtingen of het vervullen van hun maatschappelijke functie.

Bevoegde autoriteiten

Het eerste lid van artikel 11 van de zesde antiwitwasrichtlijn bepaalt dat bevoegde autoriteiten onmiddellijke, ongefilterde, rechtstreekse en vrije toegang moeten krijgen tot alle informatie in het UBO-register. Dit is van belang voor het uitvoeren van hun belangrijke taak bij het voorkomen en bestrijden van witwassen en terrorismefinanciering. Hiermee wordt bepaald dat toegang voor bevoegde autoriteiten kosteloos moet zijn. Verder worden er met onderhavig wetsvoorstel op het gebied van toegang voor bevoegde autoriteiten geen aanpassingen voorgesteld.

Meldingsplichtige entiteiten

Meldingsplichtige entiteiten fungeren als poortwachters van het financiële systeem en zijn daarom op grond van artikel 20, eerste lid, onderdeel b, van de antiwitwasverordening verplicht om tijdens het cliëntenonderzoek de uiteindelijk begunstigten van entiteiten en constructies te identificeren en hun identiteit te verifiëren. Daarom krijgen zij op grond van het derde lid van artikel 11 van de zesde antiwitwasrichtlijn toegang tot de informatie in het UBO-register in het kader van het cliëntenonderzoek. In het wetsvoorstel is ervoor gekozen dat meldingsplichtige entiteiten toegang krijgen tot: de naam, de geboortemaand, het geboortjaar, het land van verblijf, de nationaliteit(en) en de aard en omvang van het gehouden economisch belang van de uiteindelijk begunstigde. Zij krijgen echter geen inzage in het Burgerservicenummer, de geboortedag, de geboorteplaats en het woonadres van de uiteindelijk begunstigde.

Als gevolg van de antiwitwasverordening zijn meldingsplichtige entiteiten echter verplicht om in het kader van het cliëntenonderzoek ook te beschikken over het Burgerservicenummer, de geboortedag, de geboorteplaats en het woonadres van de uiteindelijk begunstigde. Het kan van toegevoegde waarde zijn als de meldingsplichtige entiteiten deze gegevens ook kunnen raadplegen in het UBO-register. Meldingsplichtige entiteiten kunnen het cliëntenonderzoek dan sneller en beter uitvoeren en de gegevens uit het UBO-register verifiëren. Tegelijkertijd is het van groot belang om de privacy van de uiteindelijk begunstigde voldoende te beschermen.

Dit wetsvoorstel bevat een grondslag om bij algemene maatregel van bestuur meldingsplichtige entiteiten aan te wijzen die toegang kunnen krijgen tot aanvullende informatie uit het UBO-register. Hieronder valt ook de beschrijving van de eigendoms- en zeggenschapsstructuur, bedoeld in artikel 62, eerste lid, onderdeel d, van de antiwitwasverordening.

Bij het verstrekken van een uitgebreidere set gegevens acht de regering het van belang om extra waarborgen in te richten om de gegevens van uiteindelijk

begunstigden te beschermen. De regering is daarom voornemens om in dit besluit alleen meldingsplichtige entiteiten die over een vergunning op grond van de Wft beschikken en het notariaat op te nemen. Meldingsplichtige entiteiten zijn op grond van hun vergunning onder de Wft of op grond van hun benoeming tot het notarisambt bij koninklijk besluit namelijk altijd als zodanig herkenbaar. Voor deze categorieën geldt dat sprake is van kwalitatief goed toezicht op de correcte uitoefening van de verplichtingen op grond van de antiwitwasverordening en op de raadpleging van het UBO-register. Dit toezicht vormt een waarborg tegen het onrechtmatig gebruik van de informatie in het UBO-register.

Betaling van een vergoeding

Artikel 11, vierde lid, van de zesde antiwitwasrichtlijn biedt de lidstaatoptie om meldingsplichtige entiteiten te vragen om een vergoeding te betalen voor het raadplegen van informatie in de registers. Artikel 13, twaalfde lid, van de zesde antiwitwasrichtlijn biedt eenzelfde lidstaatoptie om personen en organisaties met een legitiem belang te vragen om een dergelijke vergoeding. Een vergelijkbare lidstaatoptie bestond ook al onder de vierde antiwitwasrichtlijn. Omdat personen en organisaties met toegang tot de registers baat hebben bij het raadplegen van de registers zal het kabinet opnieuw gebruik maken van deze lidstaatoptie. De hoogte van de vergoeding zal vastgesteld worden bij algemene maatregel van bestuur en zal niet hoger zijn dan strikt noodzakelijk is. Vergoedingen voor bevoegde autoriteiten komen in lijn met de zesde antiwitwasrichtlijn te vervallen.

Terugmeldplicht

Als gevolg van de antiwitwasverordening en de zesde antiwitwasrichtlijn wordt de terugmeldplicht aangescherpt. Hiertoe worden de desbetreffende artikelen uit de Handelsregisterwet 2007 en de Implementatiewet registratie uiteindelijk belanghebbenden van trusts en soortgelijke juridische constructies aangepast. De verplichting om discrepanties te melden voor meldingsplichtige entiteiten gaat rechtstreeks doorwerken vanuit de antiwitwasverordening.

De terugmeldplicht is een belangrijk mechanisme voor het waarborgen van de juistheid van informatie in het UBO-register. De terugmeldplicht is al onderdeel van de Wwft en houdt in dat meldingsplichtige entiteiten alle discrepanties die zij aantreffen tussen informatie in het UBO-register en informatie over uiteindelijk begunstigden waar zij uit anderen hoofde over beschikken bij KVK moeten melden. Dit leidt geregeld tot zeer hoge aantallen terugmeldingen die vaak het gevolg blijken van kleine onnauwkeurigheden, tikfouten of verschillende transliteratievormen. Op grond van het tweede lid van artikel 24 van de antiwitwasverordening zijn meldingsplichtige entiteiten niet langer verplicht om een terugmelding te doen in het geval van kleine onnauwkeurigheden. In laag risicogeveallen hoeven zij ook geen terugmelding te doen, maar kunnen zij hun cliënt zelf verzoeken de informatie in het UBO-register aan te passen.

De terugmeldplicht geldt ook voor bevoegde autoriteiten op voorwaarde dat dit hun taken niet onnodig doorkruist. Met dit wetsvoorstel wordt aangescherpt dat bevoegde autoriteiten bij deze melding tevens de onderliggende gegevens verstrekken waarover zij beschikken.

Daarnaast wordt met dit wetsvoorstel geregeld dat KVK een terugmelding binnen 30 werkdagen moet oplossen. Als sprake is van een complex geval waarbij het niet mogelijk is om aan de termijn van 30 werkdagen te voldoen

moet KVK dit geval registreren evenals alle stappen die gezet zijn om de discrepantie op te lossen.⁶³

7.4 Wijziging Wet toezicht trustkantoren 2018

De Wet toezicht trustkantoren 2018 (hierna: Wtt 2018) is het wettelijk kader voor de regulering en het toezicht op trustkantoren in Nederland. De Wtt 2018 stelt diverse eisen aan trustkantoren, zoals een vergunningsplicht en vereisten voor een integere en beheerste bedrijfsvoering. Daarnaast bevat de Wtt 2018 verplichtingen, waaronder cliëntonderzoeksmaatregelen en een verbod op belastingadvies en het optreden als doorstroomvennootschap, ter mitigatie van integriteitsrisico's, waaronder de risico's op witwassen en terrorismefinanciering.

De voorgestelde wijzigingen in de Wtt 2018 zijn noodzakelijk vanwege de komst van het AML-pakket. De antiwitwasrichtlijnen tot nu toe hebben het karakter van minimumharmonisatie, waardoor Nederland strengere of aanvullende regels kan stellen. De antiwitwasverordening brengt hierin verandering, aangezien de verplichtingen uit de antiwitwasverordening direct doorwerken in de Nederlandse rechtsorde en er sprake is van maximumharmonisatie. Een groot deel van de bepalingen in hoofdstuk 4 van de Wtt 2018 dienen daarom geschrapt te worden, omdat deze rechtstreeks vanuit de antiwitwasverordening toegepast dienen te worden. Dit brengt in sommige gevallen verlichting mee, zo dienen trustkantoren onder de antiwitwasverordening minder ver te gaan om de uiteindelijk belanghebbende vast te stellen. Andere bepalingen, zoals vergunningsvereisten, personentoetsingen en vereisten voor integere en beheerste bedrijfsvoering blijven behouden, die vallen namelijk niet onder de reikwijdte van de antiwitwasverordening en hoeven dus ook niet te vervallen. De regels die blijven bestaan kunnen vergeleken worden met regels die ingevolge de Wft gelden voor financiële ondernemingen. Enkele bepalingen in de Wtt 2018 die zien op het verlenen van belastingadvies en het optreden als doorstroomvennootschap blijven ook behouden. Een aanleiding van de Wtt 2018 was de onthulling van de *Panama Papers*. Uit deze gelekte stukken bleek dat verschillende Nederlandse trustkantoren betrokken waren bij het bedienen van malafide structuren. Trustdienstverlening kan nog steeds fiscaal gedreven zijn en gepaard gaan met verplaatsing van grote vermogensbestanddelen tussen vennootschappen binnen een structuur die het trustkantoor bedient. Trustkantoren dienen daarom nog steeds bijzondere aandacht te hebben voor het risico dat hun diensten worden gebruikt voor belastingontduiking. Zoals gezegd vallen deze bepalingen in stand. Opgemerkt wordt dat de antiwitwasverordening beschrijft dat elke vorm van strafrechtelijke betrokkenheid bij het plegen van een basisdelict voor witwassen dat overeenkomstig het nationale recht strafbaar is gesteld, ook moet worden beschouwd als een criminele activiteit in de zin van de antiwitwasverordening. Meldingsplichtige entiteiten en specifiek aanbieders van trust- en vennootschappelijke diensten dienen dus ook alert te zijn op dat hun diensten gebruikt worden voor criminele activiteiten, zoals belastingontduiking.

Het schrappen van een groot deel van de bepalingen uit hoofdstuk 4 van de Wtt 2018 heeft als gevolg dat aanbieders van trust en vennootschappelijke diensten rechtstreeks de verordening dienen toe te passen als het gaat om het cliëntenonderzoek. Voor het overige blijft de Wtt 2018 onverkort gelden.

⁶³ Dit betreft implementatie van artikel 10, zesde lid, van de zesde antiwitwasrichtlijn.

Wie de antiwitwasverordening en de Wtt 2018 naast elkaar leest ziet dat de definities van trustdiensten in de Wtt 2018 en de antiwitwasverordening verschillen. Gekozen is, in het kader van lastenluwe implementatie, om die definities niet nationaal te harmoniseren. Dit zou namelijk tot gevolg hebben dat een grotere groep dienstverleners onder de Wtt 2018 valt, omdat de definitie van de antiwitwasverordening breder is, en daarmee dus ook een vergunning dient aan te vragen.

Wel benoemt artikel 8 van de zesde antiwitwasrichtlijn dat aanbieders van trust en vennootschappelijke diensten over een vergunning of registratie dienen te beschikken. Het kabinet wil zoals eerder gesteld niet definities onnodig breed opvatten, maar wel wordt duidelijk dat het verlenen van een (post)adres als bedoeld in artikel 2, eerste lid, punt 11, onder c, van de antiwitwasverordening zelfstandig als trust en vennootschappelijke dienst is aan te merken. Het verlenen van een dergelijk adres wordt ook wel domicilieverlening genoemd. Dit wordt momenteel niet omvat door de Wtt 2018, waarbij er altijd sprake dient te zijn van aanvullende werkzaamheden voordat er gesproken wordt over trustdienstverlening. Artikel 8 van de zesde antiwitwasrichtlijn verplicht dat er voor domicilieverleners een registratie, dan wel vergunningplicht wordt geïntroduceerd. De afgelopen jaren zijn er ook meerdere signalen geweest over de risico's die gepaard gaan met domicilieverleners en het zogenaamd opknippen van trustdiensten.⁶⁴ Een registratieplicht heeft als bijkomstig doel dat die risico's inzichtelijker worden en dat de toezichthouder efficiënter en doelmatiger toezicht kan houden op de verplichtingen uit de antiwitwasverordening. Omdat de diensten die domicilieverleners verlenen raken aan de diensten die trustkantoren verlenen is ervoor gekozen om deze registratieplicht op te nemen in de Wtt 2018. Er wordt wel aangesloten bij de bestaande toezicht verdeling, dat betekent dat BTWwft, onder mandaat van de Minister van Financiën toezicht houdt op deze registratieplicht. Domicilieverleners dienen zich dan ook bij BTWwft te registreren. Opgemerkt wordt dat de andere verplichtingen van de Wtt 2018 niet van toepassing zijn op domicilieverleners. Zij dienen zich wel aan de voorschriften in de antiwitwasverordening te houden en de Iwt te houden.

Uit de afgelopen NRA's over witwassen en verschillende onderzoeken blijkt dat verschillende facetten van trustdienstverlening gepaard kunnen gaan met een verhoogd risico op witwassen. Uit deze onderzoeken kwam naar voren dat de trustsector inherente integriteitsrisico's met zich meebrengt, hetgeen de noodzaak voor strengere regulering onderstreept. In de Wtt 2018 staan ook cliëntonderzoeksmaatregelen die verder gaan dan de maatregelen zoals die gelden voor andere instellingen ingevolge de Wwft. Het kabinet ziet, gezien de verhoogde risico's, reden deze risico's te blijven mitigeren. De antiwitwasverordening biedt in artikel 34, zesde lid de mogelijkheid om verscherpte cliëntonderzoeksmaatregelen voor te schrijven voor meldingsplichtige entiteiten die een hoger risico opleveren. Nederland maakt gebruik van deze mogelijkheid. Omdat het over het cliëntenonderzoek gaat wordt deze lidstaattoptie opgenomen in de Iwt en niet in de Wtt 2018, maar verdient de aandacht om hier te behandelen. Met deze lidstaattoptie wordt beoogd dat aanbieders van trust en vennootschappelijke diensten, naast de reguliere cliëntonderzoeksmaatregelen uit de antiwitwasverordening, altijd de verscherpte maatregelen uit de antiwitwasverordening dienen toe te passen, nu dit gerechtvaardigd is gezien de hogere risico's waaraan de trustsector is blootgesteld.

⁶⁴ *Kamerstukken II 2023/24, Kamervragen (Aanhangsel), nr. 2443.*

Ten slotte kan DNB bij overtredingen van de Wtt 2018 handhavend optreden. In geval van overtredingen van bepalingen die gericht zijn op het voorkomen van witwassen en terrorismefinanciering, moeten de bepalingen uit de Iwt in acht worden genomen. Deze koppeling wordt nu algemeen mogelijk gemaakt door de introductie van artikel 54a, waarin wordt bepaald dat de handhabingsbepalingen uit de Wet aanpak en uitvoering witwasbestrijding van toepassing zijn bij dergelijke overtredingen.

7.5 Juridische beroepen

De wettelijke geheimhoudingsplicht voor de advocatuur en het notariaat is onlosmakelijk verweven met het recht op een eerlijk proces en een goede rechtsbedeling. Een rechtzoekende dient in staat te zijn om vrijelijk en zonder vrees voor openbaarmaking alle informatie te delen met een advocaat of notaris. Voor advocaten is de geheimhoudingsplicht opgenomen in artikel 11a van de Advocatenwet en voor notarissen in artikel 22 van de Wet op het notarisambt. Alle vertrouwelijke informatie waarvan de notaris en advocaat kennisneemt in de beroepsuitoefening valt onder de wettelijke geheimhoudingsplicht.

Om te kunnen voldoen aan de verplichtingen die deze wet en de antiwitwasverordening aan hen stelt, zoals het melden van verdachte transacties aan de FIE, het meewerken aan toezicht en het melden van discrepanties in de centrale registers, regelt deze wet grondslagen om hiervoor van hun wettelijke geheimhoudingsplicht af te kunnen wijken. Deze grondslagen stonden voorheen in de Wwft.

De antiwitwasverordening voorziet daarnaast in grondslagen voor meldingsplichtige entiteiten om informatie uit te wisselen. De aard van de dienstverlening van advocaten en notarissen, en de daaraan verbonden geheimhoudingsplicht, laat zich niet verenigen met het uitwisselen van informatie aan derden. Om die reden maakt de advocatuur geen gebruik van de grondslagen zoals genoemd in de artikelen 73 en 75 van de antiwitwasverordening om informatie uit te wisselen.

Voor het notariaat wordt het wel wenselijk geacht van de grondslagen gebruik te maken, met dien verstande dat alleen informatie-uitwisseling van notaris tot notaris mogelijk wordt gemaakt. Op dit moment belet de wettelijke geheimhoudingsplicht notarissen om informatie over geweigerde cliënten onderling uit te wisselen. Een notaris is gehouden zijn dienstverlening te weigeren wanneer naar zijn redelijke overtuiging of vermoeden de werkzaamheid die van hem verlangd wordt leidt tot strijd met het recht of de openbare orde, wanneer zijn medewerking wordt verlangd bij handelingen die kennelijk een ongeoorloofd doel of gevolg hebben of wanneer hij andere gegronde redenen voor weigering heeft. Zo dient de notaris ook dienst te weigeren wanneer naar zijn redelijke overtuiging of vermoeden de werkzaamheid die van hem verlangd wordt verband houdt met fraude, witwassen of terrorismefinanciering. Niets weerhoudt deze cliënt om na een afwijzing vervolgens hetzelfde verzoek tot dienstverlening te doen bij andere notarissen. Het draagt bij aan het schoonhouden van het financiële stelsel en de aanpak van fraude, witwassen en terrorismefinanciering indien notarissen onderling als geheimhouders, informatie kunnen uitwisselen over geweigerde cliënten. Om dit mogelijk te maken, wordt voorgesteld om artikel 22a in te voegen in de Wet op het notarisambt.

Zelfregulerende organen

Op grond van artikel 37, eerste lid, van de zesde antiwitwasrichtlijn dienen lidstaten zorg te dragen dat er adequaat en doeltreffend toezicht wordt uitgeoefend op meldingsplichtige entiteiten. In de Advocatenwet en de Wet op het notarisambt is voorzien in een grondslag voor de deken als toezichthouder op de advocatuur en het Bureau Financieel Toezicht als toezichthouder op het notariaat. Onderhavige wet regelt, net als de Wwft voorheen, dat zij ook toezicht houden op de uitvoering en naleving van deze wet en de antiwitwasverordening. Zowel de deken als het Bureau Financieel Toezicht zijn geen zelfregulerende organen. Er wordt dan ook geen gebruik gemaakt van de geboden mogelijkheid in artikel 37, derde lid, van de zesde antiwitwasrichtlijn om zelfregulerende organen het toezicht te laten uitoefenen. Om die reden is de verplichting in artikel 52 van de zesde antiwitwasrichtlijn, te weten dat een overheidsinstantie toezicht houdt op het zelfregulerende toezichtsorgaan, evenmin aan de orde. Een dergelijke vorm van toezicht door de staat zou overigens ook niet verenigbaar zijn met de onafhankelijke positie van de advocatuur.

§ 8. Gevolgen

8.1. Regeldrukeffecten

De antiwitwasverordening

In deze paragraaf wordt ingegaan op de regeldrukeffecten als gevolg van de implementatie van de zesde antiwitwasrichtlijn. Deze richtlijn ziet voornamelijk op overheidspartijen (niet op burgers of bedrijven) nu de materiele vereisten ter voorkoming van witwassen en financieren van terrorisme, in het AML-pakket zijn overgeheveld naar de rechtstreeks werkende antiwitwasverordening (voorheen waren die opgenomen in nationale wetgeving als implementatie van de vierde antiwitwasrichtlijn). De regeldrukeffecten als gevolg van de antiwitwasverordening worden in deze paragraaf niet meegenomen (omdat deze rechtstreeks werkende materiele vereisten uit de verordening niet worden geïmplementeerd in nationale wetgeving en daarom niet worden gekwantificeerd), behalve indien invulling van nationale ruimte daartoe noopt. Wel noemenswaardig en positief is dat een hoop van de regeldrukkosten hoe we die nationaal berekenen wegvallen, omdat de regeldrukkosten grotendeels en direct vanuit de verordening vloeien en niet uit een nationaal geïmplementeerde richtlijn. Waar voorheen in de nationale berekening rekening moest worden gehouden met grote toenames van de regeldrukkosten (zoals bijvoorbeeld de €93.167.200 toename in eenmalige kosten in 2020 door de implementatie van de vierde antiwitwasrichtlijn⁶⁵), vallen deze nu weg.

Daarnaast dient opgemerkt te worden dat vanwege de harmonisatie van de antiwitwasregels de Wtt 2018 wordt aangepast. Een aantal bepalingen die trustkantoren dienen toe te passen komen te vervallen, zoals een groot deel van de bepalingen in hoofdstuk 4 van de Wtt 2018. Zoals eerder aangegeven brengt dat in sommige gevallen verlichting met zich mee, zo dienen trustkantoren onder de antiwitwasverordening minder ver te gaan om de uiteindelijk belanghebbende vast te stellen. Dit zorgt voor een afname in regeldruk bij trustkantoren.

⁶⁵ Ministerie van Economische Zaken, Regeldrukmonitor, *ontwikkeling regeldrukkosten 2020*, zie <https://www.regeldrukmonitor.nl/ontwikkeling-regeldrukkosten/eenmalige-kosten-2020>.

Voor de totale regeldrukeffecten van de antiwitwasverordening kan worden verwezen naar de effectbeoordeling van de Europese Commissie.⁶⁶ Zoals uit deze effectbeoordeling naar voren komt zijn de eisen die voortvloeien uit de antiwitwasverordening in algemene zin proportioneel en in lijn met internationale standaarden. Het uitgangspunt van de antiwitwasverordening is namelijk risicogebaseerd, dat betekent dat er meer aandacht van meldingsplichtige entiteiten dient te komen op hoge risico's ne minder aandacht – en maatregelen – bij lagere risico's. Bonafide klanten van poortwachters zullen naar verwachting daarom minder lasten ervaren. Vermeldenswaardig is ook dat ondernemingen die grensoverschrijdend actief zijn, baat zullen hebben bij duidelijkere en consistentere EU-brede regelgeving en de daling van de nalevingskosten die daaruit voortvloeit. Bovendien zullen ze te maken krijgen met meer geharmoniseerde praktijken en betere communicatie tussen nationale toezichthouders en FIE's in verschillende lidstaten. Een aantal entiteiten zullen daarnaast onder de AMLA vallen, waaronder in ieder geval één meldingsplichtige entiteit per lidstaat tot een maximum van 40 entiteiten binnen de gehele EU.

Ook vermeldenswaardig, aldus de effectbeoordeling van de Europese Commissie voor de antiwitwasverordening, is dat meldingsplichtige entiteiten verbetering moeten merken in de kwaliteit van het toezicht en in de feedback van de FIE's. Sommige ondernemingen maken geen deel uit van de financiële sector en spelen een kleinere rol in de opsporing van witwassen en financieren van terrorisme, bijvoorbeeld vanwege hun eigen omvang. Vanwege de harmonisatie van de antiwitwasregels zal hun bewustzijn met betrekking tot witwassen en terrorismefinanciering worden verbeterd. Ook het toezicht dat moet verzekeren dat zij de AML/CFT-maatregelen correct toepassen zal door de harmonisatie worden verbeterd. Als gevolg hiervan zal het aantal verdachte transacties dat door hen wordt gemeld naar verwachting toenemen.

Veel van de regeldruk zal daarnaast vanwege de risicogebaseerde benadering afhangen van het witwasrisico waar de meldingsplichtige entiteit aan is blootgesteld, waarbij een groter witwasrisico kan leiden tot meer regeldruk, omdat, zoals hierboven beschreven, het cliëntenonderzoek van die meldingsplichtige entiteit diepgaander moet zijn. Andersom hoeft een meldingsplichtige entiteit minder maatregelen te nemen als het risico lager is, wat zowel voor de meldingsplichtige entiteit als voor de klant van de meldingsplichtige entiteit weer minder regeldruk oplevert. Een juiste toepassing van de risicogebaseerde benadering door meldingsplichtige entiteiten heeft dus als effect dat bonafide klanten van meldingsplichtige entiteiten worden ontlast. De regeldruk is verder ook afhankelijk van de technische reguleringsnormen en richtsnoeren vanuit de AMLA, in aanvulling op de antiwitwasverordening die pas later vastgesteld zullen worden.

Nieuwe verplichtingen met nationale ruimte waar invulling aan wordt gegeven

Gezien het voorgaande bestaan de regeldrukgevolgen van dit wetsvoorstel uitsluitend uit lasten als gevolg van maatregelen waarmee verplichtingen worden opgelegd aan bedrijven waarbij invulling wordt gegeven aan de nationale ruimte die antiwitwasverordening en de zesde antiwitwasrichtlijn geeft aan lidstaten. Bij de zesde antiwitwasrichtlijn zijn dat twee maatregelen en bij de antiwitwasverordening één. Dit betreffen nieuwe verplichtingen voor financiële ondernemingen en handelaren, maar ook voor een nieuwe populatie niet- financiële ondernemingen die voorheen niet hoefden te voldoen aan

⁶⁶ Europese Commissie, *Staff Working Document impact assessment accompanying the Anti-Money Laundering package*, 20 juli 2021, SWD/2021/190.

bepaalde wettelijke verplichtingen op het gebied van witwassen en het financieren van terrorisme.

De verplichtingen uit de zesde antiwitwasrichtlijn zien, zoals gezegd, met name op overheidspartijen, op enkele uitzonderingen na. De zesde antiwitwasrichtlijn wordt zo lastenluw mogelijk geïmplementeerd, door de ruimte die de zesde antiwitwasrichtlijn biedt te benutten om de regeldruk zoveel mogelijk te beperken en door de lasten die er mogelijk wel zijn voor meldingsplichtige entiteiten zoveel mogelijk neer te leggen bij de betrokken ministeries en toezichthouders. Artikel 4, 5 en 6 van de antiwitwasverordening laat ook nationale ruimte om vrijstellingen te verlenen aan bepaalde aanbieders van kansspeldiensten, voetbalclubs en financiële dienstverleners, waarvan gebruik zal worden gemaakt. Het wetsvoorstel bevat hiertoe een delegatiegrondslag voor een op te stellen algemene maatregel van bestuur.

De cashlimiet op goederen en diensten vanaf €3.000 (artikel 80 van de antiwitwasverordening)

Dit betreft een nieuwe algemene verplichting die makkelijk uitvoerbaar is en geen grove aanpassingen van bedrijfsprocessen vereist. Ook werkgeversorganisatie VNO-NCW en MKB-Nederland zijn voorstanders van deze cashlimiet op goederen en diensten, omdat dit leidt tot meer duidelijkheid voor klantenmeer efficiëntie bij meldingsplichtige entiteiten en een gelijk speelveld met andere landen.⁶⁷

De regeldrukgevolgen van deze maatregel zijn beperkt. Wel zullen de ruwweg 190.000 ondernemingen die in cash handelen hun werknemers moeten inlichten, zodat zij op de hoogte zijn van de cashlimiet en deze niet overschrijden. Voor de kwalificering van de regeldrukkosten die hiermee samenhangt is uitgegaan van het gemiddelde uurloon van een leidinggevende bij een dergelijke onderneming. Dit leidt tot een geschat uurtarief van € 55.00, waarbij het aannemelijk is dat eens per kwartaal een halfuur moet worden besteed door een leidinggevende om nieuwe werknemers in te lichten over de cashlimiet. Zie voor deze regeldrukkosten tabel 1 hieronder.

Tabel 1 Schatting regeldrukkosten cashlimiet

Taak	Uurtarief gemiddelde werknemer	Eenheid (uren)	Jaarlijkse kosten
Kennisnemingskosten enkele onderneming	€ 55	2 (4x0,5)	€ 110
Kennisnemingskosten alle ondernemingen in Nederland		380.000	€ 20.900.000

De registratieplicht (artikel 4, derde lid, van de zesde antiwitwasrichtlijn)

⁶⁷ K. van Doorne, 'Limiet van 3.000 euro cashbetaling goed tegen witwassen én regeldruk', 11 maart 2025, zie <https://www.vno-ncw.nl/artikelen/limiet-van-3-000-euro-cashbetaling-goed-tegen-witwassen-en-regeldruk>.

In artikel 4, derde lid, van de zesde antiwitwasrichtlijn is opgenomen dat toezichthouders inzage moeten krijgen in de onder toezicht staande meldingsplichtige entiteiten (als bedoeld in artikel 3 van de antiwitwasverordening). Deze inzage dienen zij te krijgen door een registrerings-, registratie- of vergunningplicht voor wisselkantoren, kantoren voor het inwisselen van cheques en aanbieders van trust- of bedrijfsdiensten. Voor deze meldingsplichtige entiteiten zijn er kosten verbonden aan deze registratieplicht, deze zijn echter sterk afhankelijk van de precieze invulling van de registratieplicht door de betreffende toezichthouder. Een groot deel van de entiteiten genoemd in artikel 4, eerste en tweede lid, van de zesde antiwitwasrichtlijn, kent reeds een registratie of vergunningplicht op basis van onder andere de Wft, de Wtt 2018 of de Wet op de Kansspelen. Voor hen introduceert dit artikel geen aanvullende regeldruk. De antiwitwasverordening definieert wel het verstrekken van een statutaire zetel, bedrijfsadres, correspondentieadres of administratief adres als aparte dienst en op basis van artikel 4 van de antiwitwasrichtlijn is hier een registratie of vergunning voor nodig. Het sec verstrekken van een statutaire zetel of bedrijfsadres of administratief adres staat bekend in Nederland als domicilieverlening en is in de Wtt 2018 niet opgenomen als aparte activiteit, maar alleen in samenhang met andere diensten. Een registratie is een minder zwaar middel dan een vergunning, het kabinet kiest er daarom voor om in de Wtt 2018 een registratieplicht voor hen op te nemen. Deze registratieplicht zal bij algemene maatregel van bestuur worden uitgewerkt op een lastenluwe wijze, waarbij de kosten niet hoeven te worden gedragen door de meldingsplichtige entiteiten.

Voor de andere meldingsplichtige entiteiten wordt ervoor gekozen om te kijken naar het beter bruikbaar maken van bestaande data, zoals de SBI-codes van de KVK als invulling van deze verplichting. De zesde antiwitwasrichtlijn biedt hiervoor ruimte, want er wordt beschreven dat het hier om een doel-bepaling gaat (toezichthouders moeten inzicht krijgen in). Zo kan de registratieplicht voor deze andere meldingsplichtige entiteiten zo lastenluw mogelijk worden gerealiseerd zonder regeldrukgevolgen, nu er gebruik wordt gemaakt van bestaande data en er geen acties of kosten aan verbonden zijn voor deze andere meldingsplichtige entiteiten.

De toetsing van hoger leidinggevend personeel (artikel 6 van de zesde antiwitwasrichtlijn)

In artikel 6, eerste lid, van de zesde antiwitwasrichtlijn is opgenomen dat de toezichthouders moeten toetsen of het hoger leidinggevend personeel van de meldingsplichtige entiteiten bedoeld in artikel 4, eerste en tweede lid, van de zesde antiwitwasrichtlijn, alsmede van financiële gemengde holdings voldoet aan vereisten zoals betrouwbaarheid, eerlijkheid, integriteit, kennis van zaken en deskundigheid. Door bestaande wet- en regelgeving wordt bij veel financiële ondernemingen hoger leidinggevend personeel al op deze vereisten getoetst, waardoor geen sprake is van nieuwe regeldruk. Artikel 6 van de zesde antiwitwasrichtlijn lijkt daarmee een nieuwe toets te creëren, maar deze vindt in sommige gevallen dus al plaats door de verplichting vanuit bestaand recht in bijvoorbeeld de Wft. Vanwege deze overlap kan de toets die al plaatsvindt voldoen als de toets zoals gesteld in artikel 6 van de zesde antiwitwasrichtlijn, zodat financiële ondernemingen en toezichthouders geen dubbele lasten ervaren. Er is een lid toegevoegd om deze dubbele last te voorkomen. Dit is dus een lastenluwe vorm van implementatie.

Door huidige wet- en regelgeving wordt er door sommige entiteiten wel al (deels) voldaan aan deze toetsing van hoger leidinggevend personeel in hun

bedrijfsproces. Het inschatten van de regeldrukgevolgen van deze toets voor deze entiteiten is hierdoor lastig. Het verschilt van geval tot geval wat de daadwerkelijke investering gaat zijn en in hoeverre de toetsen al overlappen.

Voor een aantal niet-financiële ondernemingen is deze toets wel nieuw en heeft daarmee regeldrukgevolgen. Om de regeldruk voor deze partijen te beperken wordt ingezet op risicogebaseerde ex-post toetsing, waarbij toezichthouders signaal-gestuurd kunnen werken. Dat houdt in dat toezichthouders alleen bij signalen van mogelijke risico's achteraf nagaan of de hoger leidinggevende voldoet aan de gestelde eisen. Hierdoor hoeven deze ondernemingen niet al bij het toetsen van hun hoger leidinggevend personeel door het toetsingspoortje van de toezichthouder. Pas bij een hoger risico zal de toezichthouder controleren. Uiteraard dient de meldingsplichtige entiteit wel al te voldoen aan de vereisten uit artikel 6 van de zesde antiwitwasrichtlijn, maar wordt hier dus mogelijk pas later op getoetst door de toezichthouder.

De benodigde tijd voor het verzamelen van de voor de toetsing noodzakelijke informatie voor nieuwe meldingsplichtige entiteiten zal per te toetsen persoon naar verwachting variëren tussen de vier tot zes uur. Aangezien de benodigde werkzaamheden (gedeeltelijk) kunnen worden verricht door hoogopgeleide kenniswerkers zullen er verschillende uurtarieven van toepassing zijn. Daarom is uitgegaan van het gemiddelde van het bruto uurloon van een hoge manager en een hoogopgeleide kenniswerker, komt dit wat leidt tot een gemiddeld uurtarief van € 86. Uitgaande van een gemiddeld uurtarief van € 86 betreft het een toename van de regeldruk van € 344 tot € 516 per persoon. Uitgaande van twee te toetsen personen per instelling, zal dit in totaal tot een gemiddelde lastenverzwaring van € 860 leiden per entiteit die op dit moment nog niet het hoger leidinggevend personeel toetst. Voor entiteiten die wel al volgens bestaand recht hoger leidinggevend personeel moesten toetsen zal de regeldruk er niet zijn. Er komen jaarlijks naar schatting ongeveer 1850 toetsingsverzoeken binnen.

Tabel 2. Schatting regeldrukkosten toetsing hoger leidinggevend personeel

Taak	Uurtarief	Eenheid (uren)	Kosten per hoger leidinggevend personeel
Toetsing hoger leidinggevend personeel	€ 86	4 tot 6	€ 344 tot €516
Toetsing hoger leidinggevend personeel per jaar		7400 tot 11.100 uren	€ 636.400 tot €954.600

Notarissen en advocaten vallen niet onder het bereik van deze verplichting uit artikel 6, eerste lid van de zesde antiwitwasrichtlijn, waardoor er voor hen op dit punt geen regeldrukeffecten zullen zijn.

Op grond van artikel 6, tweede lid, van de zesde antiwitwasrichtlijn zorgen de lidstaten ervoor dat de toezichthouders de nodige maatregelen nemen om te voorkomen dat personen die veroordeeld zijn voor witwassen, relevante basisdelicten, of terrorismefinanciering, of met hen geassocieerde personen, beroepsmatig worden geaccrediteerd, dat ze een hogere leidinggevende functie bekleden in of dat ze de uiteindelijk begunstigden zijn van die meldingsplichtige entiteiten. Deze verplichting geldt voor de meldingsplichtige entiteiten, bedoeld in artikel 3, punt 3, onder a, b, d, e, f en h tot en met o, van de antiwitwasverordening.

Voor advocaten en notarissen bestaan deze maatregelen uit artikel 6, tweede lid, van de zesde antiwitwasrichtlijn op dit moment al, via het vereiste van een verklaring omtrent gedrag, bedoeld in artikel 2, zesde lid, van de Advocatenwet en artikel 6, tweede lid, sub c, van de Wet op het notarisambt.

Ook bestaan er momenteel ten aanzien van advocaten en notarissen reeds maatregelen om personen die voor de beschreven delicten veroordeeld zijn, uit te sluiten of afstand te doen nemen, zoals vereist op grond van artikel 6, vijfde lid, van de zesde antiwitwasrichtlijn. Dit is opgenomen in artikel 14, derde lid, onder b, van de Wet op het notarisambt en artikel 60ab van de Advocatenwet. Betrouwbaarheidseisen aan hoger leidinggevend personeel of begunstigden niet zijnde notarissen staan in artikel 2 en 3 van de Verordening interdisciplinaire samenwerking 2015. In hoofdstuk 5 van de Verordening op de advocatuur staan regels om betrouwbaarheid te garanderen (en zeggenschap uit te sluiten) van bestuurders of begunstigden die niet-advocaat of beoefenaar van een toegelaten vrij beroep zijn.

De toetsing van betrouwbaarheid van uiteindelijk begunstigden (artikel 6 van de zesde antiwitwasrichtlijn)

De betrouwbaarheidstoets geldt al voor aanbieders van cryptodiensten, een groot deel van aanbieders van trust- en vennootschapsdiensten en wisselinstellingen en zal voor hen niet tot hogere lasten leiden. Voor sommige ondernemingen die geen deel uitmaken van de financiële sector is deze toets wel nieuw en heeft het substantiële regeldrukgevolgen. Dit onderdeel leidt tot eenmalige kosten omdat de verplichting nieuw is en structurele kosten als gevolg van verwachte wisselingen in de uiteindelijk belanghebbenden, waarbij nieuwe uiteindelijk belanghebbenden zullen moeten worden getoetst. Om deze regeldrukgevolgen te verlichten wordt er ingezet op een risicogebaseerde ex-post toetsing, zoals eerder uitgelegd in het kader van lastenluwe implementatie. Door deze inzet op risicogebaseerd ex post toetsing hoeft de informatie die nodig is voor de betrouwbaarheidstoetsing pas te worden opgestuurd wanneer de toezichthouder besluit te controleren. Zo wordt gekozen voor een lastenluwere invulling van de verplichting en worden de regeldrukkosten enigszins beperkt.

De benodigde tijd voor het verzamelen van de informatie die nodig is voor de betrouwbaarheidstoetsing zal per UBO naar verwachting variëren tussen de 4 en 6 uur. De UBO's zullen een deel van de informatie moeten verzamelen en opsturen. Aangezien de werkzaamheden gedeeltelijk kunnen worden verricht door personeelsmedewerkers zullen er verschillende uurtarieven van toepassing zijn. Er is een gemiddelde genomen van het bruto uurloon van een manager en een hoogopgeleide medewerker. Uitgaande van een gemiddeld uurtarief van € 46,50,⁶⁸ gaat het om een lastenverzwaring tussen de € 186 en

⁶⁸ E. Streefkerk, *Handboek meting regeldrukkosten 2023*, p. 15-16.

€ 279 per toetsing. Een aanname hoe vaak deze toetsing per jaar voorkomt is lastig te maken, vanwege de afhankelijkheid van een meervoud aan factoren als wisselfrequentie, branche en grootte van de organisatie.

Tabel 3 Schatting regeldrukkosten toetsing van uiteindelijk begunstigde

Taak	Uurtarief	Eenheid (uren)	Kosten per hoger leidinggevend personeel
Toetsing uiteindelijk begunstigde	€ 46,50	4 tot 6	€186 tot €279

Bedrijfseffecten en MKB-toets

Het AML-pakket heeft het doel van maximumharmonisatie behoudens een aantal lidstaatopties). Voorheen was er meer ruimte in de antiwitwasrichtlijnen voor lidstaten om zelf invulling te geven aan de verplichtingen. Hierdoor konden destijds de bedrijfseffecten voor Nederlandse ondernemingen anders zijn dan voor ondernemingen in andere lidstaten. Zo kon Nederland zelf kiezen voor een strengere invulling van de richtlijn met de implementatie, met bijpassende gevolgen voor het vestigingsklimaat en andere bedrijfseffecten. Die verschillen zijn er niet meer door het AML-pakket, de wet- en regelgeving wordt nu vrijwel geheel gedeelte gelijkgetrokken. Ook de rol van de AMLA helpt hierbij. Die zal bijvoorbeeld nader uitwerken op welke wijze toezichthouders toezicht dienen te houden of hoe meldingsplichtige entiteiten verplichtingen dienen toe te passen. Dat leidt ertoe dat niet alleen in de wetgeving zelf, maar ook in de interpretatie geen verschillen meer zitten. Vanwege de komst van dit Europese kader zijn er dus geen gevolgen voor het vestigingsklimaat, of andere bedrijfseffecten.

Zoals hierboven gesteld zijn er enkele verplichtingen uit het AML-pakket die voor meer regeldruk bij het MKB leiden. Vanwege deze regeldrukgevolgen voor het MKB heeft het Ministerie van Financiën in samenwerking met het Ministerie van Economische Zaken verschillende Mkb'ers uitgenodigd voor een MKB-panelgesprek. In dat MKB-panelgesprek zou het gaan over de cashlimiet op goederen en diensten vanaf € 3.000, de registratieplicht en de toetsing van hoger leidinggevend personeel. Net zoals hierboven uiteengezet zijn dit namelijk de maatregelen waarbij de nationale wetgever nog ruimte heeft om een afweging te maken. Daarbij zou gekeken worden naar de aandachtspunten rond deze verplichtingen en hoe we deze verplichtingen zo lastenluw mogelijk kunnen implementeren. Uiteindelijk heeft dit MKB-panelgesprek niet plaatsgevonden door een gebrek aan animo onder Mkb'ers. Het MKB zal via MKB-Nederland worden geattendeerd op de op de Internetconsultatie en gevraagd hun inbreng te delen.

8.2. Financiële gevolgen

Het wetsvoorstel heeft gevolgen voor de Rijksbegroting. De kosten voor de overheid betreffen met name toezichtkosten. Bij algemene maatregel van bestuur worden de toezichthouders aangewezen en in dat kader wordt inzicht gegeven in de, kosten die dit meebrengt voor de toezichthouders, FIU-Nederland en voor de KVK voor het UBO-register. In de financiële sector

worden alle toezichtkosten die de AFM en DNB maken doorgerekend aan de meldingsplichtige entiteiten die onder hun toezicht staan, daar zijn dus geen kosten voor de Rijksbegroting mee gemoeid. Dit geldt ook voor de kansspelsector, waar de kosten voor de Kansspelautoriteit worden doorberekend aan meldingsplichtige entiteiten die kansspelen aanbieden. De kosten voor het eigenstandig toezicht op de advocatuur worden door de beroepsgroep zelf gedragen. Voor de overige meldingsplichtige entiteiten worden de toezichtkosten opgebracht door de Rijksoverheid. Bij algemene maatregel van bestuur wordt hier, zoals hierboven reeds gezegd, inzicht gegeven in deze kosten.

Als gevolg van de intensivering van de samenwerking tussen FIE's in de EU wordt een toename in werklast verwacht voor de FIU-Nederland, onder andere met betrekking tot de inzet in gezamenlijke EU-analyses en het aantal buitenlandverzoeken. Ook zullen nieuwe bevoegdheden voor de FIU-Nederland, zoals de opschortingsbevoegdheid en de bevoegdheid om instructies te geven aan meldingsplichtige entiteiten om transacties of activiteiten te controleren naar verwachting leiden tot uitvoeringsconsequenties voor de FIU-Nederland. Dit geldt mogelijk ook voor de regels die zien op de toegang tot informatie en de terugkoppeling van informatie door FIU-Nederland. Deze uitvoeringsconsequenties en daarmee de financiële gevolgen voor de FIU-Nederland en andere relevante overheidspartners worden de komende periode in kaart gebracht middels een Uitvoeringstoets.

§ 9. Uitvoering en handhaafbaarheid

[Gedurende de openbare consultatie zal een Uitvoeringstoets worden aangevraagd bij die hieronder genoemde instanties. Hun Uitvoeringstoetsen zullen samen met de consultatiereacties verwerkt worden in dit wetsvoorstel en memorie van toelichting voorafgaand aan de indiening bij de Raad van State]

- De Nederlandsche Bank
- De Autoriteit Financiële Markten
- De Belastingdienst, Grote Ondernemingen, Bureau Toezicht Wwft en Bureau Economische handhaving.
- Bureau Financieel Toezicht
- Kansspelautoriteit
- Het Openbaar Ministerie
- De Nederlandse Orde van Advocaten
- De Kamer van Koophandel

§ 10. Advies en consultatie

[Gedurende de openbare consultatie zal advies worden aangevraagd bij die hieronder genoemde instanties. Hun adviezen zullen samen met de consultatiereacties verwerkt worden in dit wetsvoorstel en memorie van toelichting voorafgaand aan de indiening bij de Raad van State]

- De Autoriteit Persoonsgegevens
- Het Adviescollege Toetsing Regeldruk
- De Raad voor de Rechtspraak

ARTIKELSGEWIJS

HOOFDSTUK 1. ALGEMENE BEPALINGEN

Artikel 1.1. Begripsbepalingen

Het eerste lid van dit artikel definieert een aantal begrippen die in het

wetsvoorstel (Iwt) veel worden gebruikt.

Het begrip 'toezichthouder' is de belangrijkste in dat kader. Hiermee worden bedoeld de bestuursorganen zover belast met het toezicht aan te duiden. Hierbij wordt derhalve aangesloten bij de definitie uit de antiwitwasverordening.

Voorts kent de antiwitwasverordening ook het begrip 'toezichthoudende autoriteit', dit omvat zowel toezichthouders als de publieke instanties die toezichthouden op zelfregulerende organen. Deze laatste kent Nederland niet, waardoor de term in Nederlandse context niet gebruikt wordt. Het voorstel is wel om deze op te nemen in de begrippenlijst aangezien deze instanties wel bestaan in andere lidstaten. Deze term omvat de financiële-inrichtingeneenheden, toezichthoudende autoriteiten, overheidsinstanties die belast zijn met het onderzoeken of vervolgen van witwassen, daarmee verband houdende basisdelicten of terrorismefinanciering of met het opsporen, in beslag nemen of bevriezen en confisqueren van criminele activa, en overheidsinstanties waaraan taken zijn toegewezen op het gebied van de bestrijding van witwassen of terrorismefinanciering.

In het tweede lid is bepaling opgenomen welke ervoor zorgt dat als de zesde antiwitwasrichtlijn wordt gewijzigd duidelijk is dat voor de toepassing van deze wet de wijziging geldt wanneer aan de betrokken wijziging uitvoering moet zijn gegeven. Dit is bijvoorbeeld relevant wanneer deze wet verwijst naar de zesde antiwitwasrichtlijn. Dan is duidelijk wanneer een wijziging van de zesde antiwitwasrichtlijn gebruikt moet worden.

1.2. Verordeningen

Dit artikel, dat is ontleend aan artikel 1:3a Wft, houdt verband met de uitvoering van de antiwitwasverordening en van andere verordeningen waarmee de toezichthouders op grond van artikel 1.3, tweede lid, kunnen worden belast. In het eerste en tweede lid is geregeld dat onder "bij of krachtens deze wet gestelde regels" ook de bij of krachtens de antiwitwasverordening of een andere Europese verordening gestelde regels moeten worden begrepen. Hierdoor zijn bijvoorbeeld de artikelen 4.1 (nalevingstoezicht) en 4.3 (aanwijzingsbevoegdheid) automatisch ook van toepassing op de bij of krachtens Europese verordeningen gestelde regels.

Voor besluiten op grond van de Wwft geldt van oudsher dat daartegen beroep in eerste aanleg kan worden ingesteld bij de rechtbank Rotterdam (bijlage 2, artikel 7, Awb) en hoger beroep bij het College van Beroep voor het bedrijfsleven (bijlage 2, artikel 11, Awb). Voorgesteld wordt om deze bijzondere bevoegdheidsregeling ook te laten gelden voor de Iwt en voor Europese verordeningen die op grond van de Iwt zullen worden uitgevoerd. Voor besluiten op grond van de Iwt is dat geregeld in artikel 6.9, dat de Awb wijzigt. Voor Europese verordeningen wordt dat in het derde lid van het onderhavige artikel geregeld, door de daarin opgenomen gelijkstelling van besluiten op grond van een verordening met besluiten op grond van de Iwt.

Het vierde lid, ten slotte, voorziet evenals het vierde lid van artikel 1:3a van de Wft in de mogelijkheid om bij algemene maatregel van bestuur nadere regels te stellen voor een goede uitvoering van verordeningen. In de uitvoeringspraktijk op grond van de Wft is gebleken dat niet in alle gevallen kan worden volstaan met, kort gezegd, het aanwijzen van een toezichthouder

en het voorzien in handhavingsbevoegdheden. De goede uitvoering van een verordening kan bijvoorbeeld vergen dat de relatie met nationale regelgeving nog aanvullend wordt geregeld. Voor een indicatie van het soort situaties waarin behoefte kan bestaan aan nadere regels wordt verwezen naar artikel 5, onderdeel b, van het Besluit EU-verordeningen Wft en de artikelsgewijze toelichting bij dat artikel (Stb. 2024, 68). Verder kan het vierde lid ook worden gebruikt om uitvoering te geven aan technische reguleringsnormen van de Europese Commissie of de AMLA.

Artikel 1.3. Toezichthouders

In dit artikel worden de bestuursorganen aangewezen die belast zijn met de uitvoering en de handhaving van deze wet en de antiwitwasverordening. Dat zijn:

- De Nederlandsche Bank N.V.;
- De Stichting Autoriteit Financiële Markten;
- Het Bureau Financieel Toezicht;
- De deken, bedoeld in artikel 22, tweede lid, van de Advocatenwet;
- Onze Minister van Financiën; en
- De kansspelautoriteit.

Er wordt hierbij aangesloten bij de huidige toezichthouders verdeling. De meldingsplichtige entiteiten worden verder bij algemene maatregel van bestuur gekoppeld aan de verschillende toezichthouders, waarbij de verdeling ingevolge de nu geldende Wwft het uitgangspunt is.

Het tweede lid creëert de mogelijkheid dat, indien andere Europese verordeningen worden vastgesteld die het terrein van het voorkomen van witwassen, terrorismefinanciering of de risico van niet-uitvoering of ontduiking van gerichte financiële sancties bestrijken, de genoemde toezichthouders in het eerste lid ook, middels algemene maatregel van bestuur, kunnen worden aangewezen om op deze verordeningen toezicht te houden. Dit zijn bijvoorbeeld nu ook al in de Wwft de verordening inzake de veiling van broeikasgasemissierechten, de verordening betreffende bij geldovermakingen en overdrachten van cryptoactiva te voegen informatie. Met dit lid is aansluiting gevonden bij de systematiek van artikelen 1:24, derde lid, en 1:25, derde lid, van de Wft.

Artikel 1.4 Risicogebaseerd toezicht

Artikel 1.4 implementeert artikel 40 van de zesde antiwitwasrichtlijn. Toezichthouders dienen op een risicogebaseerde wijze toezicht te houden. Hiervoor wordt in het voorgestelde eerste lid verwezen naar artikel 40 van de zesde antiwitwasrichtlijn waarin algemeen omschreven wordt wat risicogebaseerd toezicht behelst en, belangrijker, wordt verwezen naar de technische reguleringsnormen van de Europese Commissie en de richtsnoeren van de AMLA die hier verder op in gaan. Risicogebaseerd toezicht betekent dat er intensiever toezicht is daar waar de risico's hoger zijn en eenvoudiger toezicht daar waar de risico's lager zijn. Daarbij is het van belang dat de toezichthouders bij meldingsplichtige entiteiten niet alleen kijken naar daar waar de meldingsplichtige entiteit niet adequaat eventuele risico's gemitigeerd heeft, maar dat de toezichthouder tevens kijkt naar daar waar de meldingsplichtige entiteit maatregelen heeft genomen die niet in verhouding staan tot het risico. Dit kan bijvoorbeeld zijn wanneer de risico's op witwassen laag zijn en de meldingsplichtige entiteit onevenredige maatregelen heeft genomen.

Het tweede lid verwijst naar de zesde antiwitwasrichtlijn en de verplichtingen die gelden voor meldingsplichtige entiteiten op basis van de antiwitwasverordening. Het is van belang dat de toezichthouder kijkt naar, onder andere, de risico-inschatting die de meldingsplichtige entiteit zelf maakt en dit betreft in het toezicht.

Het voorgestelde derde lid behelst de verplichting voor de toezichthouder om jaarlijks een verslag op te stellen en de samenvatting hiervan te publiceren. Het doel hiervan is meer transparantie en de verantwoordingsplicht van de toezichthouder. DNB geeft bijvoorbeeld in hun 'Integriteitstoezicht in Beeld' inzage in hoe zij hun toezicht uitgeoefend hebben voor onder andere de Wwft.

Richtlijnen bevatten steeds vaker gedetailleerde voorschriften betreffende de wijze waarop deze toezichthouders uitvoering dienen te geven aan hun toezichtstaken. Toezicht wordt bij de uitvoering van Europese regelgeving immers in toenemende mate georganiseerd in netwerken van Europese instanties en nationale toezichthouders, waarbij wordt voorzien in onderlinge coördinatie en inhoudelijke afstemming van het toezicht. Middels het vierde lid wordt een delegatiegrondslag gecreëerd waarbij nadere regels bij ministeriele regeling kunnen worden vastgesteld.

Verder wordt verwezen naar paragraaf 2.1 in het algemene deel van de toelichting.

Artikel 1.5. Nationale risicobeoordeling

Artikel 1.5 implementeert artikel 8 van zesde antiwitwasrichtlijn dat lidstaten ertoe verplicht een nationale risicobeoordeling uit te voeren om de risico's op witwassen en terrorismefinanciering en de risico's op niet-uitvoering en ontduiking van gerichte financiële sancties die op deze van invloed zijn, te identificeren, te beoordelen, inzichtelijk te maken en te beperken. Het voorgestelde eerste lid betreft hier het uitvoeren van een nationale risicoanalyse (NRA). De Ministers van Financiën en Justitie en Veiligheid publiceren reeds periodiek NRA's over de risico's op witwassen en terrorismefinanciering. Nieuw is dat er ook een analyse dient te komen op het risico op niet-uitvoering en ontduiking van gerichte financiële sancties. De Minister van Buitenlandse Zaken is coördinerend minister als het gaat om het sanctiebeleid. Daarom is in het voorgestelde lid opgenomen dat de Minister van Buitenlandse Zaken betrokken is bij de NRA op het risico op niet-uitvoering en ontduiking van gerichte financiële sancties. Artikel 8 van de zesde antiwitwasrichtlijn vraagt om het verslag actueel te houden en elke vier jaar te evalueren.

Het voorgestelde tweede lid is implementatie van artikel 8, derde lid, van de zesde antiwitwasrichtlijn en verplicht om de nationale risicobeoordeling te gebruiken voor de in de zesde antiwitwasrichtlijn genoemde doeleinden. Het voorgestelde derde lid betreft implementatie van artikel 8, tweede lid, van de zesde antiwitwasrichtlijn. Artikel 8, tweede lid, van de zesde antiwitwasrichtlijn verplicht lidstaten om een autoriteit aan te wijzen of een mechanisme in te stellen om de nationale respons op geïdentificeerde risico's te coördineren. Op dit moment zijn de Ministers van de Financiën en Justitie en Veiligheid aangewezen als de centrale organen voor de coördinatie van nationale risico's. De regering ziet er geen meerwaarde in een aparte entiteit als nationaal coördinator aan te wijzen, dan wel om nieuwe overlegstructuren

in het leven te roepen, hier zijn er immers al verschillende van. Wel zal beleidsmatig het Financieel Expertise Centrum (FEC) een grotere coördinerende rol krijgen bij de ondersteuning van de risicogebaseerde benadering door poortwachters.

Het voorgestelde vierde lid regelt dat een samenvatting van de nationale risicobeoordeling ten minste elke vier jaar openbaar wordt gemaakt, met inachtneming van het zesde lid van artikel 8 van de zesde antiwitwasrichtlijn.

Artikel 1.6. Statistieken

Dit artikel implementeert artikel 9 van de zesde antiwitwasrichtlijn.

Het eerste lid betreft de verplichting dat er statistieken worden bijgehouden door lidstaten. De statistieken zullen niet allemaal in het bezit zijn van de Ministeries van Financiën en Justitie en Veiligheid. Om die reden wordt in het tweede lid een informatie-uitwisselingsgrondslag gecreëerd zodat toezichthoudende en opsporingsautoriteiten dit kunnen delen met de betreffende ministeries.

Ingevolge het tweede lid dienen toezichthouders en opsporingsautoriteiten aan de Minister van Financiën en de Minister van Justitie en Veiligheid de statistieken ter beschikking te stellen.

Het derde lid regelt, in aanvulling op het eerste lid de wijze van verzameling en verzending van de statistieken.

Artikel 1.7. Limiet contante betalingen

Artikel 80 van de antiwitwasverordening voert een limiet op contante betalingen voor goederen en diensten in heel de Europese Unie in van €10.000. Middels dit voorgestelde artikel wordt invulling gegeven aan de lidstaatoptie uit het tweede lid om deze limiet nationaal lager vast te stellen tot € 3.000 voor goederen en diensten. Voor nadere toelichting wordt verwezen naar de algemene toelichting.

HOOFDSTUK 2. UITVOERING ANTIWITWASVERORDENING

Artikel 2.1. Toepassing antiwitwasverordening

Dit betreft implementatie van artikel 3 van de zesde antiwitwasrichtlijn. Het voorgestelde eerste lid biedt de mogelijkheid om bij algemene maatregel van bestuur andere entiteiten dan in de antiwitwasverordening genoemde entiteiten aan te wijzen als meldingsplichtige entiteit. Voorwaarde hiervoor is dat deze entiteiten zijn blootgesteld aan risico's van witwassen of terrorismefinanciering. Elke lidstaat is anders, dus het kan zijn dat in Nederland bepaalde sectoren kwetsbaarder zijn voor witwassen dan in andere landen. Of sectoren kwetsbaar zijn kan bijvoorbeeld aangetoond worden middels de nationale risicobeoordeling als bedoeld in artikel 1.5 van de Iwt, maar ook andere onderzoeken kunnen een aanleiding zijn om nationaal sectoren als meldingsplichtige entiteit aan te wijzen. Er moet altijd een gemotiveerde kennisgeving aan de Europese Commissie worden gestuurd.

Het tweede lid biedt de mogelijkheid om bij algemene maatregel van bestuur een vrijstelling te geven van de verplichtingen als gesteld in de

antiwitwasverordening. Die vrijstellingsmogelijkheid wordt geboden in artikel 4, 5 en 6 van de antiwitwasverordening. Artikel 7 van de antiwitwasverordening stelt aanvullende voorwaarden aan de vrijstelling. Het gaat om vrijstellingen voor bepaalde aanbieders van kansspeldiensten, voor bepaalde professionele voetbalclubs en bepaalde financiële activiteiten. Met het oog op lastenluwe implementatie kan dit leiden tot minder administratieve lasten voor de bij algemene maatregel van bestuur aan te wijzen meldingsplichtige entiteiten.

Artikel 2.2. Kennisgeving door bepaalde entiteiten

Met artikel 2.2 wordt artikel 4, derde lid, van de zesde antiwitwasrichtlijn geïmplementeerd. Dit lid schrijft voor dat er voor andere meldingsplichtige entiteiten, dan de entiteiten genoemd in artikel 4, eerste en tweede lid, van de zesde antiwitwasrichtlijn, minimumregistratievereisten dienen te gelden. Zoals uit de overwegingen van de zesde antiwitwasrichtlijn blijkt betreft dit een doelbepaling. Het doel is dat de toezichthouder inzicht verkrijgt in de populatie. Het is dus niet noodzakelijk om hier een registratieplicht of vergunningplicht voor te introduceren. Er kan daarom gekozen worden voor een lastenluwe implementatie door middel van een kennisgeving door de meldingsplichtige entiteit.

In het tweede lid wordt voorgesteld dat indien meldingsplichtige entiteiten die reeds een vorm van registratie hebben, niet de kennisgeving als bedoeld in het eerste lid dienen te geven. Dit is bijvoorbeeld het geval voor financiële ondernemingen die op grond van de Wft een vergunning- dan wel registratieplicht kennen en voor trustkantoren, notarissen, advocaten en aanbieders van kansspelen die op grond van voor de hen geldende sectorale wetgeving een registratieplicht of vergelijkbare inschrijving hebben.

Het voorgestelde derde lid creëert een grondslag om bij algemene maatregel van bestuur nadere regels te stellen over de kennisgeving op basis van de in het tweede lid genoemde wetgeving.

Ten overvloede wordt nog vermeld dat artikel 4, tweede lid van de zesde antiwitwasrichtlijn is geïmplementeerd in de Wet op de Kansspelen en dat artikel 4, eerste lid is geïmplementeerd in de Wft en deels ook in de Wtt 2018, zie verder ook de artikelsgewijze toelichting bij artikel 6.2, onderdeel C.

Artikel 2.3. Controle van hoger leidinggevend personeel en UBO's

Het voorgestelde artikel 2.3 betreft implementatie van artikel 6 van de zesde antiwitwasrichtlijn. Dit artikel vereist dat de lidstaten toezichthouders verplichten om na te gaan dat de leden van het hoger leidinggevend personeel van de meldingsplichtige entiteiten, bedoeld in artikel 4, eerste en tweede lid, van de zesde antiwitwasrichtlijn, namelijk wisselkantoren en kantoren voor het inwisselen van cheques, aanbieders van trust- of bedrijfsdiensten en aanbieders van gokdiensten, alsmede financiële gemengde holdings, en de uiteindelijk begunstigden van die entiteiten als betrouwbaar bekendstaan, en eerlijk en integer handelen. Daarnaast, op grond van artikel 6, tweede lid, van de zesde antiwitwasrichtlijn, dienen lidstaten toezichthouders in staat te stellen de nodige maatregelen nemen bij aangewezen meldingsplichtige entiteiten om te voorkomen dat personen die veroordeeld zijn voor witwassen, relevante basisdelicten, of terrorismefinanciering, of met hen geassocieerde personen, beroepsmatig worden geaccrediteerd, een hogere leidinggevende functie bekleden in of dat ze de uiteindelijk begunstigden zijn van die

meldingsplichtige entiteiten. De AMLA zal nog verdere uitwerking geven aan de criteria voor de beoordeling van de betrouwbaarheid, eerlijkheid en integriteit, en de kennis en deskundigheid in richtsnoeren.

Het eerste lid schrijft voor dat leden van het hoger leidinggevend personeel en de uiteindelijk begunstigden van de meldingsplichtige entiteit betrouwbaar dienen te zijn. Betrouwbaarheid omvat tevens eerlijk en integer handelen. Het tweede lid regelt dat hoger leidinggevend personeel niet geassocieerd dient te zijn met personen die veroordeeld zijn voor witwassen, daarmee verband houdende basisdelicten of terrorismefinanciering.

Het voorgestelde derde lid regelt dat de toezichthouder dient te controleren of de leden van het hoger leidinggevend personeel van de in dat lid genoemde entiteiten beschikken tevens over de kennis en deskundigheid die nodig zijn om hun taken uit te voeren. Het betreffen wisselinstellingen, aanbieders van trustdiensten of vennootschappelijke diensten, aanbieders van kansspeldiensten en gemengde holdings.

Het voorgestelde vierde lid regelt, met het oog op een lastenluwe implementatie, dat een andere vergelijkbare toets ook volstaat. Op deze manier wordt voorkomen dat een 'dubbele toets' plaatsvindt.

Het voorgestelde vijfde lid regelt dat bij of krachtens algemene maatregel van bestuur regels worden gesteld met betrekking tot de vaststelling van betrouwbaarheid en welke omstandigheden hiervoor dienen te worden meegenomen. Dit is in lijn met de bestaande systematiek van de Wft en het Besluit prudentiële regels Wft.

Het voorgestelde zesde lid regelt dat bij toepassing van dit artikel een risicogebaseerde benadering dient te worden gebruikt, de richtlijn spreekt hier over risicogevoeligheid. Daarbij dienen toezichthoudende autoriteiten expliciet rekening te houden met feiten en omstandigheden die verband houden met witwassen en terrorismefinanciering.

Het voorgestelde zevende lid houdt in dat de toezichthouders toegang hebben tot de centrale AML/CFT databank, zoals bedoeld in de oprichtingsverordening van de AMLA.

Artikel 2.4. Verscherpt cliëntenonderzoek trustdiensten

Dit voorgestelde artikel verplicht aanbieders van trustdiensten en vennootschapsrechtelijke diensten om, naast het reguliere cliëntenonderzoek tevens verscherpte cliëntenonderzoeksmaatregelen toe te passen. Op grond van artikel 34, zesde lid, van de antiwitwasverordening kunnen lidstaten ervoor kiezen om verscherpt cliëntenonderzoek verplicht te stellen voor specifieke meldingsplichtige entiteiten. Het gaat in dit geval om de maatregelen als bedoeld in artikel 34, vierde lid, van de antiwitwasverordening. De aard van de trustsector en de trustdiensten die door deze aanbieders, zoals bedoeld in artikel 3, eerste lid, onderdeel c, van de antiwitwasverordening worden verleend, brengen een inherent verhoogd risico op witwassen en terrorismefinanciering met zich mee. Dit blijkt uit de NRA's die de afgelopen jaren zijn gepubliceerd, zie verder de toelichting hierover in het algemeen deel. Ter mitigatie van deze risico's is het noodzakelijk en wenselijk om aanbieders van trustdiensten of vennootschapsrechtelijke diensten aanvullende verplichtingen op te leggen ten aanzien van de cliëntenonderzoeksmaatregelen,

in de vorm van verscherpte maatregelen. Zie hiervoor ook de algemene toelichting en specifiek paragraaf 7.4.

Artikel 2.5. Juridische entiteiten en express trust constructies

Het voorgestelde eerste lid van dit artikel bevat een grondslag om bij algemene maatregel van bestuur nader te bepalen welke vennootschappen en juridische entiteiten voor de toepassing van hoofdstuk IV van de antiwitwasverordening worden aangemerkt als een juridische entiteit in de zin van dit hoofdstuk. Hoofdstuk IV van de antiwitwasverordening geeft voorschriften over transparantie over de uiteindelijk begunstigden. Met deze grondslag kunnen Nederlandse vennootschappen en juridische entiteiten worden aangewezen die gehouden zijn tot het identificeren en registreren van de informatie over de uiteindelijk begunstigden zoals opgenomen in dit hoofdstuk. Een dergelijke grondslag is nodig om duidelijk vast te kunnen stellen welke juridische entiteiten en vennootschappen in Nederland de normadressaat zijn van de in hoofdstuk IV van de antiwitwasverordening opgenomen verplichtingen. Voorheen was in artikel 10a, tweede lid, van de Wwft een opsomming opgenomen van vennootschappen en juridische entiteiten die verplicht waren om informatie te vergaren en te registreren over uiteindelijk begunstigden. Dit artikel uit de Wwft komt met onderhavig wetvoorstel te vervallen. Vanwege het technische karakter van de precieze uitwerking van deze opsomming is ervoor gekozen dit niet meer op wetsniveau vast te stellen, maar om dit onderdeel op het niveau van een algemene maatregel van bestuur verder uit te werken.

Het voorgestelde tweede lid van dit artikel bevat een grondslag om bij algemene maatregel van bestuur juridische entiteiten vast te stellen die aangemerkt moeten worden als een met de express trust vergelijkbare juridische entiteit of welke juridische constructies kunnen worden gelijkgesteld aan de express trust. Ook dit is nodig om duidelijk vast te kunnen stellen welke juridische entiteiten of constructies normadressaat zijn van de verplichtingen uit hoofdstuk IV van de antiwitwasverordening. Er is voor gekozen om dit bij algemene maatregel van bestuur vast te stellen om enige flexibiliteit te behouden ten aanzien van het aanwijzen van mogelijke juridische entiteiten of constructies en dit zoveel mogelijk aan te laten sluiten bij de mogelijke risico's ten aanzien van transparantie over de uiteindelijk begunstigden.

Ten aanzien van met de express trust vergelijkbare constructies was in artikel 3, derde lid, van de Implementatiewet registratie uiteindelijk belanghebbenden van trusts en soortgelijke juridische constructies reeds opgenomen dat een Nederlandse constructie met een soortgelijke structuur of functies als een trust kon worden aangemerkt als een met de express trust vergelijkbare juridische constructie. Het ging om bij overeenkomst of samenstel van overeenkomsten ondernemingen bedoeld in de Handelsregisterwet 2007, waarin deelnemers vermogen bijeenbrengen dat voor gezamenlijke rekening wordt belegd of anderszins wordt aangewend ten behoeve van de uiteindelijk belanghebbenden van dat fonds. Onder deze definitie vielen in ieder geval open en besloten fondsen voor gemene rekening. Vanwege de delegatiegrondslag uit het tweede lid van dit artikel is artikel 3, derde lid van de Implementatiewet registratie uiteindelijk belanghebbenden van trust en soortgelijke constructies komen te vervallen. Een soortgelijke gelijkstelling wordt echter in de algemene maatregel van bestuur opgenomen.

Artikel 2.6. Centraal contactpunt

Met het voorgestelde tweede lid wordt artikel 41, eerste lid, van de zesde antiwitwasrichtlijn, geïmplementeerd. Deze bepaling richt zich tot instellingen die hun bedrijf maken van het uitgeven van elektronisch geld, het verlenen van betaaldiensten en het aanbieden van cryptoactivadiensten, die in Nederland een andere vestiging hebben dan een dochteronderneming of bijkantoor of die actief zijn via agenten of distributeurs of via andere soorten infrastructuren. De vierde en zesde antiwitwasrichtlijn bieden lidstaten de mogelijkheid om in bepaalde gevallen van deze instellingen te verlangen dat een centraal contactpunt voor deze vestigingen op haar grondgebied wordt aangewezen.

Ten behoeve van een zo efficiënt mogelijke invulling van het toezicht, wordt van deze lidstaatoptie in Nederland gebruik gemaakt. Op grond van het voorgestelde artikel kan de toezichthouder derhalve onder omstandigheden een instelling verzoeken een centraal contactpunt aan te wijzen.

Het centraal contactpunt vervult een coördinerende rol tussen de instelling en diens vestigingen en tussen de instelling en de toezichthoudende autoriteit van de lidstaat waar deze vestigingen gesitueerd zijn. Op grond van artikel 41, tweede lid, van de zesde antiwitwasrichtlijn zal de AMLA technische reguleringsnormen opstellen met criteria voor het bepalen van de omstandigheden waarin de aanwijzing van een centraal contactpunt passend is, en de taken van de centrale contactpunten. Door middel van een verwijzing naar artikel 41, eerste en tweede lid, van de zesde antiwitwasrichtlijn wordt in artikel 5.6 verduidelijkt dat de omstandigheden waarin de aanwijzing van een centraal contactpunt passend is en de taken van het centrale contactpunt.

Middels het laatste zinsdeel van het voorgestelde artikel wordt bewerkstelligd dat het centraal contactpunt deze technische reguleringsnormen in acht neemt bij het inrichten van het centrale contactpunt.

HOOFDSTUK 3. FINANCIËLE-INLICHTINGENEENHEID

Artikel 3.1. Oprichting Financiële-inlichtingeneenheid

Het voorgestelde eerste lid regelt dat er een Financiële-inlichtingeneenheid is. Zoals in het algemeen deel is aangegeven, betreft dit de FIU-Nederland. De taken en bevoegdheden van de FIE worden geregeld in artikel 3.2 van de Iwt. De term Financiële-inlichtingeneenheid, ofwel FIE, is destijds ingevoerd met de derde antiwitwasrichtlijn en markeert de door de richtlijn en ook door de FATF verlangde zelfstandige en onafhankelijke positie van de eenheid.⁶⁹

Met dit lid wordt artikel 19, eerste lid, van de zesde antiwitwasrichtlijn geïmplementeerd, dat bepaalt dat elke lidstaat een FIE opricht om witwassen en terrorismefinanciering te voorkomen, op te sporen en op doelmatige wijze te bestrijden.

Dit lid is ongewijzigd overgenomen van artikel 12, eerste lid, van de Wwft.

Het voorgestelde tweede en derde lid regelen de verantwoordelijkheid voor de algemene leiding, organisatie en beheer van de FIE en de benoeming, schorsing en het ontslag van het hoofd van de FIE. Deze leden zijn vrijwel ongewijzigd overgenomen van artikel 12, tweede en derde lid, van de Wwft; de verwijzing naar Onze Minister van Justitie is gewijzigd naar Onze Minister van

⁶⁹ *Kamerstukken II 2011/12, 33238, nr. 3, p. 11.*

Justitie en Veiligheid. Het voorgestelde tweede en derde lid houden nauw verband met de vereiste operationele onafhankelijkheid en zelfstandigheid van de FIE. Deze leden implementeren artikel 19, vierde lid, van de zesde antiwitwasrichtlijn, dat bepaalt dat de FIE beschikt over het gezag en de capaciteit om haar taken vrijelijk te vervullen, en autonome beslissingen te nemen om specifieke informatie op te vragen, te analyseren en te verspreiden. Om dit te waarborgen dient de FIE vrij te zijn van elke ongepaste invloed of inmenging van de politiek, de regering of het bedrijfsleven.

Het voorgestelde vierde lid bepaalt dat Onze Minister van Justitie en Veiligheid in overeenstemming met Onze Minister van Financiën de begroting bepaalt van de FIE. Hiermee wordt gewaarborgd dat de FIE toereikende financiële, personele en technische middelen ter beschikking staan om haar taak te vervullen. Dit lid is ongewijzigd overgenomen van artikel 12, vierde lid, van de Wwft.

Het voorgestelde vijfde lid bepaalt dat bij algemene maatregel van bestuur nadere regels worden gesteld over het in het tweede en derde lid bepaalde. Dit betreft de operationele onafhankelijkheid en zelfstandigheid van de FIE en de verantwoordelijkheden ten aanzien van de algemene leiding, de organisatie en het beheer van de FIE. Dit zal worden uitgewerkt, naar het model van de regeling in het voormalige Instellingsbesluit FIU-Nederland 2013.

Artikel 3.2. Taken en bevoegdheden

Het voorgestelde eerste lid regelt de taken van de FIE. In de aanhef wordt, overeenkomstig de beschrijving van de taak in artikel 19, tweede lid, van de zesde antiwitwasrichtlijn, benadrukt dat de taken van de FIE ook strekken ter voorkoming en opsporing van witwassen en daarmee verband houdende basisdelicten en terrorismefinanciering.

Onderdeel a betreft het ontvangen en analyseren van informatie als bedoeld in artikel 19, tweede lid, van de zesde antiwitwasrichtlijn. Dit betreft meldingen die door meldingsplichtige entiteiten zijn gedaan overeenkomstig artikel 69 van de antiwitwasverordening, de mededelingen die zijn gedaan door meldingsplichtige entiteiten overeenkomstig artikel 74, en artikel 80, vierde lid, tweede alinea, van de antiwitwasverordening, en andere informatie die relevant is voor witwassen, daarmee verband houdende basisdelicten, of terrorismefinanciering, met inbegrip van informatie die door douaneautoriteiten op grond van artikel 9 van Verordening (EU) 2018/1672 is doorgegeven en informatie die door toezichthoudende autoriteiten of door andere autoriteiten is ingediend.

Dit onderdeel is aangepast ten opzichte van artikel 13, onder a, van de Wwft.

Onderdeel b betreft het verspreiden van de resultaten van de analyses en aanvullende informatie onder de bevoegde autoriteiten, bedoeld in artikel 2, eerste lid, punt 44, onder c en d, van de antiwitwasverordening. Dit betreffen het Openbaar Ministerie, de politie en de bijzondere opsporingsdiensten. Hiermee wordt invulling gegeven aan artikel 19, derde lid, van de zesde antiwitwasrichtlijn dat de FIE ertoe verplicht om de resultaten van de analyses en aanvullende informatie onder de betrokken bevoegde autoriteiten te verspreiden, wanneer er redenen zijn om witwassen, daarmee verband houdende basisdelicten of terrorismefinanciering te vermoeden. Vanwege hun taak tot de opsporing en vervolging van witwassen, de daarmee verband

houdende basisdelicten en terrorismefinanciering zijn het Openbaar Ministerie, de politie en de bijzondere opsporingsdiensten aangemerkt als de in artikel 19, derde lid, van de zesde antiwitwasrichtlijn bedoelde 'betrokken' bevoegde autoriteiten.

Met het verstrekken van aanvullende informatie bij het verspreiden van de resultaten van de analyse aan het Openbaar Ministerie, de politie of een bijzondere opsporingsdienst wordt bedoeld op de informatie die ten grondslag ligt aan de analyse van de FIE. Dit kan de informatie betreffen die een meldingsplichtige entiteit heeft verstrekt aan de FIE ter onderbouwing van de melding van een verdachte transactie of informatie die nadien op verzoek van de FIE is verstrekt op grond van artikel 69, eerste lid, onder b, van de antiwitwasverordening.

Onderdeel b is overeenkomstig artikel 19, derde lid, van de zesde antiwitwasrichtlijn aangepast ten opzichte van artikel 13, onder b, van de Wwft.

De onderdelen a en b vormen de kerntaak van de FIE en implementeren artikel 19, tweede en derde lid, van de zesde antiwitwasrichtlijn.

Onderdeel c betreft het verrichten van onderzoek naar ontwikkelingen op het gebied van witwassen en terrorismefinanciering en naar de verbetering van de methoden om witwassen en terrorismefinanciering te voorkomen en op te sporen. Deze taak is essentieel voor het voorkomen en opsporen van witwassen en terrorismefinanciering, en is vrijwel ongewijzigd overgenomen van artikel 13, onder d, van de Wwft.

Onderdeel d betreft het geven van voorlichting en het geven van aanbevelingen omtrent het voorkomen en opsporen van witwassen en financieren van terrorisme aan de meldingsplichtige entiteiten, de bevoegde autoriteiten, de toezichthouders en het publiek. Deze taak is essentieel voor het voorkomen en opsporen van witwassen en terrorismefinanciering van terrorisme, en is ongewijzigd overgenomen van artikel 13, onder e en f, van de Wwft.

Het tweede lid expliciteert dat de financiële analysefunctie van de FIE bestaat uit een operationele en een strategische analyse, met verwijzing naar artikel 19, derde lid, van de zesde antiwitwasrichtlijn. De operationele analyse is gericht op individuele gevallen en specifieke doelen of op passende geselecteerde informatie, geprioriteerd op basis van risico, afhankelijk van de omvang en de aard van de ontvangen informatie en het verwachte gebruik daarvan na verspreiding. De strategische analyse betreft trends en patronen inzake witwassen en terrorismefinanciering en ontwikkelingen op dit gebied.

Het voorgestelde derde lid regelt de bevoegdheden van de FIE, ten behoeve van de uitvoering van de taken, bedoeld in het eerste lid.

Onderdeel a betreft de bevoegdheid tot het verwerken van persoonsgegevens en andere informatie in overeenstemming met deze wet en het bij of krachtens de Wet politiegegevens bepaalde. Deze bepaling is essentieel voor een goede taakuitvoering door de FIE, en is in aangepaste vorm overgenomen van de voormalige Wwft; in plaats van 'verstrekking' wordt gesproken van 'verwerking'.

Onderdeel b betreft de bevoegdheid tot toegang tot bepaalde informatie. Deze bevoegdheid implementeert artikel 21, eerste lid, van de zesde antiwitwasrichtlijn, en wordt uitgewerkt in artikel 3.5 van de Iwt. Voor een nadere toelichting wordt verwezen naar de toelichting op dat artikel.

Onderdeel c betreft het opvragen van informatie bij meldingsplichtige entiteiten ten behoeve van de taken, bedoeld in artikel 3.2, eerste lid van de Iwt. Deze bevoegdheid implementeert artikel 21, vierde lid, van de zesde antiwitwasrichtlijn en wordt uitgewerkt in artikel 3.5 van de Iwt. Voor een nadere toelichting wordt verwezen naar de toelichting op dat artikel.

Onderdeel d betreft de bevoegdheid tot het laten opschorten van de uitvoering van transacties of het gebruik van een rekening of zakelijke relatie door meldingsplichtige entiteiten. Deze bevoegdheid implementeert artikel 24 van de zesde antiwitwasrichtlijn en wordt uitgewerkt in artikel 3.6 van de Iwt. Voor een nadere toelichting wordt verwezen naar de toelichting op dat artikel.

Onderdeel e betreft het laten controleren van transacties en activiteiten door meldingsplichtige entiteiten. Deze bevoegdheid implementeert artikel 25 zesde antiwitwasrichtlijn en wordt uitgewerkt in artikel 3.7 van de Iwt. Voor een nadere toelichting wordt verwezen naar de toelichting op dat artikel.

Onderdeel f betreft het attenderen van meldingsplichtige entiteiten op informatie die van belang is voor de uitvoering van het cliëntenonderzoek. Deze bevoegdheid implementeert artikel 26 zesde antiwitwasrichtlijn en wordt uitgewerkt in artikel 3.8 van de Iwt. Voor een nadere toelichting wordt verwezen naar de toelichting op dit artikel.

Onderdeel g betreft het deelnemen aan een gezamenlijk analyseteam met andere FIE's. Deze bevoegdheid implementeert artikel 32, eerste lid, van de zesde antiwitwasrichtlijn en wordt uitgewerkt in artikel 3.9 van de Iwt. Voor een nadere toelichting wordt verwezen naar de toelichting op dat artikel.

Het voorgestelde vierde lid regelt de verplichtingen voor de FIE, ten behoeve van de uitvoering van de taken, bedoeld in het eerste lid.

Onderdeel a betreft de beantwoording van verzoeken om informatie van de in artikel 2, eerste lid, punt 44, onder c en d, van de antiwitwasverordening bedoelde bevoegde autoriteiten. Deze bevoegdheid implementeert artikel 22, eerste lid, van de zesde antiwitwasrichtlijn en wordt uitgewerkt in artikel 3.10 van de Iwt. Voor een nadere toelichting wordt verwezen naar de toelichting op dit artikel.

Onderdeel b betreft de verstrekking van informatie aan toezichthouders. Deze bevoegdheid implementeert artikel 23, eerste lid, van de zesde antiwitwasrichtlijn en wordt uitgewerkt in artikel 3.10 van de Iwt. Voor een nadere toelichting wordt verwezen naar de toelichting op dat artikel.

Onderdeel c betreft het sturen van een bericht aan een meldingsplichtige entiteit ter bevestiging van de ontvangst van een door die entiteit gedane melding van een verdachte transactie of op verzoek van de FIE verstrekte informatie. Voor meldingsplichtige entiteiten is een dergelijke ontvangstbevestiging van belang met het oog op artikel 71, eerste lid, van de antiwitwasverordening. Dat artikel bepaalt dat meldingsplichtige entiteiten zich onthouden van de uitvoering van een bij de FIE als verdacht gemelde

transactie totdat zij de specifieke instructie van de FIE of een andere bevoegde autoriteit hebben opgevolgd, of als zij binnen drie werkdagen na indiening van de melding geen andersluidende instructies van de FIE hebben ontvangen. Het sturen van een ontvangstbevestiging vormt daarmee een essentieel onderdeel van de meldsystematiek. Daarnaast betreft onderdeel c het terugkoppelen van informatie aan meldingsplichtige entiteiten. Deze bevoegdheid implementeert artikel 28, eerste lid, van de zesde antiwitwasrichtlijn en wordt uitgewerkt in artikel 3.10 van de Iwt. Voor een nadere toelichting wordt verwezen naar de toelichting op dat artikel.

Onderdeel d betreft de samenwerking en uitwisseling van informatie met andere financiële inlichtingen eenheden. Deze bevoegdheid implementeert artikel 31, eerste lid van de zesde antiwitwasrichtlijn, en wordt uitgewerkt in artikel 3.11 van de Iwt. Voor een nadere toelichting wordt verwezen naar de toelichting op dat artikel.

Onderdeel e betreft het gebruik van informatie in overeenstemming met deze wet en het bij of krachtens de Wet politiegegevens bepaalde. Deze bevoegdheid implementeert de artikelen 33 en 34 zesde antiwitwasrichtlijn en wordt uitgewerkt in artikel 3.12 van de Iwt. Voor een nadere toelichting wordt verwezen naar de toelichting op dat artikel.

Het voorgestelde vijfde lid regelt dat de FIE bij het verspreiden van de resultaten van de analyses en aanvullende informatie, bedoeld in het eerste lid, onderdeel b, en bij de beantwoording van verzoeken om informatie, bedoeld in het vierde lid, onderdeel a, de bron van een melding niet vermeldt.

Met dit lid wordt artikel 36, tweede lid, van de zesde antiwitwasrichtlijn geïmplementeerd, dat bepaalt dat FIE's de bron van de in artikel 69, onder a, van de antiwitwasverordening bedoelde melding niet vermelden bij het beantwoorden van verzoeken om informatie door de in artikel 2, eerste lid, punt 44, onder c en d, van de antiwitwasverordening bedoelde bevoegde autoriteiten op grond van artikel 22, of bij het verspreiden van de resultaten van hun analyses onder de bevoegde autoriteiten op grond van artikel 19 zesde antiwitwasrichtlijn, tenzij dit op grond van het nationale strafprocesrecht noodzakelijk wordt geoordeeld. Met het oog op dit laatste is ervan afgezien het voorgestelde vierde lid betrekking te laten hebben op door de FIE desgevraagd krachtens artikel 3.10 van de Iwt te verstrekken gegevens aan de opsporingsdiensten. Dergelijke verzoeken om informatie door de opsporingsdiensten zijn gerechtvaardigd door bezorgdheid in verband met witwassen, daarmee verband houdende basisdelicten en terrorismefinanciering. Om die reden worden deze gegevens geacht in het belang te zijn van het nationale strafprocesrecht en kan de FIE in reactie op dergelijke verzoeken ook de gegevens van de melder van een verdachte transactie vermelden. Artikel 36, tweede lid van de zesde antiwitwasrichtlijn beoogt de privacy te waarborgen van meldingsplichtige entiteiten en hun werknemers of personen met een gelijkwaardige positie, die bij de FIE een melding doen van een verdachte transactie. Het niet melden van de gegevens van de melder van een verdachte transactie bij het verspreiden van de resultaten van de analyse van een als verdacht gemelde transactie betekent een wijziging ten opzichte van de huidige werkwijze van de FIE. Dit laat onverlet dat de FIE bij het verspreiden van de resultaten van de analyse wel informatie kan verstrekken tot welke meldersgroep een melder behoort. De FIE kan bijvoorbeeld aangeven of de melding van een verdachte is gedaan door een bank of een notaris, maar mag daarbij niet vermelden van welke bank of welk notariskantoor de melding

afkomstig is. Voor zover dat op grond van het nationale strafprocesrecht noodzakelijk is, kan een bevoegde autoriteit wel over de gegevens betreffende de melder van een verdachte transactie komen te beschikken door deze gegevens op te vragen bij de FIE op grond van artikel 15 Wet politiegegevens en artikel 2:13, tweede lid, van het Besluit politiegegevens.

Artikel 3.3. Verwerking van persoonsgegevens

In het voorgestelde eerste lid wordt geregeld dat een aantal artikelen van de Wet politiegegevens van overeenkomstige toepassing zijn op de FIE. De FIE verwerkt ten behoeve van de uitvoering van de wettelijke taken persoonsgegevens. Deze verwerking omvat onder andere het gebruik van persoonsgegevens bij de financiële analyse van ontvangen meldingen van verdachte transacties, de verstrekking van informatie aan andere FIE's, bevoegde autoriteiten en toezichthouders over door bevoegde autoriteiten bij de FIE gemelde verdacht transacties en het verspreiden van de resultaten van de financiële analyse aan de bevoegde autoriteiten. Met de van overeenkomstige toepassing verklaring van de desbetreffende bepalingen van de Wet politiegegevens wordt de bescherming van persoonsgegevens door de FIE gewaarborgd. Deze bepalingen hebben betrekking op gegevensbescherming en -beveiliging, het verstrekken van gegevens, rechten van betrokkenen en het toezicht op de gegevensverwerking.

Dit lid is essentieel voor een goede taakuitvoering door de FIE, en is ongewijzigd overgenomen van artikel 14, derde lid, van de Wwft. Op grond van het voorgestelde tweede lid worden bij algemene maatregel van bestuur nadere regels gesteld over de verwerking van persoonsgegevens door de FIE.

Onderdeel a betreft regels over – onder meer – de gegevensverstrekking, de bewaring en vernietiging van de gegevens en de protocolplicht. Dit onderdeel is ongewijzigd overgenomen van artikel 14, tweede lid, van de Wwft.

Onder b betreft de binding van het personeel van de FIE aan regels inzake het beroepsgeheim, ter implementatie van artikel 19, zesde lid, van de zesde antiwitwasrichtlijn.

Onderdeel c betreft de beveiliging en vertrouwelijkheid van de informatie, ter implementatie van artikel 19, zevende lid, van de zesde antiwitwasrichtlijn.

Onderdeel d betreft het gebruik van beveiligde en beschermde kanalen voor elektronische communicatie en uitwisseling van informatie, ter implementatie van de artikelen 19, achtste lid en 30, eerste tot en met vierde lid, van de zesde antiwitwasrichtlijn.

Onderdeel e betreft het hanteren van mechanismen ter bescherming van de identiteit van de meldingsplichtige entiteiten en hun werknemers, ter implementatie van artikel 36, eerste lid, van de zesde antiwitwasrichtlijn.

Artikel 3.4. Grondrechtenfunctionaris

Het voorgestelde eerste lid voorziet in de aanwijzing van een grondrechtenfunctionaris. Vanwege de grote hoeveelheden gevoelige persoonlijke en financiële informatie waarover de FIE ten behoeve van haar taakuitvoering kan beschikken, kan de verwerking van deze gegevens gevolgen hebben voor de grondrechten van personen, zoals het recht op

bescherming van persoonsgegevens, het recht op een privéleven en het recht op eigendom. FIE's moeten daarom een grondrechtenfunctionaris aanwijzen (zie overweging 65 zesde antiwitwasrichtlijn). De zesde antiwitwasrichtlijn biedt de mogelijkheid om de taken van de grondrechtenfunctionaris toe te delen aan een lid van het bestaande personeel van de FIE.

De taken van de grondrechtenfunctionaris zijn vastgelegd in artikel 20 zesde antiwitwasrichtlijn. Deze taken betreffen het volgende:

- a) het adviseren van het personeel van de FIE over door de FIE uitgevoerde activiteiten indien de grondrechtenfunctionaris dat nodig acht, of op verzoek van het personeel, zonder dat die activiteiten worden belemmerd of vertraging oplopen;
- b) het bevorderen en monitoren van de naleving van de grondrechten door de FIE;
- c) het verstrekken van niet-bindende adviezen over de verenigbaarheid van de activiteiten van de FIE's met de grondrechten;
- d) het informeren van het hoofd van de FIE over mogelijke schendingen van grondrechten tijdens de activiteiten van de FIE.

Het voorgestelde tweede lid bepaalt dat bij algemene maatregel van bestuur nadere regels worden gesteld over de onafhankelijkheid van de grondrechtenfunctionaris. Hiermee wordt artikel 20, tweede lid, van de zesde antiwitwasrichtlijn geïmplementeerd.

Artikel 3.5. Toegang tot informatie

Het voorgestelde eerste lid voorziet in de onmiddellijke en rechtstreekse toegang, als bedoeld in artikel 21, tweede lid, van de zesde antiwitwasrichtlijn, van de FIE tot financiële en administratieve informatie, voor zover noodzakelijk voor de uitvoering van de taken van de FIE. Voor elk van deze categorieën informatie geeft de zesde antiwitwasrichtlijn per categorie aan welk type financiële of administratieve informatie het betreft. Dit betreft bijvoorbeeld financiële informatie die beschikbaar is via het verwijzingsportaal bankgegevens, informatie over hypotheek en leningen, administratieve informatie in het bevolkingsregister van natuurlijke personen, motorvoertuigen, lucht- en vaartuigen. Voor administratieve informatie over motorvoertuigen betreft dit bijvoorbeeld de registratie van motorvoertuigen bij de Rijksdienst voor het Wegverkeer. Bij algemene maatregel van bestuur wordt per categorie en type informatie bepaald wat het nationale equivalent hiervan is, zodat de regeling kan worden toegesneden op de instanties die in Nederland beschikken over de informatie die in de zesde antiwitwasrichtlijn is genoemd.

De toegang tot informatie wordt op grond van artikel 21, tweede lid, van de zesde antiwitwasrichtlijn als rechtstreekse en onmiddellijke toegang beschouwd als de informatie is opgenomen in een IT-databank, een register of een systeem voor gegevensontsluiting waaruit de FIE de informatie zonder tussenstappen kan opvragen, of als de entiteiten of autoriteiten die over de informatie beschikken, deze onverwijld verstrekken aan de FIE en geen enkele entiteit, autoriteit of derde partij de gevraagde gegevens of de te verstrekken informatie kan bewerken. Dit laatste biedt ruimte om in voorkomende gevallen de informatie verstrekt te krijgen na een daartoe strekkend verzoek.

Het voorgestelde tweede lid voorziet in de directe of indirecte toegang van de FIE tot de in de zesde antiwitwasrichtlijn genoemde

rechtshandavingsinformatie. Dit betreft bijvoorbeeld informatie betreffende strafregisters en onderzoeken in het kader van het voorkomen, opsporen, onderzoeken of vervolgen van strafbare feiten. Deze informatie zal bij algemene maatregel van bestuur worden aangewezen, zodat de regeling kan worden toegesneden op de instanties die in Nederland beschikken over de informatie die in de zesde antiwitwasrichtlijn is genoemd. Op grond van artikel 21, derde lid, van de zesde antiwitwasrichtlijn dient in gevallen waarin de FIE indirecte toegang heeft tot rechtshandavingsinformatie, de entiteit of autoriteit die beschikt over de informatie deze tijdig te verstrekken. Bij algemene maatregel van bestuur wordt hieraan eveneens nadere uitwerking gegeven.

Tot een deel van de in artikel 21, eerste lid, van de zesde antiwitwasrichtlijn genoemde informatie heeft de FIE reeds toegang. Dit betreft bijvoorbeeld belastingdienstgegevens en politiegegevens. Tot een deel van die gegevens heeft de FIE nog geen toegang. Voor die informatie is het, in aanvulling op de grondslag die de FIE op grond van de eerste drie leden van dit artikel heeft om te beschikken over die gegevens, nodig om te voorzien in een bevoegdheid tot het verstrekken van de bedoelde informatie door de instantie die deze gegevens verwerkt. Hiertoe wordt – voor zover noodzakelijk – in de betreffende nationale wetgeving van die instantie een dergelijke verstrekingsgrondslag opgenomen.

Het voorgestelde derde lid voorziet in de onmiddellijke en ongefilterde toegang van de FIE tot de in artikel 16, negende lid, van de zesde antiwitwasrichtlijn genoemde informatie. Dit betreft de informatie over betaalrekeningen en bankrekeningen geïdentificeerd door de IBAN, inclusief de virtuele IBAN, effectenrekeningen, cryptoactivarekeningen en kluizen in andere lidstaten die beschikbaar is via koppelingssysteem voor registers van bankrekeningen 'BARIS'.

Het voorgestelde vierde lid voorziet in de mogelijkheid voor de FIE om informatie te verkrijgen van meldingsplichtige entiteiten, voor zover noodzakelijk voor de uitvoering van de taken van de FIE. De bevoegdheid van de FIE om informatie op te vragen bij een meldingsplichtige entiteit is niet beperkt tot de entiteit die de melding heeft verricht. Dit in lijn met de regeling van artikel 17, eerste lid, van de Wwft, die met de implementatie van de vier antiwitwasrichtlijn op dit punt is verduidelijkt.⁷⁰

Artikel 69, eerste lid, van de antiwitwasverordening bepaalt dat meldingsplichtige entiteiten verplicht zijn om binnen vijf werkdagen te antwoorden op verzoeken van de FIE om informatie te verstrekken. Deze termijn kan door de FIE in gerechtvaardigde en dringende gevallen worden verkort, tot zelfs minder dan 24 uur. De FIE kan ook bepalen dat de reactietermijn langer dan vijf werkdagen bedraagt, indien de FIE dit gerechtvaardigd acht en de verenging de analyse van de FIE niet ondermijnt. De te verstrekken informatie dient ertoe om de FIE in staat te stellen haar taken uit te voeren. Daarom zal in zo ruim mogelijke mate moeten worden voldaan aan het verzoek, voor zover de informatie noodzakelijk is voor de taakuitvoering. In spoedeisende gevallen vindt de verstrekking van informatie door een meldingsplichtige entiteit mondeling plaats. Het niet binnen de op grond van artikel 69, eerste lid, of door de FIE op grond van dat lid bepaalde kortere of langere termijn wordt in de Iwt als economisch delict toegevoegd

⁷⁰ *Kamerstukken II 2017/18, nr. 34808, nr. 3, p. 60.*

aan de Wet op de economische delicten. Hiervoor wordt verwezen naar het voorgestelde artikel 6.8.

De vrijstelling voor een meldingsplichtige entiteit om op een verzoek van de FIE te antwoorden geldt alleen voor zover dit betrekking heeft op informatie die is verkregen in situaties als bedoeld in artikel 70, tweede lid, van de antiwitwasverordening. Dit betreft informatie die notarissen, advocaten, andere onafhankelijke beoefenaars van juridische beroepen, auditors, externe accountants en belastingadviseurs die zij van of over een cliënt ontvangen tijdens het bepalen van de rechtspositie van die cliënt of bij het verrichten van hun taak van verdediging of vertegenwoordiging van die cliënt in het kader van of in verband met een rechtsgeding, daaronder begrepen advies over het instellen of vermijden van een rechtsgeding, ongeacht of die informatie vóór, gedurende of na een dergelijk geding wordt ontvangen of verkregen. Deze vrijstelling is echter niet van toepassing indien de daarin genoemde meldingsplichtige entiteiten:

- a) betrokken zijn bij witwassen, daarmee verband houdende basisdelicten of terrorismefinanciering;
- b) juridisch advies verstrekken met het oog op witwassen, daarmee verband houdende basisdelicten of terrorismefinanciering, of
- c) weten dat de cliënt juridisch advies inwint met het oog op witwassen, daarmee verband houdende basisdelicten of terrorismefinanciering; medeweten of opzet kan worden afgeleid uit objectieve feitelijke omstandigheden.

Dit lid is in enigszins gewijzigde vorm overgenomen van artikel 17, eerste en tweede lid, van de Wwft.

Het voorgestelde vijfde lid voorziet in een grondslag voor de FIE om de Passagiersinformatie-eenheid Nederland (Pi-NL), bedoeld in artikel 5, eerste lid, van de Wet gebruik van passagiersgegevens voor de bestrijding van terroristische en ernstige misdrijven, te verzoeken om passagiersgegevens (zogeheten *Passenger Name Records*) te verstrekken voor zover die noodzakelijk zijn voor de analysetaak van de FIE. De analysetaak van de FIE betreft analyseren van ontvangen meldingen van verdachte transacties met het oog op het voorkomen en opsporen van witwassen, daarmee verband houdende basisdelicten of terrorismefinanciering. Deze taakstelling draagt bij aan het behalen van de doelstelling van de Wet gebruik van passagiersgegevens.

Onder passagiersgegevens worden begrepen de in Bijlage 1. Van die wet genoemde gegevens, waaronder de naam van de passagier en diens medereizigers, geplande reisdatum en betalingsgegevens. Toegang tot passagiersgegevens is van belang omdat deze gegevens ontbrekende schakels inzichtelijk kunnen maken in internationale criminele geldstromen. Door vermogen fysiek te verplaatsen door middel van een reizende privépersoon wordt de herkomst van het vermogen of het einddoel waarvoor het gebruikt zal worden verhuuld. Dit soort fysieke verplaatsingen worden vaak in verband gebracht met ondergronds bankieren, en worden naast witwassen ook gebruikt voor terrorismefinanciering, sanctieontwijking en illegale activiteiten van statelijke actoren. De FIE kan door toegang tot passagiersgegevens, meer en beter zicht krijgen op welke personen grote sommen contant geld Nederland uitvoeren of invoeren, met welke personen (bijvoorbeeld medereizigers) zij in contact staan en waar het geld vermoedelijk vandaan komt of naartoe gaat.

Daarnaast kunnen de reisgegevens van een persoon ook informatie geven over iemands mogelijke betrokkenheid bij terroristische en ernstige misdrijven of terroristische relaties in het buitenland, welke duiding kan geven aan financiële informatie die reeds beschikbaar is over deze persoon.

Om de verstrekking van passagiersgegevens door de Passagiersinformatie-eenheid aan de FIE mogelijk te maken wordt ook een wijziging voorgesteld van de artikelen 6 en 9 van de Wet gebruik van passagiersgegevens voor de bestrijding van terroristische en ernstige misdrijven. Voor een nadere toelichting wordt verwezen naar de toelichting op artikel [PM].

Met deze wijzigingen wordt artikel 21, eerste lid, onder b, sub vi, van de zesde antiwitwasrichtlijn geïmplementeerd.

Artikel 3.6 Opschorting van transacties of rekeningen

Het voorgestelde eerste en tweede lid regelen de bevoegdheid van de FIE om:

- a. een meldingsplichtige entiteit te verzoeken om het uitvoeren van een of meerdere transacties op te schorten, of
- b. een bankrekening, betaalrekening, cryptoactivarekening of zakelijke relatie op te schorten.

De termijn waarmee de uitvoering van een transactie, bank-, betaal- of cryptoactivarekening of zakelijke relatie wordt opgeschort mag ten hoogste vijf werkdagen bedragen. Hiermee geldt voor alle gevallen waarin de FIE op eigen initiatief overgaat tot toepassing van de opschortingsbevoegdheid dezelfde maximumtermijn. Als het verzoek wordt gedaan naar aanleiding van een verzoek van een FIE van een andere staat, kan de termijn worden verlengd met ten hoogste vijf dagen. Dit wordt hieronder, bij het voorgestelde derde lid, toegelicht.

Tot toepassing van de opschortingsbevoegdheid kan de FIE overgaan als haar analyse daartoe aanleiding geeft, ook als er geen melding van een verdachte transactie aan vooraf is gegaan, of als een andere FIE hierom verzoekt. De opschorting heeft tot doel om de geldmiddelen of activa veilig te stellen gedurende haar analyses, waaronder de analyse van de verdachte transactie, om het vermoeden al dan niet te bevestigen en zo ja, de resultaten van de analyses door te geven aan de betrokken bevoegde autoriteiten, zodat passende maatregelen kunnen worden genomen. Het is aan de bevoegde autoriteiten om te bepalen of en zo ja welke maatregelen zijn nemen na ontvangst van het door de FIE verstrekte resultaat van de financiële analyse.

Met deze leden wordt artikel 24, eerste lid, van de zesde antiwitwasrichtlijn geïmplementeerd, dat bepaalt dat de FIE's gemachtigd zijn om, direct of indirect, dringende maatregelen te nemen wanneer er een vermoeden bestaat dat een transactie verband houdt met witwassen of terrorismefinanciering, om die transactie op te schorten of er niet mee in te stemmen. Voor deze bevoegdheid is aansluiting gezocht bij artikel 17a van de Wwft, dat voorziet in een dergelijke opschortingsbevoegdheid met betrekking tot transacties die door banken worden uitgevoerd. Ter implementatie van artikel 24 van de zesde antiwitwasrichtlijn is het toepassingsbereik van de opschortingsbevoegdheid uitgebreid tot alle meldingsplichtige entiteiten en kan deze bevoegdheid ook worden toegepast ten aanzien van een 'bankrekening, betaalrekening, cryptoactivarekening of zakelijke relatie'.

Met het voorgestelde derde lid wordt voorzien in de mogelijkheid tot verlenging met een termijn van ten hoogste vijf werkdagen, als het verzoek aan de meldingsplichtige entiteiten door de FIE wordt gedaan op verzoek van een andere FIE. Deze verlengingsmogelijkheid dient ertoe om de geldmiddelen of activa waarop de opschorting betrekking heeft veilig te stellen in afwachting van een door de buitenlandse bevoegde autoriteiten uit te vaardigen rechtshulpverzoek strekkende tot inbeslagneming. Omdat de formaliteiten rondom een dergelijk verzoek langer dan vijf werkdagen in beslag kunnen nemen, rechtvaardigt dat de langere opschortingstermijn van in totaal maximaal tien werkdagen. Vanwege het ingrijpende rechtgevolg van de opschorting is geen gebruik gemaakt van de mogelijkheid die artikel 24, eerste lid, van de zesde antiwitwasrichtlijn biedt om ook in andere gevallen een transactie voor maximaal tien werkdagen op te kunnen laten schorten.

De zesde antiwitwasrichtlijn biedt de mogelijkheid om de opschorting van een transactie, en de opschorting van een bank-, betaal-, of cryptoactivarekening of zakelijke relatie langer te laten duren dan de in artikel 24, eerste en tweede lid, van de zesde antiwitwasrichtlijn genoemde maximale termijnen van respectievelijk tien en vijf werkdagen. Vanwege het voorlopige karakter enerzijds en het ingrijpende rechtsgevolg van de opschorting anderzijds, is een zeer korte termijn aangewezen voor de duur van de bevoegdheid en is van deze mogelijkheid geen gebruikgemaakt.

In het voorgestelde vierde lid zijn de termijnen bepaald waarbinnen de FIE een verzoek tot opschorting moet doen aan een meldingsplichtige entiteit. Als het verzoek volgt op een melding van een meldingsplichtige entiteit, dient de FIE het verzoek aan de meldingsplichtige entiteit te doen binnen de in artikel 71 van de antiwitwasverordening bedoelde termijn. Deze termijn is drie werkdagen. In andere gevallen doet de FIE een verzoek tot opschorting zo spoedig mogelijk.

Het voorgestelde vijfde lid bepaalt dat de FIE het verzoek tot opschorting voor het verstrijken van de in het eerste en tweede lid bepaalde termijnen intrekt, zodra dat mogelijk is. Hiermee is tot uitdrukking gebracht dat de opschorting niet langer duurt dan noodzakelijk is en dient te worden opgeheven indien de analyse van de FIE niet langer aanleiding geeft om de opschorting te laten voortduren.

Het voorgestelde zesde lid bepaalt dat een meldingsplichtige entiteit onverwijld gevolg geeft aan een verzoek tot opschorting van de FIE. Dit voorschrift is essentieel voor de handhaving van de bevoegdheid tot opschorting.

Het voorgestelde zevende lid bepaalt dat meldingsplichtige entiteiten beschikken over gedragslijnen, procedures en maatregelen die hen in staat stellen te voldoen aan een verzoek van de FIE tot het opschorten van een transactie, bank-, betaal-, of cryptoactivarekening of zakelijke relatie. Deze verplichting waarborgt dat meldingsplichtige entiteiten in staat zijn om aan een verzoek tot opschorting te voldoen. De toezichthouders zien erop toe dat dergelijke gedragslijnen, procedures en maatregelen aanwezig en toereikend zijn. Dit voorschrift is essentieel voor de handhaving van de bevoegdheid tot opschorting. Niet naleving van dit wettelijke voorschrift kan bestuursrechtelijk worden gesanctioneerd door de toezichthouder (zie artikel 4.4 en 4.5).

Het voorgestelde achtste lid voorziet in een verplichting voor de meldingsplichtige entiteiten, om een cliënt op diens verzoek te informeren dat

op verzoek van de FIE een transactie, bank-, betaal-, of cryptoactivarekening of zakelijke relatie is opgeschort. Deze passieve informatieplicht is beperkt tot de informatie dat de opschorting plaatsvindt op verzoek van de FIE. Hiermee blijft gewaarborgd dat de FIE een analyse van een verdachte transactie kan uitvoeren zonder dat de cliënt hiervan kennisneemt. Onder cliënt wordt verstaan de houder van een bank-, betaal-, of cryptoactivarekening die opdracht geeft tot de uitvoering van een transactie. Dit voorschrift is essentieel voor de kenbaarheid van het verzoek tot opschorting voor de betrokkene.

De voorschriften in het vijfde, zesde en zevende en achtste lid zijn overgenomen van artikel 17a, derde vierde, vijfde en zesde lid, van de Wwft.

Het voorgestelde negende lid implementeert artikel 24, derde lid, van de zesde antiwitwasrichtlijn dat bepaalt dat toepassing van de in het eerste lid bedoelde opschorting tot geen enkele vorm van aansprakelijkheid leidt voor de FIE, diens bestuurders en werknemers. Dit laat onverlet dat een client wiens transactie, bank-, betaal- of cryptoactivarekening of zakelijke relatie is opgeschort een rechterlijke (civiele) procedure kan starten op grond van een onrechtmatige overheidsdaad, als deze van oordeel is dat de FIE niet rechtmatig heeft gehandeld bij de toepassing van de opschorting.

Artikel 3.7. Instructies om transacties en activiteiten te controleren

Het voorgestelde eerste lid regelt d

E bevoegdheid van de FIE om een meldingsplichtige entiteit opdracht te geven om gedurende een bepaalde periode transacties of activiteiten te controleren die worden uitgevoerd via een of meer bankrekeningen of betaalrekeningen, cryptoactivarekeningen of andere zakelijke relaties, die door de meldingsplichtige entiteit worden beheerd voor een persoon aan wie een aanzienlijk risico op witwassen, daarmee verband houdende basisdelicten of terrorismefinanciering verbonden is. Een 'andere zakelijke relaties' kan bijvoorbeeld een gokaccount met de betreffende persoon. De FIE kan het verzoek doen uit eigen beweging of op verzoek van een andere FIE.

Het voorgestelde tweede lid regelt de duur van de door de meldingsplichtige entiteit uit te voeren controle. Deze termijn bedraagt ten hoogste zes maanden, en is van toepassing op zowel het verzoek van de FIE uit eigen beweging als het verzoek van de FIE op verzoek van een andere FIE.

De meldingsplichtige entiteit is op grond van het voorgestelde derde lid verplicht om aan de opdracht gevolg te geven en na afloop aan de FIE-verslag uit te brengen over de resultaten van de controle. De duur van de door de meldingsplichtige entiteit uit te voeren controle wordt door de FIE per geval bepaald en mag in alle gevallen niet meer bedragen dan de op grond van het tweede lid vastgestelde termijn van zes maanden. Een meldingsplichtige entiteit is gehouden om de controle te beëindigen na afloop van de door de FIE vastgestelde periode. Het niet naleven van deze wettelijke voorschriften kan bestuursrechtelijk worden gesanctioneerd.

Artikel 3.8. Informatieverstrekking aan meldingsplichtige entiteiten

Het voorgestelde eerste lid betreft de bevoegdheid van de FIE om een meldingsplichtige entiteit te attenderen op informatie die relevant kan zijn voor de uitvoering van het cliëntenonderzoek op grond van hoofdstuk III van de antiwitwasverordening, dat betrekking heeft op cliëntenonderzoek (artikelen 19

tot en met 50 van de antiwitwasverordening). De informatie waarop de FIE de meldingsplichtige entiteit kan attenderen omvat de gegevens, bedoeld in artikel 26, eerste lid, van de zesde antiwitwasrichtlijn. Die informatie omvat:

- a) soorten transacties of activiteiten waaraan een significant risico op witwassen, daarmee verband houdende basisdelicten en terrorismefinanciering verbonden is;
- b) specifieke personen aan wie een significant risico op witwassen, daarmee verband houdende basisdelicten en terrorismefinanciering verbonden is;
- c) specifieke geografische gebieden waaraan een significant risico op witwassen, daarmee verband houdende basisdelicten en terrorismefinanciering verbonden is.

Deze informatie dient ertoe om meldingsplichtige entiteiten in staat te stellen om ervoor zorgen dat de uitvoering van het cliëntenonderzoek consistent is met de risico's, hun risicobeoordelings- en risicobeheersystemen dienovereenkomstig te actualiseren en meldingsplichtige entiteiten aanvullende informatie te verstrekken die zou kunnen wijzen op de behoefte aan verscherpt cliëntenonderzoek ten aanzien van bepaalde cliënten of transacties die hogere risico's met zich meebrengen.

In het voorgestelde tweede lid is bepaald dat de attendering van de FIE gedurende een periode van ten hoogste zes maanden van kracht is. Dit betekent dat van de FIE ontvangen informatie gedurende een periode van maximaal zes maanden mag worden gebruikt door de meldingsplichtige entiteit. Het niet naleven van dit wettelijke voorschrift kan bestuursrechtelijk worden gesanctioneerd.

Het voorgestelde derde lid schrijft voor dat de FIE jaarlijks aan de meldingsplichtige entiteiten strategische informatie verstrekt over typologieën, risico-indicatoren en trends op het gebied van witwassen en terrorismefinanciering. Deze informatie dient ertoe om de meldingsplichtige entiteit in staat te stellen om haar verplichtingen op grond van de verordening hierop aan te passen.

Artikel 3.9. Gezamenlijke analyseteams

Het voorgestelde eerste lid voorziet in de bevoegdheid van de FIE om ten behoeve van het maken van gezamenlijke operationele analyses van verdachte transacties of activiteiten (a) samen met en of meer andere FIE's een gezamenlijk analyseteam op te richten, (b) als deelnemer aan een dergelijk team andere FIE's te verzoeken om deel te nemen aan het gezamenlijke analyseteam, of (c) derden uit te nodigen deel te nemen aan de gezamenlijke analyse. Dit lid moet, voor zover de gezamenlijke analyse plaatsvindt met FIE's uit andere lidstaten, in samenhang worden gelezen met artikel 40 van de oprichtingsverordening van de AMLA, op grond waarvan de AMLA bevoegd is tot het in gang zetten, ondersteunen en coördineren van gezamenlijke analyses die worden uitgevoerd door een gezamenlijk analyseteam. Naast de FIE is ook de AMLA bevoegd tot de oprichting van een gezamenlijk analyseteam.

Op grond van onderdeel a kan een dergelijk gezamenlijk analyseteam worden opgericht indien de operationele analyse van een FIE moeilijke en veeleisende analyses vereist die verband houdt met andere lidstaten of wanneer een aantal

FIE's operationele analyses uitvoert waarin de omstandigheden van het geval een op elkaar afgestemd optreden in de betrokken lidstaten rechtvaardigen. Van de noodzaak tot de oprichting van een gezamenlijk analyseteam met FIE's van andere lidstaten dient de FIE de autoriteit op grond van artikel 40, derde lid, van de oprichtingsverordening van de AMLA op de hoogte te stellen. De autoriteit registreert deze kennisgeving en beoordeelt de relevantie van de zaak aan de hand van de door de autoriteit opgestelde methoden en criteria. Indien de autoriteit van oordeel is dat de zaak relevant is, brengt zij FIE's in alle betrokken lidstaten binnen vijf dagen na de eerste kennisgeving op de hoogte en nodigt zij hen uit om deel te nemen aan de gezamenlijke analyse. De FIE's moeten alles in het werk stellen om de uitnodiging van de autoriteit om deel te nemen aan een gezamenlijke analyse te aanvaarden. Een FIE die weigert deel te nemen aan een gezamenlijke analyse, moet de redenen voor haar weigering aan de autoriteit uitleggen. Indien relevant moeten die redenen worden meegedeeld aan de FIE die heeft vastgesteld dat de gezamenlijke analyse moet worden uitgevoerd.⁷¹ Indien ten minste één andere FIE ermee instemt deel te nemen aan de gezamenlijke analyse, zorgt de autoriteit ervoor dat de gezamenlijke analyse van start gaat.

Op grond van onderdeel b is de FIE in staat om, zodra een gezamenlijke analyse van start is gegaan, een FIE die geen deel uitmaakt van het gezamenlijk analyseteam te verzoeken om deel te nemen aan het gezamenlijke analyseteam of financiële inlichtingen en informatie in te dienen bij het gezamenlijke analyseteam.

Op grond van onderdeel c is de FIE in staat om derden, met inbegrip van instellingen, organen en instanties van de Unie, uit te nodigen om deel te nemen aan de gezamenlijke analyse, als dat noodzakelijk wordt geacht voor de doeleinden van de gezamenlijke analyse, en hun deelname binnen het respectieve mandaat van die derden valt.

Het voorgestelde tweede lid bepaalt dat de FIE, in overeenstemming met de overige deelnemende FIE's, bij de oprichting van een gezamenlijk analyseteam bepaalt voor welk specifiek doel en voor welke periode dit team wordt opgericht. De aan de gezamenlijke analyse deelnemende FIE's kunnen met wederzijdse instemming bepalen dat de bij de start van de gezamenlijke analyse overeengekomen periode kan worden verlengd met een door hen te bepalen periode. Ook kan de FIE in overeenstemming met de overige deelnemende FIE's 'in voorkomende gevallen de voorwaarden bepalen ten aanzien van de deelname van derden aan het gezamenlijke analyseteam en welke maatregelen worden genomen om de vertrouwelijkheid en de veiligheid van de uitgewisselde informatie te waarborgen. Onder derden worden in ieder geval verstaan instellingen, organen en instanties van de Europese Unie.

Het voorgestelde derde lid bepaalt dat als de FIE deelneemt aan een gezamenlijk analyseteam, zij een vertegenwoordiger beschikbaar stelt die namens haar deelneemt aan de gezamenlijke analyse. Met het oog op de door het gezamenlijke analyseteam te verrichten analyse stelt dit lid de desbetreffende vertegenwoordiger in staat om het team informatie te verstrekken waarover de FIE beschikt.

Het voorgestelde vierde lid voorziet in de bevoegdheid voor de FIE om met instemming van alle aan een gezamenlijke analyse deelnemende FIE's Europol

⁷¹ Overweging 45 AMLA-verordening.

te verzoeken om het gezamenlijk analyseteam te ondersteunen. De ondersteuning door Europol dient binnen de grenzen te blijven van diens taak genoemd in artikel 4, eerste lid, onderdelen h en z, van de Europolverordening (Verordening 2016/794/EU). Dit betreft het bieden van steun aan grensoverschrijdende informatie-uitwisselingsactiviteiten, operaties en onderzoeken van de lidstaten, evenals aan gemeenschappelijke onderzoeksteams, onder meer met operationele, technische en financiële steun (zie onderdeel h) en samenwerken met FIE's, met name door middel van informatie-uitwisseling en het verstrekken van analyses aan de lidstaten ter ondersteuning van grensoverschrijdende onderzoeken met betrekking tot witwasactiviteiten van transnationale criminele organisaties en terrorismefinanciering.

Artikel 3.10. Verstrekken van informatie door de FIE

Dit artikel bepaalt dat bij algemene maatregel van bestuur regels worden gesteld ter uitvoering van de bepalingen in Hoofdstuk III van de zesde antiwitwasrichtlijn over de verstrekking van informatie door de FIE. Dit betreft de beantwoording van verzoeken van de bevoegde autoriteiten, de verstrekking van informatie aan toezichthouders, de terugkoppeling aan meldingsplichtige autoriteiten en aan de douaneautoriteiten, de jaarlijkse verstrekking van strategische informatie aan meldingsplichtige entiteiten en de jaarlijkse rapportage aan de AMLA. Dit ter implementatie van de artikelen 22, eerste lid, 23, 26, derde lid, en 28, van de zesde antiwitwasrichtlijn. Artikel 22, eerste lid, van de zesde antiwitwasrichtlijn betreft de tijdige beantwoording verzoeken om informatie in verband met witwassen, de daarmee samenhangende basisdelicten of terrorismefinanciering van de op grond van de in artikel 2, eerste lid, punt 44, onder c en d, van de antiwitwasverordening bedoelde bevoegde autoriteiten, en gronden voor het niet inwilligen van het verzoek. Artikel 23 van de zesde antiwitwasrichtlijn betreft de verstrekking van bepaalde informatie aan de toezichthouder en beperkingen vanwege onder meer lopende onderzoeken. Artikel 26, derde lid, van de zesde antiwitwasrichtlijn betreft het jaarlijks verstrekken van strategische informatie over typologieën, risico-indicatoren en trends op het gebied van witwassen en terrorismefinanciering. Artikel 28 van de zesde antiwitwasrichtlijn betreft de inhoud en de frequentie van de terugkoppeling aan meldingsplichtige entiteiten of de douaneautoriteiten en de inhoud van de rapportage aan de AMLA.

Artikel 3.11. Samenwerking en informatie-uitwisseling tussen FIE's

Dit artikel regelt de samenwerking en uitwisseling van informatie tussen FIE's. Het voorgestelde eerste lid bevat een algemene samenwerkingsplicht voor de FIE met de andere FIE's, ongeacht hun organisatorische status. Hiermee wordt tot uitdrukking gebracht dat het uitwisselen van informatie tussen FIE's zo ruim mogelijk dient te geschieden. De samenwerking tussen FIE's is niet beperkt tot de samenwerking met FIE's van andere lidstaten maar heeft betrekking op alle FIE's. Hiermee wordt verhelderd dat de grondslag voor informatie-uitwisseling tussen FIE's zich tot alle FIE's uitstrekt, in lijn met de FATF-aanbevelingen en Egmont-principes. Dit lid is in vrijwel ongewijzigd overgenomen van de voormalige Wwft, waarin dit lid destijds is opgenomen ter implementatie van de vierde antiwitwasrichtlijn;⁷² de verwijzing naar de taakuitvoering van de FIE is opgenomen in het voorgestelde artikel 3.2, vierde lid, onderdeel d.

⁷² *Kamerstukken II 2017/18, 34808, nr. 2.*

Het voorgestelde tweede lid betreft de FIE als verzoekende instantie. De FIE kan een andere FIE-verzoeken om alle informatie waarover het beschikt aan haar te verstrekken die relevant kan zijn voor de verwerking of de analyse van informatie in verband met witwassen, daarmee verband houdende basisdelicten of terrorismefinanciering, en de betrokken natuurlijke of rechtspersonen.

Het voorgestelde derde lid betreft de FIE als verstrekken instantie. De FIE verstrekt, uit eigen beweging of op verzoek, aan een andere FIE alle informatie die relevant kan zijn voor de verwerking of de analyse van informatie in verband met witwassen, daarmee verband houdende basisdelicten of terrorismefinanciering, en de betrokken natuurlijke of rechtspersonen. Dit lid is, in combinatie met het tweede lid, ongewijzigd overgenomen van artikel 13a, tweede lid, van de Wwft.

Het voorgestelde vierde lid bepaalt dat bij algemene maatregel van bestuur nadere regels worden gesteld over het verzoek van de FIE tot het verkrijgen van informatie van een andere FIE, het verstrekken of doorzenden van informatie door de FIE aan een andere FIE, en het aanwijzen van een contactpunt voor de ontvangst van verzoeken om informatie van andere financiële inlichtingen eenheden. Dit ter implementatie van artikel 31, eerste lid, vijfde tot en met het achtste lid, en 33, van de zesde antiwitwasrichtlijn. Artikel 31, eerste lid, van de zesde antiwitwasrichtlijn betreft het uit eigen beweging of op verzoek uitwisselen van informatie, en de doorzending van een melding op grond van artikel 69, eerste lid, eerste alinea, onder a, van de zesde antiwitwasrichtlijn die betrekking heeft op een andere lidstaat, aan de FIE van die andere lidstaat. Artikel 31, vijfde lid, van de zesde antiwitwasrichtlijn betreft het verplichte gebruik door de FIE van alle beschikbare bevoegdheden die zij normaliter op nationaal vlak voor het ontvangen en analyseren van informatie zou gebruiken wanneer de FIE-gevolg geeft aan een informatieverzoek van een andere FIE. Artikel 31, zesde en zevende lid, van de zesde antiwitwasrichtlijn betreffen de termijnen voor de gegevensverstrekking. Artikel 31, achtste lid, van de zesde antiwitwasrichtlijn betreft de uitzonderlijke omstandigheden waaronder de FIE de uitwisseling van informatie kan weigeren. Artikel 33, tweede alinea, van de zesde antiwitwasrichtlijn voorziet in de verplichting voor de FIE tot het aanwijzen van ten minste één contactpersoon of -punt die/dat verantwoordelijk is voor de ontvangst van verzoeken om informatie van FIE's in andere lidstaten.

Artikel 3.12. Gebruik van informatie door FIE's

Dit artikel regelt het gebruik van de aan andere FIE's te verstrekken informatie en het gebruik en de verdere verstrekking van de van andere FIE's ontvangen informatie. Het voorgestelde eerste lid voorziet in doelbinding met betrekking tot de ontvangen informatie en documenten; deze kunnen door de FIE worden gebruikt ten behoeve van de uitvoering van de wettelijke taken en bevoegdheden als bepaald in deze wet.

Het voorgestelde tweede lid regelt dat de FIE-voorwaarden en beperkingen kan stellen aan het gebruik van de te verstrekken informatie.

Het voorgestelde derde lid benadrukt de doelbinding en verplicht de FIE ertoe om voor het gebruik van de van een andere FIE ontvangen informatie de gestelde beperkingen en voorwaarden in acht te nemen. Het doelafwijkende gebruik van de ontvangen gegevens, in de vorm van het gebruik voor andere

doelen of het verspreiden bij andere partijen, is afhankelijk van de voorafgaande instemming van de verstrekken FIE. Dit lid is in gewijzigde vorm overgenomen van artikel 13b, tweede en derde lid, van de Wwft.

Het voorgestelde vierde lid bevat een regeling voor de doelbinding met betrekking tot gegevens die afkomstig zijn van koppelingssysteem voor registers van bankrekeningen 'BARIS', bedoeld in artikel 16 van de zesde antiwitwasrichtlijn.

Het voorgestelde vijfde lid bepaalt dat bij algemene maatregel van bestuur nadere regels worden gegeven over het gebruik van de te verstrekken en de ontvangen informatie, ter uitwerking van het tweede en derde lid. De nadere regels over de te verstrekken informatie dienen ter implementatie van artikel 33, eerste alinea, van de zesde antiwitwasrichtlijn. Dit betreft de uitzondering voor een door een meldingsplichtige entiteit gedane melding op grond van artikel 69, eerste lid, van de antiwitwasverordening, of de daaruit afgeleide informatie, dat een andere lidstaat betreft waar de meldingsplichtige entiteit actief is in het kader van vrije dienstverrichting en dat geen verband houdt met Nederland. De nadere regels over het gebruik van de ontvangen informatie en documenten voor andere dan de oorspronkelijke goedgekeurde doeleinden en de verdere verstrekking van die informatie dienen ter implementatie van artikel 34 van de zesde antiwitwasrichtlijn. Artikel 34, eerste lid, van de zesde antiwitwasrichtlijn betreft de voorafgaande instemming van de verstrekken FIE met de verdere verstrekking door de FIE aan een andere autoriteit, agentschap of afdeling of het gebruik voor andere dan de oorspronkelijk goedgekeurde doeleinden. Dit lid voorziet daarnaast in een uitzondering voor een door een meldingsplichtige entiteit gedane melding op grond van artikel 69, eerste lid, van de antiwitwasverordening, of de daaruit afgeleide informatie, dat een andere lidstaat betreft waar de meldingsplichtige entiteit actief is in het kader van vrije dienstverrichting en dat geen verband houdt met Nederland. Artikel 34, tweede lid, van de zesde antiwitwasrichtlijn geeft nadere regels voor de toestemming van de FIE voor het door de ontvangende FIE verstrekken van informatie aan de bevoegde autoriteiten.

Artikel 3.13. Gevolgen strafrechtelijke bepalingen

Op grond van dit artikel mag een verschil tussen de nationale wettelijke definities van basisdelicten voor de FIE geen belemmering vormen voor het verlenen van bijstand aan andere FIE's, de uitwisseling, de verspreiding en het gebruik van informatie op grond van de artikelen 3.9, 3.11 en 3.12. Hiermee wordt artikel 35 van de zesde antiwitwasrichtlijn geïmplementeerd. Dit artikel komt overeen met artikel 55 van de vierde antiwitwasrichtlijn, dat destijds is geïmplementeerd in artikel 13a, derde lid, onderdeel b, van de Wwft en heeft betrekking op de samenwerking en informatie-uitwisseling tussen FIE's. Met het voorgestelde artikel wordt verhelderd op welke gegevensverwerkingen van de FIE het voorschrift dat verschillen tussen de definities van basisdelicten betrekking heeft. Dit betreft de samenwerking en uitwisseling van informatie tussen FIE's, ook ten behoeve van een gezamenlijke analyse door meerdere FIE's, het gebruik van informatie die van een andere FIE is ontvangen ten behoeve van de taak van de FIE en de verdere verspreiding van informatie die van een andere FIE is ontvangen.

Artikel 3.14. Jaarverslag

Het voorgestelde eerste lid regelt het jaarverslag van de FIE, over de activiteiten en werkzaamheden in het voorafgaande kalenderjaar. In aanvulling op de zesde antiwitwasrichtlijn is in dit artikel opgenomen dat het verslag door Onze Minister van Justitie en Veiligheid jaarlijks voor 1 mei aan de Tweede Kamer wordt aangeboden. Vanwege diens medeverantwoordelijkheid voor de bestrijding van witwassen en terrorismefinanciering vindt over het jaarverslag voorafgaand afstemming plaats met Onze Minister van Financiën.

Anders dan in het voormalige artikel 13, onderdeel i, van de Wwft wordt verwezen naar 'activiteiten' van de FIE in plaats van 'de taakuitoefening' en is de verwijzing naar Onze Minister van Justitie en Veiligheid gecorrigeerd.⁷³

Het voorgestelde tweede lid verwijst naar statistieken over de onderwerpen en informatie over de typologieën, bedoeld in artikel 27 van de zesde antiwitwasrichtlijn. Dit betreft statistieken over:

- a) het gevolg dat de FIE heeft gegeven aan door haar ontvangen meldingen van verdachte transacties en activiteiten;
- b) meldingen van verdachte transacties door meldingsplichtige entiteiten;
- c) openbaarmakingen door toezichthouders en centrale registers;
- d) de verspreiding bij de bevoegde autoriteiten en gevolg dat aan die verspreiding is gegeven;
- e) de verzoeken ingediend bij en ontvangen van andere FIE's;
- f) verzoeken ingediend bij en ontvangen van bevoegde autoriteiten als bedoeld in artikel 2, lid 1, punt 44), onder c), van de antiwitwasverordening. Dit betreft verzoeken ingediend bij en ontvangen van overheidsinstanties die zijn belast met het onderzoeken of vervolgen van witwassen, daarmee verband houdende basisdelicten en terrorismefinanciering of met het opsporen, in beslag nemen of bevriezen en confisqueren van criminele activa;
- g) de toegewezen personele middelen;

h) door de douaneautoriteiten op grond van artikel 9 van de Verordening (EU) 2018/1672 doorgegeven gegevens over grensoverschrijdende fysieke overbrengingen van contanten.

Het verslag bevat ook informatie over de trends en typologieën die zijn vastgesteld in de dossiers die onder andere bevoegde autoriteiten worden verspreid.

Het voorgestelde derde lid voorziet erin dat het verslag geen persoonsgegevens bevat, en evenmin gegevens die zijn te herleiden tot rechtspersonen. Hiermee wordt artikel 27 van de zesde antiwitwasrichtlijn geïmplementeerd, dat bepaalt dat het op grond van de informatie in het verslag het niet mogelijk zal zijn natuurlijke personen of rechtspersonen te identificeren.

HOOFDSTUK 4. TOEZICHT EN HANDHAVING

Artikel 4.1. Nalevingstoezicht

De vierde paragraaf van afdeling 4 van hoofdstuk IV van de zesde antiwitwasrichtlijn omvat bepalingen met betrekking tot het handavingsinstrumentarium van de toezichthouder. Dit artikel regelt het toezicht op de naleving van de voorschriften in de antiwitwasverordening, deze

⁷³ *Kamerstukken II 2007/08, 32238, nr. 2.*

wet, en verordeningen die door artikel 1.2 gelijk zijn gesteld, door daartoe bij besluit van de toezichthouder aangewezen personen. Deze personen beschikken over de bevoegdheden uit titel 5.2 van de Algemene wet bestuursrecht, zoals onder andere het vorderen van inlichtingen en het geven van aanwijzingen. Evenals onder de Wwft geldt daarbij een uitzondering voor de deken van de orde in het arrondissement. Voor het toezicht op entiteiten als bedoeld in artikel 3, derde lid, onder b, van de antiwitwasverordening wordt aangesloten bij de wijze waarop het toezicht op advocaten op grond van de Advocatenwet is geregeld.

Artikel 4.2. Vorderen van inlichtingen

Dit artikel, waarmee artikel 37, zesde lid, van de zesde antiwitwasrichtlijn geïmplementeerd wordt, regelt dat de toezichthouder als bestuursorgaan eveneens inlichtingen kan vorderen. Deze bevoegdheid moet worden onderscheiden van de in artikel 5:16 van de Awb geregelde bevoegdheid van de op grond van artikel 4.1 aangewezen natuurlijke personen om ook in het kader van het nalevingstoezicht inlichtingen te vorderen. Ook wordt in dit kader, middels het tweede lid, aangesloten bij het in artikel 5:13 van de Awb verwoorde evenredigheidsbeginsel. Net als bij de inlichtingenbevoegdheid van artikel 1:52 van de Wft, zal er van geval tot geval worden beoordeeld of sprake is van "personen die betrokken zijn bij activiteiten waarop krachtens deze wettelijke regeling moet worden toegezien".

In artikel 4.2, tweede lid, wordt ook artikel 5:20, eerste en tweede lid van de Awb van overeenkomstige toepassing verklaard. Artikel 5:20 van de Awb bepaalt dat eenieder verplicht is aan een toezichthouder binnen de door hem gestelde redelijke termijn alle medewerking te verlenen die deze redelijkerwijs kan vorderen bij de uitoefening van zijn bevoegdheid. Weigering van medewerking is strafbaar gesteld ingevolge artikel 184 van het Wetboek van Strafrecht. Net als bij de formulering van artikel 1:52, tweede lid van de Wft, kunnen de toezichthouders die bij besluit als bedoeld in het voorgestelde artikel 4.1 zijn aangewezen als toezichthouder vallen onder artikel 184, tweede lid, van het Wetboek van Strafrecht en kunnen dus in geval van overtreding van de medewerkingsplicht, de sanctie van artikel 184, eerste lid, van het Wetboek van Strafrecht opleggen.

In artikel 5:20, derde lid van de Awb wordt de bevoegdheid gegeven aan het bestuursorgaan om overtredingen van de medewerkingsplicht te sanctioneren met een last onder bestuursdwang. Middels artikel 4.2, derde lid, wordt deze bevoegdheid ook geregeld voor de medewerkingsplicht uit artikel 4.2, eerste lid.

Artikel 4.3. Aanwijzingsbevoegdheid

Naast de inlichtingenbevoegdheid, krijgen de toezichthouders, zoals ook in de Wft het geval, de mogelijkheid voor het geven van een aanwijzing wanneer zij constateren dat een meldingsplichtige entiteit niet voldoet aan voorschriften uit deze wet of de antiwitwasverordening. De bevoegdheid tot het geven van een aanwijzing strekt zich ingevolge het bepaalde in artikel 1.3, tweede lid, van de Iwt tevens uit tot de in dat artikel genoemde verordening. Met een aanwijzing kan de toezichthouder de meldingsplichtige entiteit gelasten specifieke corrigerende maatregelen uit te voeren, bepaalde gedraging te staken, gedragslijnen op te volgen of bepaalde bedrijfsactiviteiten te beperken of te begrenzen.

Met het tweede lid wordt artikel 56 van de zesde antiwitwasrichtlijn geïmplementeerd. Deze bepaling geeft aan dat toezichthouders uitgerust moeten zijn met de mogelijkheid om administratieve maatregelen op te leggen zoals het beperken van bedrijfsactiviteiten en het wijzigen van de governancestructuur. Deze specifieke aanwijzingen zijn opgenomen in artikel 4.3, tweede lid.

Met het derde lid wordt artikel 6, vierde lid, van de zesde antiwitwasrichtlijn geïmplementeerd. Dat artikel bepaalt dat de toezichthouder de bevoegdheid moet krijgen om leden van het hoger leidinggevend personeel te kunnen ontslaan of hen een tijdelijk verbod op te leggen als zij niet voldoen aan de eis van betrouwbaarheid in artikel 6 van de zesde antiwitwasrichtlijn, welke geïmplementeerd wordt in het voorgestelde artikel 2.3. Deze bevoegdheid wordt ingegeven door de aanwijzing tot heenzenden uit artikel 1:75 van de Wft.

Een van de administratieve maatregelen die toezichthouders moeten kunnen opleggen conform artikel 56, tweede lid, van de zesde antiwitwasrichtlijn is het kunnen eisen dat wijzigingen in de governancestructuur van de meldingsplichtige entiteit kunnen worden aangebracht. Daarnaast verplicht artikel 6, vierde lid, van de zesde antiwitwasrichtlijn dat de toezichthouder de bevoegdheid krijgt om leden van het hoger leidinggevend personeel te kunnen ontslaan of hen een tijdelijk verbod op te leggen als zij niet voldoen aan de eis van betrouwbaarheid in artikel 6 van de zesde antiwitwasrichtlijn, welke geïmplementeerd wordt in het voorgestelde artikel 2.3.

Artikel 4.4. En 4.5. Last onder dwangsom en bestuurlijke boete

In de voorgestelde artikelen 4.4 en 4.5 komt de bevoegdheid voor de toezichthouder om een last onder dwangsom of een bestuurlijke boete op te leggen in geval van een overtreding van een aantal materiële artikelen, te weten artikel 1.7, 2.1, 2.2, 2.4, 2.6 en 3.6, zevende lid, van de Iwt. Net als bij de Wwft wordt, naast de mogelijkheid van strafrechtelijke vervolging, voorzieningen voor bestuursrechtelijke handhaving in geval van overtreding van wettelijke voorschriften voorgeschreven. Met het voorgestelde artikel 4.4 wordt artikel 53, tweede lid, van de zesde antiwitwasrichtlijn geïmplementeerd. Bij onvolkomenheden in het verrichten van het cliëntonderzoek of bij onvolledig ingevulde meldingsberichten is de verplichting tot herstel op grond van de oplegging van een dwangsom een passende reactie. Daarnaast krijgen de toezichthouders de mogelijkheid om bij overtreding van artikel 4.10 en 4.11, dat strekt tot besluiten van de toezichthouder tot het tijdelijk ontszeggen van de bevoegdheid om bepaalde functies uit te oefenen of afstand te doen van het UBO-belang, ook middels een last onder dwangsom of bestuurlijke boete te handhaven.

Met het voorgestelde artikel 4.5 wordt artikel 55 van de zesde antiwitwasrichtlijn. In het geval van ernstige, herhaalde of stelselmatige overtredingen op de voorschriften inzake het instellen van interne beleidslijnen, procedures en controles, het verrichten van cliëntonderzoek, de meldingsplicht en het bewaren van informatie moet het, op grond van artikel 55 van de zesde antiwitwasrichtlijn, mogelijk zijn om een administratieve geldboete op te leggen.

Daarnaast wordt in zowel artikel 4.4 als artikel 4.5 voorzien in de mogelijkheid om een last onder dwangsom of bestuurlijke boete op te leggen in geval van een overtreding van een bij algemene maatregel van bestuur aan te wijzen voorschriften van de antiwitwasverordening of een verordening als bedoeld in artikel 1.2, tweede lid.

Bij het niet naleven van de inlichtingenbevoegdheid van artikel 5:20, eerste lid, van de Awb, wordt middels artikel 4.5, eerste lid, tevens de mogelijkheid gegeven om een bestuurlijke boete op te leggen. Het is reeds mogelijk, middels artikel 5:20, derde lid, van de Awb, om een last onder dwangsom op te leggen bij niet naleving van de inlichtingenbevoegdheid. Derhalve is deze niet opgenomen in artikel 4.4.

Het tweede lid van artikel 4.4 en 4.5 geven uitvoering aan artikel 57 van de zesde antiwitwasrichtlijn. Deze artikelliden geven de mogelijkheid aan de toezichthouder om ten aanzien van een aantal administratieve maatregelen, opgesomd in artikel 56, tweede lid, van de zesde antiwitwasrichtlijn ook een dwangsom op te kunnen leggen. De mogelijkheid voor het opleggen van dwangsommen bij niet-naleven van administratieve maatregelen wordt in Nederland gelijkgesteld aan een last onder dwangsom en bestuurlijke boete. Hierom worden de termijnen en hoogtes van dwangsommen uit artikel 57 van de zesde antiwitwasrichtlijn van toepassing indien een meldingsplichtige entiteit niet, onvolledig of niet tijdig gevolg geeft aan de aanwijzing van de toezichthouder.

Artikel 4.4, derde lid en 4.5, derde lid geven de mogelijkheid om bij algemene maatregel van bestuur nadere regels te stellen over onder andere de ernst en duur van de overtreding bij het opleggen van een last onder dwangsom. Daarin zal uitvoering worden gegeven aan artikel 57, derde en vierde lid, van de zesde antiwitwasrichtlijn die hoogtes en termijnen bevatten voor het opleggen van dwangsommen.

De handhavingsbevoegdheden in dit hoofdstuk, waaronder de bevoegdheid tot het opleggen van een last onder dwangsom en een bestuurlijke boete, worden steeds toegekend aan de in artikel 1.2 aangewezen toezichthouder, ieder voor zover bevoegd ten aanzien van de in algemene maatregel van bestuur genoemde entiteiten.

Artikel 4.6. Hoogte bestuurlijke boete

Dit artikel bepaalt de hoogte van het maximumbedrag en het basisbedrag van de bestuurlijke boete die toezichthouders voor de overtreding van een bepaald voorschrift kunnen opleggen. Ongewijzigd ten opzichte van de handhaving onder de Wwft is dat de hoogte van het maximumbedrag en het basisbedrag van een boete wordt vastgesteld bij algemene maatregel van bestuur. Daarin zal rekening worden gehouden met de genoemde omstandigheden in artikel 53, zesde lid, van de zesde antiwitwasrichtlijn bij het bepalen van de hoogte van de boete. Dit gebeurt door indeling van voorschriften in boetecategorieën. Dit artikel geeft de kaders in de vorm van een categorie-indeling en de basisbedragen en maximumbedragen per categorie. Verder bepaalt het vijfde lid dat de maximumbedragen bij herhaalde overtreding (recidive) binnen vijf jaar verdubbeld worden. Ook bevat dit artikel een aantal uitzonderingen op voornoemd indeling in boetecategorieën.

De hoogte van de minimum-, basis-, en maximumbedragen zijn gelijk gebleven

ten opzichte van de bedragen in voormalig artikel 31 van de Wwft. Slechts het maximumbedrag bij eerste overtreding voor de derde boetecategorie is van vier miljoen tot vijf miljoen euro verhoogd, omwille van de implementatie van artikel 55, derde lid, onder b, van de zesde antiwitwasrichtlijn dat voorschrijft dat de aan natuurlijke personen op te leggen maximale geldboete ten minste vijf miljoen moet bedragen. Het basisbedrag voor een boete van de derde categorie wordt daardoor ook verhoogd van twee miljoen naar tweeëneenhalf miljoen euro. Het bedraagt dan evenals in de tweede categorie de helft van het maximumbedrag.

Verder wordt met het voorgestelde derde lid, dezelfde systematiek beoogd als in artikel 1:81, derde lid van de Wft, door de mogelijkheid te creëren om als dat vereist is op grond van richtlijnen of verordeningen hogere maximumbedragen of basisbedragen voor de tweede of derde categorie vast te stellen. Voor de hoogte van de nieuwe bedragen is aangesloten bij artikel 1:81, derde lid, van de Wft, op één uitzondering na. Het maximumbedrag van de derde categorie kan worden verhoogd naar tien miljoen euro, wat is afgeleid van het maximum dat gegeven wordt in artikel 55, derde lid, onder a, van de zesde antiwitwasrichtlijn.

Ook krijgt de AMLA, op grond van artikel 53, elfde lid, van de zesde antiwitwasrichtlijn, de bevoegdheid om basisbedragen vast te stellen bij overtredingen van de antiwitwasverordening. In het vierde lid van dit wetsvoorstel wordt daarom de mogelijkheid gegeven om bij algemene maatregel van bestuur de basisbedragen, conform de richtsnoeren die de AMLA ten aanzien van de basisbedragen heeft bepaald, hierop aan te passen.

Artikel 4.7. Omzet gerelateerde boete

In plaats van het maximum boetebedrag van tien miljoen euro volgens artikel 4.6, derde lid, wordt in dit artikel voorzien in de mogelijkheid voor de toezichthouder een geldboete van 10% van de netto-omzet van de overtreder op te leggen. Dit nieuwe maximumbedrag geldt indien dit meer is dan tweemaal het maximumbedrag dat voor de overtreding geldt op grond van artikel 4.6, derde lid. Daarmee zal het gaan om een bedrag van twintig miljoen euro, te weten tweemaal het maximumbedrag van tien miljoen euro dat geldt voor een overtreding dat is gerangschikt in de derde boetecategorie.

Het voorgestelde tweede lid biedt de mogelijkheid om, indien dit vereist is ter uitvoering van richtlijnen of verordeningen, het percentage van de netto-omzet op te hogen. Dit is ingegeven door de systematiek die in artikel 1:82, tweede lid, van de Wft is gebruikt. Ook voor de definitie van netto-omzet wordt aangesloten bij de definitie die in artikel 1:82 van de Wft is gegeven, te weten: de opbrengsten uit leveringen van goederen en diensten uit het bedrijf van de onderneming die overtreder is. In elk geval vallen daaronder renteopbrengsten, ontvangen dividenden (tenzij sprake is van deelnemingen met invloed van betekenis) en royalty's. Met dit begrip wordt aangesloten bij het omzet-begrip dat in de mededingingswetgeving (artikel 12o, eerste lid) en strafrecht (artikel 23, zevende lid)⁷⁴ wordt gebruikt voor het berekenen van omzet gerelateerde boetes. In artikel 55, derde lid, van de zesde antiwitwasrichtlijn wordt de mogelijkheid geboden om de hoogte van de geldboete te baseren op de omzet gerelateerde boete.

⁷⁴ In het Wetboek van Strafrecht volgt dit niet uit de wettekst van artikel 23 zelf, maar wel uit de toelichting daarop in het kader van de parlementaire behandeling, *Kamerstukken II* 2014/15, 33685, nr. 3.

Het derde lid bevat tot slot een regeling voor het berekenen van het maximumbedrag van de boete voor een onderneming die deel uitmaakt van een groep. Hierbij wordt de totale (geconsolideerde) netto-omzet van de uiteindelijke moeder gebruikt voor het bepalen van de hoogte van de omzet gerelateerde boete. Dit volgt uit artikel 55, derde lid, van de zesde antiwitwasrichtlijn.

Artikel 4.8. Voordeelsontneming

Met dit artikel wordt artikel 55, tweede lid, van de zesde antiwitwasrichtlijn geïmplementeerd. Daarin wordt bepaald dat de maximale geldboete kan worden verhoogd in geval de overtreder uit de inbreuk voorvloeiend voordeel heeft gehad. Deze mogelijkheid bestaat bij alle overtredingen en ongeacht het maximumbedrag dat voor de betreffende overtreding geldt. Met dit artikel wordt aangesloten bij de systematiek uit artikel 1:83 van de Wft. Ook voor het begrip 'voordeel' is aansluiting gevonden bij de definitie die eraan gegeven wordt in artikel 1:83 van de Wft, te weten: zowel winst die als gevolg van de overtreding is behaald als verlies dat is beperkt. Ook besparingen als gevolg van de overtreding leveren voordeel op in de zin van dit artikel. Voor de uitleg kan worden aangesloten bij de uitleg van het begrip voordeel in artikel 36e van het Wetboek van strafrecht.

Artikel 4.9. Schorsende werking bezwaar en beroep

Dit artikel biedt de mogelijkheid om de betaling van de bestuurlijke boete op te schorten totdat het bezwaar- of (hoger) beroepstermijn is verstreken of, indien bezwaar of (hoger) beroep is ingesteld, hierop is beslist. Hiermee wordt afgeweken van de Awb, waarin is bepaald dat betaling in beginsel zes weken nadat het besluit tot het opleggen van een bestuurlijke boete bekend is gemaakt, moet plaatsvinden. De afwijking van de Awb vloeit voort uit het feit dat rekening wordt gehouden met de relatief hoge boetes die op grond van het AML-pakket kunnen worden opgelegd. Deze bepaling is vergelijkbaar met het voormalige artikel 32b van de Wwft.

Met het tweede lid wordt duidelijk gemaakt dat het moment van waaraf de wettelijke rente wordt berekend, niet wordt beïnvloed door het instellen van bezwaar en (hoger) beroep. Hiermee wordt voorkomen dat een rentevoordeel kan ontstaan door het aantekenen van bezwaar en (hoger) beroep, hetgeen een oneigenlijke reden zou kunnen vormen voor het aanwenden van deze rechtsmiddelen. Indien in bezwaar of (hoger) beroep blijkt dat een reeds betaalde boete ten onrechte is opgelegd, dient de boete inclusief de wettelijke rente te worden terugbetaald aan de instelling.

Artikel 4.10. Ontzegging uitoefening hoger leidinggevende functies

Met dit artikel wordt voorgesteld om toezichthouders bij ernstige situatie de mogelijkheid te geven de overtreder de bevoegdheid te ontzeggen om bij een meldingsplichtige entiteit een beleidsbepalende functie uit te oefenen (een zogenaamd beroepsverbod). Indien de overtreding is begaan door een rechtspersoon kan de ontzegging gegeven worden aan de natuurlijke persoon die over de betrokken gedraging opdracht heeft gegeven of feitelijk leiding heeft gegeven. De maatregel kan worden opgelegd voor de duur van ten hoogste een jaar, met de eenmalige mogelijkheid van verlenging ten hoogste van een jaar. Net als bij het beroepsverbod voorgeschreven in artikel 1:87 van

de Wft, biedt het voorgestelde artikel 4.10, vijfde lid, een grondslag om bij algemene maatregel van bestuur bepalingen in EU-verordeningen aan te wijzen op overtredingen waarvan een bestuursverbod kan worden opgelegd aan leden van een hoger leidinggevend orgaan. De grondslag is beperkt tot de verordeningen genoemd in het voorgestelde artikel 1.3. Omdat deze maatregel ingrijpend van aard is, kan er bij algemene maatregel van bestuur alleen een bepaling van een verordening worden genoemd die een dergelijke sanctie voorschrijft.

Artikel 4.11. Afstand doen van UBO-belang

Middels dit voorgestelde artikel wordt artikel 6, vijfde lid, van de zesde antiwitwasrichtlijn geïmplementeerd. Dat artikel stelt dat toezichthouders de bevoegdheid moeten hebben om te eisen dat een uiteindelijke begunstigde zich ontdoet van diens belang in de meldingsplichtige entiteit indien deze begunstigde onherroepelijk is veroordeeld voor witwassen, daarmee verband houdende basisdelicten of terrorismefinanciering.

Artikel 4.12. Publieke waarschuwing of verklaring

Ter implementatie van artikel 56, tweede lid, onder c, van de zesde antiwitwasrichtlijn wordt met het voorgestelde artikel 4.10 de mogelijkheid gecreëerd voor toezichthouders om, in het geval van een overtreding die is gerangschikt in de tweede of derde boetecategorie, een waarschuwing of verklaring te publiceren.

Het uitvaardigen van een verklaring of waarschuwing dient op grond van de zesde antiwitwasrichtlijn mogelijk te zijn in het geval van ernstige, herhaalde of stelselmatige overtredingen van de bepalingen inzake het cliëntenonderzoek, het melden van ongebruikelijke transacties, het bewaren van bewijsstukken en interne controles. Hierom wordt deze bepaling slechts voorgeschreven voor overtredingen die gerangschikt worden in de tweede en derde boetecategorie, vastgesteld in artikel 4.6.

Het publiceren van een waarschuwing of verklaring heeft als doel om het publiek, de markt en andere betrokken derden te informeren over de overtredende instelling. De toezichthouder zal het doorgaans nodig achten het publiek te informeren in het geval van feiten die dusdanig ernstig zijn dat naast het publiceren van een waarschuwing of verklaring, ook handhavend optreden op zijn plaats is. Het publiceren van een waarschuwing of verklaring is dan ook niet bedoeld om in de plaats te komen van handhavend optreden door de toezichthouder. Door het publiek middels een waarschuwing of verklaring te informeren kan eventuele schade voor het publiek worden voorkomen of beperkt. Daarnaast kan de waarschuwing of verklaring bijdragen aan de informatiepositie van het publiek, zodat het publiek in staat wordt gesteld om weloverwogen keuzes te maken, bijvoorbeeld bij het aangaan of aanhouden van een zakelijke relatie. Van het publiceren van een waarschuwing of verklaring gaat bovendien een waarschuwend effect uit, zodat het tevens een instrument is dat de naleving van de Iwt en de antiwitwasverordening kan bevorderen. De financiële wetgeving kent ook een dergelijke bepaling, zie artikel 1:94 van de Wft.

Artikel 4.13. Openbaarmaking bestuurlijke sancties

Met dit artikel wordt artikel 58 van de zesde antiwitwasrichtlijn

geïmplementeerd, dat voorziet in de verplichting voor de toezichthouder om – behoudens uitzonderingsgevallen – een besluit tot het opleggen van een bestuurlijke sanctie openbaar te maken. Dit artikel komt grotendeels overeen met het regime van artikel 32f van de Wwft en is aangevuld met de systematiek onder artikel 1:97 van de Wft (zie hierna). De openbaarmaking van besluiten geschiedt via de website van de toezichthouder en dient in een toegankelijk formaat te worden weergegeven, zoals voorgeschreven in artikel 58, eerste lid, van de zesde antiwitwasrichtlijn.

De verplichting tot openbaarmaking heeft betrekking op besluiten tot het opleggen van bestuurlijke sancties. Om aan te sluiten bij de bestuurlijke sancties die in richtlijn worden genoemd, wordt het begrip bestuurlijke sanctie voor de toepassing van de artikelen 4.13 tot en met 4.16 uitgebreid ten opzichte van de betekenis die het heeft op grond van artikel 5:2, eerste lid, onderdeel a, van de Awb. Dit betekent dat het publicatieregime ook geldt voor een besluit als bedoeld in artikel 4.10 en 4.11, dat strekt tot het tijdelijk ontszeggen van de bevoegdheid om bepaalde functies uit te oefenen of afstand te doen van het UBO-belang.

Artikel 4.13 voorziet in verschillende momenten van openbaarmaking voor verschillende besluiten. Het uitgangspunt, verwoord in het eerste lid, is dat een besluit tot het opleggen van een bestuurlijke sanctie openbaar gemaakt wordt zodra dat besluit onherroepelijk is geworden. Openbaarmaking van een besluit tot het opleggen van een bestuurlijke sanctie kan ingrijpend zijn voor de betrokkenen, zodat het de voorkeur heeft dit eerst te doen nadat de betrokkenen de gelegenheid hebben gehad om het besluit te onderwerpen aan een rechterlijke toetsing en hierop onherroepelijk uitspraak is gedaan.

In het geval van een besluit tot het opleggen van een bestuurlijke boete ter zake van een ernstige overtreding van de Iwt, de antiwitwasverordening of gelijkgestelde verordeningen conform artikel 1.2 die gerangschikt in de derde boetecategorie of in de tweede boetecategorie die per algemene maatregel van bestuur is aangemerkt als ernstig, dienen de toezichthouders dit besluit echter zo spoedig mogelijk openbaar te maken. Hiermee wordt aansluiting gezocht bij artikel 1:97, derde lid, van de Wft.

De verplichting om besluiten tot het opleggen van een bestuurlijke boete vroegtijdig openbaar te maken, is beperkt tot de gevallen waarin een bestuurlijke boete is opgelegd voor een overtreding gerangschikt in de derde boetecategorie. Het betreft daarmee uitsluitend de gevallen waarin sprake is van een ernstige overtredingen. Hierbij kan gedacht worden aan een overtreding van de kernverplichtingen, zoals de verplichting om cliëntenonderzoek te verrichten.

Een vroegtijdige openbaarmaking van een besluit tot het opleggen van een bestuurlijke boete wegens een ernstige overtreding wordt van belang geacht om partijen op de financiële markten zo snel mogelijk te kunnen waarschuwen. Door middel van een tijdige openbaarmaking kan schade voor betrokken partijen worden voorkomen of worden beperkt. Een bijkomende overweging betreft de kenbaarheid die op deze wijze wordt gegeven aan het optreden door de toezichthouders, waardoor de effectiviteit van de bepalingen ter voorkoming van witwassen en terrorismefinanciering kan worden vergroot. Aan deze doelstellingen, die ook aan artikel 1:97, derde lid, van de Wft ten grondslag liggen, komt evenzeer betekenis toe in het kader van dit wetsvoorstel. Om te voorkomen dat het financieel stelsel wordt gebruikt voor witwassen en

terrorismedinanciering, is het van belang dat betrokkenen vroegtijdig op de hoogte zijn van ernstige overtredingen, ten einde maatregelen te kunnen nemen om de risico's op witwassen en terrorismedinanciering die hieruit voortvloeien, te beheersen.

Hoewel een vroegtijdige openbaarmaking op grond van artikel 4.13, vierde lid, in beginsel verplicht wordt gesteld in geval van overtredingen gerangschikt in de derde boetecategorie, dient de toezichthouder op grond van artikel 4.14 steeds een belangenafweging te maken die kan leiden tot een uitzondering op deze verplichting. Ook wordt in de artikelen 4.15 en 4.16 voorzien in aanvullende waarborgen, ten einde in de rechtsbescherming van betrokkenen te voorzien.

Besluiten tot het opleggen van een last onder dwangsom worden openbaar gemaakt op het moment dat de dwangsom is verbeurd. Een besluit tot het opleggen van een last onder dwangsom waarbij de dwangsom niet is verbeurd wordt voorts op grond van het eerste lid van artikel 4.13 alsnog openbaar gemaakt als dat besluit onherroepelijk is geworden.

Indien een besluit tot het opleggen van een bestuurlijke boete of last onder dwangsom versneld openbaar wordt gemaakt dient op grond van het zesde lid ook het instellen van een eventuele bezwaar- of beroepsprocedure openbaar te worden gemaakt, alsmede de beslissing op het bezwaar en/of de uitkomst van de (hoger)beroepsprocedure. Ook in het geval van openbaarmaking van een onherroepelijk besluit dient de uitkomst van een eventueel daaraan voorafgegane bezwaar- of (hoger)beroepsprocedure openbaar te worden gemaakt. Hiermee wordt artikel 56, derde lid, van de zesde antiwitwasrichtlijn geïmplementeerd.

Artikel 58, vierde lid, van de zesde antiwitwasrichtlijn verplicht de toezichthouder om het besluit en de bijbehorende informatie die met betrekking tot eventuele bezwaar- en (hoger)beroepsprocedures bekend is gemaakt, gedurende een termijn van vijf jaar na de bekendmaking op hun website te laten staan. Artikel 4.13, zevende lid, strekt tot implementatie hiervan. Hierbij dienen echter wel de regels met betrekking tot de bescherming van persoonsgegevens in acht te worden genomen, zodat persoonsgegevens niet langer bewaard worden dan op grond van de Algemene verordening gegevensbescherming is toegestaan. In elk geval blijven de persoonsgegevens niet langer dan vijf jaar openbaar.

Hoewel de toezichthouder in beginsel vrij zijn om te bepalen hoe de publicatie van besluiten tot het opleggen van een bestuurlijke sanctie op 'toegankelijke wijze' moet plaatsvinden, volgt uit deze bepaling dat publicatie in ieder geval ook via de website van de betrokken toezichthouder dient plaats te vinden. Een toezichthouder kan, in aanvulling op de publicatie van het besluit en informatie over (de uitkomsten van) een eventueel bezwaar of (hoger) beroep, ook zelf andere uitlatingen doen over de inhoud van het besluit. Dit kan bijvoorbeeld door een pers- of nieuwsbericht, waarbij de toezichthouder uiteraard wel een zo evenwichtig mogelijke weergave van de inhoud zal moeten geven.

Artikel 4.14. Uitzonderingen op openbaarmaking van bestuurlijke sancties

Dit artikel voorziet in de uitzonderingen op de verplichting tot openbaarmaking. Dit artikel 4.14 komt in zijn geheel overeen met artikel 32g van de Wwft. Het

artikel verplicht de toezichthouder tot een belangenafweging die ertoe kan leiden dat openbaarmaking moet worden uitgesteld, dat een besluit geanonimiseerd openbaar moet worden gemaakt of dat geheel van openbaarmaking moet worden afgezien. De uitzonderingen hebben zowel betrekking op de openbaarmaking van een besluit op grond van artikel 4.13, als op de openbaarmaking van informatie met betrekking tot een bezwaar- of (hoger)beroepsprocedure. Als de uitzonderingen in het onderhavige artikel echter niet van toepassing zijn op de openbaarmaking van het sanctiebesluit, zal dit doorgaans ook niet het geval zijn voor informatie over (de uitkomst van) een bezwaar- of beroepsprocedure.

Redenen om uitzonderingen op de openbaarmaking te maken, kunnen de navolgende zijn. Allereerst verplicht artikel 58, derde lid, van de zesde antiwitwasrichtlijn tot het hebben van dergelijke waarborgen. Openbaarmaking van een besluit mag er niet toe leiden dat een overtreder onevenredig in zijn belang wordt getroffen; in die gevallen zou, op grond van de onderdelen a en b van het eerste lid van artikel 4.14, openbaarmaking moeten worden uitgesteld of zodanig moeten plaatsvinden dat zij niet herleidbaar is tot een afzonderlijke persoon. Hiervan zou bijvoorbeeld sprake kunnen zijn indien de overtreder snel gevolg heeft gegeven aan een aanwijzing of last onder dwangsom, of als de rechtspersoon die de overtreding heeft begaan door openbaarmaking in zijn voortbestaan zou worden bedreigd. Uitstel van openbaarmaking vindt in dat geval plaats totdat de redenen voor het niet publiceren van het besluit zijn opgehouden te bestaan. De onderdelen c en d van het eerste lid beogen te voorkomen dat een strafrechtelijk onderzoek of een onderzoek van een toezichthoudende autoriteit wordt doorkruist, dan wel dat de stabiliteit van het financiële stelsel in gevaar wordt gebracht door de openbaarmaking van een besluit.

Het tweede lid van artikel 4.14 voorziet erin dat openbaarmaking (ook geanonimiseerd) achterwege blijft indien dit onevenredig is gezien de geringe ernst van de overtreding of wanneer dit de stabiliteit van het financiële stelsel in gevaar brengt.

Artikel 4.15. Besluit tot openbaarmaking

Aan openbaarmaking op grond van deze paragraaf dient te allen tijde een besluit vooraf te gaan. Dat geldt zowel voor het publiceren van een waarschuwing of verklaring op grond van artikel 4.12, als ook voor de openbaarmaking van besluiten tot het opleggen van een bestuurlijke sanctie op grond van artikel 4.13. Dit voorgestelde artikel 4.15 komt in zijn geheel overeen met artikel 32h van de Wwft.

Tegen een besluit tot openbaarmaking staat op grond van de Awb bestuursrechtelijke rechtsbescherming open. Het besluit tot openbaarmaking dient in dit kader voldoende informatie te bevatten voor de belanghebbende om te kunnen beslissen of hij een rechtsmiddel wil inzetten. Daarbij is in de eerste plaats relevant dat voldoende duidelijk is wat de toezichthouder openbaar zal maken. Als het gaat om een publicatie die herleidbaar is tot meerdere afzonderlijke instellingen, zal het besluit per belanghebbende in elk geval de openbaar te maken informatie moeten bevatten die tot de betreffende belanghebbende herleidbaar is. Het zal meestal gaan om tekst, die dan in het besluit wordt vermeld.

Voor de afweging van de belanghebbende is verder relevant waar de informatie

openbaar gemaakt zal worden. Op grond van de zesde antiwitwasrichtlijn is de toezichthouder gehouden een besluit tot het opleggen van een bestuurlijke sanctie, op grond van artikel 4.13, op diens website openbaar te maken. Voor het overige is de toezichthouder vrij om te bepalen via welk medium een besluit tot het opleggen van een bestuurlijke sanctie, dan wel een waarschuwing of verklaring, zal worden gepubliceerd.

Tot slot vermeldt het besluit ook de termijn waarop de gegevens openbaar worden gemaakt. Dit zal in de meeste gevallen de in artikel 4.16 vastgestelde termijn zijn (vijf werkdagen, zie ook de artikelsgewijze toelichting bij artikel 4.16). De termijn van artikel 4.16 is echter een minimumtermijn, zodat de toezichthoudende autoriteit er in het besluit ook voor kan kiezen om een langere termijn te nemen.

Voor de goede orde wordt opgemerkt dat een besluit tot openbaarmaking in de zin van het onderhavige artikel een publieke kennisgeving betreft van gegevens die nog niet openbaar zijn. Een besluit tot openbaarmaking is derhalve niet nodig, indien de toezichthouder gegevens publiceert die reeds openbaar zijn. Daarnaast is ook voor het beëindigen van het beschikbaar houden van informatie, bijvoorbeeld wanneer een toezichthouder een mededeling verwijdt waaruit volgt dat tegen een besluit nog bezwaar of beroep openstaat indien de termijn daarvoor is verstreken, geen besluit van de toezichthouder noodzakelijk.

Artikel 4.16. Wachttermijn

In geval een toezichthouder een besluit tot het publiceren van een waarschuwing of een verklaring, dan wel besluit tot het vroegtijdig openbaar maken van een besluit tot het opleggen van een bestuurlijke sanctie, dient hij op grond van dit voorgestelde artikel 4.16, een wachttermijn in acht te nemen. Deze bepaling komt in zijn geheel overeen met artikel 32i van de Wwft. Deze termijn van vijf werkdagen vanaf het moment dat de betrokken persoon in kennis is gesteld van het besluit tot publicatie of openbaarmaking, stelt de betrokken persoon in staat om een verzoek om een voorlopige voorziening in te dienen als bedoeld in artikel 8:81 van de Awb.

De wachttermijn vangt aan op het moment dat het besluit tot openbaarmaking als bedoeld in artikel 4.15 aan de betrokken persoon bekend is gemaakt. Het moment van bekendmaking kan verschillen. Op grond van artikel 4.13, eerste lid, wordt een besluit tot het opleggen van een bestuurlijke sanctie openbaar gemaakt op het moment dat het besluit onherroepelijk is. Op dat moment, dus na het verstrijken van de bezwaartermijn of na de uitspraak van de rechter, neemt de toezichthouder een besluit op grond van artikel 4.15 van de Iwt. Op grond van het onderhavige artikel vindt openbaarmaking vervolgens op zijn vroegst vijf werkdagen later plaats. Tegelijkertijd geldt op grond van artikel 4.13, vierde lid, van deze wet dat een besluit tot het opleggen van een bestuurlijke boete direct openbaar wordt gemaakt. De toezichthouder dient derhalve op grond van artikel 4.15 tegelijkertijd met het besluit tot het opleggen van een bestuurlijke boete ook een besluit tot openbaarmaking te nemen. Vervolgens vindt publicatie van de bestuurlijke boete op zijn vroegst vijf werkdagen later plaats. Ook de publicatie van een waarschuwing of verklaring vindt op zijn vroegst vijf werkdagen na het bekendmaken van het besluit tot het publiceren van deze waarschuwing of verklaring plaats.

De genoemde wachttermijn stelt de belanghebbende(n) in staat om een

verzoek om een voorlopige voorziening in te dienen als bedoeld in artikel 8:81 van de Awb. In dat geval schrijft het voorgestelde artikel 4.16, tweede lid, de toezichthoudende autoriteit pas overgaan tot openbaarmaking als de voorzieningenrechter uitspraak heeft gedaan. Ook wanneer een verzoek om voorlopige voorziening wordt ingetrokken, staat het de toezichthouder vrij over te gaan tot publicatie. In dat geval wordt niet langer voldaan aan de voorwaarde dat een verzoek om een voorlopige voorziening is ingesteld, zodat het onderhavige artikel geen toepassing meer vindt. Een verzoek om een voorlopige voorziening kan ook betrekking hebben op de openbaarmaking van een onherroepelijk besluit of om openbaarmaking van een ingesteld bezwaar of (hoger)beroep en de uitkomst daarvan. De gevolgen van een eventuele voorlopige voorziening zijn gelijk voor alle besluiten tot openbaarmaking.

Indien een besluit tot openbaarmaking na openbaarmaking wordt ingetrokken, of het besluit tot openbaarmaking wordt vernietigd door de rechter, dient de openbaarmaking ongedaan te worden gemaakt. Op grond van het derde lid is de toezichthouder in dat geval verplicht de gegevens niet langer "beschikbaar te houden".

Op grond van het vierde lid is de toezichthouder in aanvulling daarop verplicht de belanghebbende een rectificatie aan te bieden. De toezichthouder gaat vervolgens over tot rectificatie indien de belanghebbende dat wenst. Het is ook denkbaar dat een belanghebbende van rectificatie wenst af te zien, omdat hiermee opnieuw de aandacht op zijn naam en de eerdere publicatie kan worden gevestigd. Ook de wijze van rectificatie zal door de toezichthouder in overleg met de belanghebbende worden vastgesteld. De toezichthouder is daarbij niet verplicht meer ruchtbaarheid te geven aan de rectificatie, dan aan de oorspronkelijke publicatie.

Voor de goede orde wordt hierbij nog opgemerkt dat de situatie bedoeld in artikel 4.16, derde en vierde lid, het intrekken of vernietigen van het besluit tot openbaarmaking, moet worden onderscheiden van de situatie waarin het besluit tot het opleggen van een bestuurlijke sanctie wordt ingetrokken of vernietigd. Voor laatstgenoemde gevallen geldt op grond van artikel 4.13, zesde lid, dat het instellen van bezwaar, beroep en hoger beroep, alsmede de uitkomst daarvan, openbaar wordt gemaakt. Dit volgt uit artikel 58, tweede lid, van de zesde antiwitwasrichtlijn. Een belanghebbende kan de toezichthoudende autoriteit niet verzoeken om af te zien van de publicatie van het instellen van deze rechtsmiddelen, dan wel de uitkomst hiervan.

Artikel 4.17. Waarborgen tijdens procedure voorlopige voorziening

Dit voorgestelde artikel beoogt de vertrouwelijkheid te waarborgen tijdens de procedure van een voorlopige voorziening. Deze bepaling komt in zijn geheel overeen met artikel 32j van de Wwft. Een voorlopige voorziening vindt achter gesloten deuren plaats, zodat de namen en gegevens van betrokkenen en de grondslag voor de bestuurlijke sanctie niet alsnog aan derden kenbaar worden gemaakt of anderszins kenbaar kunnen worden. De onderhavige bepaling is van toepassing op procedures over openbaarmaking van een waarschuwing of verklaring en op de openbaarmaking van een besluit tot het opleggen van een bestuurlijke sanctie. Ook indien openbaarmaking van een besluit tot het opleggen van een bestuurlijke sanctie op grond van artikel 4.14 geanonimiseerd heeft plaatsgevonden, geldt dat de procedures over openbaarmaking achter gesloten deuren plaatsvinden.

Artikel 4.18. Melden van inbreuken en bescherming van melders

Dit artikel implementeert artikel 60 van de zesde antiwitwasrichtlijn. Het betreft de verplichting voor meldingsplichtige entiteiten om over kanalen te beschikken die hun werknemers, of personen in vergelijkbare positie, in staat stellen om een overtreding van de antiwitwasverordening, de in artikel 1.2 van de Iwt gelijkgestelde verordeningen of de Iwt intern te melden. Deze procedures moeten voorzien in een onafhankelijke en anonieme wijze voor het doen van dergelijke meldingen.

In artikel 2c, van de Wet bescherming klokkenluiders is geregeld dat meldingen gericht worden aan de toezichthouder en dat de toezichthouder zorgdraagt voor de opvolging van deze melding. Om hierbij aan te sluiten wordt in het tweede lid van het voorgestelde artikel naar deze bepaling uit de Wet bescherming klokkenluiders verwezen.

HOOFDSTUK 5. GEHEIMHOUDING EN SAMENWERKING

Artikel 5.1. Samenwerking met andere autoriteiten

Dit voorgestelde artikel implementeert de algemene verplichting voor toezichthouders en de FIE om onderling samen te werken en samen te werken met andere bevoegde autoriteiten. De zesde antiwitwasrichtlijn verplicht lidstaten om samenwerking tussen toezichthouders, FIE's en andere bevoegde autoriteiten mogelijk te maken. Dit vloeit voort uit de artikelen 44, 46, 47 51 en 61 tot en met 66. Artikel 44 schrijft het algemene beginsel voor dat toezichthouders zoveel mogelijk met elkaar samenwerken. In het artikel 46 en 47 wordt dit nader uitgewerkt voor gevallen er spraken is van overlappend toezicht in het geval van groepstoezicht (artikel 46) en bij grensoverschrijdende activiteiten (artikel 47). In hoofdstuk V van de zesde antiwitwasrichtlijn wordt de samenwerking en informatie-uitwisseling tussen bevoegde autoriteiten, zowel toezichthouders als de FIE, met andere publieke entiteiten omschreven. Artikel 61, eerste lid, bevat de algemene bepalingen waarin lidstaten worden opgedragen om bevoegde autoriteiten op nationaal niveau te laten samenwerken. In artikel 63 wordt dit nogmaals specifiek voorgeschreven voor de samenwerking met de AMLA. In artikelen 64, 65 en 66 wordt dit respectievelijk voorgeschreven voor samenwerking met toezichthouders op kredietinstellingen of financiële instellingen, toezichthouders op auditors en autoriteiten belast met de uitvoering van gerichte financiële sancties.

De implementatie voor de beginselplicht tot samenwerking tussen toezichthouders onderling en de FIE komt tot uiting in het eerste lid door voor te schrijven dat toezichthouders en de FIE voor zover dat voor de vervulling van haar taak op grond van deze wet of de vervulling van de taken van de toezichthouders en FIE nodig met elkaar moeten samenwerken. Samenwerking houdt veelal het uitwisselen van informatie in. Daarom is in het voorgestelde eerste lid tevens opgenomen dat toezichthouders en de FIE onderling informatie met elkaar kunnen uitwisselen ten behoeve van die samenwerking. In het voorgestelde tweede lid is eenzelfde verplichting opgenomen, maar deze ziet op de samenwerking met de bevoegde autoriteiten uit andere lidstaten. In het derde lid komt tot uitdrukking dat bij dergelijke samenwerking en bijkomende informatie-uitwisseling wel de voorwaarden gelden zoals deze zijn gesteld bij of krachtens artikel 5.6, waarin de uitwisseling van vertrouwelijke informatie is opgenomen, in acht genomen moet worden. Het voorgestelde

vierde lid voorziet in de mogelijkheid om nadere regels te stellen over de samenwerking tussen de toezichthouders en de FIE enerzijds en met de bevoegde autoriteiten uit andere lidstaten anderzijds. Dit is bedoeld om een technische uitvoering te kunnen geven aan deze samenwerking, zoals de exacte informatie-uitwisselingverplichtingen tussen de toezichthouders en de specifieke gevallen, zoals bepaald in de Omnibus I richtlijn⁷⁵, waarin de toezichthouder een geschillenbeslechtingsprocedure kan starten.

Artikel 5.2. Inlichtingenbevoegdheid

Zoals bij de toelichting onder het voorgestelde artikel 5.1 al is aangegeven houdt samenwerking veelal ook de uitwisseling van informatie in. Dit impliceert ook dat andere bevoegde autoriteiten de toezichthouder kunnen verzoeken om informatie te vorderen bij meldingsplichtige entiteiten waar de toezichthouder toezicht op houdt. Het voorgestelde artikel 5.2 is nodig omdat het hier niet gaat om nalevingstoezicht als bedoeld in artikel 4.1 en ook niet om de eigen toezichtstaak van de toezichthouder. Er kan dus niet worden volstaan met de bevoegdheden uit artikel 4.1 jo 5:16 van de Awb en artikel 4.2. Middels het voorgestelde eerste lid wordt geregeld dat toezichthouders aan informatieverzoeken van andere bevoegde autoriteiten kunnen voldoen. In het voorgestelde tweede lid is geregeld dat het evenredigheidsbeginsel (5:13 Awb) en de verplichting om mee te werken (5:20 Awb) van overeenkomstige toepassing zijn.

Artikel 5.3. AML/CFT-toezichtcolleges

Middels het voorgestelde artikel 5.3 worden artikel 49 en 50 van de zesde antiwitwasrichtlijn geïmplementeerd. Op grond van artikel 49 en 50 moeten of kunnen toezichthouders zogenaamde AML/CFT toezichtcolleges oprichten. Dit zijn colleges waarbinnen toezichthouders gezamenlijk toezicht op een meldingsplichtige entiteit die grensoverschrijdend actief is coördineren. Op grond van het eerste lid van dit artikel dienen toezichthouders die AML/CFT toezicht houden op kredietinstellingen en financiële instellingen AML/CFT-toezichtcolleges op te richten, indien een instelling waar zij toezicht op houden moederonderneming van een groep is of het hoofdkantoor. Dit volgt uit artikel 49 van de zesde antiwitwasrichtlijn. Uitzondering hierop zijn de gevallen dat de AMLA-toezicht houdt op deze instelling, dit wordt voorgeschreven in het vijfde lid. Middels het tweede lid wordt artikel 50 van de zesde antiwitwasrichtlijn geïmplementeerd. Deze bepaling maakt gebruik van de lidstaatoptie om het mogelijk voor toezichthouders op niet-financiële instellingen om een toezichtcollege op te richten. Anders dan het eerste lid betreft het hier een bevoegdheid van de niet-financiële toezichthouder op de moederonderneming, geen verplichting. De inhoud en opzet van het lid is grotendeels gelijk aan het eerste lid dat de AML/CFT toezichtcolleges regelt voor financiële toezichthouders. Het grootste verschil ten opzichte van dat artikel is dat, aangezien het bevoegdheid, geen verplichting betreft, dat minimaal twee niet-financiële toezichthouders uit andere lidstaten een advies tot oprichting van een AML/CFT toezichtcollege kunnen indienen wanneer er geen gebruik wordt

⁷⁵ Richtlijn 2010/78/EU van het Europees Parlement en de Raad van 24 november 2010 tot wijziging van de Richtlijnen 98/26/EG, 2002/87/EG, 2003/6/EG, 2003/41/EG, 2003/71/EG, 2004/39/EG, 2004/109/EG, 2005/60/EG, 2006/48/EG, 2006/49/EG en 2009/65/EG wat de bevoegdheden van de Europese toezichthoudende autoriteit (Europese Bankenautoriteit), de Europese toezichthoudende autoriteit (Europese Autoriteit voor verzekeringen en bedrijfspensioenen) en de Europese toezichthoudende autoriteit (Europese Autoriteit voor effecten en markten) betreft (PbEU 2010, L 331).

gemaakt. Dit advies is gericht aan niet-financiële toezichthouder, de AMLA en de andere niet-financiële toezichthouders.

In het derde lid wordt de bevoegdheid gegeven dat toezichthouders kunnen deelnemen aan AML/CFT toezichtcolleges die opgericht worden door andere toezichthouders.

Artikelen 49 en 50 van de zesde antiwitwasrichtlijn regelen de samenstelling en activiteiten van het AML/CFT toezichtcollege. Middels het vierde lid zijn de toezichthouders gehouden die regels bij de oprichting of deelname aan een AML/CFT toezichtcollege in acht te nemen.

Artikel 5.4. Activiteiten in het kader van vrij verrichten van diensten

Met het voorgestelde artikel 5.4 worden artikel 38 en 54 van de zesde antiwitwasrichtlijn geïmplementeerd. Op grond van de zesde antiwitwasrichtlijn is de toezichthouder van de lidstaat van herkomst verplicht toe te zien op de naleving van de antiwitwasverordening. Bepaalde categorieën meldingsplichtige entiteiten kunnen actief zijn via een netwerk van agenten of andersoortige infrastructuur waardoor de toezichthouder van de lidstaat van ontvangst geen formele bevoegdheden heeft ten aanzien van deze meldingsplichtige entiteit. Artikel 54 is bedoeld om ernstige, herhaalde of systematische inbreuken in de lidstaat van ontvangst te adresseren. Deze bepaling stelt de toezichthouder in staat om ten aanzien van vestigingen van betaalinstanties en elektronisch geldinstellingen waarbij een centraal contactpunt is aangewezen, passende maatregelen te nemen indien er gebreken van ernstige aard worden geconstateerd. Hiervoor schrijft de bepaling een tweetal opeenvolgende stappen voor.

Het voorgestelde eerste lid bevat de algemene regel voor activiteiten die hetzij in, hetzij vanuit Nederland worden verricht. Op grond van dit lid kan een toezichthouder in eerste instantie voornoemde instellingen verzoeken aan de verplichtingen van de antiwitwasverordening te voldoen en dient de toezichthouder de toezichthouder uit de lidstaat van herkomst onmiddellijk te informeren.

Het voorgestelde tweede en derde lid regelt specifiek de situatie dat Nederland de staat van ontvangst is. Het tweede lid regelt dat, indien een meldingsplichtige entiteit niet aan het verzoek uit het eerste lid voldoet, de toezichthouder ook hierover de toezichthouder uit de lidstaat van herkomst informeert. Daarnaast kan op grond van het voorgestelde derde lid de toezichthouder in die gevallen ook maatregelen nemen indien onmiddellijke maatregelen vereist zijn om ernstige, herhaalde of systematische inbreuken te adresseren.

Tot slot regelt het voorgestelde vierde lid dat een toezichthouder andersom in de hoedanigheid van toezichthouder van de lidstaat van herkomst verplicht is eventuele meldingen van de toezichthouder van de lidstaat van ontvangst op te volgen.

Artikel 5.5. Geheimhouding van vertrouwelijke gegevens

Deze bepaling implementeert artikel 67 van de zesde antiwitwasrichtlijn en regelt de geheimhouding. Artikel 5.5 komt overeen met artikel 1:89 van de Wft en betreft de geheimhoudingsplicht voor alle huidige en voormalige

betrokkenen bij de uitvoering van deze wet, waaronder voor de toezichthouder zelf. In het voorgestelde eerste lid is deze geheimhoudingsplicht uitdrukkelijk opgenomen. Met het eerste en tweede lid wordt beoogd dat vertrouwelijke gegevens die in het kader van deze wet zijn vergaard, door de toezichthouder niet worden verspreid. De geheimhoudingsplicht heeft tot doel te waarborgen dat informatie die vertrouwelijk van aard is en die door instellingen wordt verstrekt, vertrouwelijk blijft. Daarnaast heeft deze waarborg tevens tot doel dat de vrije informatievoorziening aan de toezichthouder en effectief toezicht door de toezichthouder wordt bevorderd. Uit het tweede lid volgt dat als er vertrouwelijke gegevens of inlichtingen openbaar gemaakt moeten worden, dat dit altijd in geaggregeerde vorm dient plaats te vinden. Dit houdt in dat de informatie die openbaar wordt gemaakt niet herleidbaar is tot natuurlijke personen. Dit betekent dat een mededeling ook niet herleidbaar mag zijn tot een individuele instelling. Voorts kent het derde lid een uitzondering op de geheimhoudingsplicht voor de gevallen waarin het op grond van het Wetboek van Strafvordering noodzakelijk is om informatie te verstrekken.

Artikel 5.6. Gegevensuitwisseling met andere instanties

Dit voorgestelde artikel strekt ertoe een grondslag te creëren voor nadere regels voor vertrouwelijke informatie-uitwisseling in het kader van samenwerkingsplicht van toezichthouders. Zoals reeds bij de toelichting op artikel 5.1 uiteen is gezet, bevat de zesde antiwitwasrichtlijn verschillende verplichtingen tot samenwerken en bijbehorende informatie-uitwisseling. Dit artikel is nodig om de uitwisseling van vertrouwelijke informatie in het kader van samenwerking mogelijk te maken en te voorzien van waarborgen. Vanwege de omvang van het aantal artikelen dat deze materie regelt in de zesde antiwitwasrichtlijn, alsmede de verscheidenheid en materiële overlap, is gekozen om één grondslag in de Iwt op te nemen om de uitwisseling van vertrouwelijke informatie bij algemene maatregel van bestuur nader uit te werken.

Het voorgestelde eerste lid bevat de grondslag om specifieke voorschriften omtrent informatie-uitwisseling die volgen de zesde antiwitwasrichtlijn nader uit te werken bij algemene maatregel van bestuur. De grondslag is bedoeld voorschriften uit hoofdstukken IV en V zesde antiwitwasrichtlijn te implementeren en zo nodig nader uit te werken. Op het niveau van de wet wordt voorgeschreven welke partijen het betreft. Deze partijen volgen rechtstreeks uit de zesde antiwitwasrichtlijn. Allereerst betreft dit onder a en b andere toezichthouders en de FIE. In onderdeel c zijn de nationale bevoegde autoriteiten voor zover de gegevens of inlichtingen dienstig zijn voor de uitoefening van hun wettelijke taken opgenomen. Deze bevoegde autoriteiten worden specifiek benoemd. In onderdeel d wordt de Kamer van Koophandel genoemd, in het kader van het toezicht op de UBO-registers. Onder e zijn de bevoegde autoriteiten uit andere lidstaten algemeen opgenomen. Onder f zijn toezichthoudende instanties opgenomen, dit zijn toezichthouders op financiële instellingen, zowel nationaal als in andere lidstaten of derde landen. Onder g zijn toezichthouders op auditors opgenomen, deze specifieke toezichthouder kennen wij in Nederland niet, maar dit volgt rechtstreeks uit artikel 65 van de zesde antiwitwasrichtlijn en dient voor gevallen dat samengewerkt moet worden met dergelijke toezichthouders in andere lidstaten. Onderdelen h, i en j zien op Europese toezichthouders, te weten de AMLA, de Europese Bankenautoriteit en Europese Centrale Bank. Onderdeel k schrijft samenwerking met afwikkelingsautoriteiten voor. In onderdeel l wordt de samenwerking met aangewezen autoriteiten onder de Richtlijn 2014/49/EU

inzake depositogarantiestelsels voorgeschreven. In onderdeel m wordt de samenwerking met autoriteiten die bevoegd zijn voor de uitvoering van gerichte financiële sancties in Nederland en in andere lidstaten voorgeschreven. In Nederland betreffen dit veelal dezelfde autoriteiten als die op grond van deze wet zijn aangewezen als toezichthouders. De definitie van deze groep is in de zesde antiwitwasrichtlijn breed geformuleerd omdat het raamwerk voor de uitvoering van gerichte financiële sancties en sancties algemeen, nog niet Europees is geharmoniseerd en derhalve kan verschillen tussen lidstaten, bij deze brede definitie is daarom aangesloten.

Onderdeel n schrijft samenwerking met tijdelijke enquêtecommissies van het Europees Parlement voor. Met onderdelen o en p wordt gebruik gemaakt van de lidstaatopties uit artikel 68, derde lid, van de zesde antiwitwasrichtlijn, om tevens informatie-uitwisseling toe te staan met parlementaire enquêtecommissies en de Algemene Rekenkamer in het kader van hun onderzoeken.

Daarnaast is gekozen om onder q specifiek een grondslag op te nemen voor informatie-uitwisseling met samenwerkingsverbanden zoals bedoeld in de Wet gegevensverwerking door samenwerkingsverbanden. De zesde antiwitwasrichtlijn kent deze specifieke entiteit niet en komt voort uit nationaal recht. De grondslag om gegevens uit te wisselen bestond reeds op grond van de Wwft en wordt gehandhaafd. In onderdeel r is een specifieke grondslag opgenomen om samenwerking te bewerkstelligen met tegenhangers van toezichthouders in derde landen als bedoeld in artikel 51 van de zesde antiwitwasrichtlijn. Tot slot wordt in onderdeel s een grondslag opgenomen om bij algemene maatregel van bestuur andere instanties aan te wijzen voor gegevensuitwisseling.

In het voorgestelde tweede en derde lid zijn op het niveau van wet waarborgen opgenomen bij de informatie-uitwisseling. In het tweede lid worden waarborgen voorgeschreven die gelden bij alle gevallen van informatie-uitwisseling tussen de bevoegde autoriteiten en zien op de vereiste doelbinding voor informatie-uitwisselen. De informatie mag alleen worden uitgewisseld als het doel voldoende bepaald is en past de doelen van de wet of andere regels in het kader van financieel toezicht. Hiermee wordt tot uiting gebracht dat deze lijst waarborgen niet uitputtend zijn. In het derde lid zijn aanvullende waarborgen voorgeschreven indien het informatie-uitwisseling betreft met instanties uit andere lidstaten of derde landen. Voor uitwisseling met instanties uit andere lidstaten of derde landen geldt een zwaardere toets dan bij uitwisseling met nationale instanties. De toezichthouder dient zich ervan te vergewissen dat de uitwisseling niet in strijd is met de Nederlandse wet of openbare orde en dat de geheimhouding geborgd. Daarnaast mag de verstrekking niet in strijd met doelen van deze wet en moet worden geborgd dat informatie niet gebruikt wordt voor andere doelen dan waarvoor deze verstrekt wordt. Tot slot wordt in het vierde lid een grondslag geregeld om bij algemene maatregel van bestuur nadere regels te stellen ten aanzien van de doelen en de waarborgen waarvoor gegevens worden verstrekt.

Artikel 5.7. Gegevensverwerking door samenwerkingsverbanden

Artikel 5.7 regelt, in aanvulling op de grondslag in artikel 5.6, de specifieke grondslag voor gegevensuitwisseling binnen een samenwerkingsverband in de zin van de Wet gegevensverwerking door samenwerkingsverbanden. Artikel 5.5 bevat de geheimhoudingsplicht van de toezichthouders. Het geldt voor al het

toezicht, met uitzondering van het toezicht op advocaten en het toezicht op notarissen. De geheimhoudingsplicht van de toezichthoudende autoriteiten voor die beroepsgroepen is geregeld in specifieke wetgeving voor die beroepsgroepen in combinatie met artikel 5.10. Artikel 5.7 bevat een uitzondering op de geheimhoudingsplicht van de toezichthoudende instellingen en is niet van toepassing voor de toezichthouders voor die beroepsgroepen. Om mogelijk te maken dat toezichthouders gegevens verstrekken aan een samenwerkingsverband waarop de Wet gegevensverwerking door samenwerkingsverbanden van toepassing is, bevat het eerste lid van artikel 5.7 een uitzondering op de geheimhoudingsplicht. Het bilateraal verstrekken van gegevens of inlichtingen door een toezichthoudende autoriteit bij of krachtens deze wet is aan voorwaarden verbonden. Deze voorwaarden zijn per soort verstrekking en per ontvangende partij geregeld bij of krachtens artikel 5.5 en 5.6. Voor verstrekking aan een samenwerkingsverband zullen deze voorwaarden onverkort gelden. Dat is opgenomen in het tweede lid. Aan veel van deze voorwaarden zal in de regel voldaan worden via het systeem van de Wet gegevensverwerking door samenwerkingsverbanden. Voor andere voorwaarden, die niet worden ondervangen Wet gegevensverwerking door samenwerkingsverbanden, bepaalt het tweede lid dat de voorwaarden uit deze wet gelden.

De antiwitwasverordening kent ook een geheimhoudingsplicht (mededelingsverbod) voor instellingen die de beschikking hebben over bepaalde informatie in artikel 73. In bepaalde gevallen kan de informatie waar het om gaat van nut zijn voor een samenwerkingsverband. Op grond artikel 73, tweede lid, van de antiwitwasverordening is dergelijke verstrekking aan toezichthouders of voor rechtshandavingsdoeleinden toegestaan. Verstrekking door een instelling aan een samenwerkingsverband dat valt onder de Wet gegevensverwerking door samenwerkingsverbanden zal daaraan dan ook telkens moeten voldoen. Dit wordt in het systeem van de Wet gegevensverwerking door samenwerkingsverbanden ondervangen doordat in het kader van de vraag of een instelling kan toetreden wordt nagegaan wat de mogelijkheden en voorwaarden zijn voor verstrekking. Als op grond van de antiwitwasverordening geen uitwisselingsmogelijkheden bestaan, zal een instelling de informatie die valt onder de geheimhoudingsplicht van artikel 73 niet in het samenwerkingsverband kunnen delen. In het vierde lid is een grondslag opgenomen, overeenkomstig artikel 5.6, om bij algemene maatregel van bestuur aanvullende voorwaarden en beperkingen te stellen.

Artikel 5.8. Informatieverstrekking toezichthoudende autoriteit

Met het voorgestelde artikel 5.8 wordt artikel 39, eerste en tweede lid, van de zesde antiwitwasrichtlijn geïmplementeerd. Op grond van artikel 39 dienen toezichthouders algemene informatie over geïdentificeerde risico's en relevante regelgeving of richtsnoeren te verstrekken aan de onder hun toezichtstaande entiteiten. Dit wordt voorgeschreven in het eerste lid. Artikel 39 betreft een doelbepaling en schrijft niet specifiek voor hoe en met welke regelmaat deze informatie moet worden verspreid, enkel dat toezichthouders in voorkomende voorlichtingsactiviteiten dienen te organiseren. Dit betreft een algemene verplichting voor toezichthouders die zij zelf kunnen invullen en behoeft geen nadere invulling in de wet. Het tweede lid schrijft specifiek voor dat toezichthouders meldingsplichtige entiteiten onmiddellijk en actief moeten informeren over personen of entiteiten die zijn aangewezen in verband met gericht financiële sancties. Dit volgt uit het vierde lid van artikel 39.

Artikel 5.9. Informatieverstrekking aan de FIE

Op grond van artikel 42 van de zesde antiwitwasrichtlijn zijn medewerkers van de toezichthouder verplicht tot het melden van feiten die duiden op witwassen of financieren van terrorismefinanciering bij de Financiële inlichtingen eenheid. Deze verplichting strekt zich tevens uit tot feiten die zijn ontdekt bij de uitoefening van taken die op grond van een andere wet aan de toezichthouder toekomen. Om die reden is in het eerste lid van artikel 5.9 aangegeven dat de meldplicht ook geldt ten aanzien van feiten die door medewerkers van een toezichthouder worden ontdekt bij de uitoefening van een taak op grond van andere wetten.

Voor de volledigheid wordt in het tweede lid van artikel 5.9 geëxpliciteerd dat de meldplicht ook van toepassing is op het verwisselen van bankbiljetten door medewerkers van DNB, op grond van de Bankwet 1998.

Artikel 5.10. Doorbreking geheimhoudingsplicht

Dit voorgestelde artikel regelt de doorbreking van de geheimhoudingsplicht van advocaten en notarissen, om te kunnen voldoen aan de uitvoering van deze wet en de antiwitwasverordening.

Om te kunnen voldoen aan de verplichtingen die deze wet en de antiwitwasverordening aan meldingsplichtige entiteiten stelt, zoals het melden van verdachte transacties aan de FIE, het meewerken aan toezicht en het melden van discrepanties in de centrale registers, regelt het eerste lid grondslagen voor notarissen en advocaten om hiervoor van hun wettelijke geheimhoudingsplicht af te kunnen wijken. Deze grondslagen stonden voorheen in de Wwft in respectievelijk de artikelen 18a, 26 en 10c, vierde lid. De inhoud van deze grondslagen is hetzelfde gebleven. Overigens zijn notarissen en advocaten ingevolge de antiwitwasverordening niet verplicht informatie te delen die zij van of over een cliënt ontvangen wanneer zij de rechtspositie van die cliënt bepalen dan wel in of in verband met een rechtsgeding verdedigen of vertegenwoordigen, met inbegrip van het verstrekken van advies over het instellen of vermijden van een dergelijk geding, ongeacht of dergelijke informatie vóór, gedurende of na dat geding wordt ontvangen of verkregen. Hiertoe zijn zij slechts verplicht indien zij a) betrokken zijn bij witwassen, daarmee verband houdende basisdelicten of terrorismefinanciering, b) juridisch advies verstrekken met het oog op witwassen, daarmee verband houdende basisdelicten of terrorismefinanciering, of c) weten dat de cliënt juridisch advies inwint met het oog op witwassen, daarmee verband houdende basisdelicten of terrorismefinanciering.

In het voorgestelde tweede lid wordt het aanvullend mogelijk gemaakt voor notarissen om hun geheimhoudingsplicht te doorbreken ten behoeve van informatie-uitwisseling bedoeld in artikel 73, derde, vierde en vijfde lid, en artikel 75 van de antiwitwasverordening. De beroepsgroep heeft aangegeven deze doorbreking enkel passend te achten voor informatie-uitwisseling ten opzichte van andere notarissen.

HOOFDSTUK 6. WIJZIGING OVERIGE WETTEN

Artikel 6.1. Intrekking Wet ter voorkoming van witwassen en financieren van terrorisme

Middels dit voorgestelde artikel wordt de Wwft ingetrokken. Grotendeels werden de eerste vijf antiwitwasrichtlijnen geïmplementeerd in de Wwft. Met de komst van het AML-pakket zijn veel verplichtingen vanuit de richtlijn naar de verordening verplaatst. Derhalve is ervoor gekozen om de Wwft in zijn geheel in te trekken en om de Iwt vast te stellen ter implementatie van de zesde antiwitwasrichtlijn en ter uitvoering van een aantal bepalingen uit de antiwitwasverordening.

Artikel 6.2. Wijziging Wet toezicht trustkantoren 2018

A (artikel 1)

Met de toepassing van de antiwitwasverordening worden meerdere begrippen en verplichtingen op Europees niveau geharmoniseerd. De begripsbepalingen in de Wtt 2018 moeten aansluiten op de begripsbepaling die in de antiwitwasverordening. Voor zover de wijzigingen van de begripsbepalingen niet voor zich spreken, worden deze in het navolgende toegelicht.

Bij de begripsomschrijving van de FIE wordt verwezen naar artikel 3.1 van deze wet, omdat daarin de FIE wordt ingesteld.

Bij de begripsomschrijving van uiteindelijk belanghebbende wordt verwezen naar de definitiebepaling van uiteindelijk begunstigde in de antiwitwasverordening, maar is er niet voor gekozen om de term uiteindelijk belanghebbende naar uiteindelijk begunstigde te wijzigen.

De begripsomschrijving van "zakelijke relatie" strekt zich ook uit tot doelvennootschappen. Hoewel het begrip "doelvennootschap" niet expliciet is opgenomen in de antiwitwasverordening of de zesde antiwitwasrichtlijn, brengt het ontbreken daarvan geen materiële wijziging ten opzichte van de huidige wet met zich mee. De relatie tussen een trustkantoor en een doelvennootschap houdt immers verband met de professionele activiteiten van het trustkantoor en kent doorgaans een duurzaam of herhalend karakter. Daarmee voldoet deze relatie aan de elementen van een zakelijke relatie zoals gedefinieerd in de antiwitwasverordening.

B

Met deze wijziging wordt in navolging van de tekst van de antiwitwasverordening in de gehele Wtt 2018 het begrip "uiteindelijk belanghebbende" vervangen door "uiteindelijk begunstigde". Er is gekozen om aan te sluiten bij de begripsomschrijving uit de antiwitwasverordening omdat die verordening, nadat deze van toepassing wordt, rechtstreeks zal doorwerken in de Nederlandse rechtsorde en het gebruik van dezelfde definitie leidt tot duidelijkheid.

C

Er worden twee nieuwe artikelen ingevoegd. De zesde antiwitwasrichtlijn verplicht in artikel 4, eerste lid, tot een registratie- of vergunningplicht van aanbieders van trust en vennootschappelijke diensten. De definitie hiervan wordt gegeven in artikel 2, eerste lid, punt 11 van de antiwitwasverordening. Het verstrekken van een statutaire zetel, bedrijfsadres, correspondentieadres of administratief adres (ook wel bekend als domicilieverlening) wordt in

onderdeel c als activiteit genoemd. In de Wtt 2018 geldt de vergunningplicht alleen wanneer er ook aanvullende dienstverlening plaatsvindt (ook wel domicilie plus genoemd). Verdere trustdiensten zijn wel al gereguleerd. Er is in de Wtt 2018 geen registratieplicht of vergunningplicht voor sec domicilieverlening.

In het eerste lid van artikel 3b wordt deze registratieplicht daarom geïntroduceerd. De registratieplicht geldt eveneens voor in Nederland gevestigde partijen die beroeps- of bedrijfsmatig hun diensten aanbieden aan personen in andere landen. De registratieplicht is dus niet te omzeilen door alleen buiten Nederland diensten aan te bieden. Ook partijen buiten Nederland kunnen in Nederland actief deze diensten aanbieden. Domicilieverleners vallen in de Wwft onder het toezicht van BTWwft in mandaat van de Minister van Financiën en niet onder toezicht van DNB. Deze toezichtverdeling wordt voortgezet. Voor de goede orde wordt opgemerkt dat er voor domicilieverleners alleen een registratieplicht geldt en dat de andere bepalingen in de Wtt 2018 niet voor hen gelden, tenzij zij natuurlijk diensten (gaan) aanbieden die wel door de Wtt 2018 worden gedekt.

Bij de registratie dienen gegevens aangeleverd te worden. In het tweede lid van artikel 3b wordt een grondslag gecreëerd om deze gegevens bij algemene maatregel van bestuur te benoemen en uit te werken.

Het derde lid legt de verplichting aan domicilieverleners op om wijzigingen door te geven. Dit heeft dan betrekking op de wijzigingen in het tweede lid.

BTWwft dient een domicilieverlener te registreren. Het vierde lid bepaalt daarom dat BTWwft de registratie van de aanbieder binnen twee maanden dient te voltooien. Uiteraard is de Awb van toepassing op de beslissing om de aanbieder te aan te bieden.

Het vijfde lid maakt duidelijk dat zonder het hebben van een registratie geen diensten mogen worden aangeboden als bedoeld in het eerste lid.

Het zesde lid werkt uit wanneer de domicilieverlener niet geregistreerd wordt. Dit is het geval wanneer de aangeleverde gegevens niet volledig zijn of BTWwft niet overtuigd is van de juistheid ervan of de aanbieder niet voldoet aan relevante wet- en regelgeving, in dit geval de Iwt en de antiwitwasverordening.

Artikel 3c geeft weer wanneer BTWwft een registratie door kan halen. Dit kan wanneer de aanbieder niet voldoet aan de antiwitwasverordening of de Iwt. Ook kan de aanbieder zelf verzoeken om doorhaling of als de aanbieder is opgehouden te bestaan.

D (artikel 7)

Artikel 7 geeft weer wanneer DNB verleende vergunningen kan wijzigingen of geheel of gedeeltelijk kan intrekken. Dit kan onder andere wanneer een vergunninghouder niet voldoet aan Wwft. Met deze voorgestelde wijziging wordt de verwijzing naar de Wwft vervangen door een verwijzing naar de antiwitwasverordening en de Iwt, nu de materiële normen daarin staan.

E (artikel 8)

Artikel 8 regelt het melden van wijzigingen van gegevens aan DNB. Daarbij dienen wijzigingen van de gegevens van de uiteindelijk belanghebbende ook gemeld te worden. In het vijfde lid is een voorgestelde verwijzing opgenomen naar de definitie van uiteindelijk belanghebbende van artikel 10a, eerste lid van de Wwft. Nu het begrip "uiteindelijk belanghebbende" is opgenomen in de antiwitwasverordening, vervalt derhalve de definitie uit artikel 10a van de Wwft en artikel 10a, vijfde lid.

F (artikel 10)

Artikel 10 regelt de geschiktheid- en betrouwbaarheidseis van (mede) beleidsbepalers, leden van het toezichthoudend orgaan van een trustkantoor of van houders van een gekwalificeerde deelneming in een trustkantoor. Nu het voorstel is om de Wwft in te trekken, vervalt in het vierde en vijfde lid van dit artikel de verwijzing naar de Wwft.

G (artikel 15)

Artikel 15 regelt de verplichting van trustkantoren om over een compliance- en auditfunctie te beschikken. In het tweede lid wordt een opsomming gegeven van de regelgeving waarop de auditfunctie de naleving ervan moet controleren. Met de voorgestelde wijziging wordt de verwijzing naar de Wwft in die opsomming vervangen door een verwijzing naar de antiwitwasverordening en de Iwt. Daarnaast wordt aangesloten bij de terminologie van de "nalevingsfunctie", zoals gehanteerd in de antiwitwasverordening.

H (artikel 16)

Artikel 16 regelt de voorwaarden voor het uitbesteden van werkzaamheden door trustkantoren aan derden. Met deze voorgestelde wijziging vervalt het uitbestedingsverbod van de compliance functie in het tweede lid van dit artikel. Het uitbestedingsverbod voor de compliance functie is namelijk opgenomen in artikel 18, vijfde lid, van de antiwitwasverordening.

I en K (artikel 22, 23, 24, 25, 26, 30, 37, 44, 74, 76, paragraaf 4.2, 4.3 en 4.4)

Met de nieuwe antiwitwasverordening worden meerdere bepalingen met betrekking tot de bestrijding van witwassen en financiering van terrorisme op EU-niveau geharmoniseerd. Als gevolg hiervan dienen de bepalingen uit de Wtt 2018 die hierover gaan te vervallen. Wat betreft de cliëntonderzoeksmaatregelen regelt de antiwitwasverordening dit vanaf 10 juli 2027 en niet meer de Wtt 2018. Hieronder wordt kort ingegaan op de artikelen die komen te vervallen. Zie daarnaast voor de verschillen in definities tussen de Wtt 2018 en de antiwitwasverordening paragraaf 7.4 in het algemene deel van de memorie van toelichting.

Artikel 22

Dit artikel regelt de gevallen waarin een trustkantoor verplicht is om cliëntonderzoek te verrichten. De voorgestelde wijziging heeft als gevolg dat de voorschriften van hoofdstuk II van de antiwitwasverordening gelden.

Artikel 23

Dit artikel regelt het verbod op vroegtijdige dienstverlening. De voorgestelde wijziging heeft als gevolg dat de voorschriften van hoofdstuk III van de antiwitwasverordening gelden.

Artikel 24

Dit artikel regelt de verificatie van de identiteit van de cliënt. Hiervoor gelden nu de voorschriften van hoofdstuk III, afdeling 1, van de antiwitwasverordening.

Artikel 25

Dit artikel regelt het onderzoek naar de uiteindelijk belanghebbende. De voorgestelde wijziging heeft als gevolg dat de voorschriften van hoofdstuk III, afdeling 1 en 4, van de antiwitwasverordening gelden.

Artikel 26

Dit artikel regelt de verplichting om kennis te hebben van het doel van de dienstverlening en te onderzoeken of aan het verlenen van integriteitsrisico's bij dienstverlening integriteitsrisico's zijn verbonden. Het gevolg is dat de (verscherpte) cliëntonderzoeksmaatregelen van hoofdstuk III, afdeling 1 en 4, van de antiwitwasverordening gelden en artikel 2.4 van de Iwt.

Artikel 27

Dit artikel regelt welke cliëntonderzoeksmaatregelen een trustkantoor moet nemen bij het verlenen van de trustdiensten als bedoeld in onderdeel a en b van de definitie van trustdienst. De voorgestelde wijziging heeft als gevolg dat de (verscherpte) cliëntonderzoeksmaatregelen van hoofdstuk III afdeling 1 en 4, van de antiwitwasverordening en de Iwt gelden.

Artikel 28

Dit artikel beschrijft het cliëntonderzoek bij het verlenen van trustdiensten aan een cliënt in het kader van de verkoop of bemiddeling bij de verkoop van rechtspersonen of van een doorstroomvennootschap, zoals bedoeld in onderdeel c van de definitie van trustdienst. Hiervoor gelden nu de (verscherpte) cliëntonderzoeksmaatregelen van hoofdstuk III, afdeling 1 en 4, van de antiwitwasverordening en de Iwt.

Artikel 29

Dit artikel beschrijft het te verrichten cliëntonderzoek wanneer een trustkantoor als trustee optreedt voor een natuurlijke persoon, rechtspersoon of vennootschap die geen deel uitmaakt van dezelfde groep, zoals bedoeld in onderdeel d van de definitie van trustdienst. Hiervoor gelden voortaan de (verscherpte) cliëntonderzoeksmaatregelen van hoofdstuk III, afdeling 1 en 4, van de antiwitwasverordening en artikel 2.3 van de Iwt.

Artikel 30

Dit artikel regelt het verrichten van cliëntonderzoek bij trustdienstverlening bedoeld in onderdeel e van de definitie van trustdienst. Hiervoor gelden voortaan de (verscherpte) cliëntonderzoeksmaatregelen van hoofdstuk III, afdeling 1 en 4, van de antiwitwasverordening en artikel 2.3 van de Iwt.

Artikel 31

Dit artikel regelt de bijzondere voorschriften indien een cliënt optreedt als trustee van een trust. Hiervoor gelden voortaan de (verscherpte) cliëntonderzoeksmaatregelen van hoofdstuk III, afdeling 1 en 4, van de antiwitwasverordening en artikel 2.3 van de Iwt.

Artikel 32

Dit artikel bepaalt wanneer een cliënt als vennoot van een personenvennootschap optreedt, de cliëntonderzoeksmaatregelen van overeenkomstige toepassing zijn. Hiervoor gelden voortaan de (verscherpte) cliëntonderzoeksmaatregelen van hoofdstuk III, afdeling 1 en 4, van de antiwitwasverordening en artikel 2.3 van de Iwt.

Artikel 33

Dit artikel regelt het verscherpt cliëntonderzoek dat verricht moet worden ingeval de zakelijke relatie of trustdienst naar zijn aard een hoger risico op witwassen of terrorismefinanciering met zich meebrengt. Dit verscherpt cliëntenonderzoek blijft, in een andere vorm, bestaan in de Iwt middels het gebruik van de lidstaatoptie in artikel 34, zesde lid, van de antiwitwasverordening. Zie verder hiervoor paragraaf 7.4 van het algemeen deel van de memorie van toelichting.

Artikel 34

Dit artikel regelt het verscherpt cliëntonderzoek naar PEPs, hun familieleden en naaste geassocieerde. Hiervoor gelden voortaan de verscherpte cliëntonderzoeksmaatregelen van hoofdstuk IV, afdeling 1 en 4, van de antiwitwasverordening.

Artikel 35

Dit artikel regelt het onderzoek in geval van complexe en ongebruikelijke transactiepatronen. Dit betreft implementatie van artikel 18, tweede lid, van de vierde antiwitwasrichtlijn. Hiervoor gelden nu de verscherpte cliëntonderzoeksmaatregelen van hoofdstuk IV, afdeling 1 en 4, van de antiwitwasverordening.

Artikel 37

Dit artikel regelt dat gegevens die gebruikt zijn voor het cliëntonderzoek vastgelegd dienen te worden. Dit betreft implementatie van artikel 40 van de vierde antiwitwasrichtlijn en is nu geregeld in artikel 77 van de antiwitwasverordening.

Artikel 44

Dit artikel schrijft voor dat DNB de Financiële inlichtingen eenheid informeert bij signalen van witwassen of terrorismefinanciering. Deze bepaling is opgenomen in artikel 42 van de zesde antiwitwasrichtlijn en wordt geïmplementeerd in artikel 5.9 van de Iwt.

Artikel 74

Dit artikel bepaalt wanneer een eerder uitgevoerd cliëntenonderzoek, op grond van de voormalige Wet toezicht trustkantoren, moet worden geactualiseerd in het kader van overgangsrecht. Dit overgangsrecht is niet meer nodig, gezien de eisen voor het cliëntenonderzoek vastgelegd zijn in de antiwitwasverordening.

Artikel 76

Dit artikel bepaalt wanneer wijzigingen in de vierde antiwitwasrichtlijn van kracht worden binnen de Wtt 2018. Nu de vierde antiwitwasrichtlijn vervangen is door de zesde antiwitwasrichtlijn, en de Wtt 2018 bovendien met de Iwt wordt aangepast, komt dit artikel te vervallen.

J (artikel 23a)

Artikel 23a bevat het verbod om diensten te verlenen aan cliënten gevestigd in bepaalde derde landen. Middels artikel 29 van de antiwitwasverordening krijgt de Commissie de mogelijkheid om derde landen te identificeren. Dit was voorheen geregeld in artikel 9 van de vierde antiwitwasrichtlijn.

Het eerste lid van artikel 23a vervalt, omdat voortaan rechtstreeks uit de antiwitwasverordening voortvloeit wat meldingsplichtige entiteiten dienen te doen ten aanzien van derde landen die geïdentificeerd zijn als staten die een hoger risico op witwassen of terrorismefinanciering opleveren.

L (artikel 39)

Artikel 39 verplicht trustkantoren om over een dossier met informatie over de trustdienstverlening aan de betreffende cliënt te beschikken. Tevens bevat dit artikel een lijst van stukken en gegevens die in een dienstverleningsdossier opgenomen moeten worden. In artikel 39, tweede lid, sub b en d wordt er verwezen naar artikel 37 en 26. Omdat artikel 37 en 26 komen te vervallen wordt dit artikel aangepast met een verwijzing naar de gegevens bedoeld in artikel 64 (hoofdstuk IV) en artikel 77 (hoofdstuk VII) van de antiwitwasverordening.

M (artikel 40)

Artikel 40 regelt dat trustkantoren persoonsgegevens alleen mogen verwerken voor het beheersen van integriteitsrisico's. Dit artikel legt daarnaast de verplichting op aan het trustkantoor om de cliënt te informeren over de op grond van deze wet geldende regels voor de verwerking van persoonsgegevens, evenals de vernietiging van persoonsgegevens na het verstrijken van de bewaartermijn. Met het derde lid wordt voorgesteld dat de verwijzing naar artikel 37, vierde lid, komt te vervallen.

N (artikel 41)

Met deze wijziging wordt voorgesteld dat artikel 41, tweede lid, komt te vervallen. Artikel 41 bepaalt dat DNB verantwoordelijk is voor de bestuursrechtelijke handhaving van deze wet. Hiertoe vindt het toezicht door DNB op trustkantoren plaats op basis van een risicogebaseerde benadering. Met deze wijziging vervalt de verwijzing naar het voormalige artikel 48, leden 6 tot en met 8 van de vierde antiwitwasrichtlijn. De nadere invulling aan risicogebaseerd toezicht is nu geregeld in hoofdstuk IV, afdeling 1, van de zesde antiwitwasrichtlijn en geïmplementeerd in artikel 1.4 van de Iwt.

O

Omdat in artikel 3b (nieuw) een registratieplicht wordt geïntroduceerd dient ook duidelijk te worden hoe hier toezicht op gehouden wordt. BTWwft is toezichthouder op domicilieverleners en dient dus ook middelen tot handhaving te hebben. De handhavingsartikelen in de Wtt 2018 worden daarom van overeenkomstige toepassing verklaard, zodat BTWwft dit toezicht kan uitoefenen. Omdat BTWwft onder de Minister van Financiën ressorteert wordt in het derde lid een grondslag voor een ministeriële regeling gecreëerd om dit uit te werken.

P (artikel 56)

Artikel 56 regelt de uitzondering op de geheimhoudingsplicht voor DNB om onder voorwaarden, gegevens te verstrekken aan Nederlandse en buitenlandse overheidsinstanties. Met deze wijziging wordt de verwijzing naar de Wwft vervangen door een wijziging naar de Iwt, omdat dit nu daar geregeld wordt.

Q (artikel 58a)

Artikel 58a bepaalt dat DNB-gegevens of inlichtingen kan delen met nationale opsporingsdiensten, het parlement en de Algemene Rekenkamer. In het eerste lid, onderdeel a wordt voorgesteld dat de definitie van de FIE aangepast om aan te sluiten bij de definitie in de Iwt.

R (artikel 68)

Artikel 68 stelt dat trustkantoren, alvorens de aanvang van dienstverlening, eventuele integriteitsrisico's in kaart moeten brengen en daarbij informatie krijgen van andere trustkantoren die trustdiensten hebben verleend aan dezelfde cliënt. Bij het verstrekken van die informatie kunnen persoonsgegevens van strafrechtelijke aard ook worden verstrekt. Hier geeft artikel 68, derde lid, een grondslag voor. Met deze voorgestelde wijziging wordt geoperationaliseerd dat ook persoonsgegevens die verwerkt zijn op basis van de antiwitwasverordening, verstrekt mogen worden.

Artikel 6.3. Wijziging Wet op het financieel toezicht

A, B, C, D, G, J, L en M (artikel 1:1, 1:51f, 1:104, 2:3e, 2:106a, 2:107a, 3:100, 4:71g, 4:71h)

De Wft bevat op verschillende plekken verwijzingen naar de Wwft of naar begrippen uit de Wwft. Met de voorgestelde wijzigingen worden de verwijzingen aangepast naar de Iwt of de antiwitwasverordening.

E, F, H en I (artikel 2:54j, 2:54m, 3:9a en 3:29)

Omdat het vereiste voor betrouwbaarheid voor uiteindelijk begunstigde wordt opgenomen in de Iwt vervalt artikel 3:9a van de Wft (onderdeel H). Om die reden komen ook in artikelen 2:54j, eerste lid, onderdeel e, 2:54m, eerste lid, onderdeel d, 3:29, vierde lid, van de Wft de verwijzing naar de betrouwbaarheid van de uiteindelijk begunstigde te vervallen.

K (artikel 3:267i)

Met deze bepaling wordt artikel 16 van de zesde antiwitwasrichtlijn geïmplementeerd en wordt artikel 3:267i van de Wft gewijzigd, zodat houders en uiteindelijk begunstigten van bankrekeningen, effectenrekeningen, cryptoactivarekeningen en kluizen tijdig kunnen worden geïdentificeerd. De informatie in het verwijzingsportaal bankgegevens zal direct en ongefilterd toegankelijk worden voor de AMLA en bevoegde toezichthouders. Bij het voldoen aan dergelijk informatieverzoeken dienen financiële instellingen, banken, met inbegrip van aanbieders van cryptoactivadiensten, aan de door de Commissie vastgestelde technische specificaties wanneer zij overeenkomstig het nationale recht antwoorden op verzoeken om transactiegegevens die door bevoegde autoriteiten zijn afgegeven in het kader van een strafrechtelijk onderzoek, met inbegrip van de identificatie, opsporing en bevriezing van

vermogensbestanddelen in verband met een dergelijk onderzoek. Deze informatie wordt bewaard, verstrekt en gedeeld worden conform de geldende nationale regelgeving en het Unierecht met betrekking tot gegevensbescherming.

In het eerste lid is met de invoeging van "in Nederland" tot uitdrukking gebracht dat de verplichte aansluiting op het verwijzingsportaal bankgegevens betrekking heeft op banken of financiële instellingen die op het grondgebied van Nederland bankrekeningen met een IBAN-identificatienummer, met inbegrip van virtuele IBAN's, cryptoactivarekeningen of effectenrekeningen aanbieden. Voor wat betreft banken en financiële instellingen die rekeningen aanbieden met een IBAN identificatienummer als bedoeld in de SEPA-verordening was dit ter implementatie van artikel 32bis van de vierde antiwitwasrichtlijn tot uitdrukking gebracht door te bepalen dat het rekeningen betreft die de landcode NL bevat.⁷⁶ Omdat niet is uitgesloten dat virtuele IBAN identificatienummers met de landcode NL worden uitgegeven in andere landen dan Nederland, kan artikel 3:267i, eerste lid van de Wft onbedoeld een ruimere werking krijgen, waardoor ook banken en financiële instellingen buiten Nederland verplicht moeten zijn aangesloten op het verwijzingsportaal bankgegevens. Daarom wordt voorgesteld om in aansluiting op artikel 16, eerste lid, van de zesde antiwitwasrichtlijn, de verplichte aansluiting op het verwijzingsportaal bankgegevens te beperken tot de banken en financiële instellingen op het grondgebied van Nederland. De verplichte aansluiting op het verwijzingsportaal bankgegevens geldt ook voor aanbieders die in Nederland cryptoactivarekeningen en effectenrekeningen aanbieden.

Ter implementatie van artikel 16 van de zesde antiwitwasrichtlijn zullen bovendien de artikelen 2 en 6 van het Besluit Verwijzingsportaal Bankgegevens worden gewijzigd. Artikel 2 wordt aangepast om te waarborgen dat gegevens die via het verwijzingsportaal bankgegevens toegankelijk zijn, in overeenstemming zijn met de verplichtingen uit artikel 16 van de zesde antiwitwasrichtlijn. Artikel 6 wordt gewijzigd door een uitbreiding van de lijst van bevoegde autoriteiten, met de toevoeging van de AMLA en de toezichthouders.

Artikel 6.4. Wijziging Handelsregisterwet 2007

A (artikel 1)

Met voorgestelde onderdeel A wordt artikel 1 van de Handelsregisterwet 2007 inzake de begripsbepalingen aangepast naar aanleiding van de nieuwe antiwitwasverordening en de zesde antiwitwasrichtlijn.

In navolging van de antiwitwasverordening wordt de begripsomschrijving van 'uiteindelijk belanghebbende' vervangen door 'uiteindelijk begunstigde' en wordt in de omschrijving verwezen naar de definitie zoals deze is opgenomen in artikel 2, eerste lid, punt 28, van de antiwitwasverordening. Tevens is hieraan toegevoegd dat deze begripsbepaling ook ziet op de uiteindelijk begunstigten van volmachtgevers, als bedoeld in artikel 66 van de antiwitwasverordening.

Daarnaast wordt de begripsomschrijving van de FIE vervangen en wordt daarmee de verwijzing naar de Wwft vervangen door een verwijzing naar het voorgestelde artikel 3.1, waarmee de FIU wordt ingesteld.

⁷⁶ *Kamerstukken II* 2018/19, 35238, nr. 3, p 27.

Tot slot wordt er een aantal nieuwe definities aan artikel 1 van de Handelsregisterwet 2007 toegevoegd. Zo wordt een begripsomschrijving toegevoegd van 'aangewezen vennootschappen of andere juridische entiteiten'. In deze begripsomschrijving wordt verwezen naar het voorgestelde artikel 2.5, eerste lid. Op basis van dit artikel kan een lijst worden vastgesteld van in Nederland opgerichte vennootschappen of juridische entiteiten die onder het toepassingsbereik van titel IV van de antiwitwasverordening vallen. Ook wordt een omschrijving toegevoegd van het begrip "hogere leidinggevende". In deze omschrijving wordt verwezen naar artikel 63, vierde lid, van de antiwitwasverordening, waarin hogere leidinggevend worden omschreven als de natuurlijke personen die de uitvoerende leden van het leidinggevend orgaan zijn, alsmede de natuurlijke personen die uitvoerende functies uitoefenen in een juridische entiteit en verantwoordelijk zijn voor en, aan het leidinggevend orgaan verantwoording afleggen voor, de dagelijkse leiding van de entiteit.

B

Met deze voorgestelde wijziging wordt in navolging van de tekst van de antiwitwasverordening in de gehele Handelsregisterwet 2007 het begrip "uiteindelijk belanghebbende" vervangen door "uiteindelijk begunstigde". Er is gekozen om aan te sluiten bij de begripsomschrijving uit de antiwitwasverordening omdat die verordening, nadat deze van toepassing wordt, rechtstreeks zal doorwerken in de Nederlandse rechtsorde.

C (artikel 15a)

In het voorgestelde artikel 15a wordt bepaald dat in het Handelsregister 2007 wordt opgenomen wie de uiteindelijk begunstigten zijn van de aangewezen vennootschappen of andere juridische entiteiten en ook welke informatie dit betreft. Hiervoor wordt verwezen naar artikel 62 van de antiwitwasverordening, waarin een opsomming van deze gegevens wordt gegeven. Het eerste lid, onderdeel c, van artikel 62 verwijst tevens naar de gegevens genoemd in artikel 22, eerste lid, onderdeel b, van de antiwitwasverordening. Deze bepaling implementeert artikel 10, eerste lid, van de zesde antiwitwasrichtlijn. Het gaat hier onder andere om alle namen en achternamen, geboorteplaats en de volledige geboortedatum, woonadres, land van verblijf en nationaliteit of nationaliteiten van de uiteindelijk begunstigde en het uniek persoonlijk identificatienummer, indien dit is toegekend door het land waar de uiteindelijk belanghebbende gewoonlijk verblijft. Bij achternamen wordt uitgegaan van de geslachtsnaam en de aanduiding naamsgebruik. Daarnaast schrijft artikel 62, eerste lid, onder d, voor dat – indien de eigendoms- en zeggenschapsstructuur meer dan een juridische entiteit of juridische constructie bevat – er tevens een beschrijving van die structuur wordt opgenomen. Deze bepaling implementeert artikel 10, eerste lid, van de zesde antiwitwasrichtlijn.

Artikel 63, vierde lid, van de antiwitwasverordening geeft een regeling voor de situatie waarin geen uiteindelijk belanghebbende kan worden vastgesteld. Conform dit artikel van de antiwitwasverordening moeten in deze situatie de hogere leidinggevend worden ingeschreven in het register. Het voorgestelde tweede lid regelt dat er in deze gevallen een verklaring moet worden ingeschreven in het register met bijpassende verantwoording dat er geen uiteindelijk belanghebbende kan worden bepaald of vastgesteld. Ook wordt met dit voorgestelde lid geregeld dat in die gevallen in het register de gegevens worden opgenomen van de natuurlijke personen die de functie van hogere leidinggevende bekleden binnen de juridische entiteit. Dit voorgestelde lid implementeert artikel 10, vijfde lid, van de zesde antiwitwasrichtlijn. Indien

een rechtspersoon bestuurder is en er bij deze rechtspersoon geen uiteindelijk begunstigde kan worden vastgesteld, worden uiteindelijk de hogere leidinggevendenden van deze rechtspersoon ingeschreven.

Het voorgestelde derde lid regelt dat partijen die zijn uitgezonderd van registratie zoals opgenomen in artikel 65 van de antiwitwasverordening niet hoeven worden ingeschreven in het register. Het gaat hier bijvoorbeeld om beursgenoteerde vennootschappen of publiekrechtelijke instellingen. Dit voorgestelde lid implementeert artikel 10, eerste lid, van de zesde antiwitwasrichtlijn.

Met de introductie van het UBO-register is ervoor gekozen om de aard en omvang van het door de uiteindelijk begunstigde gehouden economisch belang uit te drukken in klassen. Dit betekent dat er geen exact percentage in het register wordt opgenomen, maar dat het belang wordt aangeduid in een bandbreedte. Bij dit wetsvoorstel is ervoor gekozen om deze systematiek te behouden, hiertoe dient het voorgestelde vierde lid. Dit betekent dat voor meldingsplichtige entiteiten en partijen met een legitiem belang niet de exacte omvang zullen zien in het register, maar dat dit wordt aangeduid met een bandbreedte. Ten eerste is hiervoor gekozen omwille van de privacy van de uiteindelijk begunstigten. Ten tweede heeft dit als voordeel dat als wijzigingen optreden in de percentages die vallen binnen de bandbreedte, dat niet hoeft te leiden tot een verplicht verzoek tot aanpassing in het centrale register. Voor bevoegde autoriteiten en de FIU zal de exacte omvang van het belang overigens wel zichtbaar zijn.

Met het voorgestelde vijfde lid wordt verduidelijkt dat onder het uniek persoonlijk identificatienummer in Nederland het Burgerservicenummer wordt verstaan of een fiscaal identificatienummer van een ander land dan Nederland waarvan een persoon ingezetene is, indien door zijn woonstaat een dergelijk nummer is toegekend.

Het voorgestelde zesde lid bepaalt dat ten aanzien van een uiteindelijk begunstigde of hogere leidinggevende verschillende documenten gedeponeerd moeten worden bij het register. Het gaat hier onder meer om afschriften van documenten aan de hand waarvan de vaststelling van de uiteindelijk begunstigde kan worden geverifieerd. Indien er sprake is van een uiteindelijk begunstigde dienen ook alle afschriften van documenten gedeponeerd geworden aan de hand waarvan de omvang van het economisch belang kan worden vastgesteld. De verplichting om documenten te deponeren in het register bij de registratie was sinds de introductie van het UBO-register reeds van toepassing (voorheen artikel 15a, derde lid, van de Handelsregisterwet 2007).

Ten slotte wordt met het voorgestelde achtste lid de verplichting uit artikel 10, eerste lid, van de zesde antiwitwasrichtlijn geïmplementeerd om de informatie in het centrale register ter beschikking te stellen in een machine leesbaar formaat.

D en E (artikel 19 en 21)

De wijzigingen in artikel 19, eerste lid, en artikel 21, eerste lid, van de Handelsregisterwet 2007 betreffen beide technische aanpassingen, die samenhangen met het wijzigen van artikel 15a van de Handelsregisterwet 2007. In artikel 19, eerste lid, wordt de verwijzing naar artikel 15a, eerste lid aangepast naar een verwijzing naar artikel 15a, eerste en tweede lid, omdat op basis van deze twee leden gegevens moeten worden geregistreerd van uiteindelijk begunstigten en hogere leidinggevendenden. De verwijzing in artikel

21, eerste lid, wordt gewijzigd omdat de verplichting om bescheiden te deponeren is verplaatst van artikel 15a, derde lid, naar artikel 15a, zesde lid.

F (artikel 22)

Met de eerste aanpassing van artikel 22 vervalt het zesde lid. Op basis van dit lid kon een uiteindelijk belanghebbende op verzoek inzicht krijgen in het aantal keer dat zijn gegevens waren verstrekt, met uitzondering van verstrekkingen aan de FIU en aan bevoegde autoriteiten, ook wel de "UBO-teller" genoemd. Het ging hier om de hoeveelheid raadplegingen en de categorie van partijen die de gegevens had geraadpleegd. Er werden geen namen verstrekt van partijen die toegang hadden tot de gegevens.

Bij de invoering van dit lid was er nog sprake van openbare toegang tot een gedeelte van de UBO-gegevens uit het register. Dit is inmiddels niet langer het geval. Daarnaast is in artikel 12, vierde lid, van de zesde antiwitwasrichtlijn inmiddels een regeling opgenomen voor het verstrekken van informatie over raadplegingen aan uiteindelijk begunstigen in het kader van legitiem belang. Deze regeling strekt verder dan hetgeen op basis van artikel 22, zesde lid werd verstrekt, omdat er – behoudens uitzonderingen – tevens informatie wordt verstrekt aan uiteindelijk begunstigde herleidbaar is tot de identificatie van de persoon die het register heeft geraadpleegd. Bovenstaande maakt de "UBO-teller" zoals opgenomen in dit het zesde lid kan komen te vervallen.

De tweede aanpassing van artikel 22 heeft betrekking op het zevende lid (nieuw) van artikel 22. Op basis van dit lid kan een juridische entiteit een uittreksel opvraagt van zijn eigen gegevens. Hiermee kan een entiteit op basis van vrijwilligheid een overzicht van UBO-informatie verstrekken aan een andere partij. Deze technische aanpassing bewerkstelligt dat er een juiste verwijzing plaatsvindt naar de set gegevens die op dit uittreksel staat vermeld.

G (artikel 22a)

Artikel 22a regelt de toegang tot het UBO-register voor meldingsplichtige entiteiten, instellingen die in het kader van de naleving van de Sanctiewet 1977 toegang krijgen tot de gegevens en partijen met een legitiem belang. Deze toegang kan worden beperkt doordat gegevens zijn afgeschermd op grond van artikel 51b van het Handelsregisterbesluit 2008.

Met het voorgestelde eerste lid wordt behouden dat de toegang tot de set gegevens bestaande uit naam, geboortemaand, het geboortjaar, land van verblijf en nationaliteit(en)⁷⁷ en de aard en omvang van het door de uiteindelijk belanghebbende gehouden economisch belang van de uiteindelijk begunstigde of de hogere leidinggevende toegankelijk zijn voor alle meldingsplichtige entiteiten en instellingen die gehouden zijn tot naleving van afdeling 5 van de Sanctiewet 1977. Het gaat hier om instellingen die op basis van de antiwitwasverordening verplicht zijn om clientonderzoek te verrichten, zoals banken, advocaten, notarissen, makelaars, belastingadviseurs en accountants. Daarnaast zullen er een beperkt aantal nieuwe meldingsplichtige entiteiten onder de reikwijdte van de antiwitwasverordening komen. Dit wordt uitgewerkt bij algemene maatregel van bestuur. Daarnaast gaat het om in instellingen die in het kader van de Sanctiewet 1977 toegang krijgen in het kader van de naleving van de sanctieregelgeving. Deze groep overlapt grotendeels met de

⁷⁷ In artikel 15a, tweede lid, onderdeel c, was het gegeven nationaliteit opgenomen, waar in artikel 62, eerste lid, onderdeel a, van de antiwitwasverordening en artikel 12, eerste lid, onderdeel c, van de zesde antiwitwasrichtlijn is opgenomen: nationaliteit of nationaliteiten.

meldingsplichtige entiteiten. De verwijzing naar artikel 12, eerste lid, heeft enkel betrekking op de set aan gegevens waartoe deze partijen toegang krijgen. De overige bepalingen ten aanzien van toegang voor personen met een legitiem belang zijn hier niet van toepassing. Met dit voorgestelde lid wordt artikel 11, derde lid, van de zesde antiwitwasrichtlijn geïmplementeerd.

In het tweede lid van artikel 22a wordt de toegang geregeld voor partijen met een legitiem belang. Met de voorgestelde aanpassingen wordt een directe verwijzing opgenomen naar de gegevens, genoemd in artikel 12, eerste lid, onderdelen a tot en met d, van Richtlijn 2024/1640. Dit betreft dezelfde set gegevens als waar partijen met een legitiem belang voor deze aanpassing toegang tot hadden.⁷⁸ Het gaat hier zowel om gegevens van uiteindelijk belanghebbenden als hogere leidinggevendenden. Daarnaast wordt geregeld dat specifieke categorieën partijen met een legitiem belang tevens toegang krijgen tot historisch informatie over de uiteindelijk begunstigen of hogere leidinggevendenden en een beschrijving van de zeggenschaps- of eigendomsstructuur in kunnen zien. Deze historische informatie over uiteindelijk begunstigen is met inbegrip van juridische entiteiten of constructies die in de voorgaande vijf jaar zijn ontbonden of zijn opgehouden te bestaan. Het gaat hier om de personen en organisaties die worden genoemd in artikel 12, tweede lid, onderdelen a, b en e, van de zesde antiwitwasrichtlijn. Dit zijn personen die werkzaamheden voor journalistieke doeleinden, maatschappelijke organisaties die betrokken zijn bij het voorkomen of bestrijden van witwassen of daarmee verband houdende basisdelicten of terrorismefinanciering of tegenhangers uit derde landen bevoegde autoriteiten. Met deze aanpassingen wordt artikel 12, eerste lid, van de zesde antiwitwasrichtlijn geïmplementeerd.

Op grond van het derde lid van artikel 22a stelt de KVK een uiteindelijk belanghebbende wiens gegevens zijn opgevraagd in het kader van legitiem belang hiervan achteraf op de hoogte, alsmede over welk doel het verzoek heeft gediend. Met de voorgestelde toevoeging aan het derde lid wordt bewerkstelligd dat de KVK bij het op de hoogte stellen de voorschriften toepast zoals opgenomen in artikel 12, vierde lid, van de zesde antiwitwasrichtlijn. Op grond van dit lid moet de KVK onder andere bijhouden welke personen in het kader van legitiem belang toegang krijgen zodat zij dit aan de uiteindelijk begunstigen kunnen medelen indien deze een verzoek indient op grond van artikel 15, eerste lid, onder c, van de AV. De KVK moet echter bij partijen die werkzaamheden verrichten in het kader van journalistieke doeleinden of maatschappelijke organisaties die zich bezig houden met het voorkomen of bestrijden van witwassen of daarmee verband houdende basisdelicten ervoor zorgen dat de informatie niet herleidbaar is tot de identificatie van een persoon die het register heeft geraadpleegd. Met deze aanpassing wordt artikel 12, vierde lid, van de zesde antiwitwasrichtlijn geïmplementeerd.

Met het zesde lid van artikel 22a wordt de mogelijkheid gecreëerd voor opgave plichtige partijen om de informatie die in het UBO-register in te zien. Dit kan relevant zijn om bij te houden of de gegevens juist en volledig zijn ingeschreven. Met deze voorgestelde technische aanpassing worden de verwijzingen naar de gegevens en de bescheiden uit het register aangepast, naar aanleiding van aanpassingen in artikel 15a van de Handelsregisterwet 2007.

Tot slot wordt er aan artikel 22a een achtste lid toegevoegd. Het voorgestelde eerste lid van artikel 22a, regelt dat de meldingsplichtige entiteiten of

⁷⁸ Enkel was in artikel 15a, tweede lid, onderdeel c, de gegeven nationaliteit opgenomen, terwijl in en artikel 12, eerste lid, onderdeel c, van de zesde antiwitwasrichtlijn is opgenomen: nationaliteit of nationaliteiten.

instellingen die gehouden zijn tot naleving van de Sanctiewet 1977 in ieder geval toegang krijgen tot dezelfde gegevens als waar partijen met een legitiem belang toegang toe hebben. Dit betreft dezelfde set gegevens als waartoe zij onder het oude artikel 15a van de Handelsregisterwet 2007 en de vijfde antiwitwasrichtlijn toegang toe hadden. Het voorgestelde zesde lid bevat een delegatiegrondslag om bij algemene maatregel van bestuur meldingsplichtige entiteiten of instellingen in het kader van de naleving van de Sanctiewet 1977 toegang te geven tot aanvullende informatie over uiteindelijk belanghebbenden of hogere leidinggevendenden, zoals opgenomen in het register. Ook de beschrijving van de eigendoms- en zeggenschapsstructuur, zoals opgenomen in artikel 62, eerste lid onderdeel d, van de antiwitwasverordening kan hier deel vanuit maken.

H en I (artikel 25 en 28)

Dit betreffen technische aanpassingen waarmee de verwijzingen naar de gegevens en de bescheiden uit het register worden aangepast, naar aanleiding van wijzigingen in artikel 15a van de Handelsregisterwet 2007.

J (artikel 38a)

Met deze aanpassing wordt aan het eerste lid van artikel 38a, van de Handelsregisterwet 2007 toegevoegd dat het hier – naast discrepanties over de uiteindelijk begunstigde – ook kan gaan om discrepanties over een hogere leidinggevende. De voorgestelde aanpassingen van het vierde lid betreffen technische aanpassingen van de verwijzingen naar de gegevens en bescheiden uit artikel 15a van de Handelsregisterwet 2007.

K (artikel 41b)

Het voorgestelde artikel 41b legt de verplichting op aan de KVK om binnen een redelijke termijn na het indienen van de gegevens over de uiteindelijk begunstigde of de hogere leidinggevende, en hierna ook op regelmatige basis, te verifiëren of deze informatie adequaat, nauwkeurig en actueel is. De omvang en de frequentie van de verificatie staat in verhouding tot de Europese en nationale risicobeoordeling. Daarnaast krijgt de KVK de bevoegdheid om alle informatie op te vragen bij de vennootschap of juridische entiteit die nodig is om de informatie over de uiteindelijk begunstigten of hogere leidinggevendenden vast te kunnen stellen en te verifiëren. Indien uit een verificatie die direct volgt op een inschrijving blijkt dat de informatie fouten of inconsistenties bevat, kan de KVK de inschrijving in het register weigeren of opschorten. Indien bij een verificatie van een entiteit die al is ingeschreven blijkt dat de informatie niet langer adequaat, nauwkeurig of actueel is kan de KVK de afgifte van een geldig bewijs van registratie opschorten. Tot slot wordt voorgeschreven dat de KVK bij de verificatie de in artikel 10, zesde en zevende lid, van de zesde antiwitwasrichtlijn genoemde uitvoeringshandelingen en aanbevelingen toepast. Dit voorgestelde artikel strekt tot implementatie van artikel 10, zesde, zevende, dertiende en veertiende lid, van de zesde antiwitwasrichtlijn.

Het voorgestelde artikel 41c legt de verplichting op aan de KVK om passende maatregelen te nemen om gemelde discrepanties op grond van artikel 24 van de antiwitwasverordening binnen dertig werkdagen te verhelpen. Op grond van artikel 24 van de zesde antiwitwasverordening zijn meldingsplichtige entiteiten ertoe gehouden om bij de KVK een melding te doen van elke discrepantie die zij constateren tussen de informatie uit het register en de informatie die zij zelf verzamelen in het kader van het clientonderzoek. Indien de KVK de juistheid van de informatie kan verifiëren, kan de KVK ook zelf de gegevens in het register aanpassen. Indien de discrepantie niet binnen dertig werkdagen is

verholpen, registreert de KVK alle genomen stappen en neemt de KVK alle maatregelen om de discrepantie alsnog zo snel mogelijk te verhelpen. Dit betreft een interne registratie, die geen onderdeel uitmaakt van de gegevens uit register. Met dit voorgestelde artikel wordt artikel 10, tiende lid, van de zesde antiwitwasrichtlijn geïmplementeerd.

Met het voorgestelde artikel 41d wordt de verplichting opgenomen voor de KVK om indien er bij de werkzaamheden feiten worden ontdekt die verband kunnen houden met witwassen of terrorismefinanciering de FIE hier onverwijld van in kennis te stellen. Hiermee wordt artikel 10, zeventiende lid, van de zesde antiwitwasrichtlijn geïmplementeerd.

L (artikel 47a, 47b en 47c)

Onderdeel L laat de artikelen 47a, 47b en 47c van de Handelsregisterwet 2007 vervallen. Op basis van deze artikelen was de Minister van Financiën bevoegd om een last onder dwangsom of een bestuurlijke boete opleggen ten aanzien van de registratie van uiteindelijk begunstigden in het register. Artikel 47c van de Handelsregisterwet 2007 gaf de Minister van Financiën de bevoegdheid om inlichtingen te vorderen bij vennootschappen of andere entiteiten waarvan de uiteindelijk belanghebbenden waren ingeschreven in het register. Met de komst van de antiwitwasverordening geldt de verplichting om uiteindelijk belanghebbenden te registreren en deze registratie accuraat te houden rechtstreeks op basis van de verordening.

Artikel 6.5. Wijziging Implementatiewet registratie uiteindelijk belanghebbenden van trusts en soortgelijke juridische constructies

Ten aanzien van hetgeen dat wordt aangepast in de Implementatiewet registratie uiteindelijk belanghebbenden van trusts en soortgelijke constructies geldt grotendeels mutatis mutandis hetgeen hierboven is toegelicht ten aanzien van de voorgestelde aanpassingen van de Handelsregisterwet 2007. Is er daarom voor gekozen om deze punten slechts beknopt toe te lichten en enkel de afwijkende of bijzondere onderdelen van een uitgebreidere toelichting te voorzien.

A (artikel 1)

Dit onderdeel wijzigt artikel 1 van de Implementatiewet registratie uiteindelijk belanghebbenden van trusts en soortgelijke constructies. Zo worden de definities van FIE, trust en trustee in lijn gebracht met de definities uit de antiwitwasverordening. Ook wordt de definitie van uiteindelijk belanghebbende vervangen door die van uiteindelijk begunstigde en wordt een definitie van het begrip hogere leidinggevend personeel toegevoegd.

B

Met deze voorgestelde wijziging wordt, in navolging van de tekst van de antiwitverordening, in de gehele Implementatiewet registratie uiteindelijk belanghebbenden UBO-trust het begrip 'uiteindelijk belanghebbende' vervangen door "uiteindelijk begunstigde". Er is gekozen om aan te sluiten bij de begripsomschrijving uit de antiwitwasverordening omdat de verordening, nadat deze van toepassing wordt, rechtstreeks zal doorwerken in de Nederlandse rechtsorde. Daarnaast wordt ook de schrijfwijze van het begrip "Financiële inlichtingen eenheid" aangepast in lijn met de Iwt.

C (artikel 2)

In het voorgestelde derde lid van artikel 2 wordt verwezen naar het voorgestelde artikel 2.5, tweede lid. Op basis van dit artikel kunnen juridische entiteiten of juridische constructies worden aangewezen die gelijk gesteld dienen te worden aan de (express) trust. Dit betekent dat zij voor de toepassing van hoofdstuk IV van de antiwitwasverordening en de Implementatiewet registratie uiteindelijk belanghebbenden van trusts en soortgelijke constructies als een (express) trust worden aangemerkt.

D (artikel 3)

In artikel 3 is vastgelegd op welke trusts en soortgelijke juridische constructies de Implementatiewet registratie uiteindelijk belanghebbenden van trusts en soortgelijke constructies van toepassing is.

Met het voorgestelde eerste lid wordt aan deze reikwijdtebepaling aangepast naar aanleiding van de zesde antiwitwasrichtlijn. Waar voorheen een trust waarvan de trustee buiten de Europese Unie woonachtig of gevestigd was onder de reikwijdte van het register viel indien deze in Nederland een zakelijke relatie aanging of onroerend goed verwerft, wordt dit nu verder ingevuld door artikel 67 van de antiwitwasverordening. Naast trusts waarvan de trustee buiten de Europese Unie woonachtig of gevestigd is en namens de trust in Nederland een zakelijke relatie aangaat of onroerend goed verwerft, worden ook juridische entiteiten die buiten de unie zijn opgericht inschrijfplichtig in het register indien zij vallen onder de voorwaarden uit artikel 67, eerste lid, van de antiwitwasverordening. Dit artikel bepaalt dat naast het aangaan van een zakelijke relatie met een meldingsplichtige entiteit of het verwerven van onroerend goed, deze juridische entiteiten of trusts tevens gehouden zijn tot inschrijving indien zij motorvoertuigen verwerven voor niet-commerciële doeleinden tegen een prijs van ten minste 250.000 euro, vaartuigen verwerven voor niet-commerciële doeleinden tegen een prijs van ten minste 750.000 euro of door een aanbestedende dienst in de Europese Unie overheidsopdrachten voor goederen, diensten dan wel concessies worden gegund. Deze bepaling strekt tot implementatie van artikel 10, eerste en tweede lid, van de zesde antiwitwasrichtlijn.

Artikel 3, tweede lid, geeft een uitzondering op de registratieplicht indien een trusts in een andere lidstaat is ingeschreven in het register. Met de voorgestelde aanpassing in het tweede lid wordt de verwijzing aangepast naar de zesde antiwitwasrichtlijn. Hiermee wordt artikel 10, derde lid, van de zesde antiwitwasrichtlijn geïmplementeerd.

E (artikel 4)

Met deze aanpassing wordt bewerkstelligd dat ook de juridische entiteiten en trusts die buiten de unie zijn opgericht en vallen de voorwaarden uit het eerste lid van artikel 67 van de antiwitwasverordening worden opgenomen in het register. Deze aanpassing strekt tot implementatie van artikel 10, tweede lid, van de zesde antiwitwasrichtlijn.

F (artikel 5)

In het voorgestelde derde lid wordt bepaald welke gegevens er van de uiteindelijk belanghebbenden van een trust of soortgelijke constructie in het register moeten worden opgenomen. Hierbij wordt verwezen naar artikel 62 en 67 van de antiwitwasverordening. Deze aanpassing strekt tot implementatie van artikel 10, eerste lid, van de zesde antiwitwasrichtlijn.

In het voorgestelde vierde lid wordt bepaald dat indien er geen uiteindelijk begunstigde kan worden vastgesteld, de hogere leidinggevenden ingeschreven dienen te worden in het register. Deze bepaling implementeert artikel 10, vijfde lid, van de zesde antiwitwasrichtlijn.

Het voorgestelde vijfde lid regelt dat partijen die zijn uitgezonderd van registratie zoals opgenomen in artikel 65 van de antiwitwasverordening niet hoeven worden ingeschreven in het register. Deze bepaling implementeert artikel 10, eerste lid, van de zesde antiwitwasrichtlijn.

Het voorgestelde zesde lid schrijft voor dat bij de registratie van trusts en juridische entiteiten, als bedoeld in artikel 67 van de antiwitwasverordening tevens in het register wordt vermeld welke situatie als bedoeld in artikel 67 eerste lid, van de antiwitwasverordening aanleiding heeft gegeven voor de registratie. Deze bepaling implementeert artikel 10, tweede lid, van de zesde antiwitwasrichtlijn.

G (artikel 7)

Artikel 7 regelt de toegang tot het register. Met het voorgestelde eerste lid wordt behouden dat de toegang tot de set gegevens bestaande uit naam, geboortemaand, het geboortjaar, land van verblijf en nationaliteit(en) en de aard en omvang van het door de uiteindelijk belanghebbende gehouden economisch belang van de uiteindelijk begunstigde of de hogere leidinggevende toegankelijk zijn voor alle meldingsplichtige entiteiten en instellingen die gehouden zijn tot naleving van afdeling 5 van de Sanctiewet 1977. De verwijzing naar artikel 12, eerste lid, heeft enkel betrekking op de set aan gegevens waartoe deze partijen toegang krijgen. De overige bepalingen ten aanzien van toegang voor personen met een legitiem belang zijn hier niet van toepassing.

Het derde lid van artikel 7 regelt de toegang tot het register voor partijen met een legitiem belang. Met de voorgestelde aanpassingen wordt een directe verwijzing opgenomen naar de gegevens, genoemd in artikel 12, eerste lid, onderdelen a tot en met e, van Richtlijn 2024/1640. Dit betreft dezelfde set gegevens als waar partijen met een legitiem belang voor deze aanpassing toegang tot hadden. Daarnaast wordt geregeld dat specifieke categorieën partijen met een legitiem belang toegang tevens toegang krijgen tot historisch informatie over de uiteindelijk begunstigten of hogere leidinggevenden en een beschrijving van de zeggenschaps- of eigendomsstructuur in kunnen zien. Met deze aanpassingen wordt artikel 12, eerste lid, van de zesde antiwitwasrichtlijn geïmplementeerd.

Met de aanpassing van het vierde lid wordt bewerkstelligd dat de beheerder van het register bij het op de hoogte stellen van uiteindelijk begunstigten artikel 12, vierde lid, van de zesde antiwitwasrichtlijn toepast.

In het zesde lid wordt de mogelijkheid gegeven voor de trustee om de informatie die in het register over de trust is vastgelegd in te zien. Dit kan relevant zijn om bij te houden of de gegevens juist en volledig zijn ingeschreven. Met deze voorgestelde technische aanpassing van het zesde lid worden de verwijzingen naar de gegevens en de bescheiden uit het register aangepast.

Tot slot wordt aan artikel 7 een achtste lid toegevoegd. Dit voorgestelde achtste lid bevat een delegatiegrondslag om bij algemene maatregel van bestuur meldingsplichtige entiteiten of instellingen in het kader van de naleving van de Sanctiewet 1977 toegang te geven tot aanvullende informatie over

uiteindelijk belanghebbenden of hogere leidinggevenden, zoals opgenomen in het register.

H (artikel 8a (nieuw))

Het voorgestelde artikel 8a regelt de verificatie van de uiteindelijk begunstigten door de beheerder van het register. De beheerder is verplicht om binnen een redelijke termijn na het indienen van de gegevens over de uiteindelijk begunstigde of de hogere leidinggevende, en hierna ook op regelmatige basis, om te verifiëren of deze informatie adequaat, nauwkeurig en actueel is. Daarnaast krijgt de beheerder de bevoegdheid om alle informatie op te vragen bij de trustees of juridische entiteiten die nodig is om de informatie over de uiteindelijk begunstigten of hogere leidinggevenden vast te kunnen stellen en te verifiëren. Indien uit een verificatie die direct volgt op een inschrijving blijkt dat de informatie fouten of inconsistenties bevat, kan de beheerder de inschrijving in het register weigeren of opschorten. Indien bij een verificatie van een entiteit die al is ingeschreven blijkt dat de informatie niet langer adequaat, nauwkeurig of actueel is kan de beheerder de afgifte van een geldig bewijs van registratie opschorten. Dit voorgestelde artikel strekt tot implementatie van artikel 10, zesde, zevende, dertiende en vierde lid, van de zesde antiwitwasrichtlijn.

I (artikel 10)

Artikel 10 geeft een regeling voor afscherming. Met de voorgestelde aanpassing van het eerste lid wordt de verwijzing naar de meldingsplichtige entiteiten die alsnog toegang hebben tot afgeschermd gegevens aangepast naar een verwijzing naar de meldingsplichtige entiteiten, bedoeld in artikel 3, punt 3, onder b, van de antiwitwasverordening. De aanpassing in het tweede lid betreft een technische aanpassing van een verwijzing naar de gegevens en bescheiden uit artikel 5 van de Implementatiewet registratie uiteindelijk belanghebbenden van trusts en soortgelijke constructies.

J (artikel 12 en 16)

Artikel 12 van de Implementatiewet registratie uiteindelijk belanghebbenden van trusts en soortgelijke constructies kan komen te vervallen. Dit artikel schrijft voor dat de trustee er zorg voor draagt dat de in artikel 5 bedoelde gegevens en bescheiden tot de trust en de uiteindelijk belanghebbende daarvan toereikend, actueel en accuraat zijn. Dit artikel kan komen te vervallen, omdat deze verplichting inmiddels is opgenomen in de artikelen 63 en 64 van de antiwitwasverordening en deze artikelen – nadat de verordening van toepassing wordt – rechtstreeks zullen doorwerken in de Nederlandse rechtsorde.

Ook regelt dit onderdeel dat artikel 16 van de Implementatiewet registratie uiteindelijk belanghebbenden van trusts en soortgelijke constructies kan komen te vervallen. Op basis van dit artikel kon een uiteindelijk belanghebbende op verzoek inzicht krijgen in het aantal keer dat zijn gegevens waren verstrekt, met uitzondering van verstrekkingen aan de FIU en aan bevoegde autoriteiten, ook wel de 'UBO-teller' genoemd. Het ging hier om de hoeveelheid raadplegingen en de categorie van partijen die de gegevens had geraadpleegd. Er werden geen namen verstrekt van partijen die toegang hadden tot de gegevens. In verband met de aanscherping van de toegang tot het register en de regeling die wordt gegeven in artikel 12, vierde lid, van de zesde antiwitwasrichtlijn voor het informeren van uiteindelijk begunstigten over raadplegingen in het kader van legitiem belang kan dit artikel komen te vervallen.

K (artikel 17)

Het voorgestelde artikel 17 legt de verplichting op aan de beheerder van het register om passende maatregelen te nemen om gemelde discrepanties op grond van artikel 24 van de antiwitwasverordening binnen dertig werkdagen te verhelpen. Indien de beheerder de juistheid van de informatie kan verifiëren, kan de beheerder ook zelf de gegevens in het register aanpassen. Indien de discrepantie niet binnen dertig werkdagen is verholpen, registreert de beheerder alle genomen stappen en neemt de beheerder alle maatregelen om de discrepantie alsnog zo snel mogelijk te verhelpen. Met dit voorgestelde artikel wordt artikel 10, tiende lid, van de zesde antiwitwasrichtlijn geïmplementeerd.

L (artikel 19a (nieuw))

Met het voorgestelde artikel 19a wordt de verplichting geïntroduceerd voor de beheerder van het register om indien er bij de werkzaamheden feiten worden ontdekt die verband kunnen houden met witwassen of terrorismefinanciering de FIU hier onverwijld van in kennis te stellen. Hiermee wordt artikel 10, zeventiende lid, van de zesde antiwitwasrichtlijn geïmplementeerd.

M en N (artikel 20 en 21)

De voorgestelde aanpassingen betreffen technische aanpassingen naar aanleiding van het vervangen van de definitie van FIE en de verwijzingen naar informatie over uiteindelijk belanghebbenden, hogere leidinggevendenden en bescheiden uit artikel 5 van de Implementatiewet registratie uiteindelijk belanghebbenden van trusts en soortgelijke constructies.

O (artikel 22, 23 en 23a)

De artikelen 22, 23 en 23a inzake handhaving komen te vervallen. Op basis van deze artikelen was de Minister van Financiën bevoegd om een last onder dwangsom of een bestuurlijke boete opleggen ten aanzien van de registratie van uiteindelijk begunstigden in het register of om inlichtingen te vorderen. Met de komst van de antiwitwasverordening geldt de verplichting om uiteindelijk belanghebbenden te registreren en deze registratie accuraat te houden rechtstreeks op basis van de verordening.

Artikel 6.6. Wijziging van de Wet op de kansspelen

De diverse onderdelen wijzigen artikelen in de Wet op de kansspelen, waarin wordt verwezen naar de Wwft. Met het intrekken van de Wwft worden deze vervangen door verwijzingen naar de antiwitwasverordening of de onderhavige wet. In onderdeel D wordt tevens de gelegenheid gebruikt een omissie te herstellen, namelijk door in te voegen dat een vergunning tot het organiseren van kansspelen op afstand kan worden ingetrokken, indien onvoldoende medewerking is verleend aan het toezicht op de naleving en de handhaving van de bij of krachtens de antiwitwasverordening gestelde voorschriften. Dit ontbrak abusievelijk⁷⁹ ten aanzien van de Wwft.

Artikel 6.7. Wijziging Advocatenwet

⁷⁹ Vgl. *Kamerstukken II* 2013/14, 33996, nr. 3, p. 94.

De diverse onderdelen wijzigen artikelen in de Advocatenwet, waarin wordt verwezen naar de Wwft. Met het intrekken van de Wwft worden deze vervangen door verwijzingen naar de onderhavige wet.

Artikel 6.8. Wijziging Wet op de economische delicten

Middels artikel 6.8 wordt de Wet op de economische delicten (hierna: WED) gewijzigd. Overtredingen van de verplichtingen uit de Wwft voor meldingsplichtige entiteiten waren op grond van WED strafbaar gesteld. Met de invoering van het AML-pakket zullen verplichtingen voor meldingsplichtige entiteiten voortvloeien uit de antiwitwasverordening. Het voorgestelde artikel vervangt de verwijzingen in de WED naar de Wwft met verwijzingen naar de artikelen uit de antiwitwasverordening. Het betreft strafbaarstelling van de kernverplichtingen van de antiwitwasverordening, te weten het verrichten van cliëntonderzoek en het melden van verdachte transacties aan de FIE en de het registreren van de gegevens van uiteindelijk begunstigen bij de centrale registers. Daarnaast kent de Iwt nog enkele specifieke verplichtingen voor meldingsplichtige entiteiten, deze zijn ook opgenomen in de WED. Het betreft de registratie- en meldplicht (artikel 1.5), de voorgeschreven verscherpte cliëntenonderzoeksmaatregelen voor trustkantoren (artikel 2.3), de limiet op contante betalingen (artikel 2.4), het opvolgen van de opschortingsbevoegdheid van de FIE (artikel 3.6, zesde lid), het opvolgen van een opdracht van de FIE tot het controleren van transacties en activiteiten (artikel 3.7, derde lid) en de plicht tot het opvolgen van een besluit van de toezichthouder tot het heenzenden van hoger leidinggevend personeel of tot het afstand nemen van het UBO-belang (artikel 4.10 en 4.11).

Met het vervallen van een aantal artikelen in de Wtt 2018 (zie toelichting bij artikel 6.2, onderdelen G en I) en de Implementatiewet registratie uiteindelijk belanghebbenden van trusts en soortgelijke constructies (zie toelichting bij artikel 6.5, onderdeel K) wordt de opsomming van die artikelen in de WED daarmee aangepast. Dit betreft een technische wijziging. De verplichtingen uit deze artikelen zullen via de verordening rechtstreeks doorwerken in de Nederlandse rechtsorde en worden middels de verwijzingen naar de antiwitwasverordening onder de reikwijdte van het strafrecht gebracht.

Artikel 6.9. Wijziging Algemene Wet Bestuursrecht

Middels artikel 6.9 worden artikel 7 en artikel 9 van de tweede bijlage van de Awb gewijzigd. In artikel 7 van de tweede bijlage wordt geregeld dat beroep tegen besluiten of anderszins in dat artikel omschreven voorschriften genomen op grond van een in dat artikel genoemde wet kan worden ingesteld bij de rechtbank Rotterdam. In artikel 11 van de tweede bijlage wordt geregeld dat hoger beroep openstaat bij het College van Beroep voor het bedrijfsleven. Dit kan op het moment dat een uitspraak van de rechtbank of van de voorzieningenrechter genomen is omtrent een besluit genomen op grond van een in dat artikel genoemde wet. Deze beide artikelen verwijzen hierbij naar de Wwft en creëren dus een uitzonderingspositie wat betreft de competentieverdeling voor beroepen ingesteld op grond van de Wwft. Nu de Wwft komt te vervallen moeten de verwijzingen in artikel 7 en 11 van de tweede bijlage van de Awb vervangen worden door een verwijzing naar de Iwt omdat daarin het bestuursrechtelijk toezicht- en het handavingsregime geregeld is.

Artikel 6.10. Wijziging Sanctiewet 1977

Middels artikel 6.10 wordt artikel 10, tweede lid, onder I, van de Sanctiewet 1977 gewijzigd. In deze bepaling wordt geregeld dat de Minister van Financiën, in het kader van het toezicht op de naleving van de Sanctiewet 1977, één of meer rechtspersonen kan aanwijzen die belast zijn met het toezicht op aanbieders van cryptoactivadiensten op het moment dat deze aanbieders onder de Wwft vallen. Hierbij verwijst de Wwft naar de definitie van aanbieder van cryptoactivadiensten. Nu de Wwft komt te vervallen moet de grondslag vervangen worden. De definitiebepaling staat nu in artikel 2, eerste lid, punt 9, van de antiwitwasverordening.

Artikel 6.11. Wijziging Wet ter bevordering integriteitsbeoordelingen door het openbaar bestuur

Middels artikel 6.11 wordt artikel 27, eerste lid, onder b, onder 2, van de Wet bevordering integriteitsbeoordelingen door het openbaar bestuur gewijzigd. In deze bepaling wordt de Minister van Justitie aangewezen als bestuursorgaan. In deze rol moet de Minister van Justitie aan het Landelijk Bureau Bibob alle noodzakelijke gegevens verstrekken. Hieronder vallen gegevens die worden verwerkt door de FIE. Hierbij geldt dat deze gegevens alleen gedeeld mogen worden als zij op grond van artikel 14, derde lid, van de Wwft geschikt zijn hiervoor. Door het vervallen van de Wwft moet in dit artikel de grondslag worden vervangen. De regels rondom FIE zijn in deze wet opgenomen. Hierom moet de grondslag vervangen worden door artikel 3.3, eerste lid, van de Iwt.

Artikel 6.12. Wijziging Wet financiering politieke partijen

Middels artikel 6.12 van deze wet wordt artikel 21, eerste lid, onder a, van de Wet financiering politiek partijen gewijzigd. In deze bepaling wordt uiteengezet welke gegevens van de uiteindelijk begunstigde een politieke partij moet registreren voor het ontvangen van bijdragen. Hierbij wordt verwezen naar de Wwft voor de definitiebepaling van de term uiteindelijk belanghebbende. Nu de Wwft komt te vervallen moet dit artikel een nieuwe grondslag krijgen. De definitiebepalingen zijn opgenomen in de antiwitwasverordening. Deze verplichting is daarom nu geregeld in artikel 2, eerste lid, punt 28, van de antiwitwasverordening. Hierbij is ook gekozen om aan te sluiten bij de terminologie zoals deze wordt toegepast in de antiwitwasverordening. Hierom is gekozen voor de term "uiteindelijk begunstigde" in plaats van "uiteindelijk belanghebbende".

Artikel 6.13. Wijziging Wet gegevensverwerking door samenwerkingsverbanden

De diverse onderdelen wijzigen artikelen in de Wet gegevensverwerking door samenwerkingsverbanden (hierna: Wgs), waarin wordt verwezen naar de Wwft.

A (artikel 1.5)

Artikel 1.5, tweede lid, sub f, van de Wgs betreft de verstrekking van gegevens aan het samenwerkingsverband. Dit is in beginsel niet mogelijk in de Wwft gezien hier een specifieke geheimhoudingsbepaling van toepassing is die het niet toelaat dat een ander wettelijk voorschrift daarop een uitzondering maakt zoals bedoeld in artikel 1.5, tweede lid, van de Wgs. Om deze geheimhouding alsnog te doorbreken zijn de artikelen 22d en 23aa toegevoegd aan de Wwft. In dit artikel wordt dus een uitzondering gecreëerd op de geheimhoudingsbepaling van de Wwft. Aangezien de Wwft komt te vervallen

moet hier een nieuwe verwijzing voor komen om dit regime te laten blijven bestaan. Deze nieuwe grondslag staat in artikel 5.7 van de Iwt.

B (artikel 2.3)

Artikel 2.3 van de Wgs bepaalt wie als deelnemers van het Financieel Expertisecentrum worden aangewezen. Dit is nodig om een onderscheid te kunnen maken tussen deelnemers en participanten. Deelnemers dragen zorg voor de naleving van de geldende wetgeving. Hierbij geldt dat de FIE enkel deelnemer van het Financieel Expertisecentrum is voor de taak zoals bedoeld in artikel 13 van de Wwft. Vanwege het vervallen van de Wwft dient de verwijzing van de Wwft aangepast te worden naar de Iwt.

C (artikel 2.11)

Artikel 2.11 van de Wgs bepaalt wie als deelnemer van de Infobox Crimineel en onverklaarbaar Vermogen (iCOV) wordt aangewezen. Hierbij wordt verwezen naar de taakstellingen van de FIE in de Wwft. Met het vervallen van de Wwft komt deze verwijzing naar de definitie van de FIE ook te vervallen. De regels rondom de FIE worden voortaan opgenomen in de Iwt. De definitie van FIE wordt opgenomen in de Iwt en deze wijziging regelt dat hiernaar wordt verwezen.

Artikel 6.14. Wijziging Wet open overheid

In de bijlage bij artikel 8.8 van de Wet open overheid (Woo) is bepaald dat de Woo van toepassing is, tenzij een bij bijzondere wet vastgelegd apart regime van toepassing is. Bij een aantal artikelen van de Wwft met betrekking tot de geheimhoudingsplicht van instellingen en medewerkers is het regime van de Woo niet van toepassing. Met het vervallen van de Wwft vervalt deze uitzondering. Hierom worden de verwijzingen vervangen door een verwijzing naar artikel 5.5 en 5.6 van de Iwt en artikel 73 van de antiwitwasverordening. Hierin zijn respectievelijk de geheimhouding van vertrouwelijke gegevens, gegevensuitwisseling met andere instanties en het mededelingsverbod opgenomen. Hierdoor kan deze uitzonderingspositie blijven bestaan.

Artikel 6.15 Wijziging Wetboek van Strafrecht

Artikel 80septies is in het Wetboek van Strafrecht (hierna: Sr) opgenomen ter implementatie van Richtlijn 2019/713/EU betreffende de bestrijding van fraude met en vervalsing van niet contante betaalmiddelen.⁸⁰ In artikel 2, onder d, van die richtlijn wordt een beschrijving van het begrip 'virtuele valuta' gegeven, die overeenkomt met de definitie zoals die indertijd was opgenomen in artikel 1, eerste lid, van de Wwft. Omdat de definitie van het begrip 'virtuele valuta' in artikel 1, eerste lid, van de Wwft is vervallen, kan in het tweede lid van artikel 80septies van het Sr evenwel niet meer daarnaar worden verwezen. Daarom wordt voorgesteld de verwijzing naar de Wwft in het tweede lid van artikel 80septies te schrappen en in plaats daarvan in een nieuw derde lid een definitie van het begrip 'virtuele valuta' op te nemen, die gelijk is aan de definitie zoals die was opgenomen in artikel 1, eerste lid, van de Wwft en aan de omschrijving van 'virtuele valuta' in artikel 2, onder d, van Richtlijn 2019/713/EU. Met de in het derde lid opgenomen definitie van het begrip 'virtuele valuta' wordt dan ook geen wijziging beoogd.

⁸⁰ *Stb* 2021, 203.

Artikel 6.16. Wijziging Wet op het notarisambt

Als een notaris vanwege (een vermoeden van) witwassen, daarmee verband houdende basisdelicten of terrorismefinanciering dienstweigert op grond van artikel 21, tweede lid, van de Wet op het notarisambt (hierna: Wna), is dit nu niet kenbaar voor collega-notarissen. Criminelen maken hiervan gebruik door te 'shoppen' tussen notarissen. Zo kan de ene notaris een persoon die witwassen of terrorismefinanciering beoogt weigeren, waarna diezelfde persoon het – met aangepaste informatie of een beter verhaal – bij een andere notaris opnieuw probeert en alsnog de gewenste dienst verleend krijgt.

Door dienstweigerings vanwege (een vermoeden van) witwassen, daarmee verband houdende basisdelicten of terrorismefinanciering onderling te delen, kan worden voorkomen dat de ene notaris dienstweigert aan een kwaadwillende persoon, maar deze persoon – daardoor wijzer geworden – bij een andere notaris wel de gevraagde dienst verleend krijgt. Zo kan shopgedrag van kwaadwillende personen worden tegengegaan en kan worden voorkomen dat criminelen toegang krijgen tot het financiële stelsel door eenvoudigweg naar een andere notaris te gaan voor dienstverlening.

Daarom wordt voorgesteld een uitzondering te maken op de wettelijke geheimhoudingsplicht van notarissen (artikel 22 van de Wna) om onderling dienstweigerings te mogen delen. Het onderling delen van dienstweigerings is een effectief middel om witwassen en terrorismefinanciering tegen te gaan en noodzakelijk voor de goede uitvoering van het AML-pakket omdat zonder deze maatregel niet goed voorkomen kan worden wat voorkomen moet worden.

Tegelijkertijd dient het gebruik van dit middel proportioneel te zijn. Het is niet de bedoeling dat notarissen dienstweigerings zonder meer met elkaar delen. De voorgestelde regeling dient daarom uitsluitend ten behoeve van de beoordeling of een notaris aan een bepaalde persoon dienst moet weigeren als bedoeld in artikel 21, tweede lid, indien hij gerede twijfel aan de goede bedoelingen van de betreffende persoon heeft. Hiermee wordt aangesloten bij de toelichting bij artikel 21, tweede lid. Blijkens deze toelichting is een notaris verplicht bij gerede twijfel aan de goede bedoelingen van een persoon zijn dienst te weigeren, althans zich eerst door nader onderzoek te overtuigen van het geoorloofde karakter ervan. In het kader van dit nader onderzoek dient de notaris onder de voorgestelde regeling een andere notaris die dienst heeft geweigerd aan de betreffende persoon te bevragen over de geweigerde dienst en de reden van de dienstweigerings. Deze andere notaris dient hierover dan informatie te verstrekken. Indien noodzakelijk verstrekt hij hierbij persoonsgegevens, waaronder bijzondere categorieën van persoonsgegevens en persoonsgegevens van strafrechtelijke aard als bedoeld in artikel 1 van de Uitvoeringswet algemene verordening persoonsgegevens.

Voor de toepassing van de voorgestelde regeling is van belang dat voor de ene notaris kenbaar is dat een andere notaris dienst heeft geweigerd aan een bepaalde persoon. Voorgesteld wordt om bij verordening te bepalen op welke wijze de ene notaris voor de andere notaris kenbaar maakt dat hij dienst heeft geweigerd en de andere notaris ermee bekend wordt dat de ene notaris dienst heeft geweigerd. Om er zeker van te zijn dat beide notarissen het over dezelfde persoon hebben, worden hierbij de naam, de voornamen, de geboorteplaats en de geboortedatum van de persoon indien de persoon een natuurlijke persoon is en de rechtsvorm en de naam van de persoon indien de persoon een rechtspersoon is, verwerkt.

Als sprake is van dezelfde persoon, een zogenoemde hit, dan brengt de

voorgestelde regeling mee dat de betrokken notarissen onderling informatie delen over de geweigerde dienst en de reden van de dienstweigerings. Dit is van belang, omdat de notaris die gereede twijfel heeft aan de goede bedoelingen van een persoon die zich tot hem heeft gewend een eigen afweging dient te maken of hij ook dienst moet weigeren of juist dienst kan verlenen aan de betreffende persoon. Op deze wijze wordt voorkomen dat uitsluitend wordt geoordeeld aan de hand van een hit, zonder na te gaan waarom en waarvoor dienst is geweigerd.

Voor de uitvoering van de voorgestelde regeling is een systeem nodig dat de ene notaris in staat stelt een dienstweigerings aan een bepaalde persoon kenbaar te maken voor een andere notaris en dat de andere notaris in staat stelt ermee bekend worden dat die ene notaris aan de betreffende persoon dienst heeft geweigerd. Het ligt voor de hand dat de Koninklijke Notariële Beroepsorganisatie (KNB) een dergelijk systeem opzet en beheert. De KNB heeft deze wens ook zelf geuit. De opzet, werking en het beheer van het systeem kunnen bij verordening als bedoeld in het eerste en tweede lid worden geregeld. Het realiseren van een centraal systeem waarborgt de effectiviteit en uniformiteit van de wijze waarop informatie wordt gedeeld en biedt betere waarborgen voor de rechtsbescherming van de betrokken personen dan ad hoc informatiedeling.

Bij de uitvoering van de voorgestelde regeling worden persoonsgegevens in de zin van de AVG verwerkt. Op de verwerking van persoonsgegevens is de AVG van toepassing. De regels rond het recht op de bescherming van persoonsgegevens zijn verder uitgewerkt in de AVG en in de Uitvoeringswet AVG (UAVG). Bij de uitvoering van de voorgestelde regeling dienen deze regels zorgvuldig in acht te worden genomen. Bij verordening kunnen nadere regels worden gesteld over de verwerking van persoonsgegevens als bedoeld in het eerste, tweede en vierde lid. Een verordening van de KNB behoeft de goedkeuring van Onze Minister. De goedkeuring kan worden onthouden wegens strijd met het recht of het algemeen belang (artikel 91, eerste lid, van de Wna).

Het voorgestelde artikel 22a van de Wna maakt het uitsluitend voor notarissen mogelijk om in het kader van het verplichte cliëntenonderzoek en de verplichting tot het melden van verdachte transacties informatie met betrekking tot dienstweigerings, bedoeld in artikel 21, tweede lid, van de Wna te delen met andere notarissen, hetgeen evenredig is en noodzakelijk is voor de goede uitvoering van het AML-pakket dat beoogt te voorkomen dat criminelen toegang krijgen tot het financiële stelsel en geld witwassen dat ze met criminaliteit hebben verdiend of terrorisme financieren. De verplichtingen in de eerste twee leden om als notaris kenbaar te maken dat hij aan een persoon dienst heeft geweigerd en om hier als andere notaris kennis van te nemen bij gereede twijfel, vormen een grondslag voor het verwerken van persoonsgegevens op basis van artikel 6, eerste lid, onderdeel c, van de AVG. De verplichting in het vierde lid om als bevroagde notaris informatie te delen over de geweigerde dienst en de reden van de dienstweigerings, is eveneens een wettelijke verplichting op grond van artikel 6, eerste lid onderdeel c, van de AVG. Tevens is hierin een grondslag opgenomen voor de verwerking van persoonsgegevens van strafrechtelijke aard, als bedoeld in artikel 10 van de AVG. De redenen voor dienstweigerings kunnen te maken hebben met (verdenking van) strafbare feiten of strafrechtelijke veroordelingen, dus is het noodzakelijk hiervoor ook grondslag in de Iwt op te nemen. Tevens is in het vierde lid een uitzondering op het verbod van artikel 9, eerste lid van de AVG opgenomen, zodat ook bijzondere persoonsgegevens kunnen worden verstrekt, indien dat noodzakelijk is in verband met de reden van dienstweigerings.

Naast dienstweigering vanwege (een vermoeden van) witwassen, daarmee verband houdende basisdelicten of terrorismefinanciering komt voor dat notarissen dienst (moeten) weigeren om andere redenen. Bijvoorbeeld als misbruik wordt gemaakt van juridische onkunde of feitelijk overwicht (artikel 6, eerste lid, van de Verordening beroeps- en gedragsregels 2011 van de KNB). Ook hiervoor geldt de voorgestelde regeling.

Artikel 6.17. Wijziging Wet gebruik van passagiersgegevens voor de bestrijding van terroristische en ernstige misdrijven

De voorgestelde wijzigingen in de artikelen 6 en 9 van de Wet gebruik van passagiersgegevens voor de bestrijding van terroristische en ernstige misdrijven maken mogelijk dat de Pi-NL op een daartoe strekkend verzoek passagiersgegevens aan de FIE kan verstrekken. De FIE, bedoeld in artikel 3.1 van de Iwt, betreft de nationale entiteit die met het oog op het voorkomen en opsporen van witwassen, daarmee verband houdende basisdelicten of terrorismefinanciering tot taak heeft om – kortgezegd – verdachte transacties te analyseren en de resultaten daarvan te verspreiden onder de bevoegde opsporingsautoriteiten. Artikel 21, eerste lid, onder b, sub vi, van de zesde antiwitwasrichtlijn, verplicht ertoe dat de FIE ten behoeve van haar taak toegang heeft tot grensoverschrijdende passagiersgegevens. Met het oog hierop wordt aan de in artikel 6 limitatief opgesomde doeleinden voor de verwerking van passagiersgegevens door de Pi-NL, in het eerste lid, onder b, sub 3°, een nieuw verwerkingsdoel toegevoegd, namelijk het op een daartoe strekkend verzoek verstrekken van passagiersgegevens aan de FIE voor zover deze gegevens noodzakelijk zijn voor de analysetaak van de FIE. De grondslag voor de FIE tot het richten van een verzoek aan de Pi-NL is opgenomen in artikel 3.5, vijfde lid, van de Iwt. Om van deze bevoegdheid gebruik te kunnen maken en de gegevens te kunnen ontvangen wordt de FIE als bevoegde autoriteit toegevoegd aan artikel 9, eerste lid, van de Wet gebruik van passagiersgegevens voor de bestrijding van terroristische en ernstige misdrijven. Aan verzoeken van de FIE worden voorwaarden gesteld die vergelijkbaar zijn met verzoeken van de andere in de wet genoemde bevoegde instanties.

Hoofdstuk 7 – Slotbepalingen

Artikel 7.1. Overgangsrecht in het kader van minimumregistratie

Artikel 2.2 stelt voor om een kennisgeving te introduceren van entiteiten die is activiteiten zijn verrichten op grond waarvan zij als meldingsplichtige entiteit zal gelden, geeft de toezichthouder kennis van dat voornemen. Omdat dit alleen gaat om entiteiten vanaf het moment van inwerkingtreding is het wenselijk om overgangsrecht te hebben voor meldingsplichtige entiteiten die reeds dergelijke activiteiten verrichten. Om die reden wordt voorgesteld in artikel 7.1 dat deze entiteiten binnen drie maanden deze kennisgeving doen.

Artikel 7.2. Overgangsrecht in verband met overtredingen

Artikel 7.2 regelt het overgangsrecht en bepaalt dat voor overtredingen van de Wwft of de Wtt 2018 begaan of aangevangen en beëindigt voor de inwerkingtreding van deze wet, het oude recht blijft gelden.

Artikel 7.2. Overgangsrecht in verband met overtredingen

Artikel 7.2 voorziet in overgangsrecht. Indien een overtreding is begaan of aangevangen voor inwerkingtreding van deze wet dan blijft de Wwft en de Wtt

2018 gelden zoals die wet onmiddellijk voor inwerkingtreding van deze wet luidde.

Artikel 7.3. Overgangsrecht domicilieverleners

Omdat in artikel 3b van de Wet Toezicht Trustkantoren een registratieplicht voor domicilieverleners wordt geïntroduceerd dient er ook overgangsrecht te komen, om partijen die reeds diensten verstrekken als bedoeld in artikel 2, eerste lid, punt 11 onder c van de antiwitwasverordening, de mogelijkheid te geven om zich te registeren.

Artikel 7.4. Inwerkingtreding

Deze wet treedt in werking op een bij koninklijk besluit te bepalen tijdstip, dat voor de verschillende artikelen of onderdelen daarvan verschillend kan worden vastgesteld. Op grond van artikel 78 van de zesde antiwitwasrichtlijn dienen lidstaten uiterlijk 10 juli 2027 aan de zesde antiwitwasrichtlijn te voldoen.

Artikel 7.5. Citeertitel

De citeertitel van de wet is Implementatiewet ter voorkoming van witwassen en terrorismefinanciering.

De Minister van Financiën,

Bijlage. Transponeringstabel

Afkortingen:

Aw = Advocatenwet

Awb = Algemene wet bestuursrecht

Bgfo = Besluit Gedragstoezicht financiële ondernemingen Wft

Bpr = Besluit prudentiële regels Wft

Btt = Besluit toezicht trustkantoren 2018

BW = Burgerlijk Wetboek

Iwt = Wet ter voorkoming van witwassen en terrorismefinanciering

Wed = Wet op de economische delicten

Wna = Wet op het notarisambt

Wft = Wet op het financieel toezicht

Wtt 2018 = Wet toezicht trustkantoren 2018

Transponeringstabel bij Richtlijn (EU) 2024/1640 van het Europees Parlement en de Raad van 31 mei 2024 betreffende de mechanismen die de lidstaten moeten invoeren om het gebruik van het financiële stelsel voor witwassen of terrorismefinanciering te voorkomen, tot wijziging van Richtlijn (EU) 2019/1937, en tot wijziging en intrekking van Richtlijn (EU) 2015/849.

Bepaling EU-regeling	Bepaling in implementatieregeling of bestaande regeling <i>(Toelichting indien niet geïmplementeerd of naar zijn aard geen implementatie behoeft)</i>	Omschrijving beleidsruimte	Toelichting op de keuze(n) bij de invulling van de beleidsruimte
Artikel 1	Behoeft geen implementatie, bepaling beschrijft onderwerp en toepassingsgebied van de zesde antiwitwasrichtlijn.	Geen	
Artikel 2	Is geïmplementeerd d.m.v. artikel 1.1 van de Iwt.	Geen	
Artikel 3, eerste lid	Is geïmplementeerd d.m.v. artikel 2.1 van de Iwt.	Lidstaatoptie	In artikel 3, eerste lid staat dat de lidstaat de keuze heeft om de AMLR in haar geheel of een deel daarvan toe te passen op entiteiten in andere sectoren dan de meldingsplichtige entiteiten zoals nu gedefinieerd, indien de lidstaat vaststelt dat deze entiteiten zijn blootgesteld aan risico's van witwassen en terrorismefinanciering. Artikel 2.1 biedt via algemene maatregel van bestuur de mogelijkheid hiertoe de mogelijkheid,

Artikel 3, tweede lid	Behoeft geen implementatie, bepaling beschrijft feitelijke.	Geen	
Artikel 3, derde lid	Behoeft geen implementatie, bepaling beschrijft feitelijke uitvoering.	Geen	
Artikel 3, vierde lid	Behoeft geen implementatie, bepaling richt zich tot de Commissie.	Geen	
Artikel 3, vijfde en zesde lid	Behoeft geen implementatie, bepaling beschrijft feitelijke uitvoering.	Geen	
Artikel 3, zevende lid	Behoeft geen implementatie.	Lidstaattoptie, wordt geen gebruik van gemaakt	
Artikel 3, achtste lid	Behoeft geen implementatie, bepaling richt zich tot de Commissie.	Geen	
Artikel 4, eerste lid	Is geïmplementeerd d.m.v. artikel 2.2, eerste lid, van de Iwt.	Geen	
Artikel 4, tweede lid	Is geïmplementeerd d.m.v. artikel 2.2, eerste lid, van de Iwt.	Geen	
Artikel 4, derde lid	Is geïmplementeerd d.m.v. artikel 2.2, eerste en tweede lid, van de Iwt.	Geen	
Artikel 5	Dit artikel behoeft geen implementatie, want dit is niet meer mogelijk door een wijziging van het Vreemdelingenbesluit 2000 (Stb. 2024/83 van 16 april 2024).	Geen	Dit artikel hoeft niet te worden geïmplementeerd in Nederland. De verplichtingen uit dit artikel gelden alleen voor lidstaten die verblijfsrechten <i>kunnen</i> toekennen in ruil voor – kortgezegd – investeringen. Omdat dit in Nederland niet kan, hoeft Nederland niet te voldoen aan de in artikel 5 opgenomen verplichtingen.
Artikel 6, eerste lid	Is geïmplementeerd d.m.v. artikel 2.3, eerste lid, van de Iwt. Voor toezichthouders d.m.v. rees bestaande implementatie in artikel 3:8, 3:9, 4:9 en 4:10 van de Wft, artikel 12 van het Bgfo en artikel 5 van het Bpr. Voor trustkantoren d.m.v. reeds bestaande implementatie in artikel 10 Wtt 2018, jo. Artikel 4 en 5 van het Btt 2018.	Geen	
Artikel 6, tweede lid	Is geïmplementeerd d.m.v.	Geen	Betrouwbaarheidseisen

	artikel 2.3, eerste en tweede lid, van de Iwt en artikel 4:9 jo. 4:10 Wft jo. Artikel 10 Wtt jo Btt. Voor advocatuur en notarissen bestaand recht. Voorafgaand aan inschrijving in artikel 2, zesde lid, Aw en artikel 6, tweede lid, sub c, Wna. Na inschrijving in artikel 60ab van de Aw en artikel 14, derde lid, onder b, Wna.		aan hoger leidinggevend personeel of begunstigen niet zijnde notarissen staan in artikel 2 en 3 van de Verordening interdisciplinaire samenwerking 2015. In hoofdstuk 5 van de Verordening op de advocatuur staan regels om betrouwbaarheid te garanderen (en zeggenschap uit te sluiten) van bestuurders of begunstigen die niet-advocaat of beoefenaar van een toegelaten vrij beroep zijn.
Artikel 6, derde lid	Is geïmplementeerd d.m.v. artikel 2.3, vijfde lid, van de Iwt	Geen	
Artikel 6, vierde lid	Is geïmplementeerd d.m.v. artikel 4.3, derde lid, van de Iwt	Geen	
Artikel 6, vijfde lid	Is geïmplementeerd d.m.v. artikel 4.11 van de Iwt.	Geen	
Artikel 6, zesde lid	Is geïmplementeerd in artikel 2.3, zesde lid, van de Iwt.	Geen	
Artikel 6, zevende lid	Is geïmplementeerd d.m.v. artikel 6:1, 7:1 en 8:1 Awb en artikel 40 Uitvoeringswet Algemene verordening gegevensbescherming.	Geen	
Artikel 6, achtste lid	Behoeft geen implementatie, bepaling richt zich tot de AMLA.	Geen	
Artikel 6, negende lid	Behoeft geen implementatie, bepaling beschrijft ingangsdatum artikel.	Geen	
Artikel 7, eerste, tweede en derde lid	Behoeft geen implementatie, bepaling richt zich tot de Commissie.	Geen	
Artikel 7, vierde lid	Behoeft geen implementatie, bepaling beschrijft feitelijke handeling.	Geen	
Artikel 7, vijfde, zesde en zevende lid	Behoeft geen implementatie, bepaling richt zich tot de AMLA en de Commissie.	Geen	
Artikel 8, eerste lid	Is geïmplementeerd d.m.v. artikel 1.5, eerste lid, van de Iwt.	Geen	
Artikel 8, tweede lid	Is geïmplementeerd d.m.v. artikel 1.5, derde lid, van de Iwt.	Geen	

Artikel 8, derde lid	Is geïmplementeerd d.m.v. artikel 1.5, tweede lid, van de Iwt.	Geen	
Artikel 8, vierde lid	Is geïmplementeerd d.m.v. artikel 1.5, tweede lid, van de Iwt.	Geen	
Artikel 8, vijfde lid	Is geïmplementeerd d.m.v. artikel 1.5, eerste lid, van de Iwt.	Geen	
Artikel 8, zesde lid	Is geïmplementeerd d.m.v. artikel 1.5, tweede lid, van de Iwt.	Geen	
Artikel 9, eerste lid	Is geïmplementeerd d.m.v. artikel 1.6, eerste lid, van de Iwt.	Geen	
Artikel 9, tweede lid	Is geïmplementeerd d.m.v. artikel 1.6, eerste lid, van de Iwt.	Geen	
Artikel 9, derde lid	Is geïmplementeerd d.m.v. artikel 1.6, eerste lid, van de Iwt.	Geen	
Artikel 9, vierde lid	Behoeft geen implementatie, bepaling richt zich tot de AMLA.	Geen	
Artikel 9, vijfde lid	Behoeft geen implementatie, bepaling richt zich tot de Commissie.	Geen	
Artikel 9, zesde lid	Behoeft geen implementatie, bepaling richt zich tot de Commissie.	Geen	
Artikelen 10, eerst lid	Is geïmplementeerd d.m.v. artikel 15a, eerste, vijfde en achtste lid, van de Handelsregisterwet 2007 en artikel 5, derde, zevende en elfde lid, van de Implementatiewet registratie uiteindelijk belanghebbenden van trusts en soortgelijke constructies.		
Artikel 10, tweede lid	Is geïmplementeerd d.m.v. artikel 5, derde en zesde lid van de Implementatiewet registratie uiteindelijk belanghebbenden van trusts en soortgelijke constructies.		
Artikel 10, derde lid	Is geïmplementeerd d.m.v. artikel 5, eerste lid, van de Implementatiewet registratie uiteindelijk belanghebbenden van trusts en soortgelijke constructies.		
Artikel 10, vierde lid	Is geïmplementeerd d.m.v. artikel 15a, zesde lid, en		

	artikel 41b, derde lid, van de Handelsregisterwet 2007 en artikel 5, negende lid, en artikel 8a, derde lid, van de Implementatiewet registratie uiteindelijk belanghebbenden van trusts en soortgelijke constructies.		
Artikel 10, vijfde lid	Is geïmplementeerd d.m.v. artikel 15a, tweede lid, van de Handelsregisterwet 2007 en Artikel 5, vierde lid, van de Implementatiewet registratie uiteindelijk belanghebbenden van trusts en soortgelijke constructies.		
Artikel 10, zesde lid	Is geïmplementeerd d.m.v. artikel 15a, zevende lid, van de Handelsregisterwet 2007 en artikel 5, tiende lid, van de Implementatiewet registratie uiteindelijk belanghebbenden van trusts en soortgelijke constructies.		
Artikel 10, zevende lid	Is geïmplementeerd d.m.v. artikel 41b, eerste en tweede lid, en artikel 38a, vierde lid, van de Handelsregisterwet 2007 En artikel 8a, eerste en tweede lid, en artikel 21, derde lid, van de Implementatiewet registratie uiteindelijk belanghebbenden van trusts en soortgelijke constructies.		
Artikel 10, achtste lid	Implementatie d.m.v. bestaande wetgeving, namelijk artikel 23 van de Handelsregisterwet 2007 en artikel 511c van het Handelsregisterbesluit 2008 en artikel 6 van de Implementatiewet registratie uiteindelijk belanghebbenden van trusts en soortgelijke constructies en artikel 5 van het Implementatiebesluit registratie uiteindelijk belanghebbenden van trusts en soortgelijke constructies.		
Artikel 10, negende lid	Artikel 16c van de Handelsregisterwet 2007 en artikel 15a van de Implementatiewet registratie uiteindelijk belanghebbenden van trusts en soortgelijke constructies (beide meegenomen in het		

	Wetsvoorstel internationale sanctiemaatregelen). De artikelen behoeven nog aanscherping.		
Artikel 10, tiende lid	Is geïmplementeerd d.m.v. artikel 41c van de Handelsregisterwet 2007 en artikel 17 van de Implementatiewet registratie uiteindelijk belanghebbenden van trusts en soortgelijke constructies.		
Artikel 10, elfde lid	Implementatie d.m.v. bestaande wetgeving, namelijk de artikelen 5:15, eerste lid, en 5:17 Awb (met uitzondering van privéwoningen) en artikel 20 van de Wet op de economische delicten		
Artikel 10, twaalfde lid	Behoeft geen implementatie, bepaling beschrijft feitelijke uitvoering.		
Artikel 10, dertiende lid	Implementatie d.m.v. artikel 41b, vijfde lid, van de Handelsregisterwet 2007 en artikel 8a, vijfde lid, van de Implementatiewet registratie uiteindelijk belanghebbenden van trusts en soortgelijke constructies.		
Artikel 10, veertiende lid	Implementatie d.m.v. artikel 41b, zesde lid, van de Handelsregisterwet 2007 en artikel 8a, zesde lid, van de Implementatiewet registratie uiteindelijk belanghebbenden van trusts en soortgelijke constructies.		
Artikel 10, vijftiende lid	Implementatie door middel van hoofdstuk 4 van de Iwt.		
Artikel 10, zestiende lid	Behoeft geen implementatie, richt zich tot de Commissie.		
Artikel 10, zeventiende lid	Implementatie d.m.v. artikel 41d van de Handelsregisterwet 2007 en 19a van de Implementatiewet registratie uiteindelijk belanghebbenden van trusts en soortgelijke constructies.		
Artikel 10, achttiende lid	Behoeft naar waarschijnlijkheid geen nadere implementatie vanwege Gedragscode Integriteit Rijk.		
Artikel 10,	Behoeft geen implementatie,		

negentiende lid	bepaling beschrijft feitelijke uitvoering.		
Artikel 10, twintigste lid	Implementatie d.m.v. bestaande wetgeving, namelijk artikel 51c Handelsregisterbesluit en artikel 5 Implementatiebesluit registratie uiteindelijk belanghebbenden van trusts en soortgelijke constructies.		
Artikel 10, eenentwintigste lid	Behoeft geen implementatie, richt zich aan de Commissie.		
Artikel 11, eerste lid	Implementatie d.m.v. bestaande wetgeving, namelijk artikel 28, tweede lid, van de Handelregisterwet 2007 en artikel 7, tweede lid, van de Implementatiewet registratie uiteindelijk belanghebbenden van trusts en soortgelijke constructies.		
Artikel 11, tweede lid	Implementatie d.m.v. bestaande wetgeving, namelijk artikel 28, tweede lid, van de Handelregisterwet 2007 en artikel 7, tweede lid, van de Implementatiewet registratie uiteindelijk belanghebbenden van trusts en soortgelijke constructies.		
Artikel 11, derde lid	Wordt geïmplementeerd d.m.v. artikel 22a, eerste lid, van de Handelsregisterwet 2007 en artikel 7, eerste lid, van de Implementatiewet registratie uiteindelijk belanghebbenden van trusts en soortgelijke constructies.		
Artikel 11, vierde lid	Implementatie door middel van bestaande wetgeving, artikel 50 Handelsregisterwet 2007 en het Financieel besluit handelsregister 2014 en Artikel 9 Implementatiewet registratie uiteindelijk belanghebbenden van trusts en soortgelijke constructies en artikel 8 Implementatiebesluit registratie uiteindelijk belanghebbenden van trusts en soortgelijke juridische constructies.	De lidstaten kunnen ervoor kiezen de informatie over de uiteindelijk begunstigden die wordt bewaard in hun centrale registers beschikbaar te stellen aan de aanvragers bij betaling van een vergoeding die beperkt blijft tot wat strikt noodzakelijk is om de kosten te dekken van het waarborgen van de kwaliteit van de informatie in die registers en het beschikbaar stellen	

		van de informatie. Deze vergoedingen worden aldus vastgesteld dat zij de effectieve toegang tot de informatie in de centrale registers niet ondermijnen.	
Artikel 11, vijfde lid	Behoeft geen implementatie, verplichting voor de lidstaat om bij de Commissie een kennisgeving te doen.		
Artikel 12, eerste lid	Is geïmplementeerd d.m.v. artikel 22a, eerste en tweede lid van de Handelsregisterwet 2007 en artikel 7, derde lid, van de Implementatiewet registratie uiteindelijk belanghebbenden van trusts en soortgelijke constructies.	Geen	
Artikel 12, tweede lid	Nadere implementatie volgt nog bij AMvB.		
Artikel 12, derde lid	Behoeft geen implementatie – feitelijke handeling van de lidstaat.		
Artikel 12, vierde lid	Is geïmplementeerd d.m.v. artikel 22a, derde lid, van de Handelsregisterwet 2007 en artikel 7, vierde lid, van de Implementatiewet registratie uiteindelijk belanghebbenden van trusts en soortgelijke constructies.		
Artikel 13, eerste lid	Nadere implementatie volgt nog bij AMvB.		
Artikel 13, tweede lid	Nadere implementatie volgt nog bij AMvB.		
Artikel 13, derde lid, eerste alinea	Nadere implementatie volgt nog bij AMvB.		
Artikel 13, derde lid, tweede alinea	Behoeft geen implementatie – geen gebruik maken van lidstaattoptie.	De lidstaten kunnen ervoor kiezen de in de eerste alinea van dit lid genoemde procedure toe te passen op de op grond van artikel 12, lid 2, tweede alinea, door de lidstaten vastgestelde andere categorieën.	
Artikel 13, vierde lid	Nadere implementatie volgt nog bij AMvB		
Artikel 13, vijfde lid	Nadere implementatie volgt nog bij AMvB		
Artikel 13, zesde lid	Nadere implementatie volgt		

	nog bij AMvB of behoeft geen implementatie		
Artikel 13, zevende lid	Nadere implementatie volgt nog bij AMvB		
Artikel 13, achtste lid	Nadere implementatie volgt nog bij AMvB		
Artikel 13, negende lid	Geïmplementeerd via reeds bestaande wetgeving (hoofdstuk 6 van de Awb)		
Artikel 13, tiende lid	Nadere implementatie volgt nog bij AMvB		
Artikel 13, elfde lid	Nadere implementatie volgt nog bij AMvB		
Artikel 13, twaalfde lid	Implementatie door middel van bestaande wetgeving, artikel 50 Handelsregisterwet 2007 en het Financieel besluit handelsregister 2014 en Artikel 9 Implementatiewet registratie uiteindelijk belanghebbenden van trusts en soortgelijke constructies en artikel 8 Implementatiebesluit registratie uiteindelijk belanghebbenden van trusts en soortgelijke juridische constructies.	De lidstaten kunnen ervoor kiezen de informatie over de uiteindelijk begunstigden die wordt bewaard in hun centrale registers beschikbaar te stellen aan de aanvragers bij betaling van een vergoeding die beperkt blijft tot wat strikt noodzakelijk is om de kosten te dekken van het waarborgen van de kwaliteit van de informatie in die registers en het beschikbaar stellen van de informatie. Deze vergoedingen worden aldus vastgesteld dat zij de effectieve toegang tot de informatie in de centrale registers niet ondermijnen.	
Artikel 14, eerste lid	Behoeft geen implementatie – gericht aan de Commissie.		
Artikel 14, tweede lid	Behoeft geen implementatie – gericht aan de Commissie.		
Artikel 15	Geïmplementeerd door bestaande regelgeving, artikel 10 Implementatiewet registratie uiteindelijk belanghebbenden van trusts en soortgelijke juridische constructies, artikel 9 Implementatiebesluit registratie uiteindelijk belanghebbenden van trusts en soortgelijke juridische constructies en artikel 51b		

	Handelsregisterbesluit 2008.		
Artikel 16, eerste lid	Is geïmplementeerd d.m.v. artikel 6.3, onder K, eerste, tweede en tweede lid, van de Iwt en artikel 3:267i, eerste, tweede en derde lid, van de Wft.	Geen	
Artikel 16, tweede lid	Is geïmplementeerd d.m.v. artikel 6.3, onder K, van de Iwt en artikel 6, derde lid Besluit verwijzingsportaal bankgegevens.	Geen	
Artikel 16, derde lid	Is geïmplementeerd d.m.v. artikel 6.3, onder K, van de Iwt, artikel 3:267i Wft en artikel 2 Besluit verwijzingsportaal bankgegevens.	Geen	
Artikel 16, vierde lid	Behoeft naar zijn aard geen implementatie.	Geen	
Artikel 16, vijfde lid	Is geïmplementeerd d.m.v. artikel 6.3, onder K, van de Iwt.	Lidstaattoptie	In artikel 16, vijfde lid staat dat lidstaten kunnen eisen dat andere informatie die essentieel wordt geacht voor de FIE's, de AMLA en toezichthoudende autoriteiten via de gecentraliseerde automatische mechanismen toegankelijk en doorzoekbaar is. Artikel 6.3 maakt dit mogelijk door wijzigingen in bestaande wetgeving waardoor informatie in het Verwijzingsportaal bankgegevens direct en ongefilterd toegankelijk wordt voor de AMLA en bevoegde toezichthouders.
Artikel 16, zesde lid	Behoeft naar zijn aard geen implementatie, feitelijk uitvoering en verplichting richt zich tot de Commissie.	Geen	
Artikel 16, zevende lid	Behoeft geen implementatie, bepaling beschrijft feitelijke uitvoering.	Geen	
Artikel 16, achtste lid	Is geïmplementeerd d.m.v. artikel 6.3, onder K, vierde lid, van de Iwt.	Lidstaattoptie	In artikel 16, achtste lid staat dat de lidstaten ervoor zorgen dat de informatie over houders van bankrekeningen of

			betaalrekeningen, met inbegrip van virtuele IBAN's, cryptoactivarekeningen en kluizen gedurende een periode van vijf jaar na sluiting van de rekening beschikbaar wordt gesteld via hun nationale gecentraliseerde automatische mechanismen en via BARIS. Dit is geïmplementeerd in artikel 6.3, zesde lid.
Artikel 16, negende lid	Is geïmplementeerd d.m.v. artikel 6.3, onder K, van de Iwt en artikel 6, derde lid Besluit verwijzingsportaal bankgegevens.	Geen	
Artikel 16, tiende lid	Behoeft naar zijn aard geen implementatie, betreft feitelijke uitvoering.	Geen	
Artikel 17	Behoeft geen implementatie, bepaling richt zich tot de Commissie.	Geen	
Artikel 18	Behoeft nog implementatie.		Verplichting geldt per 10 oktober 2029 en wordt op een later moment geregeld.
Artikel 19, eerste lid	Is geïmplementeerd d.m.v. artikel 3.1, eerste lid en artikel 3.2, eerste lid, van de Iwt.	Geen	
Artikel 19, tweede lid	Is geïmplementeerd d.m.v. artikel 3.2, eerste lid, onder a, van de Iwt.	Geen	
Artikel 19, derde lid	Is geïmplementeerd d.m.v. artikel 3.2, eerste lid, onder b, en tweede lid, van de Iwt.	Geen	
Artikel 19, vierde lid	Is geïmplementeerd d.m.v. artikel 3.1, vijfde lid, van de Iwt.	Geen	
Artikel 19, vijfde lid	Is geïmplementeerd d.m.v. artikel 3.1, vierde lid, van de Iwt.	Geen	
Artikel 19, zesde lid	Is geïmplementeerd d.m.v. artikel 3.3, tweede lid, onder b, van de Iwt	Geen	
Artikel 19, zevende lid	Is geïmplementeerd d.m.v. artikel 3.2, derde lid, onder c, van de Iwt.	Geen	
Artikel 19, achtste lid	Is geïmplementeerd d.m.v.	Geen	

	artikel 3.3, tweede lid, onder d, van de Iwt.		
Artikel 19, negende lid	Is geïmplementeerd door bestaande regelgeving, zie artikel 2, onder e, Instellingsbesluit FIU-Nederland 2013.	Geen	
Artikel 19, tiende lid	Behoeft naar zijn aard geen implementatie	Geen	
Artikel 20, eerste lid	Is geïmplementeerd d.m.v. artikel 3.4, eerste lid, van de Iwt.	Geen	
Artikel 20, tweede lid	Is geïmplementeerd d.m.v. artikel 3.4, eerste lid, van de Iwt.	Geen	
Artikel 20, derde lid	Is geïmplementeerd d.m.v. artikel 3.4, tweede lid, van de Iwt.	Geen	
Artikel 21, eerste lid	Is geïmplementeerd d.m.v. artikel 3.2, derde lid, onder b, artikel 3.5, eerste, tweede en vijfde lid, en artikel 6.17, van de Iwt.	Geen	
Artikel 21, tweede lid	Behoeft naar zijn aard geen implementatie, betreft feitelijke handeling	Geen	
Artikel 21, derde lid	Is geïmplementeerd d.m.v. artikel 3.4, derde lid en artikel 4:3, eerste lid, onder a, onder 5, van de Iwt, en artikel 4:6, eerste lid, onder c, van het Besluit politiegegevens.	Geen	
Artikel 21, vierde lid	Is geïmplementeerd d.m.v. artikel 3.2, derde lid, onder c, en artikel 3.5, vierde en vijfde lid, van de Iwt.	Geen	
Artikel 22, eerste lid, eerste alinea, eerste zin	Is geïmplementeerd d.m.v. artikel 3.2, vierde lid, onder a en artikel 3.10, van de Iwt.	Geen	
Artikel 22, eerste lid, eerste alinea, tweede zin	Is geïmplementeerd d.m.v. artikel 3.10, van de Iwt.	Geen	
Artikel 22, eerste lid, tweede en derde alinea	Is geïmplementeerd d.m.v. artikel 3.10, van de Iwt.	Geen	
Artikel 22, tweede lid	Is geïmplementeerd d.m.v. artikel 3.10, van de Iwt.	Geen	
Artikel 23, eerste lid	Is geïmplementeerd d.m.v. artikel 3.2, vierde lid, onder b en artikel 3.10, van de Iwt.	Geen	
Artikel 23, tweede lid	Is geïmplementeerd d.m.v. artikel 3.10, van de Iwt.	Geen	
Artikel 23, derde lid	Is geïmplementeerd d.m.v.	Geen	

	artikel 3.10, van de Iwt.		
Artikel 24, eerste lid	Is geïmplementeerd d.m.v. artikel 3.2, derde lid, onder d en artikel 3.6, eerste tot en met vijfde lid, van de Iwt	Geen	
Artikel 24, tweede lid	Is geïmplementeerd d.m.v. artikel 3.2, derde lid, onder d en artikel 3.6, eerste, vierde en vijfde lid, van de Iwt.	Geen	
Artikel 24, derde lid	Is geïmplementeerd d.m.v. artikel 3.6, negende lid, van de Iwt.	Geen	
Artikel 25	Is geïmplementeerd d.m.v. artikel 3.2, derde lid, onder e en artikel 3.7, van de Iwt.	Geen	
Artikel 26, eerste lid	Is geïmplementeerd d.m.v. artikel 3.2, derde lid, onder f en artikel 3.8, eerste lid, van de Iwt.	Geen	
Artikel 26, tweede lid	Is geïmplementeerd d.m.v. artikel 3.8, tweede lid, van de Iwt.	Geen	
Artikel 26, derde lid	Is geïmplementeerd d.m.v. artikel 3.8, derde lid, van de Iwt.	Geen	
Artikel 27	Is geïmplementeerd d.m.v. artikel 3.2, eerste lid, onder e, artikel 3.14, van de Iwt.	Geen	
Artikel 28, eerste lid, eerste alinea	Is geïmplementeerd d.m.v. artikel 3.2, vierde lid, onder c en artikel 3.10, van de Iwt.	Geen	
Artikel 28, eerste lid, tweede alinea	Is geïmplementeerd d.m.v. artikel 3.10, van de Iwt.	Geen	
Artikel 28, eerste lid, derde alinea	Is geïmplementeerd d.m.v. artikel 3.10, van de Iwt.	Geen	
Artikel 28, eerste lid, vierde alinea	Is geïmplementeerd d.m.v. artikel 3.10, van de Iwt.	Geen	
Artikel 28, eerste lid, vijfde alinea	Is geïmplementeerd d.m.v. artikel 3.10, van de Iwt.	Geen	
Artikel 28, eerste lid, zesde alinea	Behoeft naar zijn aard geen implementatie	Geen	
Artikel 28, eerste lid, zevende alinea	Behoeft geen implementatie in wetgeving	Geen	
Artikel 28, tweede lid	Is geïmplementeerd d.m.v. artikel 3.10, van de Iwt.	Geen	
Artikel 29	Is geïmplementeerd d.m.v. artikel 3.11, eerste lid, van de Iwt.	Geen	
Artikel 30, eerste lid, eerste alinea	Behoeft naar zijn aard geen implementatie.	Geen	
Artikel 30, eerste lid,	Is geïmplementeerd d.m.v.	Geen	

tweede alinea	artikel 3.3, tweede lid, onder d, van de Iwt.		
Artikel 30, tweede lid	Is geïmplementeerd d.m.v. artikel 3.3, tweede lid, onder d, van de Iwt.	Geen	
Artikel 30, derde lid	Is geïmplementeerd d.m.v. artikel 3.3, tweede lid, onder d, van de Iwt.	Geen	
Artikel 30, vierde lid	Is geïmplementeerd d.m.v. artikel 3.3, tweede lid, onder d, van de Iwt.	Geen	
Artikel 30, vijfde lid	Behoeft naar zijn aard geen implementatie.	Geen	
Artikel 31, eerste lid, eerste alinea	Is geïmplementeerd d.m.v. artikel 3.2, vierde lid, onder d en artikel 3.11, tweede tot en met vierde lid, van de Iwt.	Geen	
Artikel 31, eerste lid, tweede alinea	Is geïmplementeerd d.m.v. artikel 3.11, tweede en vierde lid, van de Iwt.	Geen	
Artikel 31, eerste lid, derde alinea	Is geïmplementeerd d.m.v. artikel 3.11, vierde lid, van de Iwt.	Geen	
Artikel 31, tweede lid	Behoeft naar zijn aard geen implementatie.	Geen	
Artikel 31, derde lid	Behoeft naar zijn aard geen implementatie.	Geen	
Artikel 31, vierde lid	Behoeft naar zijn aard geen implementatie.	Geen	
Artikel 31, vijfde lid, eerste alinea	Is geïmplementeerd d.m.v. artikel 3.11, vierde lid, van de Iwt.	Geen	
Artikel 31, vijfde lid, tweede alinea	Is geïmplementeerd d.m.v. artikel 3.11, vierde lid, van de Iwt.	Geen	
Artikel 31, zesde lid	Is geïmplementeerd d.m.v. artikel 3.11, vierde lid, van de Iwt.	Geen	
Artikel 31, zevende lid	Is geïmplementeerd d.m.v. artikel 3.11, vierde lid, van de Iwt.	Geen	
Artikel 31, achtste lid	Is geïmplementeerd d.m.v. artikel 3.11, vierde lid, van de Iwt.	Geen	
Artikel 31, negende lid	Behoeft naar zijn aard geen implementatie.	Geen	
Artikel 32, eerste lid	Is geïmplementeerd d.m.v. artikel 3.2, derde lid, onder g, van de Iwt.	Geen	
Artikel 32, tweede lid	Is geïmplementeerd d.m.v. artikel 3.9, tweede lid, van de Iwt.	Geen	

Artikel 32, derde lid	Is geïmplementeerd d.m.v. artikel 3.9, eerste lid, onder a, van de Iwt.	Geen	
Artikel 32, vierde lid	Is geïmplementeerd d.m.v. artikel 3.9, derde lid, van de Iwt.	Geen	
Artikel 32, vijfde lid	Is geïmplementeerd d.m.v. artikel 3.9, eerste lid, onder b, van de Iwt.	Geen	
Artikel 32, zesde lid	Is geïmplementeerd d.m.v. artikel 3.9, eerste lid, onder c, en tweede lid, van de Iwt.	Geen	
Artikel 33, eerste alinea	Is geïmplementeerd d.m.v. artikel 3.2, vierde lid, onder e en artikel 3.12, van de Iwt.	Geen	
Artikel 33, tweede alinea	Is geïmplementeerd d.m.v. artikel 3.11, vierde lid, van de Iwt.	Geen	
Artikel 34, eerste lid, eerste alinea	Is geïmplementeerd d.m.v. artikel 3.2, vierde lid, onder e en artikel 3.12 van de Iwt.	Geen	
Artikel 34, eerste lid, tweede alinea	Is geïmplementeerd d.m.v. artikel 3.12, vijfde lid, van de Iwt.	Geen	
Artikel 34, tweede lid	Is geïmplementeerd d.m.v. artikel 3.12, derde en vijfde lid, van de Iwt.	Geen	
Artikel 34, derde lid	Behoeft naar zijn aard geen implementatie.	Geen	
Artikel 34, vierde lid	Behoeft naar zijn aard geen implementatie.	Geen	
Artikel 35	Is geïmplementeerd d.m.v. artikel 3.13 van de Iwt.	Geen	
Artikel 36, eerste lid	Is geïmplementeerd d.m.v. artikel 3.3, tweede lid, onder e Implementatiewet	Geen	
Artikel 36, tweede lid	Is geïmplementeerd d.m.v. artikel 3.2, vijfde lid, van de Iwt.	Geen	
Artikel 37, eerste lid	Is geïmplementeerd d.m.v. artikel 1.3 en artikel 4.2 van de Iwt. Ten behoeve van toezicht is voor advocaten en notarissen een grondslag voor doorbreking geheimhoudingsplicht neergelegd in artikel 5.10, eerste lid, sub b, van de Iwt.	Geen	
Artikel 37, tweede lid	Behoeft geen implementatie, bepaling beschrijft feitelijke uitvoering.	Geen	

Artikel 37, derde lid	Behoeft geen implementatie.	Lidstaattoptie	De lidstaten kunnen toestaan dat de in het eerste lid van dit artikel bedoelde functie wordt vervuld door zelfregulerende organen. Nederland maakt hier geen gebruik van.
Artikel 37, vierde lid	Behoeft geen implementatie.	Lidstaattoptie	Nederland maakt hier geen gebruik van.
Artikel 37, vijfde lid	Is geïmplementeerd d.m.v. artikel 1.3 van de Iwt.	Geen	
Artikel 37, zesde lid	Is geïmplementeerd d.m.v. artikel 4.2, eerste lid, van de Iwt. Het overige is reeds geïmplementeerd in nationale wetgeving d.m.v. titel 5.2 en 5.3 Awb (art. 5:16, 5:17, 5:20 en 5:21 Awb).	Geen	
Artikel 37, zevende lid	Is geïmplementeerd door nationale wetgeving, zie titel 5.2 Awb (art. 5:15 t/m 5:19 Awb).	Geen	
Artikel 38, eerste lid	Is geïmplementeerd d.m.v. artikel 1.3 en artikel 5.4, eerste lid, van de Iwt.	Geen	
Artikel 38, tweede lid	Is geïmplementeerd d.m.v. artikel 5.4 eerste lid, van de Iwt.	Geen	
Artikel 38, derde lid	Is geïmplementeerd d.m.v. artikel 5.4, eerste lid Implementatiewet	Geen	
Artikel 38, vierde lid	Is geïmplementeerd d.m.v. artikel 5.4, eerste lid, van de Iwt.	Geen	
Artikel 38, vijfde lid	Behoeft geen implementatie.	Geen	
Artikel 39, eerste lid	Is geïmplementeerd d.m.v. artikel 5.7, eerste lid, van de Iwt.	Geen	
Artikel 39, tweede lid	Is geïmplementeerd d.m.v. artikel 5.7, eerste lid, van de Iwt.	Geen	
Artikel 39, derde lid	Behoeft geen implementatie, volgt uit de meldingsplicht uit artikel 1.5 van de Iwt.	Geen	
Artikel 39 vierde lid	Is geïmplementeerd d.m.v. artikel 5.7, tweede lid, van de Iwt.	Geen	
Artikel 40, eerste lid	Is geïmplementeerd d.m.v. artikel 1.4, eerste lid, van de Iwt.	Geen	
Artikel 40, tweede lid	Behoeft geen implementatie, bepaling richt zich tot de	Geen	

	AMLA.		
Artikel 40, derde lid	Behoeft geen implementatie, bepaling richt zich tot de AMLA	Geen	
Artikel 40, vierde lid	Is geïmplementeerd d.m.v. artikel 1.4, tweede lid, van de Iwt.	Geen	
Artikel 40, vijfde lid	Is geïmplementeerd d.m.v. artikel 1.4 derde lid, van de Iwt.	Geen	
Artikel 41, eerste lid	Is geïmplementeerd d.m.v. artikel 2.6, van de Iwt.	Lidstaattoptie	In artikel 41, eerste lid staat dat lidstaten kunnen voorschrijven dat bepaalde meldingsplichtige entiteiten een centraal contactpunt aanwijzen. Artikel 2.6, tweede lid, van de Iwt schrijft dat voor.
Artikel 41, tweede lid	Behoeft geen implementatie, bepaling richt zich tot de AMLA en de Commissie.	Geen	
Artikel 42, eerste lid	Is geïmplementeerd d.m.v. artikel 5.8, tweede lid, van de Iwt.	Geen	
Artikel 42, tweede lid	Is geïmplementeerd d.m.v. artikel 5.8, tweede lid, van de Iwt.	Geen	
Artikel 42, derde lid	Is geïmplementeerd d.m.v. artikel 5.8, tweede lid, van de Iwt.	Geen	
Artikel 43	Is geïmplementeerd d.m.v. artikel 5.8 eerste lid, van de Iwt.	Geen	
Artikel 44	Is geïmplementeerd d.m.v. artikel 5.2, eerste lid, van de Iwt.	Geen	
Artikel 45, eerste lid	Is geïmplementeerd d.m.v. artikel 5.7 van de Iwt.	Geen	
Artikel 45, tweede lid	Is geïmplementeerd d.m.v. artikel 5.7 van de Iwt.	Geen	
Artikel 46, eerste lid	Is geïmplementeerd d.m.v. artikel 5.2 van de Iwt.	Geen	
Artikel 46, tweede lid	Is geïmplementeerd d.m.v. artikel 5.2 van de Iwt.	Geen	
Artikel 46, derde lid	Is geïmplementeerd d.m.v. artikel 5.2 van de Iwt.	Geen	
Artikel 46, vierde lid	Behoeft geen implementatie, bepaling richt zich tot de AMLA en de Commissie.	Geen	

Artikel 46, vijfde lid	Is geïmplementeerd d.m.v. artikel 5.1 van de Iwt.	Geen	
Artikel 46, zesde lid	Is geïmplementeerd d.m.v. artikel 5.2 van de Iwt.	Geen	
Artikel 47, eerste lid	Is geïmplementeerd d.m.v. artikel 5.2 van de Iwt.	Geen	
Artikel 47, tweede lid	Is geïmplementeerd d.m.v. artikel 5.2 van de Iwt.	Geen	
Artikel 47, derde lid	Is geïmplementeerd d.m.v. artikel 5.2 van de Iwt.	Geen	
Artikel 48	Behoeft naar zijn aard geen implementatie.	Geen	
Artikel 49, eerste lid	Is geïmplementeerd d.m.v. artikel 5.3, eerste lid, van de Iwt.	Geen	
Artikel 49, tweede lid	Is geïmplementeerd d.m.v. artikel 5.3, eerste lid, van de Iwt.	Geen	
Artikel 49, derde lid	Behoeft naar zijn aard geen implementatie.	Geen	
Artikel 49, vierde lid	Is geïmplementeerd d.m.v. artikel 5.3, vierde lid, van de Iwt.	Geen	
Artikel 49, vijfde lid	Is geïmplementeerd d.m.v. artikel 5.3, vierde lid, van de Iwt.	Geen	
Artikel 49, zesde lid	Is geïmplementeerd d.m.v. artikel 5.3, derde lid, van de Iwt.	Geen	
Artikel 49, zevende lid	Is geïmplementeerd d.m.v. artikel 5.3, tweede lid, van de Iwt.	Geen	
Artikel 49, achtste lid	Behoeft geen implementatie.	Lidstaattoptie	Deze lidstaattoptie houdt in dat de AML/CFT-toezichtcolleges ook kunnen worden gebruikt voor uitwisselen informatie, verlenen wederzijdse bijstand of coördineren van toezichtbenadering van de groep of instelling om onder andere ernstige inbreuken van Verordeningen (EU) 2024/1624 en 2023/1113 aan te pakken.
Artikel 49, negende lid	Is geïmplementeerd d.m.v. artikel 5.3, vierde lid, van de Iwt.	Geen	
Artikel 49, tiende lid	Behoeft geen implementatie, bepaling richt zich tot de	Geen	

	AMLA.		
Artikel 49, elfde lid	Is geïmplementeerd d.m.v. artikel 5.3, derde lid, van de Iwt.	Geen	
Artikel 49, twaalfde lid	Is geïmplementeerd d.m.v. artikel 5.3, vierde lid, van de Iwt.	Geen	
Artikel 49, dertiende lid	Is geïmplementeerd d.m.v. artikel 5.3, vierde lid, van de Iwt.	Geen	
Artikel 49, veertiende lid	Behoeft geen implementatie, bepaling richt zich tot de AMLA.	Geen	
Artikel 50, eerste lid	Is geïmplementeerd d.m.v. artikel 5.3, tweede lid, van de Iwt.	Geen	
Artikel 50, tweede lid	Is geïmplementeerd d.m.v. artikel 5.3, vierde lid, van de Iwt.	Geen	
Artikel 50, derde lid	Is geïmplementeerd d.m.v. artikel 5.3, vierde lid, van de Iwt.	Geen	
Artikel 50, vierde lid	Is geïmplementeerd d.m.v. artikel 5.3, vierde lid, van de Iwt.	Geen	
Artikel 50, vijfde lid	Is geïmplementeerd d.m.v. artikel 5.3, vierde lid, van de Iwt.	Geen	
Artikel 50, zesde lid	Is geïmplementeerd d.m.v. artikel 5.3, vierde lid, van de Iwt.	Geen	
Artikel 50, zevende lid	Behoeft geen implementatie.	Lidstaattoptie	Deze lidstaattoptie houdt in dat lidstaten de oprichting van AML/CFT-toezichtcolleges kunnen toestaan wanneer een in de Unie gevestigde meldingsplichtige entiteit in niet financiële sector vestigingen heeft oprecht in ten minste twee derdelanden.
Artikel 50, achtste lid	Is geïmplementeerd d.m.v. artikel 5.3, vierde lid, van de Iwt.	Geen	
Artikel 50, negende lid	Behoeft geen implementatie, bepaling richt zich tot de AMLA	Geen	
Artikel 50, tiende lid	Is geïmplementeerd d.m.v. artikel 5.3, vierde lid, van de Iwt.	Geen	
Artikel 50, elfde lid	Is geïmplementeerd d.m.v. artikel 5.3, vierde lid, van de	Geen	

	Iwt.		
Artikel 50, twaalfde lid	Is geïmplementeerd d.m.v. artikel 5.3, vierde lid, van de Iwt.	Geen	
Artikel 50, dertiende lid	Behoeft geen implementatie, bepaling richt zich tot de AMLA.	Geen	
Artikel 50, veertiende lid	Behoeft geen implementatie, bepaling richt zich tot de AMLA.	Geen	
Artikel 51, eerste lid	Is geïmplementeerd d.m.v. artikel 5.1, tweede lid en artikel 5.6, eerste lid, sub q, van de Iwt.	Geen	
Artikel 51, tweede lid	Behoeft geen implementatie, bepaling richt zich tot de AMLA.	Geen	
Artikel 51, derde lid	Is geïmplementeerd d.m.v. artikel 5.1 Iwt.	Geen	
Artikel 51, vierde lid	Behoeft geen implementatie, bepaling richt zich tot de AMLA.	Geen	
Artikel 52	Behoeft geen implementatie.	Geen	
Artikel 53, eerste lid	Is geïmplementeerd d.m.v. artikel 6:162 van het BW.	Geen	
Artikel 53, tweede lid	Is geïmplementeerd d.m.v. artikel 4.5 van de Iwt.	Geen	
Artikel 53, derde lid	Behoeft geen implementatie, want geldt alleen als rechtstelsel niet in administratieve sancties voorziet.	Geen	
Artikel 53, vierde lid	Is geïmplementeerd door bestaande nationale wetgeving, zie artikel 5:1, derde lid, van de Awb.	Geen	
Artikel 53, vijfde lid	Is geïmplementeerd d.m.v. artikel 4.6 van de Iwt.	Geen	Komt overeen met artikel 58, vijfde lid, van de vierde antiwitwasrichtlijn en was destijds geïmplementeerd in art. 1d, eerste lid, Wwft.
Artikel 53, zesde lid	Is geïmplementeerd d.m.v. artikel 4.6, derde lid, van de Iwt. Rest behoeft geen implementatie, volgt reeds uit artikel 3:4 van de Awb.	Geen	
Artikel 53, zevende lid	Behoeft geen implementatie, volgt reeds uit artikel 6:162 van het BW.	Geen	
Artikel 53, achtste lid	Behoeft geen implementatie, volgt reeds uit artikel 6:162	Geen	

	van het BW.		
Artikel 53, negende lid	Is geïmplementeerd d.m.v. art. 5.1, vierde lid, van de Iwt.	Geen	
Artikel 53, tiende lid	Behoeft geen implementatie, bepaling richt zich tot de AMLA en de Commissie.	Geen	
Artikel 53, elfde lid	Behoeft geen implementatie, bepaling richt zich tot de AMLA.	Geen	
Artikel 54, eerste lid	Is geïmplementeerd d.m.v. artikel 5.4 van de Iwt.	Geen	
Artikel 54, tweede lid	Is geïmplementeerd d.m.v. artikel 5.4, eerste lid, van de Iwt.	Geen	
Artikel 54, derde lid	Is geïmplementeerd d.m.v. artikel 5.4, derde lid, van de Iwt.	Geen	
Artikel 54, vierde lid	Is geïmplementeerd d.m.v. artikel 5.4, tweede lid, van de Iwt.	Geen	
Artikel 54, vijfde lid	Behoeft naar zijn aard geen implementatie, want beschrijft mogelijkheid om zaak voor te leggen aan de AMLA.	Geen	
Artikel 55, eerste lid	Is geïmplementeerd d.m.v. artikel 4.5 van de Iwt.	Geen	
Artikel 55, tweede lid	Is geïmplementeerd d.m.v. artikel 4.8 van de Iwt.	Geen	
Artikel 55, derde lid	Is geïmplementeerd d.m.v. artikel 4.6, derde lid, van de Iwt.	Geen	
Artikel 55, vierde lid	Is geïmplementeerd d.m.v. artikel 4.6, derde lid, van de Iwt.	Geen	
Artikel 55, vijfde lid	Is geïmplementeerd in bestaande nationale wetgeving, zie artikel 3:4 van de Awb.	Geen	
Artikel 56, eerste lid	Is geïmplementeerd d.m.v. artikel 4.3, eerste lid, van de Iwt.	Geen	
Artikel 56, tweede lid	Is geïmplementeerd d.m.v. artikel 4.3, eerste en tweede lid, van de Iwt.	Geen	
Artikel 56, tweede lid, sub a	Is geïmplementeerd d.m.v. artikel 4.3, eerste lid, van de Iwt.	Geen	
Artikel 56, tweede lid, sub c	Is geïmplementeerd d.m.v. artikel 4.12 van de Iwt.	Geen	
Artikel 56, tweede lid, sub g	Is geïmplementeerd d.m.v. artikel 4.10, eerste lid, van de	Geen	

	Iwt.		
Artikel 56, derde lid	Is geïmplementeerd d.m.v. artikel 4.4, eerste lid, sub b, van de Iwt.	Geen	
Artikel 56, derde lid, sub e	Is geïmplementeerd d.m.v. artikel 4.10, eerste lid, van de Iwt.		
Artikel 56, vierde lid	Is geïmplementeerd d.m.v. artikel 4.10, tweede en derde lid, van de Iwt.	Geen	
Artikel 56, vijfde lid	Behoeft naar zijn aard geen implementatie.	Geen	
Artikel 57, eerste lid	Is geïmplementeerd d.m.v. artikel 4.4, tweede lid, van de Iwt.	Geen	
Artikel 57, tweede lid	Is geïmplementeerd d.m.v. artikel 4.4 van de Iwt.	Geen	
Artikel 57, derde lid	Is geïmplementeerd d.m.v. artikel 4.4 van de Iwt.	Geen	
Artikel 57, vierde lid	Is geïmplementeerd d.m.v. artikel 4.4 van de Iwt.	Geen	
Artikel 57, vijfde lid	Is geïmplementeerd d.m.v. artikel 4.4 van de Iwt.	Geen	
Artikel 58, eerste lid	Is geïmplementeerd d.m.v. artikel 4.13, eerste, derde en vijfde lid, van de Iwt.	Geen	
Artikel 58, tweede lid	Is geïmplementeerd d.m.v. artikel 4.13, eerste lid, tweede lid vierde lid, sub b en zesde lid, van de Iwt.	Geen	
Artikel 58, derde lid	Is geïmplementeerd d.m.v. artikel 4.13, vijfde lid, van de Iwt.	Geen	
Artikel 58, vierde lid	Is geïmplementeerd d.m.v. artikel 4.13, zevende lid, van de Iwt.	Geen	
Artikel 59, eerste lid	Is geïmplementeerd d.m.v. artikel 4.13 van de Iwt.	Geen	
Artikel 59, tweede lid	Behoeft geen implementatie, bepaling richt zich tot de AMLA.	Geen	
Artikel 60, eerste lid	Is geïmplementeerd d.m.v. artikel 4.18, eerste lid, van de Iwt.	Geen	
Artikel 60, tweede lid	Is geïmplementeerd d.m.v. artikel 4.18 van de Iwt.	Geen	
Artikel 60, derde lid	Is geïmplementeerd d.m.v. artikel 4.18 van de Iwt.	Geen	
Artikel 60, vierde lid	Is geïmplementeerd d.m.v. artikel 4.18 van de Iwt.	Geen	

Artikel 61, eerste lid	Is geïmplementeerd d.m.v. artikel 5.1 van de Iwt.	Geen	
Artikel 61, tweede lid	Is geïmplementeerd d.m.v. artikel 5.1 van de Iwt.	Geen	
Artikel 61, derde lid	Is geïmplementeerd d.m.v. artikel 5.1, 5.6, 5.10 en 6.16 van de Iwt.	Geen	
Artikel 62, eerste lid	Behoeft geen implementatie, bepaling beschrijft feitelijke uitvoering.	Geen	
Artikel 62, tweede lid	Behoeft naar zijn aard geen implementatie, want feitelijke handeling.	Geen	
Artikel 62, derde lid	Behoeft geen implementatie, bepaling beschrijft feitelijke uitvoering.	Geen	
Artikel 62, vierde lid	Behoeft geen implementatie, bepaling richt zich tot de AMLA.	Geen	
Artikel 63	Is geïmplementeerd d.m.v. artikel 5.6, eerste lid, onderdeel g, van de Iwt.	Geen	
Artikel 64, eerste lid	Is geïmplementeerd d.m.v. artikel 5.1, eerste lid, van de Iwt.	Geen	
Artikel 64, tweede lid	Is geïmplementeerd d.m.v. artikel 5.1, derde lid, van de Iwt.	Geen	
Artikel 64, derde lid	Is geïmplementeerd d.m.v. artikel 5.1, vierde lid, van de Iwt.	Geen	
Artikel 64, vierde lid	Is geïmplementeerd d.m.v. artikel 5.1, eerste lid, van de Iwt.	Geen	
Artikel 64, vijfde lid	Behoeft geen implementatie, bepaling beschrijft feitelijke uitvoering.	Geen	
Artikel 64, zesde lid	Behoeft geen implementatie, bepaling richt zich tot de AMLA.	Geen	
Artikel 65, eerste lid	Is geïmplementeerd d.m.v. artikel 5.6, eerste lid, onderdeel f, van de Iwt.	Geen	
Artikel 65, tweede lid	Behoeft geen implementatie.	Lidstaattoptie	Deze lidstaattoptie houdt in dat lidstaten de toezichthouders die belast zijn met auditors en overheidsinstanties die toezicht houden op zelfregulerende organen kunnen verbieden samen te werken onder bepaalde

			omstandigheden.
Artikel 66, eerste lid	Is geïmplementeerd d.m.v. artikel 5.1 en 5.6 van de Iwt.	Geen	
Artikel 66, tweede lid	Behoeft geen implementatie	Lidstaattoptie	Deze lidstaattoptie houdt in dat lidstaten, toezichthouders FIE's en autoriteiten die bevoegd zijn voor de uitvoering van TFS, kunnen verbieden samen te werken onder bepaalde omstandigheden.
Artikel 67, eerste lid	Is geïmplementeerd d.m.v. artikel 5.5, eerste en derde lid, van de Iwt.	Geen	
Artikel 67, tweede lid	Is geïmplementeerd d.m.v. artikel 5.5 van de Iwt.	Geen	
Artikel 67, derde lid	Is geïmplementeerd d.m.v. artikel 5.5, tweede lid, van de Iwt.	Geen	
Artikel 68, eerste lid	Is geïmplementeerd d.m.v. artikel 5.6, eerste lid, van de Iwt.	Geen	
Artikel 68, tweede lid	Is geïmplementeerd d.m.v. d.m.v. artikel 5.6 van de Iwt.	Lidstaattoptie	In artikel 68, tweede lid staat dat lidstaten kunnen toestaan dat bepaalde informatie openbaar wordt gemaakt aan andere nationale autoriteiten die bij wet verantwoordelijk zijn voor het toezicht op de financiële markten, of die belast zijn met bepaalde verantwoordelijkheden op het gebied van de bestrijding of het onderzoek van witwassen. In artikel 5.3, tweede lid sub c zijn nationale autoriteiten genoemd waar deze informatie openbaar aan kan worden gemaakt.
Artikel 68, derde lid	Is geïmplementeerd d.m.v. d.m.v. artikel 5.6 van de Iwt.	Lidstaattoptie	In artikel 68, derde lid staat dat lidstaten kunnen toestaan dat bepaalde informatie met betrekking tot het toezicht op meldingsplichtige entiteiten met het oog op de naleving van de AMLR onder bepaalde

			voorwaarden openbaar wordt gemaakt aan parlementaire onderzoekscommissies, rekenkamers en anderen voor onderzoek. In artikel 5.3, tweede lid sub m is de Algemene Rekenkamer genoemd als entiteit waar deze informatie openbaar aan kan worden gemaakt.
Artikel 69	Behoeft geen implementatie, bepaling richt zich tot de AMLA.	Geen	
Artikel 70, eerste lid	Behoeft geen implementatie, beschrijft mogelijkheid verwerking van bepaalde categorieën persoonsgegevens zoals genoemd in andere verordening en richtlijn.	Geen	
Artikel 70, tweede lid	Behoeft geen implementatie, beschrijft mogelijkheid verwerking van bepaalde categorieën persoonsgegevens zoals genoemd in andere verordening en richtlijn.	Geen	
Artikel 71, eerste lid	Behoeft geen implementatie, bepaling richt zich tot de Commissie.	Geen	
Artikel 71, tweede lid	Behoeft geen implementatie, bepaling richt zich tot de Commissie.	Geen	
Artikel 71, derde lid	Behoeft geen implementatie, bepaling richt zich tot het Europees Parlement of de Raad.	Geen	
Artikel 71, vierde lid	Behoeft geen implementatie, bepaling richt zich tot de Commissie.	Geen	
Artikel 71, vijfde lid	Behoeft geen implementatie, bepaling richt zich tot de Commissie.	Geen	
Artikel 71, zesde lid	Behoeft geen implementatie, bepaling richt zich tot het Europees Parlement of de Raad.	Geen	
Artikel 72, eerste lid	Behoeft geen implementatie, bepaling richt zich tot de Commissie.	Geen	
Artikel 72, tweede lid	Behoeft geen implementatie, bepaling richt zich tot de	Geen	

	Commissie.		
Artikel 73	Behoeft geen implementatie, bepaling richt zich tot de Commissie.	Geen	
Artikel 74, eerste lid	Is reeds geïmplementeerd d.m.v. bestaande wetgeving, namelijk artikel 22a, eerste en tweede lid, en artikel 28, eerste lid, van de Handelsregisterwet zoals aangepast met het Wijzigingswetsvoorstel beperking toegang UBO-registers.	Geen	
Artikel 74, tweede lid	Is reeds geïmplementeerd d.m.v. bestaande wetgeving, namelijk artikel 7, eerste tot en met derde lid, van de Implementatiewet registratie uiteindelijk belanghebbenden van trusts en soortgelijke juridische constructies zoals aangepast met het Wijzigingswetsvoorstel beperking toegang UBO-registers.	Geen	
Artikel 75	Is geïmplementeerd in bestaande nationale wetgeving, zie artikel 1b Wet Huis voor klokkenluiders.	Geen	
Artikel 76	Behoeft geen implementatie, bepaling richt zich tot de Commissie.	Geen	
Artikel 77	Behoeft naar zijn aard geen implementatie, want richtlijn die wordt ingetrokken.	Geen	
Artikel 78, eerste lid	Behoeft geen implementatie, bepaling beschrijft feitelijke uitvoering.	Geen	
Artikel 78, tweede lid	Behoeft geen implementatie, bepaling beschrijft feitelijke uitvoering.	Geen	
Artikel 79	Behoeft naar zijn aard geen implementatie, want artikel regelt inwerkingtreding.	Geen	
Artikel 80	Behoeft naar zijn aard geen implementatie, want artikel beschrijft adressanten.	Geen	